

(ร่าง)

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้
กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (ภูเก็ต)
โทร. ๐ ๗๖๒๑ ๒๒๒๒ โทรสาร ๐ ๗๖๒๑ ๓๒๒๒
E-mail: osmsouth@gmail.com

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

2.1.1 ความเป็นมาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐมาตรา 76 กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และงานของรับอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินการจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ฯลฯ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 ได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการปรับปรุงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคให้ชัดเจนขึ้น และสามารถบริหารราชการแบบบูรณาการได้ดียิ่งขึ้น โดยกำหนดให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ และกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน เพื่อให้มีการดำเนินการพัฒนาจังหวัดที่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่ โดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละจังหวัด รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของอำเภอให้ชัดเจนและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.2551 กำหนดแนวทางให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดจัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติราชการประจำปี และการจัดทำค่าของงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการกำหนดแนวทางการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

2.1.2 อาณาเขต

ภาพที่ 2.1-1 แสดงอาณาเขตพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ทิศเหนือ	จังหวัดระนอง	ติดต่อกับ	อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร
	จังหวัดภูเก็ต	ติดต่อกับ	อ.โคกกลอย จ.พังงา
	จังหวัดกระบี่	ติดต่อกับ	อ.ชัยบุรี จ.สุราษฎร์ธานี
	จังหวัดตรัง	ติดต่อกับ	อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช
	จังหวัดสตูล	ติดต่อกับ	อ.รัตภูมิ จ.สงขลา / อ.ป่าบอน จ.พัทลุง
ทิศใต้	จังหวัดสตูล	ติดต่อกับ	รัฐเปอร์ลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	จังหวัดระนอง	ติดต่อกับ	อ.เมือง อ.สวี อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร และอ.ไชยา
			อ.ท่าฉาง อ.บ้านตาขุน อ.วิภาวดี จ.สุราษฎร์ธานี
	จังหวัดพังงา	ติดต่อกับ	อ.พนม จ.สุราษฎร์ธานี
	จังหวัดกระบี่	ติดต่อกับ	อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช
	จังหวัดตรัง	ติดต่อกับ	อ.ควนขนุน อ.กงหรา อ.ตะโหมด จ.พัทลุง
ทิศตะวันตก	จังหวัดสตูล	ติดต่อกับ	อ.สะเดา จ.สงขลาและรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย
	จังหวัดระนอง	ติดต่อกับ	ประเทศพม่าและทะเลอันดามัน
	จังหวัดอื่น ๆ	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน

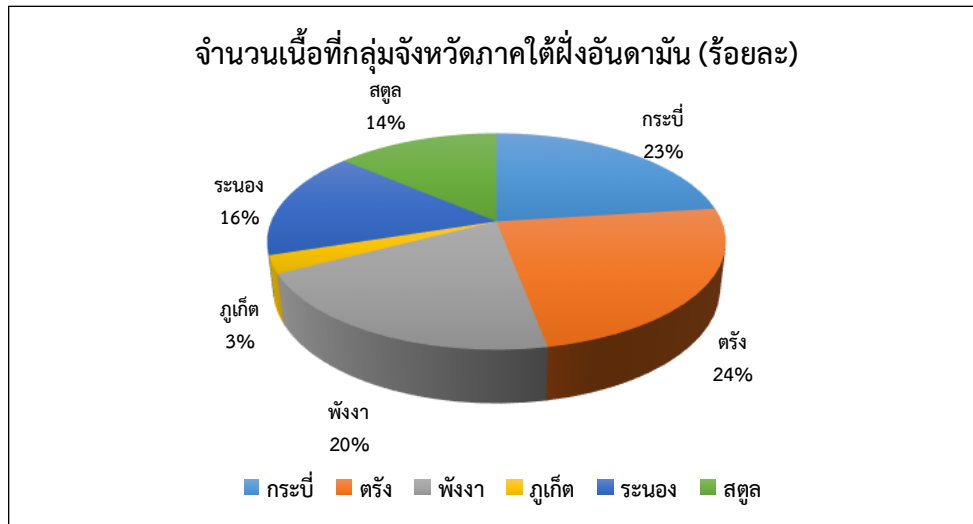
2.1.3 ลักษณะทางกายภาพ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนองและจังหวัดสตูล ตั้งอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทย ฝั่งทิศตะวันตกติดกับมหาสมุทรอินเดีย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขาสูงติดชายฝั่งทะเล ลักษณะชายฝั่งจมน้ำและเว้า ๆ แหว่ง ๆ และมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ริมทวีปกระจายตัวตลอดแนวชายฝั่งทะเล พื้นที่โดยรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ขนาด 20,472.072 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,842,721 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.98 ของภาคใต้และร้อยละ 3.99 ของประเทศ เนื้อที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แยกรายจังหวัดได้ ดังนี้

จังหวัดกระบี่	มีเนื้อที่	4,708.512	ตารางกิโลเมตร หรือ	2,942,820	ไร่
จังหวัดตรัง	มีเนื้อที่	4,917.519	ตารางกิโลเมตร หรือ	3,121,119	ไร่
จังหวัดพังงา	มีเนื้อที่	4,170.885	ตารางกิโลเมตร หรือ	2,606,810.625	ไร่
จังหวัดภูเก็ต	มีเนื้อที่	543.034	ตารางกิโลเมตร หรือ	339,396.25	ไร่
จังหวัดระนอง	มีเนื้อที่	3,324.600	ตารางกิโลเมตร หรือ	2,077,875	ไร่
จังหวัดสตูล	มีเนื้อที่	2,807.522	ตารางกิโลเมตร หรือ	1,754,701	ไร่

โดยเมื่อเปรียบเทียบรายจังหวัดกับพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ภาพที่ 2.1-2 แสดงจำนวนเนื้อที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (ร้อยละ)

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลจังหวัด สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.1.4 ลักษณะภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีพื้นที่เป็นแนวทอดยาวตามชายฝั่งทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกของประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก ลักษณะภูมิประเทศด้านตะวันตกมีแนวเทือกเขา พาดผ่านจากจังหวัดระนองลงมาถึงจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่าง ๆ แม่น้ำและลำน้ำมีความยาวไม่มากนักและไหลลงสู่ทะเลอันดามันไปทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่เกิดการจมตัวของแผ่นดิน (submerged shore line) ทำให้ชายฝั่งทะเลมีลักษณะเว้า ๆ แหว่ง ๆ มีอ่าวและเกาะแก่งมากมายที่เกิดจากแผ่นดินจมลงไปในทะเล ชายฝั่งทะเลลึก หรือเกิดหน้าผาชันบริเวณแผ่นดินที่เป็นพื้นที่ภูเขาและจมลงไปในทะเล มีหาดทรายน้อย และที่ราบชายฝั่งมักจะเป็นที่ราบแคบ ๆ มีป่าโกงกางขึ้นอยู่ทั่วไป เศรษฐกิจของประชากรทางชายฝั่งนี้ขึ้นอยู่กับการทำเหมืองแร่เป็นสำคัญ โดยเฉพาะแร่ดีบุกและซุลเฟอร์ สำหรับการดำประมงในทะเลอันดามันกำลังทวีความสำคัญมากขึ้น

จังหวัดกระบี่ มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูนที่มีลักษณะเป็นภูเขาโดด ๆ เตี้ย ๆ มีเขาหินปูน มีบ่อน้ำร้อน และแอ่งน้ำที่เกิดจากการยุบตัวของผิวดิน สลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด และที่ราบเชิงเขาบริเวณทางตอนบนของพื้นที่ ตอนกลางของพื้นที่มีแนวภูเขาที่สำคัญทอดตัวในแนว-เหนือใต้ ได้แก่ ภูเขาพนมเบญจา นอกจากนี้บริเวณด้านตะวันตกของพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบแคบ ๆ ตามชายฝั่งทะเลมีความยาวประมาณ 160 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเลจมตัวจึงทำให้ชายฝั่งทะเลมีลักษณะเว้าแหว่ง สูงชันต่างกัน บางบริเวณมีภูเขาติดกับชายฝั่งทะเล เช่น เขากาโรส นอกจากนี้กระบี่ยังประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ 154 เกาะ โดยเป็นเกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่เพียง 13 เกาะ เกาะที่สำคัญได้แก่ เกาะศรีบอยา เกาะปู้ เกาะลันตา และเกาะพีพี (Phi Phi Islands) ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามติดอันดับของโลก

จังหวัดตรัง มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูนเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับด้วยภูเขาใหญ่-เล็กถ้าและแอ่งน้ำที่เกิดจากการยุบตัวของพื้นดินกระจายอยู่ทั่วไปภายในพื้นที่ ได้แก่ ถ้ำเขาช้างหาย ถ้ำเลเขากอบ เป็นต้น มีสัดส่วนค่อนข้างน้อยซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการปลูกข้าว ทางทิศตะวันออกมี มีเทือกเขาบรรทัดทอดตัวยาวจากเหนือจรดใต้โดยเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ซึ่งตามแนวทิวเขาปกคลุมด้วยป่าดงดิบที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบตามชายฝั่งทะเล มีความยาวประมาณ 119 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลนที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้จังหวัดตรังยังประกอบด้วยพื้นที่ที่เป็นเกาะทั้งสิ้น 46 เกาะ ได้แก่ เกาะสุกร เกาะลิบง (Talibong) เกาะกระดาน เกาะรอก และเกาะมุก เป็นต้น

จังหวัดพังงา มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อนและที่ราบสูง ทางด้านตะวันตกของพื้นที่ โดยจะทอดตัวเป็นแนวยาวตามแนวเหนือใต้มีเทือกเขาที่สำคัญได้แก่ เทือกเขาภูเก็ตซึ่งเป็นเทือกเขาที่ต่อเนื่องมาจากเทือกเขาตะนาวศรี บริเวณตอนกลางของพื้นที่จะมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขามีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 20-120 เมตร ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอท้ายเหมือง ลักษณะของพื้นที่จะลาดเอียงจากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตกลงสู่ทะเลอันดามัน และมีที่ราบแคบ ๆ ตามชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 239.25 กิโลเมตร โดยตามแนวชายฝั่งทะเลจะมีป่าชายเลนเกือบตลอดพื้นที่ ประกอบด้วยเกาะประมาณ 105 เกาะ ได้แก่ เกาะยาว หมู่เกาะสุรินทร์ และหมู่เกาะสิมิลัน เป็นต้น

จังหวัดภูเก็ต มีลักษณะเป็นเกาะที่ตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเล มีลักษณะทางธรณีวิทยาคล้ายคลึงกับแผ่นดินใหญ่ มีพื้นที่ร้อยละ 70 ของจังหวัดเป็นภูเขาทอดยาวตามแนวเหนือ-ใต้ ส่วนอีกร้อยละ 30 เป็นที่ราบ ด้านชายฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นภูเขา ทางทิศเหนือและด้านตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง ขณะที่ด้านตะวันออกเป็นพื้นที่ราบ จังหวัดภูเก็ตมีลำน้ำลำห้วยและคลองขนาดเล็กรวม 9 สาย และมีแหล่งน้ำผิวดินที่เป็นพรุธรรมชาติ ชุมเหมืองเก่า และอ่างเก็บน้ำของกรมชลประทาน ด้านตะวันออกของพื้นที่ชายฝั่งทะเล ประกอบด้วย หาดโคลน ป่าชายเลน และพื้นที่ทรายงอก ขณะที่ด้านตะวันตกเป็นหาดทรายสวยงาม นอกจากนี้ยังมีเกาะบริวารทั้งสิ้น 32 เกาะ ได้แก่ เกาะนก เกาะนาคาน้อย เกาะนาคาใหญ่ เกาะมะพร้าว เกาะโหลน เกาะแก้วน้อย และเกาะชี เป็นต้น

จังหวัดระนอง มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขา หุบเขาสลับซับซ้อนประมาณ ร้อยละ 86 ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่ราบเพียงร้อยละ 14 ของพื้นที่เท่านั้น โดยทางทิศตะวันออกของพื้นที่ จะมีแนวเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวเป็นแนวยาวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ ประกอบด้วย เขาแดน เขาห้วยเสียด เขานมสาว ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันออกลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก โดยมีพื้นที่แนวชายฝั่งทะเลอันดามันประมาณ 69 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ทั้งสิ้น 62 เกาะ ได้แก่ เกาะพยาม เกาะสินไห เกาะช้าง และเกาะเหลา เป็นต้น

จังหวัดสตูล มีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสูง โดยมีเทือกเขาสำคัญ ๆ คือ ภูเขาสันกาลาศรี พื้นที่ค่อย ๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านตะวันตกและทิศใต้มีที่ราบแคบ ๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นป่าชายเลน น้ำเค็มขึ้นถึง มีป่าแสมหรือป่าโกงกางอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่มีลำน้ำสายสั้น ๆ ไหลผ่านซึ่งเกิดจากภูเขาโดยรอบ พื้นที่ทางตอนเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด ประกอบด้วยภูเขามากมายสลับซับซ้อนโดยมีทิวเขานครศรีธรรมราชแบ่งเขตจังหวัดสตูลกับจังหวัดสงขลาและทิวเขาสันกาลาศรีแบ่งเขตประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย นอกจากนั้นยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจายในตอนกลางและชายฝั่งตะวันตก ภูเขาที่สำคัญได้แก่ เขาเงิน เขาบารัง เขาหัวกาหมิง เขาใหญ่ เขาทะนนาน เขาควนกาหลงและเขาโต๊ะพญาวัง

2.1.5 สภาพภูมิอากาศ

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของภาคใต้ จึงส่งผลทำให้มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical Monsoon Climate) โดยจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตลอดทั้งปี จึงทำให้มีฝนตกเกือบตลอดปีและอุณหภูมิไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีเท่ากับ 29.1 องศาเซลเซียส โดยมีค่าอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุดตลอดปี เท่ากับ 39.1 และ 19.5 องศาเซลเซียส ตามลำดับ จากลักษณะภูมิอากาศดังกล่าว สามารถแบ่งฤดูกาลในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้เป็น

สภาพภูมิอากาศ โดยทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างทะเลและตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร มากกว่าภาคอื่นของไทย จึงจัดเข้าอยู่ในจำพวกแถบร้อนฝนชุก ทำให้มีอุณหภูมิสูง และฝนตกมากตลอดปี เพราะอยู่ในย่านมรสุมทั้งสองทิศทาง จนได้ฉายาว่าเป็นภาคฝนแปดแดดสี่ คือมีฝนแปดเดือน มีแดดสี่เดือน ไม่มีฤดูหนาวอุณหภูมิในภาคใต้ฝั่งตะวันตกแม้จะอยู่ในเกณฑ์สูง แต่ก็มี ความผันแปรของอุณหภูมิตลอดปีเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามทางฝั่งตะวันออกจะมีอุณหภูมิผันแปรมากกว่าฝั่งตะวันตก

ตารางที่ 2.1-1 แสดงอุณหภูมิ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามสถานีตรวจอากาศ ปี 2562

จังหวัด	สถานีตรวจอากาศ	ลักษณะภูมิอากาศ	ค่าสถิติประจำปี
กระบี่	566201 - สถานีตรวจอากาศเกาะลันตา	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.1
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	36.6
	566202 - สถานีตรวจอากาศกระบี่	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.0
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	38.8
ตรัง	567201 - สถานีตรวจอากาศสนามบินตรัง	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.3
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	38.0
พังงา	561201 - สถานีตรวจอากาศตะกั่วป่า	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	19.5
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	36.8
ภูเก็ต	564201 - สถานีตรวจอากาศภูเก็ต	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	23.2
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	39.2
	564202 - สถานีตรวจอากาศสนามบินภูเก็ต	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.2
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	37.4
ระนอง	532201 - สถานีตรวจอากาศระนอง	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.3
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	37.2
สตูล	570201 - สถานีตรวจอากาศสตูล	อุณหภูมิ (ต่ำสุด)	20.4
		อุณหภูมิ (สูงสุด)	36.4

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน-เดือนมกราคม รวมเป็นระยะเวลา 7-9 เดือน โดยช่วงแรก เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงปลายเดือนพฤศจิกายน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อย่างสม่ำเสมอ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 118.7-730.2 มิลลิเมตรต่อเดือนและช่วงหลัง เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน เป็นช่วงที่อุณหภูมิเริ่มสูงขึ้น และปริมาณน้ำฝนลดลง อย่างเห็นได้ชัดเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลของลมจากแถบเส้นศูนย์สูตรในช่วงเปลี่ยน ระยะเวลา 3 เดือน

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมประเทศไทย ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคม ถึง กลางเดือนตุลาคม โดยมีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลาง เป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็น ลมตะวันตกเฉียงใต้เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตร มรสุมนี้จะนำมวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย มาสู่ประเทศไทยฝั่งทะเลตะวันตก ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเลและเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น ๆ

ตารางที่ 2.1-2 แสดงปริมาณน้ำฝนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แยกรายจังหวัดปี 2560-2563

จังหวัด	2560 (มิลลิเมตร)		2561 (มิลลิเมตร)		2562 (มิลลิเมตร)		2563 (มิลลิเมตร)		การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	
	ปริมาณฝน	ปริมาณฝนสูงสุด	ปริมาณฝน	ปริมาณฝนสูงสุด	ปริมาณฝน	ปริมาณฝนสูงสุด	ปริมาณฝน	ปริมาณฝนสูงสุด	ปริมาณฝน	ปริมาณฝนสูงสุด
กลุ่มอันดามัน (เฉลี่ย)	3,563.1	167.2	3,062.6	134.5	2,515.3	134.6	2,756.0	101.0	9.5	-24.9
กระบี่	2,711.2	125.1	2,345.6	100.0	1,474.1	105.2	2,395.7	89.3	62.5	-15.1
ตรัง	3,221.6	136.1	2,315.0	91.0	2,035.5	92.9	2,214.6	82.6	8.8	-11.0
พังงา	4,665.5	221.0	3,845.2	123.0	3,405.7	275.0	3,889.1	132.4	14.1	-51.8
ภูเก็ต	3,048.8	152.2	2,625.2	209.0	2,442.5	140.5	2,565.0	100.4	5.0	-28.5
ระนอง	4,692.8	176.3	4,955.3	158.0	3,828.7	125.5	3,041.8	129.4	-20.5	3.1
สตูล	3,039.0	192.6	2,289.5	126.0	1,905.7	68.8	2,430.1	72.2	27.5	4.9

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตก เข้าถึงเมื่อ 8 มิถุนายน 2564 <http://www.phuketmet.tmd.go.th/>

ปริมาณน้ำฝน พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีปริมาณฝนในปี พ.ศ.2563 เฉลี่ยทั้งปีทั้งพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 2,756.0 มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดเฉลี่ย 101.0 มิลลิเมตร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 พบว่า มีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.57 และมีปริมาณฝนสูงสุด ลดลง ร้อยละ 24.9 ส่งผลให้พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันบางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการขาดน้ำอุปโภคและบริโภค พืชผลทางการเกษตรไม่สามารถออกผลผลิตได้ตามที่เป้าหมาย และเมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดกระบี่ สตูล พังงา ตรัง ภูเก็ต มีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น ตามลำดับ แต่จังหวัดระนองกลับมีปริมาณฝนลดลง ร้อยละ 20.5

และเมื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณฝนสูงสุด พบว่า ภาพรวมพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ในปี 2563 มีปริมาณฝนสูงสุด ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 24.9 และเมื่อพิจารณา 3 อันดับแรกที่มีปริมาณฝนสูงสุดลดจากปี 2562 ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ตามลำดับ และถึงแม้ปริมาณฝนสูงสุดของพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันฯ เฉลี่ยลดลง แต่ปริมาณฝนเฉลี่ยกลับเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 9.57 สืบเนื่องจากสภาพอากาศปัจจุบัน สถานการณ์โลก

ร้อน ส่งผลให้บางพื้นที่มีสภาพอากาศที่ผันผวน ทำให้บางจังหวัดมีปริมาณฝนลดลง ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำ
ผิวดินอาจมีการคาดเคลื่อนทำให้บางพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดฯ ขาดน้ำอุปโภคและบริโภค

2.1.6 ลักษณะทางสมุทรศาสตร์

ทะเลอันดามันเป็นส่วนหนึ่งของไหล่ทวีปของมหาสมุทรอินเดีย เป็นชายฝั่งทะเลจมตัวที่มีลักษณะเป็น (marginal sea) คือล้อมรอบด้วยแผ่นดิน เกาะ หรือคาบสมุทร มีส่วนเปิดที่ติดต่อกับทะเลเปิดที่ผิวน้ำและอาจมีสันเขาใต้ทะเล ทะเลอันดามันมีลักษณะเป็นแอ่งกึ่งปิด ตั้งอยู่ทางตะวันออกของอ่าวเบงกอล ที่ละติจูด 6° ถึง 14° เหนือ ลองจิจูด 93° ถึง 99° ตะวันออก อาณาเขตด้านเหนือหรือด้านบนของทะเลอันดามันติดต่อกับแผ่นดิน ส่วนดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอิระวดี ทิศตะวันออกเป็นคาบสมุทรมาเลย์ ทางตะวันตกของทะเลอันดามันเป็นที่ตั้งของหมู่เกาะนิโคบาร์และสุมาตราซึ่งเป็นแนวกั้นทะเลอันดามันกับอ่าวเบงกอล ส่วนด้านใต้เป็นส่วนปลายของเกาะสุมาตราและช่องแคบมะละกา ทะเลอันดามันมีความยาวในแนวเหนือ-ใต้ ประมาณ 1,200 กิโลเมตร ส่วนกว้างที่สุดตามแนวตะวันออก-ตะวันตกมีระยะทางประมาณ 650 กิโลเมตร เป็นพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 797,700 ตารางกิโลเมตร มีความลึกเฉลี่ย 870 เมตร และส่วนที่ลึกที่สุดมีความลึกถึง 3,777 เมตร ฝั่งตะวันออกของทะเลอันดามันเป็นส่วนหนึ่งของไหล่ทวีปของคาบสมุทรมาเลย์ที่มีความลึกของบริเวณ (inner shelf) ต่ำกว่า 100 เมตร ความกว้างของไหล่ทวีป (continental shelf) ลดลงในแนวเหนือ-ใต้ โดยส่วนที่กว้างที่สุดบริเวณคาบสมุทร (Mergui) ในประเทศเมียนมาร์มีความกว้าง 250 กิโลเมตร แต่บริเวณนอกฝั่งเกาะภูเก็ตมีไหล่ทวีปกว้างเพียง 35 กิโลเมตร บริเวณลาดทวีป (continental slope) มีความลึกของ (shelf break) กว้างขึ้นจากเหนือลงใต้และความลึกที่ลาดทวีปสิ้นสุดลงที่ 2,435 เมตร ตรงบริเวณระหว่าง Sewell rise และ Mataban cayon ส่วนที่ลึกที่สุดของทะเลอันดามันที่เรียกว่า (Central Andaman Trough) มีความลึก 3,075 เมตร ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตกมีแนวสันเขาที่ยกตัวขึ้น เรียก (Sewell rise) เป็นแนวหมู่เกาะอันดามันและหมู่เกาะนิโคบาร์ พื้นที่ของทะเลอันดามันส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนแผ่นเปลือกขุندا ในขณะที่หมู่เกาะอันดามันและหมู่เกาะนิโคบาร์อยู่บนแผ่นเปลือกพม่า

ลักษณะชายฝั่งทะเล มีลักษณะเป็นชายฝั่งทะเลยุบตัวลงหรือจมตัว ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงของลักษณะ
สัณฐานชายฝั่งครั้งใหญ่ เมื่อประมาณ 65 ล้านปีมาแล้ว ในยุคเทอร์เชียรี การจมตัวของชายฝั่งทำให้ชายฝั่งทะเล
ของพื้นที่ที่มีความลาดชันและเกิดเป็นแนวไม่ราบเรียบ เว้าแหว่ง มีอ่าวและเกาะแก่งมากมาย ที่เห็นได้ชัดเจน คือ
บริเวณปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง เกาะสำคัญ ได้แก่ เกาะภูเก็ต เกาะตะรุเตา เกาะลันตา เกาะลิบง
เกาะพระทองและเกาะยาวใหญ่ บริเวณชายฝั่งทะเลบางแห่ง น้ำทะเลท่วมถึง มีป่าชายเลนขึ้นอยู่ ตั้งแต่อ่าวพังงา
ลงไปถึงจังหวัดตรัง และพบร่องรอยการกัดเซาะแนวชายฝั่งตามอ่าวต่าง ๆ บ้าง เช่น บริเวณอ่าวฉลอง อ่าวภูเก็ต
อ่าวราไวย์และอ่าวมะพร้าว เป็นต้น

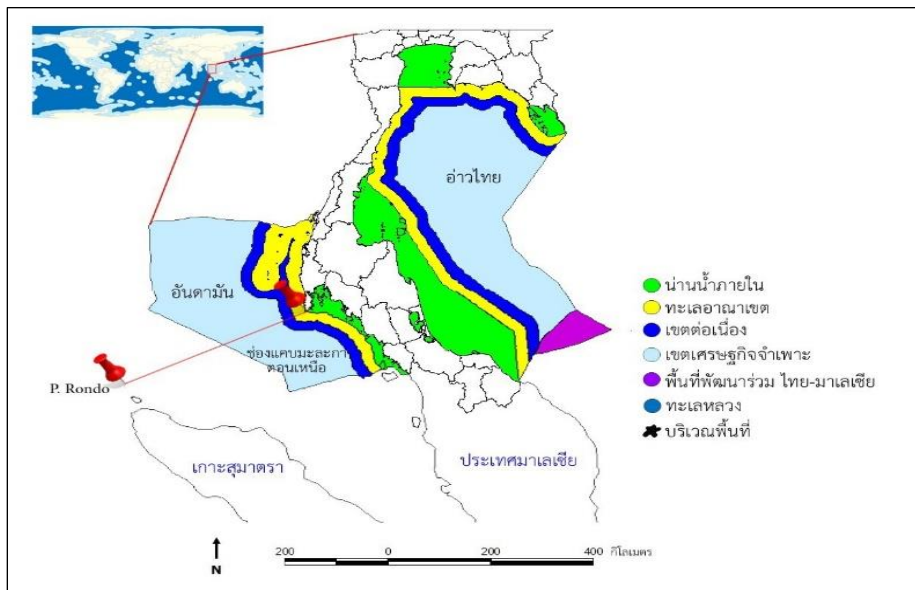
ความลึกของพื้นผิวทะเล บริเวณชายฝั่งทะเลของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แบ่งได้ 2 พื้นที่ตาม
เส้นชั้นความลึกของน้ำทะเล ซึ่งก่อให้เกิดความหลากหลายของแนวปะการังทั้งชนิดและปริมาณ คือ พื้นผิวทะเล
บริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดระนอง พังงาฝั่งตะวันตกและภูเก็ตฝั่งตะวันตก ทรวดทรงของพื้นทะเลมีความลาดชันสูง
มีความลึกน้ำเฉลี่ยประมาณ 1,000 เมตร โดยเฉพาะบริเวณแอ่งอันดามันซึ่งเป็นบริเวณที่ทะเลไทยมีความลึกมาก
ที่สุด ประมาณ 3,000 เมตร ลักษณะพื้นทะเลเป็นทรายและทรายปนโคลน ในขณะที่พื้นผิวทะเลบริเวณชายฝั่ง
ทะเลบริเวณจังหวัดพังงาฝั่งใต้ ภูเก็ตฝั่งตะวันออก กระบี่ และตรัง มีความลาดเทน้อย ส่วนของไหล่ทวีปมีความลึก
ไม่เกิน 300 เมตร

กระแสน้ำ ในทะเลอันดามันบริเวณพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ก่อให้เกิดการไหลเวียนของน้ำในทิศทางต่าง ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ กระแสน้ำที่มีทิศทางไม่แน่นอน (turbulence) บริเวณชายฝั่งทะเลด้านใต้จังหวัดระนอง และภูเก็ตฝั่งตะวันตก และกระแสน้ำที่มีทิศทางแน่นอน พบบริเวณชายฝั่งทะเลด้านเหนือของจังหวัดระนอง ด้านใต้และด้านตะวันออกของจังหวัดภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

กระแสน้ำบริเวณชายฝั่งทะเลด้านใต้จังหวัดระนอง และภูเก็ตฝั่งตะวันตก มีลักษณะทิศทางไหลไม่แน่นอน รูปแบบจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาจเนื่องมาจากลักษณะชายฝั่ง สภาพภูมิประเทศ หรือเกิดจากการผสมผสานของลักษณะการเกิดของกระแสน้ำแต่ละประเภท ที่ไม่มีประเภทหนึ่งประเภทใดแสดงลักษณะเด่นมาเป็นอิทธิพลต่อกัน โดยปกติแล้วถ้าเป็นทะเลเปิดกระแสน้ำมักจะมีรูปแบบเป็น (turbulence) มากกว่าทะเลปิด

กระแสน้ำบริเวณชายฝั่งทะเลด้านเหนือของจังหวัดระนอง ด้านใต้และด้านตะวันออกของจังหวัดภูเก็ต มีลักษณะแบบ tidal current เป็นไปตามรูปแบบอิทธิพลน้ำขึ้นน้ำลง โดยช่วงน้ำขึ้นกระแสน้ำจะไหลจากด้านใต้ของเกาะแมทธิวไปยังด้านตะวันออกสู่ปากน้ำระนอง และไหลจากด้านใต้ของเกาะภูเก็ตไปยังด้านตะวันออกของเกาะบริเวณอ่าวพังงาและไหลในทิศทางตรงกันข้ามในช่วงน้ำลง โดยกระแสน้ำลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมหลายประการ เช่น ความขุ่นของน้ำ ที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ เป็นต้น และยังเกิดอิทธิพลต่าง ๆ ในแต่ละฝั่งของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ รูปแบบของกระแสน้ำบริเวณจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนองดังกล่าว ส่งผลให้บริเวณด้านใต้และด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ตและบริเวณปากแม่น้ำระนอง ซึ่งกระแสน้ำมีทิศทางแน่นอนเป็นบางช่วง ทำให้การตกตะกอนและการพัดพาตะกอนค่อนข้างดีกว่า เอื้ออำนวยต่อการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของป่าชายเลนในด้านนี้ดีกว่าด้านตะวันตก ซึ่งมีกระแสน้ำที่ไม่แน่นอนจะทำให้การตกตะกอนล่าช้าและช่วยในการพัดพาตะกอนน้อย

ภาพที่ 2.1-3 แสดงบริเวณน่านน้ำฝั่งทะเลอันดามัน

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2564 https://km.dmcr.go.th/th/c_54

การขึ้นลงของน้ำทะเล บริเวณชายฝั่งทะเลของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีลักษณะเป็นแบบน้ำคู่หรือน้ำขึ้นลงวันละ 2 ครั้ง (semidiurnal tide) โดยมีระดับการขึ้นลงของน้ำ ณ สถานีตรวจวัดของกรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือที่เกาะตะเกาญ้อย จังหวัดภูเก็ต มีระดับน้ำขึ้นสูงสุดและน้ำลงต่ำสุด เท่ากับ 3.60 และ 0.38 เมตร ตามลำดับ ช่วงความแตกต่างของน้ำทะเล (tidal range) เท่ากับ 3.22 เมตร

ภาพที่ 2.1-4 แสดงจุดตรวจวัดระดับน้ำทะเลในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ที่มา : กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2564 <http://www.hydro.navy.mi.th/servicetide.htm>

คลื่นและลมมรสุม บริเวณชายฝั่งทะเลของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันด้านทิศตะวันตก จะพบคลื่นผิวน้ำ ในระยะเวลาอันยาวนาน คือ ในรอบ 1 ปี จะมีระยะเวลาถึง 6 เดือน ที่มีลมและคลื่นเคลื่อนเข้าสู่ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ โดยมีความเร็วปานกลางเฉลี่ยประมาณ 7.20 กิโลเมตรต่อชั่วโมงและความเร็วสูงสุดเฉลี่ยประมาณ 69 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และก่อให้เกิดคลื่นสูง 0.43 เมตร และ 4.15 เมตร ตามลำดับ ซึ่งมักจะเป็นคลื่นที่มีอิทธิพลต่อการกัดเซาะพังทลายของชายฝั่งได้ ส่วนบริเวณชายฝั่งด้านตะวันออกของจังหวัดภูเก็ต จะพบว่าคลื่นมีอิทธิพลต่อบริเวณนี้น้อยมาก ซึ่งทำให้บริเวณส่วนใหญ่ โดยเฉพาะบริเวณอ่าวภูเก็ตจะมีอัตราการตกตะกอนค่อนข้างสูง อันจะเห็นได้จากตะกอนเลนบริเวณสะพานหินที่ขยายออกไปจากชายฝั่งจนทำให้พื้นที่ท้องทะเลบริเวณนี้มีลักษณะตื้นเขิน

2.1.7 ลักษณะภูมิฐานบริเวณทะเลอันดามัน

ทะเลอันดามันเป็นแอ่งที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของเปลือกโลก (tectonic basin) ต่อเนื่องมาจากดินดอนสามเหลี่ยมของแม่น้ำอิรวดีในประเทศพม่า แผ่กว้างออกไปประมาณ 1,200 กิโลเมตร ลงไปทางใต้จนถึงทางตอนเหนือของเกาะสุมาตราและช่องแคบมะละกา ความกว้างของท้องทะเลจากฝั่งตะวันตกของแหลมไทยไปจนถึงหมู่เกาะอันดามันและหมู่เกาะนิโคบาร์ (Nicobar) ประมาณ 650 กิโลเมตร หมู่เกาะเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของสันใต้น้ำที่เป็นแนวแบ่งเขตแอ่งอันดามัน ออกจากอ่าวเบงกอล (Bay of Bengal)

ลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญในทะเลอันดามัน คือ ลาดทวีป (continental slope) ที่อยู่นอกชายฝั่งแหลมไทย - มาเลเซีย ลาดทวีปนี้เอียงลาดไปทางทิศตะวันตกจนกระทั่งไปต่อกับตะพักลุ่มน้ำที่ระดับความลึกประมาณ 2,435 เมตร ตะพักลุ่มน้ำนี้เอียงลาดไปทางทิศตะวันตกเช่นเดียวกัน โดยที่ความลาดเอียงจะค่อยๆ ลดลงไปจนกระทั่งถึงระดับความลึกประมาณ 2,670 เมตร ต่อจากนั้นจึงเป็นแอ่งที่ชันในระดับความลึกประมาณ 3,035 เมตร ซึ่งควรจะเป็นท้องแอ่งของทะเลอันดามันกลาง (Central Andaman Trough) (กรมทรัพยากรธรณี)

2.1.8 ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยา พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เกิดจากกระบวนการธรณีของเปลือกโลกในตอนปลายยุคเพอร์เมียนถึงตอนปลายยุคไทรแอสซิก เมื่อประมาณ 220-180 ล้านปีมาแล้ว ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเคลื่อนที่ตรงเปลือกโลกอนุทวีปอินโดจีน เข้ามาชนกับเปลือกโลกอนุทวีปอินโดจีน เข้าเชื่อมต่อกับเปลือกโลกทวีปอินโดจีนกับเปลือกโลกทวีปเอเชียบริเวณตอนใต้ของจีนทำให้โครงสร้างของเปลือกโลกบริเวณพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันบิดโค้งคดงอ เกิดเป็นแกนทิวเขาที่ประกอบด้วยชั้นหิน โครงสร้างธรณีวิทยาแบบคดโค้งและถูกตัดด้วยรอยเลื่อนแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งการแทรกดันของหินอัคนีประเภท หินแกรนิต ไรโอไลต์และแอนดีไซต์ โดยมีทิวเขาภูเก็ตที่ต่อเนื่องมาจากทิวเขาตะนาวศรีทางภาคตะวันตก พาดผ่านเข้าไปในภาคใต้ที่จังหวัดชุมพรผ่านจังหวัดระนอง พังงา และไปสิ้นสุดทิวเขาที่จังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่อยู่ในยุคแคมเบรียน เรียกว่า กลุ่มหินตะรุเตา ประกอบด้วย หินทรายและหินดินดานปนปูน ซึ่งกลุ่มหินหลักที่ขนานกับแนวแกนหลักของเทือกเขาของภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นหินแกรนิตในยุคครีเทเชียส หินแกรนิตในยุคนี้เกิดจากกระบวนการแปรสัณฐาน เมื่อเริ่มมีการเคลื่อนที่ของเปลือกโลกอนุทวีป เปลือกโลกอนุทวีปยูเรเชียทำให้เกิดแนวภูเขาไฟกลางมหาสมุทรอินเดียและก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ โลกอนุทวีปอินเดียมุดเข้าใต้เปลือกโลกอนุทวีปบริเวณแหลมไทย-มาลายู และพัฒนาเกิดแนวรอยเลื่อนที่สำคัญ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันหลายแนวด้วยกัน อาทิ รอยเลื่อนตามแนวระดับ (strike-slip fault) ในทิศทางตะวันตกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ รอยเลื่อนระนอง รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย

ธรณีวิทยาบริเวณทะเลอันดามัน (The Andaman Sea) บริเวณทะเลอันดามันเป็นส่วนนอกฝั่งตะวันตกของพม่า ไทยและมาเลเซีย ต่อเนื่องเข้าไปในมหาสมุทรอินเดียเข้าหาแอ่งทะเลอันดามัน และสิ้นสุดที่หมู่เกาะอันดามันนิโคบาร์ ส่วนทางด้านทิศใต้เป็นฝั่งสุมาตราเหนือ และช่องแคบมะละกา บริเวณทะเลอันดามันของไทยเป็นเพียงขอบตะวันออกของแอ่งทะเลอันดามัน เท่านั้น แอ่งเทอร์เชียรีที่อยู่ในอาณาเขตของไทยได้แก่ แอ่งเมอร์กูย ซึ่งเป็นแอ่งที่เกิดขึ้น ในช่วงปลายสมัยโอลิโกซีนอันเป็นผลมาจากการยกตัวของแผ่นเปลือกโลกพื้นทวีป ประกอบกับได้รับอิทธิพลจากกลุ่มรอยเลื่อนระนองและคลองมะรุ่ย ส่งผลให้แอ่งมีลักษณะเป็นแบบกึ่งกราเบนวางตัวในแนวเหนือใต้ (Polachan, 1988) ตะกอนในแอ่งเป็นพวกตะกอนที่สะสมตัวในทะเลน้ำลึกเพียงแอ่งเดียวในประเทศไทย มีความหนาถึง 8,000 เมตร แบ่งออกเป็นแอ่งย่อย ได้ 3 แอ่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 50,000 ตารางกิโลเมตร

2.1.9 ทรัพยากรดิน

ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความหลากหลายประกอบด้วย ภูเขา แหล่งน้ำ ชายฝั่งทะเลและฝั่งทะเลที่มีน้ำท่วมถึง ทำให้เกิดลักษณะดินประเภทต่าง ๆ โดยทั่วไป ดินมักเป็นดินทราย และดินตะกอนที่ค่อนข้างเป็นกรด ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ส่วนดิน บริเวณชายฝั่งทะเลส่วนใหญ่เป็นดินที่เกิดจากการผุพังสลายตัวของวัตถุตกค้างและหินดาน ส่วนบริเวณที่มีน้ำทะเลท่วมถึงอยู่เสมอ เนื้อดินเป็นประเภทดินเลนซึ่งมีการระบายน้ำเสีย ประกอบด้วยดินที่มีลักษณะแตกต่างกันหลายชนิดปะปนกัน เนื้อดินตั้งแต่ดินร่วนปนทรายถึงดินเหนียว โดยลักษณะดินของ พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจะแตกต่างกันตาม ธรณีสัณฐานและวัตถุต้นกำเนิดดิน ดังนี้

หาดทรายและสันทราย (Beach ridges and sand dunes) พบเป็นแนวยาวแคบ ๆ ขนานกับชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก เกิดจากการกระทำของคลื่นหรือกระแสน้ำทะเลพัดเอาทรายและเปลือก หอยต่าง ๆ ไปกองทับถมไว้เหนือหาดทราย ทำให้เกิดเป็นสันทรายเดี่ยวๆ ลักษณะของเนื้อดินเป็นดินทราย และบางบริเวณจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่มากมีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1-4% ดินเป็นดินลึก มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าว

ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง (Active tidal flats) ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ที่น้ำทะเลขึ้นถึงอยู่เป็นประจำ ส่วนใหญ่เกิดตามบริเวณปากแม่น้ำ เกิดจากการทับถมของตะกอนตามบริเวณปากแม่น้ำปัจจุบัน บริเวณพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นป่าโกงกางเป็นส่วนใหญ่ลักษณะดิน ประกอบด้วย ดินที่มีลักษณะแตกต่างกันหลายชนิดปะปนกัน ตั้งแต่ดินร่วนปนทรายถึงดินเหนียวและเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำ ทำให้ดินเค็มและมีกรดแฝงเนื่องจากอิทธิพลของน้ำทะเลและการใช้ประโยชน์ของที่ดินส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลน

บริเวณที่ราบตะกอนลำน้ำ (Alluvial plain) ประกอบด้วย บริเวณที่เป็นสันดินริมน้ำ (Levee) เกิดจากที่แม่น้ำลำธารพาตะกอนที่ทับถม ในบริเวณฝั่งแม่น้ำหรือลำน้ำมีความลาดชันประมาณ 2 - 4% ดินที่พบเป็นดินเนื้อละเอียด มีการระบายน้ำดีการใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ปลูกไม้ผล

บริเวณที่เป็นที่ราบลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terrace) ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ เกิดจากตะกอนลำน้ำที่ถูกพัดพามาทับถมกันเป็นเวลานาน มีความลาดชัน 1-2% ดังนั้น จึงทำให้ดินมีลักษณะเนื้อดินแตกต่างกันไป เช่น ดินเหนียว ดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย เป็นต้น โดยทั่วไปมีการระบายน้ำเสียในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ของที่ดิน ใช้ทำนาข้าว ปลูกยางพาราและปลูกปาล์มน้ำมัน

บริเวณที่เป็นลูกคลื่นของลานตะพักลำน้ำ (Old alluvial terrace) ลักษณะพื้นที่ตอนอยู่ถัดจากที่ราบลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนทิศทางเดินของแม่น้ำลำธารและการกัดเซาะของแม่น้ำลำธารในอดีต ทำให้ภูมิประเทศดังกล่าวเป็นเนิน มีลักษณะคล้ายลูกคลื่น ดินส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินเนื้อหยาบหรือค่อนข้างเป็นทราย บางแห่งพบลูกรังปะปนอยู่ในชั้นดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผลและปาล์มน้ำมัน

บริเวณลานตะพักลำน้ำระดับกลาง (Middle terrace) ลักษณะเป็นที่ดอน อยู่ถัดจากที่ราบ ลานตะพัก ลำน้ำระดับต่ำ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทิศทางเดินของแม่น้ำลำธารและการกัดเซาะของแม่น้ำลำธารในอดีต ทำให้ภูมิประเทศดังกล่าวเป็นเนิน มีลักษณะคล้ายลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 – 5% ดินที่พบส่วนใหญ่เป็น ดินลึก มีการระบายน้ำดี ดินส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นดินเนื้อหยาบหรือค่อนข้างเป็นทราย คือ มีเนื้อดินเป็นดิน ร่วนปนทราย บางแห่งพบลูกรังปะปน อยู่ในชั้นดิน การใช้ประโยชน์ของที่ดินส่วนใหญ่ใช้ปลูกยางพารา มะพร้าว ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน

พื้นที่ที่เหลื่อค้ำจากการกัดกร่อน (Erosion surface) บริเวณนี้เคยเป็นเนิน เขาหรือภูเขามาก่อน ต่อมาเกิดการกัดกร่อนจากธรรมชาติทำให้ผิวพื้นกลายเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ดังในปัจจุบัน มีความลาดชัน 8 -35% เป็นดินที่เกิดอยู่กับที่ดินที่พบส่วนใหญ่เป็นดินลึกปานกลาง ถึงตื้น มีการระบายน้ำดีสำหรับลักษณะเนื้อดิน จะแตกต่างกันตามวัตถุต้นกำเนิดดิน ถ้าวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกหินดินดานหรือหินฟิลโลสโตอนุภาคดินละเอียด และ ดินส่วนใหญ่จะเป็นดินลึกปานกลาง

บริเวณที่ลาดเชิงเขาและเนินเขา (Foothill slope and hilly) ลักษณะพื้นที่ เป็นเนินเขาเตี้ย ๆ มีความลาดชัน 16 – 35% ดินที่เกิดส่วนใหญ่เกิดจากการสลายตัวของหินพื้นล่างหรือ เกิดจากหินดาต เชิงเขาส่วนใหญ่จะเป็นดินตื้นมีเศษหินปะปน การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นป่าไม้ธรรมชาติ และปลูกยางพารา

พื้นที่ที่เป็นภูเขาและเทือกเขา (Hill and Mountains) เป็นภูเขาและเทือกเขา สลับซับซ้อนมีความลาดชันมากกว่า 35% เป็นทิวเขาตามแนวเหนือใต้ทางทิศตะวันออกของพื้นที่ได้แก่ เทือกเขาบรรทัด ทิวเขาภูเก็ต ประกอบด้วยหินชนิดต่าง ๆ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร พืชพรรณที่ขึ้นอยู่เป็นป่าดิบชื้น

2.1.10 ทรัพยากรแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย แหล่งน้ำใหญ่ๆ 2 ประเภท คือ แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำผิวดินกับ ดังนี้

แหล่งน้ำใต้ดิน เมื่อพิจารณาศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดินของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จะพบว่า แหล่งน้ำใต้ดินส่วนใหญ่ภายในพื้นที่จะมีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างต่ำ โดยมีความสามารถในการให้น้ำ น้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงเท่านั้น ครอบคลุมพื้นที่การให้น้ำประมาณ 6,234 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 36.9 ของพื้นที่ให้น้ำบาดาลของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในบริเวณพื้นที่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ตและพื้นที่บางส่วนของจังหวัดตรัง (ได้แก่ อำเภอรษฎาและอำเภอห้วยยอด) ในขณะที่ ศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดินในพื้นที่จังหวัดกระบี่และจังหวัดตรัง กลับมีศักยภาพในการให้น้ำสูงกว่าโดยมีความสามารถในการให้น้ำน้อยกว่า 5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงและ 2-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ครอบคลุมพื้นที่ให้น้ำประมาณ 3,116 และ 2,397 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณร้อยละ 18.5 และ 14.2 ของพื้นที่ให้น้ำบาดาลของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแหล่งน้ำบาดาลที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงสุด (ให้น้ำ มากกว่า 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง) ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน กลับพบว่า มีสัดส่วน ค่อนข้างต่ำ ครอบคลุมพื้นที่เพียง 1,012 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 5.9 ของพื้นที่ให้น้ำบาดาลของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เท่านั้น โดยส่วนใหญ่จะกระจายตัวเป็นพื้นที่แคบ ๆ

แหล่งน้ำผิวดิน คือ แหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีการกระจายทั่วไป มีแม่น้ำสายสำคัญ 3 สาย ในพื้นที่ ได้แก่ แม่น้ำกระบือ แม่น้ำปะเหลียนและแม่น้ำตรัง มีน้ำไหลตลอดทั้งปีมี แหล่งน้ำผิวดินที่เป็นลำน้ำสำคัญรวมทั้งหมด 36 ลำน้ำ และมีความยาวรวมทั้งหมดประมาณ 980 กม. แต่ในขณะที่บางพื้นที่ แม่น้ำ คลอง จะมีลักษณะเป็นลำน้ำสายสั้น ๆ มีศักยภาพในการกักเก็บน้ำต่ำ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในบางช่วงเวลาที่มิฤดูแล้งยาวนาน โดยสามารถสรุปแหล่งน้ำผิวดินที่เป็นลำน้ำสำคัญ รายจังหวัด ได้ดังนี้

จังหวัดกระบี่ พื้นที่ลุ่มน้ำของจังหวัดกระบี่อยู่ใน 2 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำตาปีและลุ่มน้ำตะวันตก 2 โดยแหล่งน้ำธรรมชาติภายในพื้นที่จะประกอบด้วย ห้วย ลำคลอง จำนวนทั้งสิ้น 144 สาย แต่เป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ มีน้ำไหลไปทางทิศเหนือออกจังหวัดสุราษฎร์ธานีสู่อ่าวไทยและไหลสู่ทางทิศใต้ออกทะเลอันดามัน แหล่งต้นน้ำที่สำคัญ คือ กลุ่มภูเขาในเทือกเขาพนมเบญจา กลุ่มเขาน้อยเขาใหญ่และกลุ่มเทือกเขาอื่น ๆ ระบบการระบายน้ำตามธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นแบบลำน้ำสาขาจะไหลลงสู่ลำน้ำใหญ่ คล้ายขนนก ลำน้ำส่วนใหญ่มีลักษณะคดเคี้ยว ค่อนข้างยาว โดยมีทิศทาง การไหลไปทางทิศเหนือสู่อ่าวไทย ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีและไหลลงสู่ทิศใต้ออกทะเลที่มหาสมุทรอินเดียและด้วยเหตุที่จังหวัดกระบี่มีฝนตกชุก ดังนั้น ลำน้ำส่วนใหญ่จึงมีน้ำตลอดปีซึ่งมีน้ำที่สำคัญ ได้แก่ คลองสินปุน คลองกระบี่ใหญ่ คลองกระบี่น้อย คลองท่อม คลองปากสีย เป็นต้น

จังหวัดตรัง พื้นที่ลุ่มน้ำของจังหวัดตรังมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดเป็นต้นน้ำของแม่น้ำตรังและแม่น้ำปะเหลียน มีแม่น้ำสำคัญ 2 สาย ได้แก่ แม่น้ำตรัง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาที่สำคัญ 3 ส่วน คือ เทือกเขาบรรทัด จังหวัดนครศรีธรรมราช เทือกเขาบรรทัดในเขตอำเภอห้วยยอด อำเภอนาโยงและเทือกเขาในจังหวัดพัทลุง ไหลผ่านท้องที่จังหวัดตรัง 5 อำเภอ คือ กิ่งอำเภอรษฎา อำเภอลำสนธิ อำเภอห้วยยอด อำเภอเมืองและอำเภอกันตัง ลงสู่ทะเลอันดามันที่ปากน้ำกันตัง อำเภอกันตัง รวมความยาวประมาณ 123 กิโลเมตรและแม่น้ำปะเหลียน ซึ่งมีความยาวประมาณ 58 กิโลเมตร มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด ในเขตจังหวัดพัทลุงและจังหวัดสตูล ไหลผ่านอำเภอย่านตาขาวและอำเภอปะเหลียนลง สู่ทะเลอันดามันที่อำเภอปะเหลียน นอกจากนี้ยังมีลำคลองสายสั้น ๆ กระจายอยู่ทั่วไปบริเวณชายฝั่งทะเล เช่น คลองกะลาเสใหญ่คลองกะลาเสน้อย คลองบางสัก คลองหลักชัยและคลองลิพัง

จังหวัดพังงา แหล่งน้ำผิวดินของจังหวัดพังงามีต้นน้ำเกิดจากแนวเทือกเขาภูเก็ตที่เป็น เทือกเขาต่อเนื่องกับเทือกเขาตะนาวศรี ไปลงสู่ทะเลอันดามันและอ่าวพังงา ซึ่งจะประกอบไปด้วย ห้วยลำคลอง จำนวนทั้งสิ้น 357 สาย ซึ่งในจำนวนนี้มีที่ใช้งานได้ช่วงฤดูแล้งเพียง 337 สาย มีแหล่งน้ำที่ได้รับการปรับปรุงฟื้นฟูแล้ว 180 สาย มีลักษณะเป็นทางน้ำสายสั้น ๆ ความยาวสูงสุดไม่เกิน 50 กิโลเมตร โดยแหล่งน้ำที่ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดพังงา ได้แก่ คลองพังงาคลองตะกั่วป่า คลองนางย่อน คลองนาเตย คลองถ้ำ คลองลำไทรมาศและคลองบ่อแสน เป็นต้น

จังหวัดภูเก็ต อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก โดยลุ่มน้ำย่อยเกาะภูเก็ต ประกอบด้วย ลุ่มน้ำเล็ก ๆ 24 ลุ่มน้ำ กระจายอยู่ทั่วไปภายในพื้นที่ที่มีพื้นที่รับน้ำฝนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 1,244 ตารางกิโลเมตรและมีปริมาณน้ำต่อหน่วยเท่ากับ 17.92 ลิตรต่อวินาทีต่อตารางกิโลเมตร แหล่งน้ำผิวดิน จะประกอบด้วย แหล่งน้ำผิวดินตามธรรมชาติ คือ ลำน้ำสายสั้น ๆ จำนวน 188 สาย ไหลลงสู่ทะเลด้านตะวันออกและ 63 สาย ไหลลงสู่ทะเลด้านทิศใต้และทิศตะวันตก ประกอบด้วยคลองสายสำคัญ 9 สาย คือ คลองบางใหญ่คลองบางลา คลองบางโรง คลองท่าเรือ คลองท่ามะพร้าว คลองบ้านหยิด คลองพม่าหลง คลองกมลา และคลองโคกโดนด เป็นต้น โดยจังหวัดภูเก็ตยังมีแหล่งน้ำผิวดินจากพื้นที่พรุ ซึ่งส่วนใหญ่ จะกระจายตัวอยู่ในเขตอำเภอถลาง ได้แก่ พรุเจ๊ะสัน พรุจิก พรุแหลม

หยุด พรุยาว พรุจุด พรุไม้ขาว และพรุทุ่งเตียน เป็นต้น มีพื้นที่โดยรวมประมาณ 570 ไร่ นอกจากนี้ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตยังมีแหล่งน้ำผิวดิน จากเหมืองร้างกระจายอยู่ทั่วไปภายในจังหวัดภูเก็ตประมาณ 113 แห่ง มีปริมาณน้ำรวมกันทั้งหมดมากถึง 50 ล้านลูกบาศก์เมตร

จังหวัดระนอง แหล่งน้ำผิวดินของจังหวัดระนองเกิดจากเทือกเขาทางด้านทิศตะวันออกและชุมเหืองเก่า เป็นส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นทางน้ำสายสั้น ๆ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันทางด้านทิศตะวันตก มีจำนวนทั้งสิ้น 99 แห่ง สภาพพื้นที่ค่อนข้างดี โดยมีแม่น้ำสายหลักที่สำคัญ 1 สาย คือ แม่น้ำกระบุรี ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า ต้นน้ำเกิดจากเขาตุนและเขาจอมแหทางทิศเหนือ ไหลลงสู่ทะเลอันดามันที่บริเวณตำบลปากน้ำ จังหวัดระนอง ความยาวประมาณ 95 กิโลเมตร แม่น้ำกระบุรีเป็นแม่น้ำที่เกิดจากรอยเลื่อนสำคัญที่ยังมีพลัง จึงทำให้บริเวณปากแม่น้ำ มีความกว้างถึง 5 กิโลเมตร ยาวต่อเนื่องเข้าไปทางต้นน้ำถึง 40 กิโลเมตร นอกจากนั้นยังมีลำคลองสาย สั้น ๆ 12 สาย กระจายอยู่ทั่วไปภายในพื้นที่ ได้แก่ คลองลำเลียง คลองปากจั่น คลองวัน คลองกระบุรี คลองละอูนคลองหาดส้มแป้น คลองกะเปอร์คลองนาคา คลองกำพวน คลองบางรีน คลองละออง และคลองราชภูต

จังหวัดสตูล แหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดสตูล ไม่มีแม่น้ำสายใหญ่ มีเพียงแม่น้ำสายสั้นและแคบซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาทางทิศเหนือและทิศตะวันออก โดยมีคลองที่สำคัญแบ่งเป็น 4 ระบบลำน้ำ ได้แก่ คลองละงูหรือคลองลำโลน คลองดusun คลองท่าแพ และคลองลำน้อย ตามลำดับ ด้านแหล่งน้ำชลประทาน ที่มีอยู่ในจังหวัดประกอบด้วย แหล่งน้ำตามโครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานขนาดเล็ก โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย – มาเลเซีย โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่สร้างแล้วเสร็จถึงปัจจุบันจำนวน 144 แห่ง สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 3,100,000 ลบ.ม. และมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานทั้งสิ้น 125,480 ไร่

นอกจากนั้นพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ยังมีทรัพยากรแหล่งน้ำที่เกิดจากการพัฒนาแหล่งน้ำที่เป็นโครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานขนาดเล็ก โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า โครงการอันสืบเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพัฒนาแหล่งน้ำต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหมด 1,140 โครงการ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในเขตจังหวัดระนองและจังหวัดตรังที่มีการพัฒนาแหล่งน้ำรวม 364 โครงการและ 290 โครงการ ตามลำดับ รองลงมาเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำในเขตจังหวัดกระบี่ ภูเก็ต และพังงา ที่มีการพัฒนาแหล่งน้ำ รวม 213 โครงการ 161 โครงการและ 112 โครงการ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-3 แสดงพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2563

จังหวัด	พื้นที่ชุ่มน้ำ / ที่ตั้ง	พื้นที่		ชนิดพันธุ์	
		ไร่	ตร.กม.	นก	ปลา
กระบี่	ปากแม่น้ำกระบี่ อ.เมือง จ.กระบี่	133,120	212.992	-	-
	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา ต.เกาะลันตาน้อย เกาะลันตาใหญ่ และต.เกาะกลาง อ.เกาะลันตา จ.กระบี่	83,750	134	185	19
	อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ต.หนองทะเล ต.อ่าวนาง ต.ไสไทย ต.ปากน้ำ อ.เมืองกระบี่ จ.กระบี่	243,725	389.96	22	57
ตรัง	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง ต.เกาะลิบง ต.บ่อน้ำร้อน ต.นาเกลือ ต.บางสัก ต.วังวน อ.กันตัง และต.บ้านนา ต.บ้านหวี ต.หาดสำราญ อ.ปะเหลียน จ.ตรัง	279,687.5	447.5	-	-
	ปากแม่น้ำตรัง อ.รัชฎา อ.ห้วยยอด อ.วังวิเศษ อ.เมืองตรัง และอ.กันตัง แล้วไหลลงทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ที่ปากน้ำกันตัง อ.กันตัง	100,000	160	-	-
	ป่าชายเลนปะเหลียน-ละงู อ.ปะเหลียน จ.ตรัง และอ.ทุ่งหว้า อ.ละงู จ.สตูล	195,000	312	90	-
	อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม อ.สิเกา และอ.กันตัง จ.ตรัง	85,762.5	137.22	137	9
พังงา	หมู่เกาะระ-เกาะพระทอง อ.คุระบุรี และอ.ตะกั่วป่า จ.พังงา	122,800	196.48	-	-
	หาดท้ายเหมือง ต.ทุ่งมะพร้าว ต.บางทอง ต.ท้ายเหมือง อ.ท้ายเหมือง จ.พังงา	46,442.38	74.307	39	10
	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน ต.เกาะพระทอง อ.คุระบุรี จ.พังงา	80,000	128	66	-
	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ต.เกาะพระทอง อ.คุระบุรี จ.พังงา	84,357	134.9712	91	214
	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อ.เมือง อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	250,000	400	-	-
ภูเก็ต	พรุบ้านไม้ขาว ต.ไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	497	0.7952	20	14
	อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ต.ไม้ขาว ต.สาคร ต.เชิงทะเล อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	56,250	90	86	72
	ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต แหลมคลองเลนถึงบ้านป่าคลอก ฝั่งทะเลด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต จ.ภูเก็ต	13,300	21.28	90	-
ระนอง	ปากคลองกะเปอร์ อ.กะเปอร์ จ.ระนอง (ในพื้นที่ พังงา ระนอง)	17,218.75	27.55	-	-
	ปากแม่น้ำกระบี่ อ.กระบี่ อ.ละอุ่น และอ.เมือง จ.ระนอง	120,675	193.08	-	-
	อุทยานแห่งชาติแหลมสน อ.เมือง อ.กะเปอร์ อ.สุขสำราญ จ.ระนอง และอ.คุระบุรี จ.พังงา	196,875	315	175	119
สตูล	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยาและเขาระยาบังสา ต.ฉลุง ต.ควนโพนี อ.เมือง ต.ควนโดน ต.ย่านซื่อ อ.ควนโดน จ.สตูล	12,500	20	84	-

จังหวัด	พื้นที่ชุ่มน้ำ / ที่ตั้ง	พื้นที่		ชนิดพันธุ์	
		ไร่	ตร.กม.	นก	ปลา
	อุทยานแห่งชาติทะเลบัน อ.ควนโดน และอ.เมือง จ.สตูล	122,500	196	304	20
	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะตะรุเตา ต.เกาะสาหร่าย อ.เมือง จ.สตูล	95,006.25	152.01	106	-
	รวม	2,339,466	3,743.1456		

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าถึงเมื่อ 6 มิถุนายน 2564

<http://wetlands.onep.go.th/>

ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.2.1.1 ผลกระทบมวลรวม

ผลกระทบมวลรวมในประเทศ ในปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 2.3 ชะลอลงจากการขยายตัว ร้อยละ 4.2 ในปี 2561 ปัจจัยสำคัญมาจากภาคการผลิตภาคนอกเกษตรที่ชะลอลง โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมลดลงตามการส่งออกสินค้าที่ลดลงจากสถานการณ์การค้าโลกที่ชะลอลง ประกอบกับสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีนที่รุนแรงขึ้น และอุปสงค์ในประเทศชะลอลง ขณะที่ภาคบริการชะลอลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ชะลอลง และการระมัดระวังในการใช้จ่ายของครัวเรือนในประเทศ ส่งผลต่อการผลิตในกิจกรรมผลิตทางด้านบริการ เช่น ที่พักแรมและอาหาร การค้า การก่อสร้างและการขนส่ง เป็นต้น ขณะที่การผลิตภาคเกษตรลดลง โดยเฉพาะการผลิตพืชผลหลักที่ลดลงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนผลผลิตประมงยังขยายตัวได้ ผลกระทบมวลรวมในประเทศ (GDP) ณ ราคาประจำปีมีมูลค่า 16,898,086 ล้านบาท เมื่อหักด้วยผลตอบแทนปัจจัยการผลิตสุทธิไปต่างประเทศ 622,512 ล้านบาท เป็นผลให้รายได้ประชาชาติ (Gross National Income:GNI) มีมูลค่า 16,275,574 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 4.5 โดยรายได้ประชาชาติต่อหัว (per capita NI) เท่ากับ 234,806 บาท สูงกว่า 225,384 บาท ในปี 2561 หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2

ภาพที่ 2.2.1-1 แสดงอัตราขยายตัวและโครงสร้างรายได้จากการผลิตรายภาค ปี 2561-2562

ภาค	(ร้อยละ)			
	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.9	0.1	9.6	9.5
เหนือ	4.2	0.9	7.7	7.7
ใต้	4.8	3.0	8.6	8.7
ตะวันออก	2.8	1.8	18.3	18.0
ตะวันตก	5.4	-0.8	3.6	3.5
กลาง	1.3	-0.9	5.2	5.1
กทม. และปริมณฑล	4.9	3.6	47.0	47.5
ผลกระทบมวลรวมในประเทศ	4.2	2.3	100.0	100.0

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2564

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=national_account

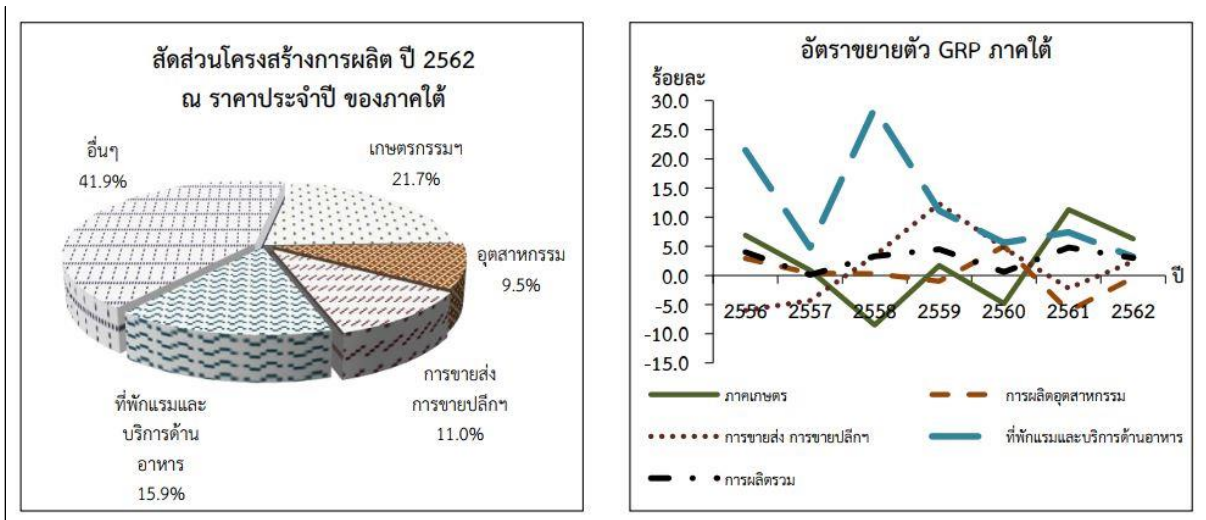
ภาพที่ 2.2.1-2 แสดง GRP per capita และอัตราเพิ่ม ปี 2561-2562

ภาค	GRP per capita (บาท/ปี)		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	2561	2562	2561	2562
ตะวันออกเฉียงเหนือ	84,434	86,171	4.3	2.1
เหนือ	110,656	114,287	5.9	3.3
ใต้	147,600	153,659	2.1	4.1
ตะวันออก	502,492	502,471	4.7	0.0
ตะวันตก	160,253	163,129	6.6	1.8
กลาง	271,731	271,360	2.9	-0.1
กทม. และปริมณฑล	458,549	474,004	5.0	3.4
เฉลี่ยทั้งประเทศ	236,860	243,787	5.2	2.9

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2564

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=national_account

ภาพที่ 2.2.1-3 แสดงสัดส่วนโครงสร้างการผลิตและอัตราการขยายตัว ของภาคใต้ ปี 2562

ภาพที่ 2.2.1-4 แสดงอัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคใต้

จังหวัด	(ร้อยละ)			
	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2561	2562	2561	2562
1. ภูเก็ต	8.1	5.1	16.8	17.1
2. สุราษฎร์ธานี	1.1	1.2	14.6	14.3
3. ระนอง	7.4	-6.8	2.1	1.9
4. พังงา	5.0	4.9	5.5	5.6
5. กระบี่	2.3	-1.0	6.1	5.8
6. ชุมพร	9.8	19.8	6.5	7.9
7. นครศรีธรรมราช	4.3	8.5	11.6	12.3
8. สงขลา	4.1	-2.1	17.7	16.7
9. สตูล	-0.1	-0.8	2.2	2.1
10. ยะลา	10.0	0.3	3.2	3.1
11. ตรัง	-2.6	-0.5	4.6	4.4
12. นราธิวาส	13.0	-2.7	3.1	2.9
13. พัทลุง	5.2	1.9	2.6	2.5
14. ปัตตานี	6.1	0.9	3.4	3.4
รวมทั้งภาค	4.8	3.0	100.0	100.0

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2564

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=national_account

จากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน รายงานโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี 2562 (2019) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งสิ้น 544,145 ล้านบาท แยกเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร 85,087 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.63 ภาคนอกเกษตร 459,058 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.37 โดยเศรษฐกิจภาคนอกเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ขึ้นอยู่กับภาคการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยสามารถจัดลำดับได้ดังนี้ มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาบริการที่พักแรมและอาหาร 169,743 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.19 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือสาขาการขนส่งและคลังสินค้า มีมูลค่า 77,194 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.18 สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และการซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์มีมูลค่า 44,279 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.13 สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย มีมูลค่า 25,537 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.69 สาขาการผลิต มีมูลค่า 23,714 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.35 ส่วนที่เหลือร้อยละ 25.86 เป็นสาขาบริการและอื่น ๆ

ภาพที่ 2.2.1-5 แสดงผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แบบปริมาณลูกโซ่ อนุกรมเวลา
ปี 2012-2019 (GPCP)

side products	(Million Baht)							
	2012r	2013r	2014r	2015r	2016r	2017r	2018r	2019p
	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
Agriculture	110,929	96,465	91,868	78,111	87,334	89,952	82,359	85,087
<i>Agriculture</i>	110,929	96,465	91,868	78,111	87,334	89,952	82,359	85,087
Agriculture, forestry and fishing	110,929	96,465	91,868	78,111	87,334	89,952	82,359	85,087
Non-Agriculture	258,317	277,514	295,344	337,661	380,383	414,663	442,217	459,058
<i>Industrial</i>	30,194	30,406	29,735	30,667	32,392	35,990	32,626	33,108
Mining and quarrying	1,066	1,126	1,071	1,447	1,976	1,838	1,945	1,848
Manufacturing	23,383	22,651	21,620	22,464	23,143	26,645	23,629	23,714
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	5,089	5,656	6,011	5,870	6,192	6,373	5,880	6,314
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	657	972	1,032	886	1,081	1,134	1,171	1,232
<i>Services</i>	228,123	247,108	265,610	306,995	347,991	378,673	409,591	425,951
Construction	11,800	12,267	11,744	12,873	14,560	12,849	14,829	15,081
Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycle	34,365	31,012	33,051	34,393	40,688	45,355	43,817	44,279
Transportation and storage	43,819	46,320	57,357	62,849	67,819	73,370	77,860	77,194
Accommodation and food service activities	56,975	71,690	73,998	104,006	125,530	140,692	159,006	169,743
Information and communication	3,303	3,185	3,312	3,705	3,334	3,884	4,783	5,467
Financial and insurance activities	14,086	17,423	19,198	20,248	21,895	22,898	24,639	25,537
Real estate activities	11,202	10,985	11,861	10,967	11,831	12,595	12,972	13,390
Professional, scientific and technical activities	499	564	608	647	979	874	959	1,135
Administrative and support service activities	8,880	11,626	12,651	14,346	15,622	18,197	19,834	21,153
Public administration and defence; compulsory social security	18,060	16,338	14,024	14,433	15,482	15,987	17,448	18,027
Education	13,710	13,497	14,850	14,733	15,127	15,539	15,508	15,708
Human health and social work activities	7,447	8,046	8,730	9,112	9,853	10,478	11,242	12,365
Arts, entertainment and recreation	849	948	1,010	1,250	1,621	1,898	2,020	2,056
Other service activities	3,127	3,206	3,217	3,431	3,652	4,058	4,672	4,814
Gross provincial cluster product	369,246	373,979	387,213	415,772	467,717	504,615	524,577	544,145
Gross provincial cluster product per capita (Baht)	159,833	160,241	164,237	174,580	194,663	208,398	215,230	221,540
Population (1,000 persons)	2,310	2,334	2,358	2,382	2,403	2,421	2,437	2,456

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional

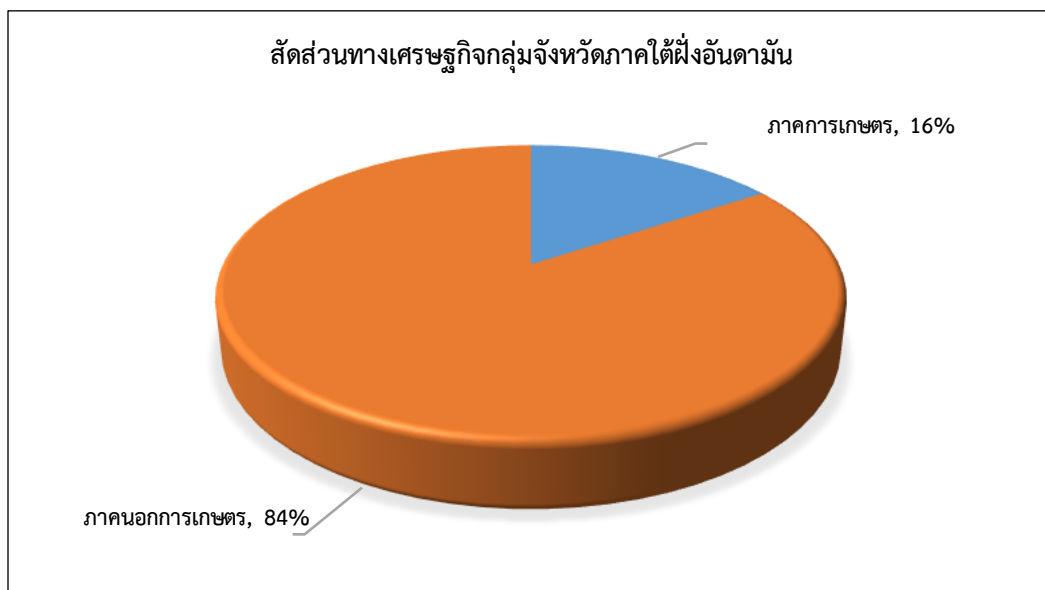
หากพิจารณาภาพรวมด้านเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันรายสาขา เศรษฐกิจหลักโดยรวมมาจาก 2 สาขาหลักคือ สาขาเกษตรกรรม และที่พักแรมและบริการด้านอาหาร รวมกันแล้วมีมูลค่าประมาณร้อยละ 46.83 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้งหมด

เศรษฐกิจภาพรวม ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (GPCP) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2562 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 544,145 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3.59 ซึ่งเป็นผลจากการผลิตภาคเกษตร ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.66 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

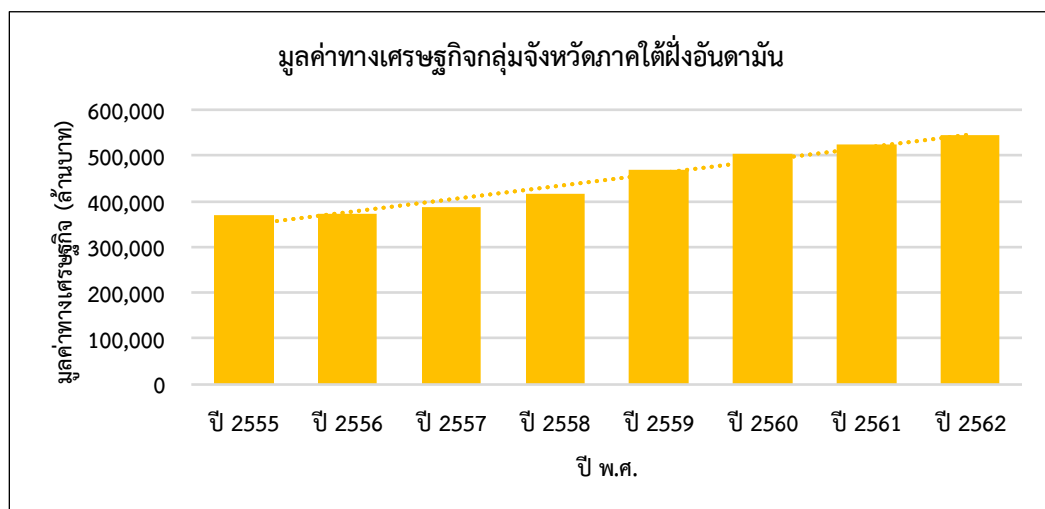
การผลิตภาคเกษตร เศรษฐกิจภาคการเกษตรในระหว่างปี 2555-2562 มีระดับมูลค่าอยู่ระหว่าง 78,000-110,000 ล้านบาท เมื่อพิจารณาปี 2562 พบว่า มูลค่าเศรษฐกิจภาคเกษตร มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3.31 พืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ ยางพาราและปาล์มน้ำมันและสินค้าเกษตรอื่น ๆ ซึ่งความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.43 ต่อปีจาก 12.27 ล้านตัน ในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 13.91 ล้านตัน ในปี 2562 ส่งผลให้ราคาสินค้าภาคเกษตรตกต่ำลง

การผลิตภาคนอกการเกษตร เศรษฐกิจภาคนอกการเกษตรในระหว่างปี 2555-2562 มีระดับมูลค่าอยู่ระหว่าง 250,000-460,000 ล้านบาท มีปริมาณมูลค่าเศรษฐกิจขยายตัวและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เมื่อพิจารณาปี 2562 พบว่า มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3.66 และเมื่อพิจารณารายสาขาพบว่าโดยมี 3 สาขาที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงสุดจากปี 2561 คือ สาขาวิชาชีพอิทธิยาศาสตร์และเทคนิคเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.38, สาขาสารสนเทศและการสื่อสาร เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.31 และสาขากิจกรรมสุขภาพมนุษย์และสังคมสงเคราะห์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.99 ส่วนสาขากิจกรรมที่พักและอาหาร มีมูลค่าทางเศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น จากปี 2561 ร้อยละ 6.75

ภาพที่ 2.2.1-6 แสดงสัดส่วนทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

ภาพที่ 2.2.1-7 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2555-2562

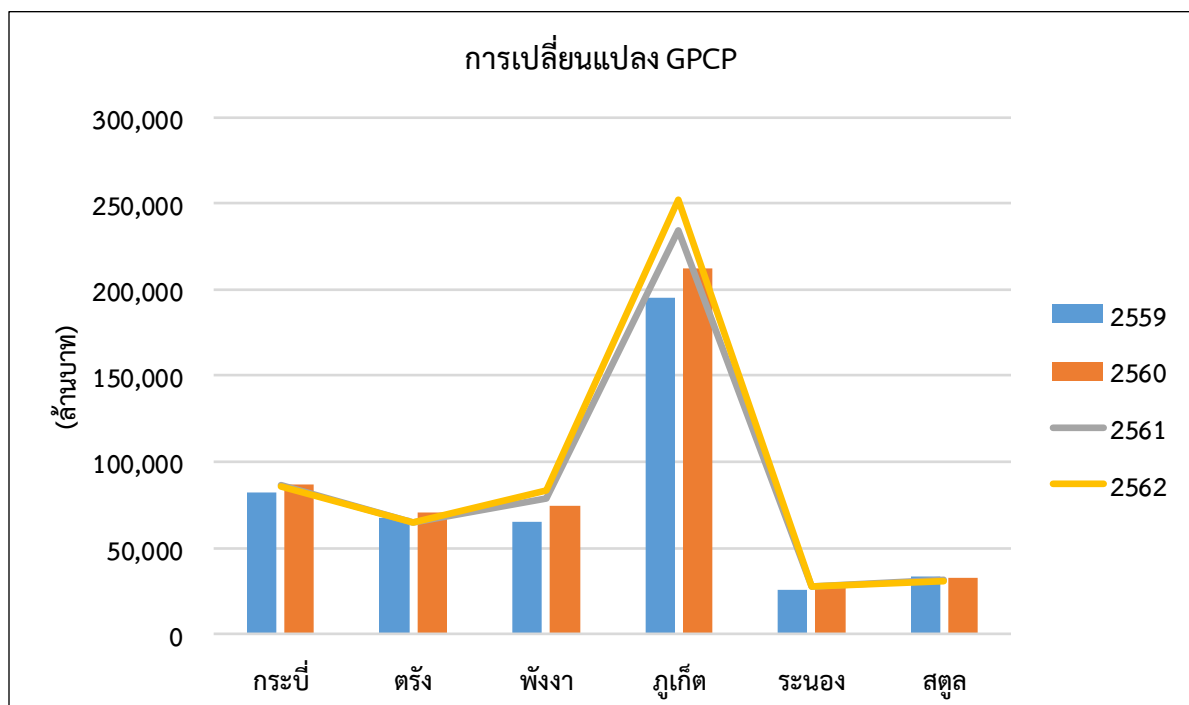
ตารางที่ 2.2.1-1 แสดงการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มวลรวม GDP, GRP, GPCP, GPP, และ GPP per capita

จังหวัด	GPP , GRP , GPCP , GPP (ล้านบาท)					Per capita (บาท/คน)				
	2559	2560	2561	2562	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2559	2560	2561	2562	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ประเทศ	14,590,337	15,488,664	16,368,711	16,898,086	3.23	213,553	225,126	236,860	243,787	2.92
ภาคใต้	1,312,497	1,369,469	1,407,360	1,473,623	4.71	139,335	144,551	147,600	153,659	4.11
กลุ่มอำเภอไทย	706,209	734,576	745,823	790,305	5.96	135,633	140,424	141,617	149,302	5.43
กลุ่มชายแดน	138,571	130,278	136,961	139,173	1.62	76,547	71,526	74,792	75,610	1.09
กลุ่มอัมคัมน์	467,717	504,615	524,577	544,145	3.73	194,663	208,398	215,230	221,540	2.93
กระบี่	82,133	86,841	86,684	85,807	-1.01	200,181	209,467	207,415	203,719	-1.78
ตรัง	67,493	70,990	64,586	64,463	-0.19	107,955	112,974	102,589	102,221	-0.36
พังงา	65,316	74,598	78,493	83,187	5.98	259,162	297,166	313,913	333,015	6.09
ภูเก็ต	194,894	212,522	234,028	251,813	7.60	344,560	371,058	403,534	428,351	6.15
ระนอง	25,902	28,033	28,014	27,918	-0.34	98,141	105,122	103,966	101,822	-2.06
สตูล	33,322	32,638	31,215	30,955	-0.83	116,662	113,332	107,505	105,827	-1.56

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 14 มิถุนายน 2564

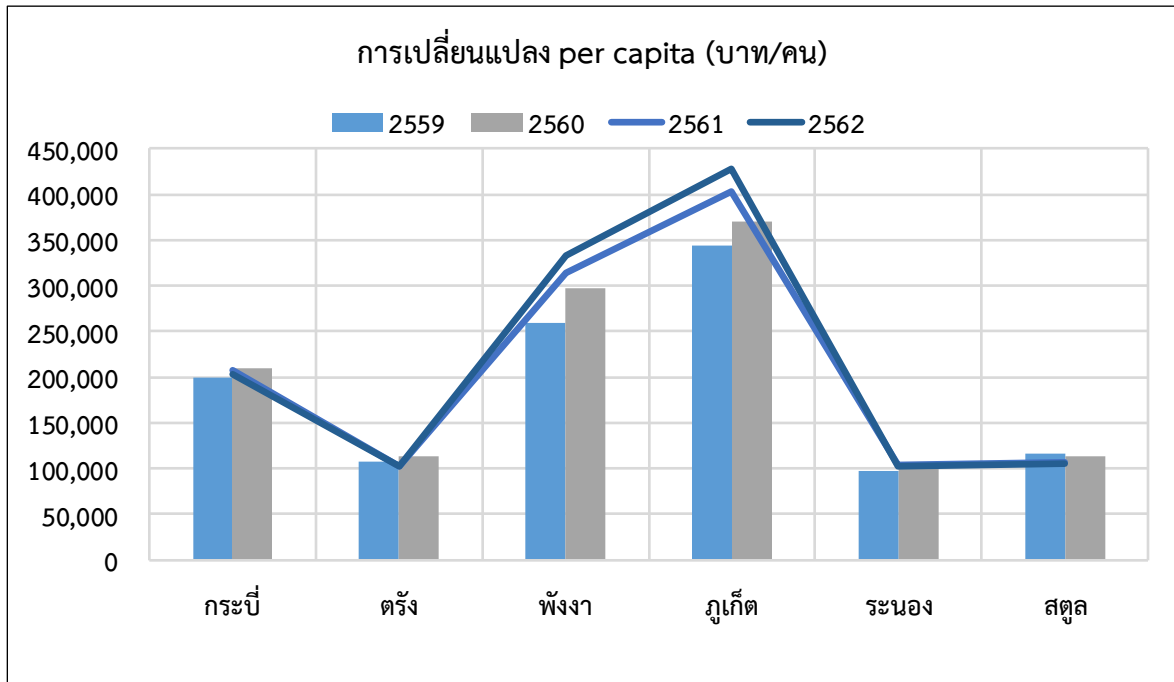
https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional

ภาพที่ 2.2.1-8 แสดงการเปลี่ยนแปลง GPCP พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอัมคัมน์ ปี 2559-2562

ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด ปี 2562 ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด (Gross provincial cluster product : GPCP) พบว่ามีมูลค่าเท่ากับ 544,145 ล้านบาท มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 3.73 จากปี 2561 คิดเป็นร้อยละ 3.22 ของประเทศ และ 36.92 ของภาคใต้ ซึ่งพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เมื่อพิจารณารายจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น พบว่า จังหวัดภูเก็ตเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.60 รองลงมาจังหวัดพังงาเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.98 และจังหวัดที่มีอัตราเศรษฐกิจลดลง ได้แก่ ระนอง สตูล ตรังและกระบี่ ตามลำดับ

ภาพที่ 2.2.1-9 แสดงการเปลี่ยนแปลง per capita พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2562

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (per capita) ปี 2562 ภาพรวมพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 2.93 เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 รองลงมาจังหวัดพังงาเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.09 และจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวลดลงจากปี 2561 ได้แก่ จังหวัดตรัง สตูล กระบี่ และระนอง ตามลำดับ

2.2.2.2 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จากบทวิเคราะห์ของสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าจากการประเมินสถานะของประเทศด้านเศรษฐกิจ ปรากฏว่าประเทศไทยยังคงติดอยู่ในกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางจากภาวะเศรษฐกิจโดยรวมที่ชะลอตัวลง เนื่องจากจากความล่าช้าในการเปลี่ยนผ่านด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย การลงทุนลดลง การขาดแคลนบุคลากรด้านการศึกษาและพัฒนา ขณะที่หนี้สาธารณะเพิ่มสูงขึ้นแต่รายได้เข้าประเทศลดลงกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินการคลัง นักลงทุนขาดความเชื่อมั่น ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพิ่มขึ้นจากอันดับที่ 30 เมื่อปี พ.ศ. 2561 ขึ้นมาอยู่อันดับที่ 25

เมื่อปี พ.ศ. 2562 จากการสำรวจรวม 61 ประเทศทั่วโลก ประกอบกับในห้วงนี้ประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ และเป็นภาระของประชาชนที่จะต้องมีค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้น สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างคนรวยและคนจนมีมากถึง 19.29 เท่า เมื่อปี พ.ศ. 2556 โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้สูงถึงร้อยละ 35.29 ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ถือครองรายได้รวมเพียงร้อยละ 14.18 เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล การกระจายประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมยังไม่ทั่วถึง จำเป็นต้องมีแนวทางในการแก้ปัญหาทั้งด้าน การศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม รวมถึงปัญหาการค้ายาเสพติด ความขัดแย้งทางการเมือง การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนความท้าทายจากภัยธรรมชาติที่มีมากขึ้น

ในส่วนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แม้ว่าโดยภาพรวมจะมีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีศักยภาพโดดเด่น ทำให้มีโอกาสและความท้าทายสูง โดยเฉพาะปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีชายหาดที่สวยงาม น้ำทะเลที่สวยใส ทำให้มีชื่อเสียงติดระดับโลกหลายแห่ง โดยทุกจังหวัดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ล้วนมีเอกลักษณ์และมีมนต์เสน่ห์ที่แตกต่างกัน

จังหวัดกระบี่ เป็นมรดกแห่งอันดามัน เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงอันดามันกับอ่าวไทย ในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นเส้นทางสายใหม่ เต็มไปด้วยอารยธรรมที่นักค่านักเดินเรือใช้เป็นฐานในการพักและกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคต่าง ๆ มาตั้งแต่อดีตกาล จึงเป็นแดนประวัติศาสตร์และมีความโดดเด่นด้วยสภาพภูมิประเทศที่แปลกตา มีร่องรอยของอารยธรรมโบราณทางทะเล มีแหล่งน้ำพุร้อนเค็มที่เป็นแหล่งมีชื่อเสียงติดอันดับโลก มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงาม เป็นแหล่งดำน้ำที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะหมู่เกาะลันตา และมีภาพเขียนโบราณ เป็นต้น จึงมีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางและหัวใจของอันดามัน หากพัฒนาศักยภาพจังหวัดกระบี่ให้เป็นศูนย์กลางของอันดามันก็จะทำให้สามารถเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้มีศักยภาพ มีความโดดเด่น สามารถเชื่อมฐานการพัฒนาได้ครอบคลุมจังหวัดในกลุ่มอันดามันและเชื่อมโยงความเจริญไปสู่ภูมิภาคได้อย่างมั่นคง

จังหวัดตรัง เป็นจังหวัดที่เป็นฐานการผลิตสำคัญด้านการเกษตร เป็นจังหวัดที่มีการปลูกยางพาราต้นแรกของประเทศไทย สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติสวยงาม เรียบง่าย แต่มีความลึกซึ้งน่าค้นหาและเรียนรู้เป็นเมืองท่าที่มีการติดต่อกับต่างประเทศมาตั้งแต่โบราณกาล จึงมีมนต์เสน่ห์น่าค้นหา หากสามารถพัฒนาจังหวัดตรังให้เป็นฐานด้านการส่งออกที่เชื่อมโยงทางทะเล ก็จะเพิ่มศักยภาพด้านการค้าการลงทุนให้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จึงเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเมืองอุตสาหกรรม และเป็นฐานกระจายสินค้าอันดามัน

จังหวัดพังงา มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล มีหมู่เกาะสุรินทร์และหมู่เกาะสิมิลัน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกที่นักดำน้ำทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศต่างมีความใฝ่ฝันไปเยี่ยมเยือน และมีเส้นทางเชื่อมโยงไปสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดระนอง หากสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับการเจริญเติบโต ก็จะสามารถนำนักท่องเที่ยวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งจังหวัดพังงามีพื้นที่ที่มีสภาพอากาศเหมาะสมต่อการเพาะปลูก จึงเป็นฐานสำคัญด้านเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

จังหวัดภูเก็ต เป็นเมืองที่ทำรายได้สูงสุดจากการท่องเที่ยว มีโรงแรม มีศูนย์การค้า มีสาธารณูปโภคที่เพียงพอสามารถรองรับต่อการพัฒนาให้เป็นเมืองที่มีศักยภาพทางด้านการลงทุนในการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่ครบวงจร และเป็นจังหวัดที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศและทางทะเล ในภูมิภาคที่สามารถเชื่อมต่อไปยังต่างประเทศได้อย่างสะดวก หากพัฒนาศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มขีดความสามารถด้านความปลอดภัยและรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ ก็จะเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและ

สร้างรายได้ให้กับประเทศที่ยั่งยืน นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เห็นชอบให้ผลักดันจังหวัดภูเก็ตก้าวไปสู่การเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ด้วย

จังหวัดระนอง เป็นเมืองแห่งการพักผ่อน เมืองแห่งธรรมชาติที่ฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ โดยมีน้ำแร่ช่วยบำบัดโรคและเสริมความงาม เป็นดินแดนที่มีธรรมชาติสวยงาม มีทรัพยากรทางบก ทางน้ำ อุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำแร่ธรรมชาติที่มีชื่อเสียง และเป็นเมืองชายแดนที่มีที่ตั้งที่เหมาะสมกับการขนส่งสินค้าไปต่างประเทศและมีสังคมที่สงบสุข จังหวัดระนองจึงมีความเหมาะสมที่จะกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อตั้งศักยภาพเมืองชายแดนให้เป็นฐานเชื่อมต่อกับศักยภาพการพัฒนา เพื่อสร้างความเจริญและความผาสุกของประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยพื้นที่จังหวัดระนองเหมาะสำหรับเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามันและดำรงไว้ซึ่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและรักษาสุขภาพสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ เพื่อเป็นประตูสู่ชายแดน

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากภาคการท่องเที่ยว ภาคเกษตร และการประมง อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันทางการขนส่งและการค้าชายแดน เนื่องจากมีพื้นที่และท่าเรือที่สำคัญ เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็นสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย จังหวัดสตูลมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวชุมชน จังหวัดสตูลจึงเหมาะแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวชุมชน

จากศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก การพัฒนาจึงมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับโลกด้วยการรักษามนต์เสน่ห์ของศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อเป็นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศและกลุ่มจังหวัด เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก และให้ความสำคัญกับการรักษากลุ่มนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าในตลาดเดิมที่เคยมีประสบการณ์เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ หรือความประทับใจในภาพลักษณ์เดิมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยการรักษามาตรฐานของศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล ภูเก็ต-พังงา-กระบี่-ตรัง ให้สร้างรายได้ที่ยั่งยืน และการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและได้มาตรฐาน สร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และสร้างกลไกด้านการตลาดเพื่อเพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยว รวมทั้งการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจสาขา ก็จะเป็น การรักษ้อันดามันให้มีความมั่นคง และยั่งยืน เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญให้กับชาติที่จะนำมาสู่ความมั่งคั่งอย่างแท้จริง

แนวโน้มด้านศักยภาพและความต้องการของประชากรและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่กลุ่มจังหวัดใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งเป็นบริบทที่มีความท้าทายในการพัฒนาเพื่อรองรับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ตอบสนอง และสนับสนุนการค้าการลงทุนที่มีการลงทุนจากกลุ่มทุนทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งในมิติด้านการพัฒนาด้านประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในอนาคตประมาณ 10 ปี ข้างหน้า สัดส่วนประชากรวัยแรงงานของพื้นที่มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นสูงอย่างต่อเนื่อง และมีการแข่งขันทางวิชาชีพและความเชี่ยวชาญเฉพาะสูง และการเปลี่ยนโครงสร้างของประชากรพบว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวทั้งที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่อย่างถูกต้องและหลบหนีเข้าเมืองมาในอัตราส่วนที่สูง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกระทบต่อทิศทางการพัฒนาของประชากรในพื้นที่ ทั้งในด้านการศึกษา การสาธารณสุข และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้นการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จึงมีความสำคัญต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพื่อความสุขและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

ตารางที่ 2.2.1-2 แสดงการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ลำดับ	ชื่อชุมชน	ที่ตั้งชุมชน
จังหวัดกระบี่		
1	ชุมชนแหลมสัก	ม.3 ต.แหลมสัก อ.อ่าวลึก จ.กระบี่
2	ชุมชนทุ่งห้วยเพ็ง	ม.4 ต.ศาลาด่าน อ. เกาะลันตา จ.กระบี่
3	ชุมชนบ้านนาติน	ม.4 ต.อ่าวนาง อ.เมือง จ.กระบี่
4	ชุมชนบ้านหนองทะเล	ม.1 ต.หนองทะเล อ.เมือง จ.กระบี่
5	ชุมชนบ้านไทรหนั่ง	ม.3 ต.เขาคราม อ.เมือง จ.กระบี่
6	ชุมชนอ่าวลึกน้อย	ต.อ่าวลึกน้อย อ.อ่าวลึก จ.กระบี่
7	ชุมชนดินแดง-ดินอุดม	ต.ดินอุดม อ.ลำทับ จ.กระบี่
จังหวัดตรัง		
1	ชุมชนบ่อหินฟาร์มสเตย์	ม.2 ต.บ่อหิน อ.สิเกา จ.ตรัง
2	ชุมชนลำขนุน	ม.8 ต.นาชุมเห็ด อ. ย่านตาขาว จ.ตรัง
3	ชุมชนนาหมื่นศรี	ม.8 ต.นาหมื่นศรี อ.นา โยง จ.ตรัง
4	ชุมชนบ้านเขาหลัก	ม.7 ต.น้ำผุด อ.เมือง จ.ตรัง
5	ชุมชนหน้าเขาในวัง	ม.4 ต.หนองบัว อ.รัษฎา จ.ตรัง
6	ชุมชนน้ำราบ	ท่าขยง ต.บางสัก อ.กันตัง จ.ตรัง
7	ชุมชนตำบลกันตัง	ถ.รัษฎา ต.กันตัง อ.กันตัง จ.ตรัง
จังหวัดพังงา		
1	ชุมชนบ้านสามช่อง เหนือ	ม.9 ต.กะไหล อ.ตะกั่วทุ่ง จ.พังงา
2	ชุมชนบ้านท่าดิน แดง	ม.4 ต.ลำแก่น อ. ท้ายเหมือง จ.พังงา
3	ชุมชนเกาะยวน้อย	ม.1 ต.เกาะยวน้อย อ.เกาะยาว จ.พังงา
4	ชุมชนบ้านท่าเขา	ม.4 ต.เกาะยวน้อย อ.เกาะยาว จ.พังงา
5	ชุมชนบ้านโคกโคไคร	ม.1 ต.มะรุ่ย อ.ทับปุด จ.พังงา
6	ชุมชนรมณีย์	ต.รมณีย์ อ.กะปง จ.พังงา
จังหวัดภูเก็ต		
1	ชุมชนย่านเมืองเก่า ภูเก็ต	ถ.กลาง อ.เมือง จ.ภูเก็ต
2	ชุมชนเกาะโหลน-ราไวย์	ม.3 ต.ราไวย์ อ.เมือง จ.ภูเก็ต
3	ชุมชนบ้านบางโรง	ม.3 ต.ป่าคลอก อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
4	ชุมชนบ้านแขน	ม.2 ต.เทพกระษัตรี อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
5	ชุมชนบ้านบางเทา-เชิงทะเล	ม.2 ต.เชิงทะเล อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
6	ชุมชนตำบลกมลา	ต.กมลา อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต
จังหวัดระนอง		
1	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวชุมชนตำบลม่วงกลวง	ม.3 ต.ม่วงกลวง อ.กะเปอร์ จ.ระนอง
2	กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหาดส้มแป้น	ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง
3	ชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านทะเลนอก	ม.1 ต.กำพวน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง
4	กลุ่มมุสลิม โคมสเตอร์ย์ม่วงกลวง	ต.ม่วงกลวง อ.กะเปอร์ จ.ระนอง
5	กลุ่มโฮมสเตย์ บ้านแหลมนาว	ม.6 บ้านแหลมนาว .ต.นาคา อ.สุขสำราญ. จ.ระนอง
6	กลุ่มจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านในวง โคมสเตอร์ย์	ต.ในวง อ.ละอุ่น จ.ระนอง
7	วิสาหกิจชุมชนล่องแพลำน้ำกระบุรี	ม.10 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง
8	กลุ่มบ้านสิบสาว โฮมสเตอร์ย์ เกาะคณที	ม.2 ต.ปากน้ำ เกาะคณที อ.เมือง จ.ระนอง

ลำดับ	ชื่อชุมชน	ที่ตั้งชุมชน
9	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรเกาะพยาม	ต.เกาะพยาม อ.เมือง จ.ระนอง
10	บ้านเกาะหาดทรายดำโฮมสเตย์	ต.หวาง อ.เมือง จ.ระนอง
11	วิสาหกิจชุมชนบ้านทะเลนอกโฮมสเตย์	ม.1 ต.กำพวน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง
จังหวัดสตูล		
1	ชุมชนบ่อเจ็ดลูก	ม.1 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
2	ชุมชนวังสายทอง	ม.10 ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล
3	ชุมชนท่องเที่ยวชุมชน ตำบลทุ่งหว้า	ต.ทุ่งหว้า อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล
4	ชุมชนบ้านท่าข้าม ควาย	ม.6 ต.นาทอน อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล
5	ชุมชนบ้านบากันเคย	ม.3 ต.ตันหยงโป อ.เมือง สตูล จ.สตูล
6	ชุมชนพญาบังสา	ม.5 ต.ควนโพธิ์ อ.เมือง จ.สตูล ต.ควนโพธิ์ อ.เมืองสตูล จ.สตูล

ที่มา : ข้อมูลของจังหวัดระนองจาก ระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคใต้ตอนบน วันที่ 19 มีนาคม 2564 <https://uppersouthcbt.sru.ac.th/index.php> ข้อมูลของจังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรังและสตูลจากฐานข้อมูลชุมชนต้นแบบและชุมชนขยายผล ในเขตพื้นที่อันดามันพื้นที่พิเศษ อพท.9 เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

เศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

(1) ด้านการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งมีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพสูง มีความสวยงาม ความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของมรดกธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความสวยงามตั้งแต่ท้องทะเล ถึงภูเขาสูง มีศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายตามประวัติศาสตร์ความเจริญรุ่งเรืองในอดีต ที่มีการผสมผสานทางอารยธรรม มีฐานโครงสร้างการคมนาคมเชื่อมโยงสู่ภูมิภาค ทั้งสนามบินและการเดินทาง ซึ่งสามารถสร้างรายได้หลักจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง และยังคงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ประเทศไทย และพื้นที่เศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศ มีการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างจำกัด ภายใต้ขีดมาตรการของรัฐ เพื่อป้องกันและหยุดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 จึงส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างไม่ทันตั้งตัวและเป็นวงกว้าง เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางคมนาคม เป็นต้น

โดยในปี 2563 การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน รวมทั้งสิ้น 8,633,254 คน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 71.57 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคใต้และประเทศในปี 2563 กลุ่มอันดามันมีจำนวนนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 47.77 ของภาคใต้ และร้อยละ 6.30 ของประเทศ เมื่อพิจารณา รายจังหวัดพบว่าทุกจังหวัดมีจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง โดยจังหวัดกระบี่มีอัตราการลดลง ร้อยละ 76.88 รองลงมา จังหวัดพังงาลดลง ร้อยละ 75.26 จังหวัดภูเก็ตลดลง ร้อยละ 72.54 และจังหวัดระนอง ตรัง สตูล ตามลำดับ

สำหรับส่วนของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน นั้น มีจำนวนรายได้ทั้งสิ้น 159,469.80 ล้านบาท ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 74.68 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคใต้และประเทศในปี 2563 กลุ่มอันดามันมีจำนวนรายได้ คิดเป็นร้อยละ 72.03 ของภาคใต้ และร้อยละ 20.12 ของประเทศ เมื่อพิจารณา รายจังหวัดพบว่า จังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ระนอง ตรังและสตูล มีอัตราการรายได้การท่องเที่ยวลดลงทุกจังหวัด

ตามลำดับ สืบเนื่องสถานการณ์ของการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้รัฐบาลต้องมีมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดและปิดการเดินทางสัญจรเข้าประเทศ คาดการณ์ว่าภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ได้คลี่คลาย รัฐบาล หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ได้ให้การสนับสนุนความร่วมมือในการขับเคลื่อนภาคการท่องเที่ยว เพื่อเตรียมความพร้อม และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ในการรองรับนักท่องเที่ยว ภายหลังจากการเปิดประเทศอย่างเป็นทางการภายใต้มาตรการควบคุมของรัฐ

**ตารางที่ 2.2.1-3 แสดงจำนวน นักท่องเที่ยว รายได้การท่องเที่ยวและผู้เข้าพัก
พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2563**

จังหวัด	อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)						จำนวนผู้เข้าพัก (คน)					
	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)
ประเทศ	66.99	70.58	71.16	70.08	29.51	-57.89	145,179,569	159,479,565	166,706,140	169,113,911	73,928,653	-56.28
ภาคใต้	58.86	60.27	62.30	69.78	21.75	-68.83	34,183,353	36,248,118	37,727,272	37,577,875	12,828,314	-65.86
กลุ่มอำเภอไทย	62.82	64.50	67.16	64.55	28.69	-55.56	13,583,757	14,530,130	15,342,956	14,907,034	5,948,459	-60.10
กลุ่มชายแดน	50.93	51.89	53.51	53.33	21.08	-60.48	1,398,288	1,459,581	1,507,377	1,518,506	629,862	-58.52
กลุ่มอันดามัน	62.84	64.44	66.24	65.14	22.95	-64.78	19,201,308	20,258,407	20,876,939	21,152,335	6,249,993	-70.45
กระบี่	65.41	67.45	69.16	68.54	18.63	-72.82	3,597,049	4,046,986	4,186,576	4,186,069	1,086,826	-74.04
ตรัง	60.35	61.48	63.46	62.10	27.31	-56.02	1,080,623	1,106,716	1,139,743	1,118,863	514,367	-54.03
พังงา	62.77	64.35	66.27	64.60	21.93	-66.05	1,001,885	1,027,113	1,081,049	1,154,943	375,439	-67.49
ภูเก็ต	73.90	75.20	75.96	75.25	19.47	-74.13	12,023,148	12,500,939	12,834,961	13,047,000	3,544,395	-72.83
ระนอง	55.30	56.97	58.80	57.85	19.47	-66.34	756,197	799,693	824,616	813,558	306,793	-62.29
สตูล	59.30	61.16	63.79	62.50	30.86	-50.62	742,406	776,960	809,994	831,902	422,173	-49.25

จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมชมทั้งหมด (คน)						รายได้จากผู้เยี่ยมชม (ล้านบาท)					
	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)
ประเทศ	265,387,106	289,823,283	303,019,212	307,141,990	137,030,112	-55.39	2,155,188.96	2,470,724.03	2,698,310.23	2,727,903.84	792,534.21	-70.95
ภาคใต้	47,534,371	50,525,428	52,637,952	52,394,256	18,070,587	-65.51	692,444.02	781,078.96	845,475.36	825,081	221,382	-73.17
กลุ่มอำเภอไทย	18,551,128	19,652,905	20,828,671	20,353,314	8,691,220	-57.30	157,098.49	177,740.62	198,507.60	187,608.06	59,376.16	-68.35
กลุ่มชายแดน	1,528,042	1,595,766	1,654,063	1,675,807	746,113	-55.48	6,469.34	7,030.26	7,540.16	7,557.21	2,535.87	-66.44
กลุ่มอันดามัน	27,455,201	29,276,757	30,155,218	30,365,135	8,633,254	-71.57	528,876.19	596,308.08	639,427.60	629,915.63	159,469.80	-74.68
กระบี่	5,803,836	6,588,822	6,766,858	6,759,836	1,562,880	-76.88	88,493.80	105,029.06	115,176.70	112,056	29,032	-74.09
ตรัง	1,465,811	1,514,092	1,578,906	1,563,563	648,092	-58.55	8,347.01	9,028.01	9,746.85	9,561	4,007	-58.09
พังงา	4,475,223	4,740,683	4,868,330	4,905,309	1,213,421	-75.26	42,619.49	46,758.39	52,014.56	51,705	11,729	-77.32
ภูเก็ต	13,410,658	14,012,863	14,409,212	14,576,466	4,003,290	-72.54	377,878.09	423,012.85	449,100.73	442,891	108,464	-75.51
ระนอง	923,243	977,472	1,012,560	1,003,731	393,022	-60.84	3,977.80	4,311.07	4,566.76	4,464	1,393	-68.79
สตูล	1,376,430	1,442,825	1,519,352	1,556,230	812,549	-47.79	7,560.00	8,168.70	8,822.00	9,239	4,845	-47.55

จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมชมคนไทย (คน)						จำนวนผู้เยี่ยมชมชาวต่างชาติ (คน)					
	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)
ประเทศ	198,787,598	217,996,565	227,774,133	229,748,960	123,214,821	-46.37	66,599,508	71,826,718	75,245,079	77,393,030	13,815,291	-82.15
ภาคใต้	23,693,189	25,062,439	26,193,914	25,695,302	13,379,702	-47.93	23,841,182	25,462,989	26,444,038	26,698,954	4,690,885	-82.43
กลุ่มอำเภอไทย	12,514,773	13,227,360	13,834,356	13,461,851	7,579,530	-43.70	6,036,355	6,425,545	6,994,315	6,891,463	1,111,690	-83.87
กลุ่มชายแดน	630,207	665,069	685,718	687,174	581,559	-15.37	897,835	930,697	968,345	988,633	164,554	-83.36
กลุ่มอันดามัน	10,548,209	11,170,010	11,673,840	11,546,277	5,218,613	-54.80	16,906,992	18,106,747	18,481,378	18,818,858	3,414,641	-81.86
กระบี่	2,168,735	2,425,479	2,530,535	2,447,230	935,622	-61.77	3,635,101	4,163,343	4,236,323	4,312,606	627,258	-85.46
ตรัง	1,280,599	1,322,758	1,380,827	1,367,727	599,052	-56.20	185,212	191,334	198,079	195,836	49,040	-74.96
พังงา	1,240,400	1,317,434	1,409,746	1,434,895	638,824	-55.48	3,234,823	3,423,249	3,458,584	3,470,414	574,597	-83.44

จังหวัด	จำนวนผู้เยี่ยมเยือนคนไทย (คน)						จำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ (คน)					
	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)	2559	2560	2561	2562(R)	2563(P)	%การเปลี่ยนแปลง (62-63)
ภูเก็ต	3,768,955	3,903,481	4,057,904	3,977,545	1,892,436	- 52.42	9,641,703	10,109,382	10,351,308	10,598,921	2,110,854	- 80.08
ระนอง	870,793	922,649	955,953	947,354	378,251	- 60.07	52,450	54,823	56,607	56,377	14,771	- 73.80
สตูล	1,218,727	1,278,209	1,338,875	1,371,526	774,428	- 43.54	157,703	164,616	180,477	184,704	38,121	- 79.36

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว เข้าถึงเมื่อ 13 มิถุนายน 2564 <https://www.dot.go.th/home>

ตารางที่ 2.2.1-4 แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแยกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยวรายจังหวัด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จังหวัด	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว				
	ชายหาด/ชายทะเล	ธรรมชาติ/ภูเขา น้ำตก	วิถีชุมชน	ประวัติศาสตร์	ศาสนา/วัฒนธรรม/ประเพณี
จังหวัดกระบี่ : แหล่งถ้ำหิน ถิ่นหอยเก่า เขาตระหง่าน ธารสวย รวยเกาะ เพาะปลูกปาล์ม งามหาดทราย ใต้ทะเล สวยสด มรกตอันดามัน สวรรค์เกาะพีพี					
	-เกาะพีพี	-สระมรกต	-บ้านเกาะกลาง	-สุสานหอย 75 ล้านปี	-วัดบางโทอง
	-ทะเลแหวก	-น้ำตกกร้อนคลองท่อม	-บ้านแหลมสัก	-ลูกบิด วัดคลองท่อม	-วัดถ้ำเสือ
	-หาดไร่เลย์	-เขาฆอนนาค	-บ้านอ่าวลึก	-ถ้ำผีหัวโต	-วัดแหลมสัก
	-เกาะห้อง เกาะลาดิง	-ท่าปอมคลองสองน้ำ	-บ้านนาดี	-ถ้ำเขานาบน้ำ	-ประเพณีลอยเรือชาวเล
	-เกาะลันตา	-น้ำตกธารโบกขรณี	-บ้านหนองทะเล	-ถ้ำหมอเขียว	-ประเพณีสารทเดือนสิบ
	-อ่าวมาหยา	-อุทยานแห่งชาติเขานมเบญจ	-บ้านเขากลม	-แหล่งโบราณคดีถ้ำหลังโรงเรียนทับปrik	-เทศกาลกระบี่เบิกฟ้าอันดามัน
จังหวัดตรัง : เมืองพระยารัษฎา ชาวประชาใจกว้าง หมูย่างรสเลิศ ถิ่นกำเนิดยางพารา เด่นสง่าดอกศรีตรัง ปะการังใต้ทะเล เสน่ห์หาดทรายงาม น้ำตกสวยตระการตา					
	-ถ้ำมรกต	-ถ้ำเลเขากอบ	-บ่อน้ำร้อนพาร์มาสแตย์	-พิพิธภัณฑสถานพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี	-งานวัฒนธรรม ประเพณี ของดีเมืองตรัง
	-เกาะกระดาน	-บ่อน้ำร้อน	-ลองแก่นบ้านเขาหลัก	-ยางพาราต้นแรกของไทย	-ประเพณีถือศีลกินเจ
	-หาดเจ้าไหม	-วังผาเมฆ	-วัดเทพทาโร	-สมโภชพระสมเด็จพันกัณฑ์	-เจดีย์บัวเงินทองภูเขาพระย
	-เกาะลิบง	-เขาหัวแตก	-กลุ่มทอผ้านาหมื่นศรี	-สถานีรถไฟกันตัง	-วัดภูเขาทอง
	-เกาะสุกร	-สวนพฤกษศาสตร์สากล	-บ้านน้ำราบ	-ตึกเก่าเมืองตรัง	-งานเทศกาลขนมเค้ก
	-เกาะเหลาเหลียง	ภาคใต้ (ทุ่งค่าย)	-ชุมชนบ้านลำขนุน	-โบสถ์คริสต์ตรัง	-งานเทศกาลหมูย่างจังหวัด ตรัง
	-เกาะไหง	-น้ำตกปากแจ่ม	-ชุมชนตะเหมก	-แหล่งโบราณคดีถ้ำเขาไม้แก้ว	-งานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเภา
จังหวัดพังงา : แร่หินล้าน บ้านกลางน้ำ ถ้ำงามตา ภูเขาแปลก แมกไม้จำปูน บริบูรณ์ด้วยทรัพยากร					
	-หมู่เกาะสิมิลัน	-เขาตะปู/เขาพิงกัน	-เกาะปันหยี	-เมืองเก่าตะกั่วป่า	-วัดราษฎร์อุบลมณี (วัดบางเหรียง)
	-เกาะพระทอง	-ถ้ำพุงช้าง	-วิถีชุมชนมอญแกม	-แหล่งโบราณคดีทุ่งตึก	-วัดนารายณ์กยาราม
	-อ่าวพังงา	-เสม็ดนางชี	-บ้านสามช่องใต้	-พิพิธภัณฑสถานเบญจราษฎร์	-ชุดแต่งกาย บาบ่า ย่าหย่า
	-หาดเขาหลัก	-ทะเลหมอกเขาไข่นุ้ย	-หัตถกรรมผ้าบาติกท่าเขา	-วัดสุวรรณคูหา	-ตำนานเจ้าแม่กวนอิม
	-เกาะยาวน้อย,ใหญ่	-ทะเลแหวกทิวมังกร	-สปาโคลน	-อนุสรณ์สถานสินามิ เรือ ด.813	-ประเพณีถือศีลกินผัก
	-เกาะตาชัย	และทะเลแหวกสันมังกร	-บ่อน้ำพุร้อนบ้านปอดาล	-บ้านน้ำเค็ม	-งานแห่เทพเจ้าศาลเจ้ามาจ้อโป
จังหวัดภูเก็ต : ไข่มุกอันดามัน สวรรค์เมืองใต้ หาดทรายสีทอง สองวีรสตรี บารมีหลวงพ่อแช่ม					
	-เกาะราชา เกาะเฮ	-เขาพระแก้ว	-ชุมชนบางโรง	-อนุสาวรีย์ ท้าวเทพกระษัตรี	-พระพุทธรูปมิ่งมงคลเอกนาคคีรี
	-แหลมกระตัง	-น้ำตกโตนไทร	-ชุมชนไม้ขาว	-ท้าวศรีสุนทร	-วัดฉลอง
	-จุดชมวิวผาหินดำ	-เขาขาด	-ชุมชนบ้านคอเอน	-วัดพระทอง	-วัดม่วงโกมารภัจจ์
	-หาดกะหลิม	-แหลมพรหมเทพ	-บ้านแซวน	-อนุสรณ์สถานกลางชนะศึก	-ศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม
	-หาดราไวย์	-แหลมก่า	-ชุมชนชาวเล	-วัดพระนางสร้าง	-จังหวัดภูเก็ต
	-หาดป่าตอง	-เขารัง	-ชุมชนบ้านกมลา	-ย่านเมืองเก่าชินโปรตุเกส	-باب่า ย่าย่า

จังหวัด	ประเภทแหล่งท่องเที่ยว				
	ชายหาด/ชายทะเล	ธรรมชาติ/ภูเขา น้ำตก	วิถีชุมชน	ประวัติศาสตร์	ศาสนา/วัฒนธรรม/ประเพณี
	-เกาะไม้ท่อน	-น้ำตกโตนอ่าววน	-ชุมชนเมืองเก่าภูเก็ต	-พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว	-ประเพณีถือศีลกินผัก
จังหวัดระนอง : คอคอดกระ ภูเขาหญ้า กาหวนยู ธาณำแรม มุกแท้เมืองระนอง					
	-เกาะพยาม	-ภูเขาหญ้า	-บ้านเกาะหาดทรายดำ	-พระราชวังรัตนรังสรรค์เจ้าเมืองระนอง	-งานปิดทองพระถ้าพระขยงค์
	-หาดแหลมสน	-บ่อน้ำร้อนสวนสาธารณะรักษะวาริน	-กลุ่มหม่อมใหม่วัฒนธรรมชายแดนไทย-พม่า	-ศิลาสลักพระปรมาภิไธย	-งานเสด็จพระแข่งเรือ อ.กระบุรี
	-หาดประพาส	-บ่อน้ำร้อนพรรั้ง	-บ้านเหนือ	-พิพิธภัณฑ์บ้านเหมืองแร่	-งานประเพณีถือศีลกินผัก
	-หาดทรายดำ	-น้ำตกปูลูญบาล	-หมู่บ้านชาวมอแกน	-บ้านร้อยปีเทียนสี	-วัดบ้านหวา
	-จุดชมวิวเขาฟ้าซี	-คอคอดกระ	-กาหวน	-จวนเจ้าเมืองระนอง	-วัดหาดส้มแป้น
จังหวัดสตูล : สตุลรมเย็น สวยเด่นตระรุเตา ถิ่นลำเนาชนใต้ หาดทรายสีขาว งานว่าวประเพณี โรตีสลัดดี เพชรอันดามัน					
	-อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	-น้ำตกวังสายทอง	-ตึกแถวถนนบุรีวานิช	-อุทยานธรณีสตูล	-ศาลเจ้าพ่อตะรุเตา
	-เกาะหลีเป๊ะ	-น้ำตาบริพัตร	-บ้านบ่อเจ็ดลูก	-คฤหาสน์กูเด็น	-งานวันเมาลิดกลาง
	-เกาะหินงาม	-น้ำตกยาโรย	-บ้านเกตรี	-สุสานหอย เกาะตะบัน	-วัดชานาปีเฉลิม
	-หมู่เกาะเภตรา	-บ่อน้ำพุร้อนทุ่ง	-บ้านทุ่งหว้าโฮมสเตย์	-พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า	-ประเพณีขึ้นว่าว
	-หาดสันหลังมังกร	-ถ้ำเลสโตโคดอน	-บ้านวังสายทอง	-สะพานข้ามกาลเวลา หรือเขตข้ามกาลเวลา อุทยานธรณีสตูล	-ลากพระ
	-แหลมตันหยงโป	-ถ้ำภูผาเพชร	-บ้านทุ่งสะเป๊ะ		-เทศกาลโรตีสลัดดีเมืองสตูล

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอันโดดเด่น อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากร ใต้น้ำที่มีแหล่งปะการังสวยงามติดอันดับโลก น้ำทะเลสวยใส เกาะน้อยใหญ่ที่วางตัวเรียงรายในทะเลถึง 517 เกาะ ชายหาดทรายขาวที่สวยงาม ป่าชายเลนริมฝั่งทะเลที่เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์นานาชนิด ตลอดจนป่าไม้เขียวชอุ่ม บริสุทธิ ก่อกำเนิดเป็นน้ำตกที่ยังคงความเป็นธรรมชาติ โถงถ้ำงดงามด้วยหินงอกหินย้อย โอบล้อมด้วยเขาหินปูนสูงตระหง่าน และแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติจากใต้พื้นพิภพที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันยังมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชนตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีความสำคัญในฐานะเมืองท่าการค้ามาแต่โบราณ จนมีความเจริญรุ่งเรืองในยุคเหมืองแร่เฟื่องฟู ซึ่งยังปรากฏร่องรอยทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ให้พบเห็นได้ รวมไปถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชนหลากหลายเชื้อชาติ หล่อหลอมจนเป็นวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ล้วนเป็นเสน่ห์ของอันดามันสวรรค์แดนใต้ที่รอให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติเดินทางมาสัมผัส

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบรังสรรค์มาสำหรับนักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัย หากได้มาเยือนอันดามันไม่ควรพลาดกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลต่าง ๆ โดยเฉพาะการล่องเรือท่องเที่ยวในทะเลอันดามัน พายเรือแคนูหรือเรือคายัคชมโถงถ้ำ เกาะแก่งและป่าชายเลน ดำน้ำชมโลกใต้ทะเลที่มีให้เลือกทั้งแบบน้ำลึก (Scuba Diving) และน้ำตื้น (Snorkeling) และการปีนหน้าผาและการโรยตัวจากหน้าผาสูง การล่องแก่ง การขี่รถ ATV ไปตามเส้นทางธรรมชาติ นอกจากนี้ ผู้ชื่นชอบธรรมชาติก็มีกิจกรรมท่องเที่ยวในเขตหลากหลายรูปแบบ เช่น เดินป่า ดูนก เล่นน้ำตก เทียวถ้ำ นั่งช้าง ตลอดจนการนั่งเรือล่องแม่น้ำลำคลอง เพื่อชมทิวทัศน์ป่าชายเลนและสัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงที่ผูกพันกับสายน้ำ และวิถีชีวิตชุมชน

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดกระบี่ เป็นดินแดนแห่งขุนเขาหาดทราย ชายทะเล กลุ่มเกาะ น้ำตก และโถงถ้ำที่สวยงามติดอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย ซึ่งสามารถเดินทางไปเยือนได้ตลอดทั้งปี ไม่ใช่เพียงแค่นักท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ประวัติความเป็นมาอันยาวนานของกระบี่ รวมถึงอัยาศัยไมตรีอันดีและวิถีชีวิตของคนกระบี่ที่ผูกพันอยู่กับการทำสวน ทำไร่ ก็เป็นอีกเสน่ห์ที่ทำให้กระบี่เป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางในวันพักผ่อนของนักท่องเที่ยวเสมอมา

กิจกรรมที่โด่งดังที่สุดในกระบี่คือปีนหน้าผาที่อ่าวไร่เลย์ ซึ่งมีร้านปีนหน้าผาให้บริการอยู่ทั่วอ่าว อีกกิจกรรมที่โด่งดังไม่แพ้กัน คือการพายเรือคายัคลัดเลาะไปตามอ่าว เลียบป่าชายเลน หรือพายออกสู่มินทะเล สำหรับผู้ที่หลงรักโลกใต้น้ำ กระบี่มีทั้งแหล่งดำน้ำตื้นและแหล่งดำน้ำลึกให้เลือก เช่น บริเวณรอบเกาะปอดะ เกาะพีพี เกาะรอก หินม่วง หินแดง เกาะห้าใหญ่ หินปีศาจ ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดตรัง สำหรับผู้ที่หลงใหลบรรยากาศของหาดทราย ชายทะเล กลุ่มเกาะ และอาหารอร่อยแล้ว ไม่มีใครไม่คิดถึงตรัง หรือเมืองทับเที่ยง เมืองท่าค้าขายที่เจริญรุ่งเรือง เติบโตต่อเนื่องยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน โดยสังขมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตกทอดไว้ในแหล่งท่องเที่ยวหลาย เช่น พิพิธภัณฑสถานพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดีและอย่างที่รู้กันว่า ตรังเป็นดินแดนแรกที่มีการนำต้นยางพารามาปลูก ทุกวันนี้ ยางพาราคือพืชเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้ ทำรายได้เลี้ยงชีพผู้คนมาอย่างยั่งยืน ไม่เพียงเท่านั้น ความอุดมสมบูรณ์ของตรังยังรวมถึงผืนป่า แหล่งน้ำและถ้ำน้อยใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าหาดทราย ชายทะเล และหมู่เกาะ

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดพังงา พังงามีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ทั้งบนบกและใต้น้ำ โดยเฉพาะกลุ่มเกาะสวยงามที่วางตัวเรียงรายอยู่ในทะเลอันดามัน จนพังงาได้รับสมญานามว่าเป็นดินแดนแห่งป่าเกาะ รวมทั้งยังมีผืนป่าชายเลนหนาแน่นและอุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทยพังงาเต็มไปด้วยวิถีชีวิตที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเรื่องราวของผู้คนหลากเชื้อชาติ ทั้งไทย จีน มุสลิม และชาวไทยใหม่ (ชาวเล) ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเก่าแก่ที่น่าสนใจ เช่น เกาะปันหยี เกาะยาว หมู่บ้านชาวมอแกนในบริเวณหมู่เกาะสุรินทร์ ชุมชนชาวเหมืองแร่ที่ตะกั่วป่า ฯลฯ นอกจากนี้พังงายังเต็มไปด้วยแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก เช่น โลกใต้น้ำของหมู่เกาะสิมิลัน ดงปะการังหลากหลายและฝูงปลาน้อยใหญ่ใต้ทะเลหมู่เกาะสุรินทร์ เขาตูปู เขาพิงกัน เกาะพระทอง ฯลฯ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นทรัพยากรล้ำค่าที่ทำให้พังงาเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเสมอมา

จังหวัดพังงามีลักษณะภูมิประเทศ คือ ฝั่งตะวันตกติดทะเลอันดามัน ส่วนบนบกนั้นส่วนใหญ่เป็นเทือกเขา พื้นที่ป่าเป็นป่าดงดิบ สภาพภูมิประเทศที่หลากหลายและสวยงามนี้เองที่ก่อให้เกิดมูลค่าทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มเกาะ เช่น หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น คือ หาดทรายชายทะเล ป่าดิบ ป่าชายเลน น้ำตก และโถงถ้ำ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อคนที่ชอบเดินชมเมืองเก่า ต้องไม่พลาดการเดินทางชมเมืองตะกั่วป่าในย่านตลาดใหญ่ จับจ่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือแบบชาวโอริ สีสันสดใส รูปแบบน่ารัก ที่บ้านบางม่วง นอกจากได้ของนำใช้ ยังได้บุญ เพราะรายได้จะนำไปช่วยเหลือชาวบ้านที่ประสบภัยสึนามิหลากหลายจุดดำน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลันและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์คือสวรรค์ของนักดำน้ำ เนื่องจากมีความสวยงามระดับโลก ท้ายที่สุด การพายคายัคเที่ยวอ่าวพังงา ชมผืนป่าชายเลนอันอุดมสมบูรณ์ และพายลัดถ้ำลัด ชมความงามของภูมิประเทศแบบป่าเกาะ

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดภูเก็ต สำหรับนักท่องเที่ยวที่หลงใหลหาดทรายขาว น้ำทะเลใส แสงแดดจัด และความสะดวกสบายทั้งด้านการเดินทาง ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก บริษัทนำเที่ยว การแสดงอันเต็มไปด้วยสีสัน ฯลฯ จะต้องนึกถึงภูเก็ตเกาะขนาดใหญ่อันดับหนึ่งของประเทศ เกาะนี้โอบล้อมด้วยน้ำ ทะเลสีเขียวมรกตและมีหาดทรายขาวเนียนเหมาะแก่การพักผ่อน รวมทั้งยังเอื้อต่อการทำกิจกรรมสนุกในทะเลและริมทะเลอีกด้วย ความโดดเด่นของชายทะเลและกลุ่มเกาะในภูเก็ตเกิดจากภูมิประเทศที่เป็นชายฝั่งทะเลลดตัวพื้นที่ส่วนที่ต่ำจะจมอยู่ใต้น้ำปรากฏเฉพาะยอดสูงเหลี่ยมล้ำเหนือผิวน้ำทะเลเป็นกลุ่มเกาะนำเที่ยวสำหรับตัวเกาะใหญ่คือภูเก็ตนั้น ทางฝั่งตะวันตกมีลักษณะเป็นอ่าวและมีหาดทรายขาวละเอียด เช่น หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน เป็นต้น ส่วนทางด้านตะวันออกส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลน และหาดโคลนขณะที่บริเวณทิศใต้ แนวปะการังสวยงาม

นอกจากตัวเกาะใหญ่แล้ว เกาะเล็กเกาะน้อยที่ตั้งอยู่รอบ ๆ ก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ควรมองข้าม เพราะมีหาดทรายขาว น้ำทะเลใส เช่น เกาะราชา เกาะเฮ เกาะมะพร้าว เป็นต้น ไม่เพียงเพราะภูมิประเทศงดงามทำให้ภูเก็ตเติบโตเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ยังเต็มเปี่ยมด้วยเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่สั่งสมหล่อหลอมอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คน บ่งบอกถึงความรุ่งเรืองอันยาวนานนับแต่ยุคต้นคริสตศตวรรษที่ซึ่งขณะนั้นมีชื่อว่า “ถลาง” เป็นเกาะที่นักเดินเรือ ซึ่งเดินทางระหว่างจีนและอินเดียรู้จักในนาม “จิงซีลอน” เป็นทั้งท่าเรือและศูนย์กลางการค้า โดยมีสินค้าเด่นคือแร่ดีบุก เป็นสินทรัพย์ในดินที่สร้างรายได้ให้เมืองสืบต่อมาเนิ่นนาน จึงทำให้เกาะแห่งนี้เต็มเปี่ยมด้วยคุณค่า ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นธรรมชาติที่มากมาย ทั้งบนดิน และใต้น้ำ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวสารพัดที่เกี่ยวได้ตลอดทั้งปี

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดระนอง จังหวัดระนองเป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันตกในเขตภาคใต้ตอนบน มีทรัพยากรทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มาตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะทรัพยากรแร่ดีบุกและป่าไม้ ปัจจุบันระนองเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมายและสวยงามไม่แพ้จังหวัดท่องเที่ยวอื่น ๆ ของภูมิภาค ทั้งชายหาดสวยงามและสงบเงียบ ท้องทะเลสวยใสที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรใต้น้ำ เกาะขนาดเล็กใหญ่จำนวนมาก แหล่งน้ำธรรมชาติตาแร่ ป่าไม้เขียวขจีบริสุทธิ์ น้ำตกสวยและที่โดดเด่นคือวัฒนธรรมและวิถีชีวิตพื้นบ้านของชาวระนอง ที่ปัจจุบันได้รับความสนใจจากผู้ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สนับสนุนและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในอนาคตต่อไปจังหวัดระนองมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น เล่นน้ำทะเล พักผ่อนชายหาด ล่องเรือเที่ยวเกาะ ดำน้ำชมปะการังตามหมู่เกาะต่าง ๆ พักโฮมสเตย์ เที่ยวชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านที่หมู่บ้านชาวประมง เป็นต้น จังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีชื่อเสียงมากมายหลากหลายรูปแบบทั้งในด้านของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เกาะพยาม บ่อน้ำร้อน และสวนสาธารณะรักษะวาริน ศิลาสลักพระปรมาภิไธย สุสานเจ้าเมืองระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง) วัดตอเรียพอยท์ หรือเกาะสอง น้ำตกบุญญบาล หาดชาญดำริ ภูเขาหญ้า คอคอดกระ ฯลฯ

อุทยานแห่งชาติแหลมสน ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอเกาะเปอร์ อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง และอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลอีกแห่งหนึ่ง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณหาดแหลมสนและหมู่เกาะใกล้เคียง รมรื่นด้วยป่าสนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด ทั้งมีหาดทรายขาวละเอียดเป็นแนวยาวและกว้างใหญ่ มีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก อุทยานแห่งชาติแหลมสนมีเนื้อที่ 196,875 ไร่ หรือ 315 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2526 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 46 ของประเทศไทย แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่ หาดแหลมสน อยู่ห่างจากหาดบางเบนไปประมาณ 4 กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด และเป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด เหมาะสำหรับที่จะไปตั้งแคมป์ดูนก หาดประพาส อยู่หลังหมู่บ้านกำพวนใกล้กับเกาะกำน้อย เป็นหาดทรายกว้างใหญ่ รมรื่นด้วยหมู่

ทิวสนธรรมชาติ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 53 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ หส.2 (หาดประพาส) เกาะไขใหญ่ เป็นจุดดำน้ำ ดูปะการังน้ำตื้นที่ดีที่สุดในอุทยานแห่งชาติแหลมสน มีกัลปังหาขนาดใหญ่จำนวนมาก ใช้เวลานั่งเรือประมาณ 30 นาที จากหาดประพาส และเกาะค้างคาว จากหาดบางเบนสามารถนั่งเรือไปยังเกาะค้างคาวโดยใช้เวลาประมาณ 40 นาที ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 9 กิโลเมตร เกาะนี้มีหาดทรายขาวละเอียด รอบเกาะสามารถดำน้ำชมปะการังได้ทั้งแบบน้ำตื้น และน้ำลึก เกาะแห่งนี้เป็นที่อาศัยของค้างคาวแม่ไก่นับพันตัว

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ฝั่งอันดามันของประเทศไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางทะเล การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีสถานที่ท่องเที่ยวระดับโลก เช่น เกาะหลีเป๊ะ เกาะตะรุเตา เป็นต้น อีกทั้งยังมีชื่อในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสำรวจ และทำกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการล่องแก่ง พายเรือคายัค สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีชื่อเสียง ได้แก่ น้ำตกวังสายทอง น้ำตกบริพัตร ถ้ำภูผาเพชร ถ้ำเลสเดโกดอน เป็นต้น อีกทั้งยังมีอุทยานธรณีโลกที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรณีที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกอีกด้วย

เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือที่มีความสำคัญ

การเดินทางไปยัง เกาะพีพี เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังเกาะพีพี และเกาะลันตา นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ทั้งจากกระบี่และจากภูเก็ต โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวนิยมใช้เรือโดยสาร และเรือท่องเที่ยวซึ่งไปขึ้นได้ที่ท่าเทียบเรือโดยสารท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่และท่าเรือคองคา นอกจากนี้ ยังมีเรือเร็ว (Speed Boat) ให้บริการตามชายหาดต่าง ๆ เช่นหาดนพรัตน์ธารา อ่าวนาง เป็นต้น สำหรับการเดินทางบนเกาะพีพี นักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือหางยาวไปยังหาดต่าง ๆ และจุดดำน้ำ โดยการเดินทางจากกระบี่ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาใช้บริการท่าเทียบเรือโดยสารท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ท่าเรือคองคา (เจ้าฟ้า) ที่ตัวเมืองกระบี่ ซึ่งเรือที่ให้บริการ มีลักษณะเป็นเรือโดยสารขนาดใหญ่ สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ 200 คน ซึ่งเรือจะออกจากกระบี่วันละ 2 เที่ยว ส่วนการโดยสารจากภูเก็ตมายังเกาะพีพี และเกาะลันตา มีเรือให้บริการวันละ 2 เที่ยวเช่นกัน สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการนำรถขึ้นบนเกาะลันตา สามารถนำรถข้ามแพขนานยนต์ที่บ้านหัวหิน อำเภอเกาะลันตา นอกจากการเดินทางไปยังเกาะแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเช่าเรือเร็วไปยังเกาะและหาดต่าง ๆ ที่เป็นจุดท่องเที่ยวและจุดดำน้ำโดยมีเรือให้บริการบริเวณชายหาด

การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่เกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เกาะภูเก็ตมีเกาะเล็ก ๆ อยู่บริเวณโดยรอบเกาะ รวมถึงมีจุดดำน้ำที่มีแนวปะการังที่สวยงาม เช่น เกาะเฮ เกาะนาคา เกาะราชา เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยเรือประเภทต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรือหางยาวและเรือเร็ว สำหรับการเดินทางไปยังเกาะที่อยู่ไกล เช่น เกาะพีพี และเกาะลันตานั้นจะใช้เรือเร็วหรือเรือโดยสาร ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถไปขึ้นเรือได้ที่ท่าเรือรัชฎา ส่วนการเดินทางไปยังเกาะอื่น ๆ สามารถหาเช่าเรือได้ตามท่าเรือที่มีอยู่โดยรอบเกาะ

การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลันจังหวัดพังงา ท่าเรือหลักที่ใช้เดินทางไปเกาะสุรินทร์ คือ ท่าเรือคุระบุรี ส่วนท่าเรือที่ใช้เดินทางไปหมู่เกาะสิมิลัน คือ ท่าเรือทับละมุ สำหรับพื้นที่บนเกาะสุรินทร์และเกาะสิมิลันไม่มีท่าเรือหลัก นักท่องเที่ยวจะลงบนเกาะก็จะใช้เรือเข้าเทียบท่ากับชายหาดโดยตรงสำหรับเรือโดยสารที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเรือ

การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่เกาะตะรุเตาจังหวัดสตูล จังหวัดสตูลมีท่าเรือจำนวน 2 ท่าเรือ ได้แก่ ท่าเรือตำมะลัง เป็นท่าเทียบเรือที่สามารถเดินทางไปเกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซียโดยเรือเฟอร์รี่ มีเรือออกจากท่าเรือทุกวันและท่าเรือปากบารา อยู่ห่างจากอำเภอ ละงูประมาณ 8 กิโลเมตร เป็นท่าเรือที่อยู่ใกล้เกาะตะรุเตามากที่สุด ระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตรและใกล้ ท่าเรือเป็นที่ตั้งของศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอุทยาน

แห่งชาติตะรุเตา บริเวณท่าเรือปากบารา ยังมีบริษัทเอกชนนำเที่ยวและบริการเรือของบริษัทเอกชนไปยังเกาะตะรุเตา และเกาะหลีเป๊ะ

(2) ด้านการเกษตร

การเกษตรเป็นสาขาที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรและเป็นสาขาที่สร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดเป็นลำดับ ที่สอง รองจากภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม โดยมีพืชเศรษฐกิจสำคัญได้แก่ ปาล์มน้ำมัน แต่เนื่องจากปัจจุบันปัญหาสินค้า ภาคเกษตรประสบปัญหาราคาตกต่ำมีความจำเป็นจะต้องเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการเพาะปลูก โดยการปลูกพืชผสมผสาน ลดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาเชิงอุตสาหกรรมให้มากขึ้น ในปี 2562 ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ผลิตภัณฑ์มวลรวมมีมูลค่าผลิต 85,087 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.63 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดโดยสินค้าเกษตรสำคัญ ได้แก่ ยางพารากับปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ 2.2.1-5 แสดงเนื้อที่ป่าไม้จากการแปลสภาพดาวเทียม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	จำนวนเนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	102,240,981.84	102,174,805.09	102,096,350.53	102,488,302.20	102,484,072.70
ภาคใต้	11,074,005.17	11,076,832.92	11,058,343.45	11,207,228.70	5,410,769.79
กลุ่มอันดามัน	1,104,210.33	1,105,396.20	1,110,447.33	1,122,801.39	1,137,366.81
กระบี่	551,905.32	550,882.08	522,275.68	571,841.58	572,108.51
ตรัง	673,000.44	671,231.86	672,241.45	681,583.70	683,400.79
พังงา	1,078,232.57	1,076,855.30	1,076,013.04	1,111,058.69	1,111,139.35
ภูเก็ต	69,167.36	69,505.78	69,657.28	70,502.21	70,434.74
ระนอง	1,073,461.82	1,078,013.18	1,076,715.89	1,080,609.03	1,078,795.96
สตูล	738,773.49	741,889.23	745,585.77	754,742.77	757,523.63

ที่มา : กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/21.aspx>

ตารางที่ 2.2.1-6 แสดงเนื้อที่อุทยานแห่งชาติ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2560-2562

จังหวัด	อุทยานแห่งชาติ	จำนวนเนื้อที่อุทยานแห่งชาติ (ตร.กม./ไร่)					
		2560		2561		2562	
		ตร.กม.	ไร่	ตร.กม.	ไร่	ตร.กม.	ไร่
ประเทศ	ทั่วประเทศ	63,153.18	39,470,739.00	63,196.15	39,479,605.00	63,530.47	39,707,805.00
ภาคใต้		11,242.72	7,026,702.02	11,285.71	7,035,568.02	11,285.71	7,053,568.02
กลุ่มอันดามัน		6,495.22	4,059,511.52	6,495.22	4,041,511.52	6,495.22	4,059,511.52
กระบี่	เขาพนมเบญจา	50.12	31,325.00	50.12	31,325.00	50.12	31,325.00
	หาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี	387.90	242,437.17	387.90	242,437.17	387.90	242,437.17
	หมู่เกาะลันตา	134.00	83,750.00	134.00	83,750.00	134.00	83,750.00
	ธารโบกขรณี	104.00	65,000.00	104.00	65,000.00	104.00	65,000.00
ตรัง	หาดเจ้าไหม	230.87	144,292.35	230.87	144,292.35	230.87	144,292.35
ตรัง สตูล	หมู่เกาะเภตรา	494.38	308,987.00	494.38	308,987.00	494.38	308,987.00

จังหวัด	อุทยานแห่งชาติ	จำนวนเนื้อที่อุทยานแห่งชาติ (ตร.กม./ไร่)					
		2560		2561		2562	
		ตร.กม.	ไร่	ตร.กม.	ไร่	ตร.กม.	ไร่
ตรัง พัทลุง นครศรีฯ	เขาปู่ - เขาย่า	694.00	433,750.00	694.00	433,750.00	694.00	433,750.00
พังงา	อ่าวพังงา	400.00	250,000.00	400.00	250,000.00	400.00	250,000.00
	หมู่เกาะสุรินทร์	141.25	88,282.00	141.25	88,282.00	141.25	88,282.00
	หมู่เกาะสิมิลัน	140.00	87,500.00	140.00	87,500.00	140.00	87,500.00
	เขาลำปี - หาดท้ายเหมือง	71.92	44,950.00	71.92	44,950.00	71.92	44,950.00
	ศรีพังงา	246.08	153,800.00	246.08	153,800.00	246.08	153,800.00
	เขาหลัก - ลำรู่	125.00	78,125.00	125.00	78,125.00	125.00	78,125.00
ภูเก็ต	สิรินธร	90.00	56,250.00	90.00	56,250.00	90.00	56,250.00
ระนอง	ลำน้ำกระบุรี	160.00	100,000.00	160.00	100,000.00	160.00	100,000.00
	หมู่เกาะระนอง	356.70	222,938.00	356.70	222,938.00	356.70	222,938.00
ระนอง พังงา	แหลมสน	315.00	196,875.00	315.00	196,875.00	315.00	196,875.00
ระนอง ชุมพร	น้ำตกหงาว	668.00	417,500.00	668.00	417,500.00	668.00	417,500.00
สตูล	ตะรุเตา	1,490.00	931,250.00	1,490.00	913,250.00	1,490.00	931,250.00
	ทะเลบัน	196.00	122,500.00	196.00	122,500.00	196.00	122,500.00

ที่มา : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/21.aspx>

ตารางที่ 2.2.1-7 แสดงสถิติการใช้ที่ดินในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2560-2562

จังหวัด	ประเภทเนื้อที่	จำนวนการใช้ที่ดิน (ไร่)		
		2560	2561	2562p
ประเทศ	เนื้อที่ทั้งหมด	320,696,888	320,696,888	320,696,888
	เนื้อที่ป่าไม้	102,156,351	102,488,302	102,484,073
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	149,253,717	149,244,274	149,252,451
	นาข้าว	68,728,288	68,718,193	68,722,388
	พืชไร่	30,734,029	30,732,882	30,736,029
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	36,932,123	36,932,558	36,936,484
	สวนผักและไม้ดอก	1,400,999	1,401,970	1,402,143
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	11,458,278	11,458,671	11,455,407
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	69,286,820	68,964,312	68,960,364
ภาคใต้	เนื้อที่ทั้งหมด	44,196,992	44,196,992	44,196,992
	เนื้อที่ป่าไม้	11,088,343	11,207,229	11,227,760
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	21,747,981	21,749,309	21,748,728
	นาข้าว	1,029,266	1,029,235	1,029,177
	พืชไร่	10,489	10,502	10,493
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	19,604,493	19,606,006	19,605,683
	สวนผักและไม้ดอก	128,230	128,184	128,275
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	975,503	975,382	975,100
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	11,360,668	11,240,454	11,220,504
กลุ่มอันดามัน	เนื้อที่ทั้งหมด	12,573,113	12,573,113	12,573,113
	เนื้อที่ป่าไม้	4,192,489	4,270,338	4,273,403
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	6,117,847	6,119,130	6,118,079
	นาข้าว	79,286	79,375	79,322
	พืชไร่	-	-	-

จังหวัด	ประเภทเนื้อที่	จำนวนการใช้ที่ดิน (ไร่)		
		2560	2561	2562p
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	5,808,666.00	5,809,777.00	5,808,861.00
	สวนผักและไม้ดอก	19,010	19,004	19,017
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	210,885	210,974	210,879
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	2,262,777	2,183,645	2,181,631
กระบี่	เนื้อที่ทั้งหมด	2,942,820	2,942,820	2,942,820
	เนื้อที่ป่าไม้	552,276	571,842	572,109
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	1,840,594	1,841,322	1,841,249
	นาข้าว	5,803	5,850	5,852
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	1,776,491	1,777,175	1,777,114
	สวนผักและไม้ดอก	6,318	6,312	6,314
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	51,982	51,985	51,969
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	549,950	529,656	529,462
ตรัง	เนื้อที่ทั้งหมด	3,073,449	3,073,449	3,073,449
	เนื้อที่ป่าไม้	672,241	681,584	683,401
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	1,827,899	1,827,787	1,827,553
	นาข้าว	21,490	21,532	21,517
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	1,735,286	1,735,080	1,734,865
	สวนผักและไม้ดอก	5,066	5,064	5,093
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	66,057	66,111	66,078
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	573,309	564,078	562,495
พังงา	เนื้อที่ทั้งหมด	2,606,809	2,606,809	2,606,809
	เนื้อที่ป่าไม้	1,076,013	1,111,059	1,111,139
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	1,128,922	1,129,246	1,128,827
	นาข้าว	2,586	2,583	2,565
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	1,100,122	1,100,440	1,100,053
	สวนผักและไม้ดอก	129	129	128
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	26,085	26,094	26,081
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	401,874	366,504	366,843
ภูเก็ต	เนื้อที่ทั้งหมด	339,396	339,396	339,396
	เนื้อที่ป่าไม้	69,657	70,502	70,435
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	109,406	109,702	109,713
	นาข้าว	122	125	125
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	103,984	104,274	104,286
	สวนผักและไม้ดอก	678	677	678
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	4,622	4,626	4,624
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	160,333	159,192	159,248
ระนอง	เนื้อที่ทั้งหมด	2,061,278	2,061,278	2,061,278
	เนื้อที่ป่าไม้	1,076,716	1,080,609	1,078,796
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	542,477	542,381	542,161
	นาข้าว	1,166	1,164	1,160
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	508,668	508,577	508,387
	สวนผักและไม้ดอก	2,808	2,803	2,792

จังหวัด	ประเภทเนื้อที่	จำนวนการใช้ที่ดิน (ไร่)		
		2560	2561	2562p
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	29,835	29,837	29,822
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	442,085	438,288	440,321
สตูล	เนื้อที่ทั้งหมด	1,549,361	1,549,361	1,549,361
	เนื้อที่ป่าไม้	745,586	754,743	757,524
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	668,549	668,692	668,576
	นาข้าว	48,119	48,121	48,103
	พืชไร่	-	-	-
	สวนไม้ผลและไม้ยืนต้น	584,115	584,231	584,156
	สวนผักและไม้ดอก	4,011	4,019	4,012
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น ๆ	32,304	32,321	32,305
	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร	135,226	125,926	123,261

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/21.aspx>

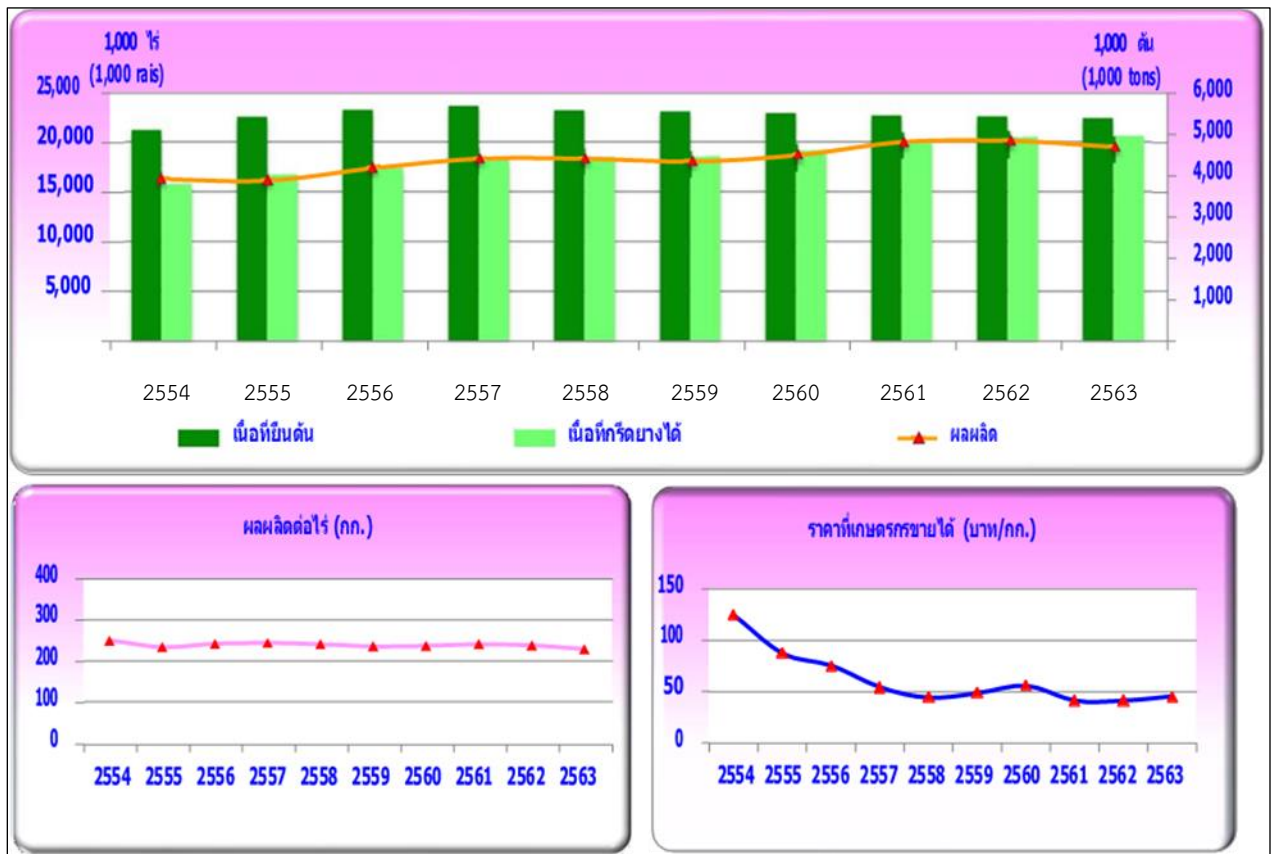
จากตาราง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีพื้นที่รวม จำนวน 12,573,113 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.44 ของพื้นที่ภาคใต้และร้อยละ 3.92 ของประเทศ โดยพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ มีเนื้อที่ภาคเกษตร จำนวน 6,118,079 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.66 ของพื้นที่ทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดฯ และมีพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร จำนวน 2,181,631 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.35 ของพื้นที่ทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดฯ แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนมากในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรหรือการทำสวน ทำไร่ จากข้อมูลดังกล่าวนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยการเกษตรยังมีความสำคัญอยู่สำหรับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

(2.1) ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกชนิดหนึ่ง พบว่ามีเกษตรกรตลอดจนผู้ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับยางพาราประมาณ 1 ล้านครอบครัว จำนวนไม่น้อยกว่า 6 ล้านคน ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางพาราเป็นอันดับ 1 ของโลก นับตั้งแต่ พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา โดยใน พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีการผลิตยางพารา จำนวน 4,693,628 ตัน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 3.02 มีเนื้อที่ให้ผลผลิต จำนวน 20,579,196 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.60 สวนทางกับผลผลิตซึ่งสืบเนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศที่ไม่เหมาะสม ทำให้ต้นยางพาราให้ผลผลิตต่ำ แต่อย่างไรก็ตามยางพารายังคงเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคใต้และของประเทศไทย โดยเฉพาะน้ำยาง (Latex) ซึ่งเป็นผลิตผลที่ได้จากท่อลำเลียงอาหารในส่วนเปลือกของต้นยางพารา สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการทำผลิตภัณฑ์ยางชนิดต่าง ๆ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมหลายประเภท ตั้งแต่อุตสาหกรรมหนัก เช่น การผลิตยางรถยนต์ ไปจนถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวเรือน น้ำยางที่ได้จากต้นยางพารามีคุณสมบัติบางอย่างที่ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber) ไม่สามารถทำให้เหมือนได้ การส่งออกยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในรูปวัตถุดิบแปรรูปขั้นต้น ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำ เช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง และน้ำยางข้น ทำให้มีผลต่อการสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศและการยกระดับรายได้ของเกษตรกรไม่มากเท่าที่ควรและหากเรื่องนี้ได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็จะส่งผลดีต่อประเทศและเกษตรกรชาวสวนยางพาราอย่างมหาศาล ดังนั้นยางพาราก็ยังคงเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นในการส่งเสริมอาชีพและมีโอกาสในการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ชาวสวนยางพาราไทยได้ประสบกับปัญหาราคายางพาราตกต่ำอย่างมากมาเป็นเวลานานมากกว่า 5 ปี ถึงแม้ที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามแก้ปัญหาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ราคายางพาราสูงขึ้นได้ ทั้งนี้ นอกจากราคายางพาราที่ต่ำจนชาวสวนยางต้องขายยางพาราในราคาต่ำกว่าทุนแล้ว ประเทศผู้ซื้อยางและไม้ยางพารายังพยายามกดให้ราคาถูกลงอีก โดยใช้ข้อกีดกันทางการค้าอื่นที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff barriers) เช่น การบุกรุกป่าเพื่อปลูกยาง การใช้สารเคมีบางชนิด การตัดต้นยางพาราที่ไม่ถูกวิธีการ ไม่อนุรักษ์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ และสัตว์ป่า โดยประเทศผู้ซื้อจะอ้างอิงมาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ทั้ง Forest Stewardship Council (FSC) และ Program for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) โดยอาศัยกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่กำลังมาแรงในขณะนี้ เป็นข้ออ้าง มาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการรวมทั้งขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตของชาวสวนยางไทย จึงกลายเป็นทางออกล่าสุดที่จะผลักดันและเพิ่มศักยภาพให้สวนยางพาราไทยผ่านมาตรฐานการรับรองการจัดการป่าไม้ในระดับนานาชาติและเป็นที่ต้องการของตลาดโลกต่อไป

ภาพที่ 2.2.1-10 แสดงการเปรียบเทียบยางพาราของประเทศ เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่กรีดยางได้ ผลผลิต ปี 2554-2563

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563
 เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

ตารางที่ 2.2.1-8 แสดงเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่กรี๊ดได้ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของยางพารา
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2563

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)					เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) 62-63	เนื้อที่กรี๊ดได้ (ไร่)					เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ) 62-63
	2559	2560	2561	2562	2563		2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	22,933,097	22,852,178	22,626,277	22,530,503	22,355,388	-0.78	18,466,489	19,106,742	20,023,099	20,455,794	20,579,196	0.60
ภาคใต้	14,073,390	13,798,707	13,584,115	13,508,158	13,291,917	-1.60	11,949,116	11,867,825	11,983,353	12,071,712	12,068,507	-0.03
กลุ่มอ่าวไทย	7,837,313	7,664,171	7,550,873	7,505,025	7,434,064	-0.95	6,769,830	6,633,484	6,676,114	6,722,131	6,704,613	-0.26
กลุ่มชายแดน	2,635,379	2,624,738	2,607,913	2,603,166	2,528,650	-2.86	2,210,846	2,250,535	2,298,738	2,345,981	2,350,671	0.20
กลุ่มอันดามัน	3,600,698	3,509,798	3,425,329	3,399,967	3,329,203	-2.08	2,968,440	2,983,806	3,008,501	3,003,600	3,013,223	0.32
กระบี่	597,786	587,759	559,034	547,705	531,556	-2.95	528,886	509,786	491,304	473,195	461,394	-2.49
ตรัง	1,500,435	1,480,199	1,457,213	1,449,728	1,416,553	-2.29	1,209,937	1,240,274	1,260,140	1,280,550	1,306,208	2.00
พังงา	688,432	639,769	622,647	618,478	605,309	-2.13	548,997	543,545	554,420	566,792	566,155	-0.11
ภูเก็ต	67,443	66,192	65,938	65,910	66,895	1.49	57,298	58,389	59,685	60,363	60,821	0.76
ระนอง	313,930	307,769	298,939	297,316	288,928	-2.82	268,079	275,115	281,777	265,536	256,039	-3.58
สตูล	432,672	428,110	421,558	420,830	419,962	-0.21	355,243	356,697	361,175	357,164	362,606	1.52

ภาค/จังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					เปลี่ยนแปลง 62-63	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)					เปลี่ยนแปลง 62-63
	2559	2560	2561	2562	2563		2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	4,342,935	4,503,101	4,813,527	4,839,952	4,693,628	-3.02	235	236	240	237	228	-3.80
ภาคใต้	3,040,609	2,979,595	3,125,294	3,080,967	2,918,184	-5.28	254	251	261	255	242	-5.10
กลุ่มอ่าวไทย	1,741,244	1,700,102	1,776,327	1,773,210	1,691,512	-4.61	256	256	265	263	251	-4.63
กลุ่มชายแดน	547,617	528,020	568,832	529,529	476,983	-9.92	249	235	249	230	208	-9.42
กลุ่มอันดามัน	751,748	751,473	780,135	778,228	749,689	-3.67	239	252	249	250	238	-4.81
กระบี่	138,324	135,008	131,669	125,870	115,349	-8.36	262	265	268	266	250	-6.02
ตรัง	312,553	304,770	328,897	332,943	329,164	-1.14	258	246	261	260	252	-3.08
พังงา	142,608	142,797	146,367	148,500	142,671	-3.93	260	263	264	262	252	-3.82
ภูเก็ต	10,454	11,624	11,698	11,952	11,130	-6.88	182	199	196	198	183	-7.58
ระนอง	57,806	69,227	71,571	68,243	61,449	-9.96	216	252	254	257	240	-6.61
สตูล	90,003	88,047	89,933	90,720	89,926	-0.88	253	247	249	254	248	-2.36

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563
เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

ผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่ มาจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ซึ่งมีเนื้อที่กรี๊ดได้ จำนวน 6,704,613 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.55 ของเนื้อที่กรี๊ดได้ในภาคใต้ มีปริมาณผลผลิต จำนวน 1,691,512 ตัน คิดเป็นร้อยละ 57.96 ของผลผลิตรวมทั้งภาคใต้ รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีเนื้อที่กรี๊ดได้ จำนวน 3,013,223 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.97 ของเนื้อที่กรี๊ดได้ในภาคใต้ มีปริมาณผลผลิต จำนวน 749,689 ตัน คิดเป็นร้อยละ 25.69 ของผลผลิตรวมทั้งภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีเนื้อที่กรี๊ดได้ จำนวน 2,350,671 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.48 มีผลผลิต จำนวน 476,983 ตัน คิดเป็นร้อยละ 16.34 ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีผลผลิตยางพาราเฉลี่ย 238 กิโลกรัมต่อไร่ มากกว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของประเทศ แต่น้อยกว่าของภาคใต้ ซึ่งอยู่ที่ 242 กิโลกรัมต่อไร่ มูลค่ายางพารายังมีแนวโน้มทรงตัว สืบเนื่องมาจากความต้องการยางพาราในตลาดโลกลดลง ในขณะที่ผู้รับซื้อยางพารารายใหญ่อย่างประเทศจีนเริ่มปลูกยางพาราเองมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันค่อนข้างมาก

สถานการณ์การตลาดและราคา

เนื้อที่กรีดยางได้ลดลง เนื่องจากเกษตรกรโค่นต้นยางอายุมากและปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพันธุ์ดี ปาล์มน้ำมันและไม้ผลทดแทน สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่กรีดยางได้คาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นยางพาราที่กรีดยางได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูง ประกอบกับปริมาณน้ำฝนมีเพียงพอต้นยางสมบูรณ์ดีภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสำคัญมีจำนวนวันกรีดยางได้เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วซึ่งได้รับผลกระทบจากพายุและอุทกภัย อย่างไรก็ตามผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่มากนักเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงานกรีดยาง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งยังคงมีผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคใบร่วงในพื้นที่ปลูกยางทางชายแดนภาคใต้ในจังหวัดนราธิวาส ยะลา เป็นต้น จึงส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

ในปี 2564 คาดว่าการส่งออกจะลดลงเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาเนื่องจากการลดลงของราคา ยางพาราในตลาดโลก ประกอบกับภาครัฐมีการส่งเสริมให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศเพิ่มขึ้นสำหรับราคายาง มีการผันผวน โดยราคาในปี 2563 เฉลี่ย 44.85 บาทต่อกิโลกรัมซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งราคาเคยได้เฉลี่ย 124.16 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งถือว่าลดลงอย่างมากสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการยางพาราในตลาดโลกที่ลดลง เนื่องจากประเทศผู้รับซื้อยางพารารายใหญ่อย่างประเทศจีน เริ่มมีการผลิตยางพาราเองภายในประเทศ

ตารางที่ 2.2.1-9 แสดงราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาท/กก.) และมูลค่ายางพารา (ล้านบาท) ปี 2554-2563

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (1,000 ไร่)	เนื้อที่กรีดยาง ได้ (1,000 ไร่)	ผลผลิต (1,000 ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาเกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของผลผลิต (ล้านบาท)
2554	21,165	15,760	3,925	249	124.16	487,328
2555	22,482	16,710	3,897	233	87.15	339,624
2556	23,194	17,386	4,193	241	74.75	313,427
2557	23,583	18,159	4,416	243	53.93	238,155
2558	23,140	18,426	4,414	240	44.17	194,966
2559	23,044	18,518	4,350	235	48.81	211,982
2560	22,852	19,107	4,503	236	55.81	251,312
2561	22,626	20,023	4,814	240	40.96	197,140
2562	22,531	20,456	4,840	237	41.04	198,634
2563	22,355	20,579	4,694	228	44.85	210,526

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563

เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.43 ต่อปี จาก 12.27 ล้านตัน ในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 13.91 ล้านตัน ในปี 2562 โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่าง ๆ เป็นดังนี้

- จีน เป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ เป็นต้น ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจน

มาถึงปัจจุบัน โดยในปี 2558-2562 การใช้ยางของจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 4.68 ล้านตัน ในปี 2558 เป็น 5.51 ล้านตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.35 ต่อปี

- สหภาพยุโรป มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 1.16 ล้านตัน ในปี 2558 เป็น 1.22 ล้านตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.35 ต่อปี เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

- อินเดีย มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 0.99 ล้านตัน ในปี 2558 เป็น 1.17 ล้านตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.16 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

- สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นจาก 0.94 ล้านตัน ในปี 2558 เป็น 1.00 ล้านตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.88 ต่อปี

- ญี่ปุ่น มีความต้องการใช้ยางพาราในประเทศเพิ่มขึ้นจาก 0.69 ล้านตัน ในปี 2558 เป็น 0.73 ล้านตัน ในปี 2562 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 ต่อปี ฯลฯ

ราคายางพาราในปี 2564 ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 60 บาท/กก. คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกในหลายประเทศจะเริ่มฟื้นตัว และสามารถรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้มากขึ้น และราคาน้ำมันดิบมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น หลังจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจฟื้นตัว สัญญาณตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ มีโอกาสปรับตัวสูงขึ้น และสต็อกยางภาพรวมอยู่ในระดับลดลงมากเมื่อเทียบกับปีก่อน อีกทั้งมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายางของหน่วยงานภาครัฐ และแนวทางแก้ปัญหาภาวะตู้คอนเทนเนอร์ขาดแคลน ประกอบกัน ในปีนี้เงินยังคงมีนโยบายการส่งเสริมการบริโภครถยนต์ และอุดหนุนอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้าจากการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีใหม่ และจากสภาพอากาศที่แปรปรวนเกิดสภาวะแห้งแล้ง อาจเป็นอุปสรรคต่อประเทศผู้ผลิตยาง อย่างไรก็ตามราคายางยังได้รับปัจจัยกดดันจากค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าที่ระดับ 30.00 – 30.20 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐและปัญหาขาดแคลนชิปเซมิคอนดักเตอร์ อาจส่งผลให้ต้องชะลอการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ในไตรมาสแรกของปีนี้ ดังนั้นควรติดตามสถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศอย่างใกล้ชิด จึงคาดว่าราคายางปี 2564 มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น ที่มา : เข้าถึงเมื่อ 8 มิถุนายน 2564 https://www.raot.co.th/ewt_dl_link.php?id=6750

(2.2) ปาล์มน้ำมัน

ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (ปีพ.ศ. 2554 ถึง 2563) ภาคใต้มีเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยสังเกตจากผลผลิตปาล์มน้ำมันที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่ง ซึ่งเหมาะสมกับสภาพอากาศร้อน เส้นศูนย์สูตร เหมาะสมด้านพื้นที่ ทรัพยากรสภาพอากาศ มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมัน รวมทั้งยังได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากภาครัฐ ในการเพิ่มพื้นที่ปลูกสนับสนุนด้านวิชาการและพันธุ์ปาล์ม เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาด้านชีวิตและความปลอดภัยของเกษตรกรในภาคใต้ที่พึ่งพาการทำสวนพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยจึงกลายเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันแหล่งสำคัญของโลก

ภาพที่ 2.2.1-11 แสดงการเปรียบเทียบปาล์มน้ำมันของประเทศ เนื้อที่ยืนต้น
เนื้อที่กรีตได้ ผลผลิต ปี 2554-2563

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563
เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

ประเทศไทยปี 2563 มีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ 5,876,941 ไร่ ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 3.64 มีแหล่งผลิตหลักอยู่ในภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ 5,057,2976 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.05 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้วทั้งประเทศ และมีผลผลิตประมาณ 14,052,432 ตัน คิดเป็นร้อยละ 89.75 ของผลผลิตทั้งประเทศ โดยผลผลิตปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่มาจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ซึ่งมีเนื้อที่กรีตได้ จำนวน 3,063,355 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.57 ของเนื้อที่กรีตได้ในภาคใต้ มีปริมาณผลผลิต จำนวน 8,536,789 ตัน คิดเป็นร้อยละ 60.74 ของผลผลิตรวมทั้งภาคใต้ รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีเนื้อที่กรีตได้ จำนวน 1,900,711 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.60 ของเนื้อที่กรีตได้ในภาคใต้ มีปริมาณผลผลิต จำนวน 5,319,773 ตัน คิดเป็นร้อยละ 37.86 ของผลผลิตรวมทั้งภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีเนื้อที่กรีตได้ จำนวน 93,231 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.84 มีผลผลิตจำนวน 195,870 ตัน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 2,647 กิโลกรัมต่อไร่ น้อยกว่าผลผลิตต่อไร่ของ ภาคใต้และของประเทศ จากสถานการณ์เนื้อที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันในปี 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลจากการเพิ่มพื้นที่ปลูกจากช่วงปีที่ผ่านมา ทำให้ปาล์มได้อายุช่วงออกผลผลิตได้ รวมทั้งสภาพอากาศเอื้ออำนวยจากการมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ภาคใต้

ตารางที่ 2.2.1-10 แสดงเนื้อที่กรีดได้ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของปาล์มน้ำมัน
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2563

ภาค/ จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)					เปลี่ยน แปลง (ร้อยละ)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)					เปลี่ยน แปลง (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563		2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	5,408,200	5,664,848	5,995,393	6,102,852	6,310,858	-3.30	4,563,895	4,982,050	5,335,814	5,662,997	5,876,941	-3.64
ใต้	4,655,763	4,877,288	5,157,260	5,234,137	5,395,404	-2.99	3,892,676	4,289,727	4,606,857	4,883,014	5,057,297	-3.45
กลุ่มอำเภอไทย	2,824,677	2,956,097	3,114,172	3,168,283	3,279,714	-3.40	2,282,980	2,570,594	2,801,294	2,947,649	3,063,355	-3.78
กลุ่มชายแดน	79,523	85,618	96,271	97,729	98,565	-0.85	75,300	64,268	78,565	90,049	93,231	-3.41
กลุ่มอันดามัน	1,751,563	1,835,573	1,946,817	1,968,125	2,017,125	-2.43	1,534,394	1,654,865	1,726,998	1,845,316	1,900,711	-2.91
กระบี่	1,093,082	1,119,577	1,138,323	1,151,415	1,174,721	-1.98	998,769	1,058,185	1,086,190	1,106,941	1,125,488	-1.65
ตรัง	192,640	211,621	270,820	281,568	288,407	-2.37	169,235	179,181	191,989	252,928	269,715	-6.22
พังงา	234,801	253,469	262,038	254,410	268,312	-5.18	175,166	209,171	219,724	227,190	234,916	-3.29
ภูเก็ต	1,785	2,035	2,744	2,755	2,800	-1.61	1,597	1,746	1,774	2,469	2,469	0.00
ระนอง	119,517	137,497	147,386	149,282	149,936	-0.44	87,775	101,023	119,055	138,453	147,009	-5.82
สตูล	109,738	111,374	125,506	128,695	132,949	-3.20	105,854	105,559	108,266	117,335	121,114	-3.12

ภาค/ จังหวัด	ผลผลิต (ตัน)					เปลี่ยน แปลง (ร้อยละ)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)					เปลี่ยน แปลง (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563		2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	10,996,653	14,452,261	15,483,534	16,408,440	15,656,636	4.80	2,409	2,901	2,902	2,897	2,664	8.75
ใต้	9,892,016	13,037,289	13,915,886	14,784,987	14,052,432	5.21	2,541	3,039	3,021	3,028	2,779	8.96
กลุ่มอำเภอไทย	5,786,710	7,827,199	8,506,880	8,947,446	8,536,789	4.81	2,535	3,045	2,837	2,849	2,673	6.58
กลุ่มชายแดน	101,312	143,595	164,772	195,613	195,870	-0.13	1,345	2,234	2,034	2,064	1,980	4.23
กลุ่มอันดามัน	4,003,994	5,066,495	5,244,234	5,641,928	5,319,773	6.06	2,609	3,062	2,871	2,885	2,647	9.01
กระบี่	2,730,634	3,309,166	3,383,122	3,504,487	3,263,915	7.37	2,734	3,127	3,115	3,166	2,900	9.17
ตรัง	422,010	536,827	556,291	714,856	686,155	4.18	2,554	2,996	2,898	2,826	2,544	11.08
พังงา	451,578	635,250	656,715	683,154	647,194	5.56	2,578	3,037	2,989	3,007	2,755	9.15
ภูเก็ต	3,619	4,531	4,593	6,476	5,842	10.85	2,266	2,594	2,589	2,623	2,366	10.86
ระนอง	203,287	312,956	366,956	429,817	414,124	3.79	2,316	3,097	3,082	3,104	2,817	10.19
สตูล	192,866	267,831	276,557	303,138	302,543	0.20	1,822	2,537	2,554	2,584	2,498	3.44

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563
เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

สถานการณ์ผลผลิตและราคา

เนื้อที่ให้ผลรวมทั้งประเทศคาดว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมันแทน
ยางพารา เงาะและลองกอง เมื่อปี 2561 เริ่มให้ผลได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจาก
แหล่งผลิตสำคัญ ในภาคใต้ ปริมาณน้ำฝนมากขึ้นในช่วงปลายปี 2563 ประกอบกับสภาพอากาศในช่วงปี
2564 เอื้ออำนวย ส่งผลให้ ต้นปาล์มน้ำมันที่จะให้ผลผลิตในช่วงกลางถึงปลายปี 2564 น้ำหนักทะลายมากกว่า
ในช่วงเดียวกันของปี 2563 ที่ประสบปัญหาภัยแล้งยาวนานติดต่อกันตั้งแต่ช่วงต้นปี 2562 ถึงต้นปี 2563
ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของต้นปาล์มน้ำมัน ทำให้ทะลายฝ่อแห้งค้ำตัน ให้ผลผลิตได้น้อยกว่าปี
2564

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่าปี 2564 ผลผลิตปาล์มน้ำมันเดือนมิถุนายนจะมีประมาณ
1.96 ล้านตัน คิดเป็นน้ำมันปาล์มดิบ 0.35 ล้านตัน ลดลงจากผลผลิตปาล์มทะลาย 1.98 ล้านตัน คิดเป็นน้ำมัน
ปาล์มดิบ 0.35 ล้านตัน ของเดือนพฤษภาคม คิดเป็นร้อยละ 1.46 และร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศ ราคาผลปาล์มทะเลทราย เดือนมิถุนายนเฉลี่ย กก.ละ 6.19 บาท ลดลงจาก กก.ละ 6.26 บาทในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ 1.12

ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ราคาน้ำมันปาล์มดิบ เดือนมิถุนายนเฉลี่ย กก.ละ 34.88 บาท ลดลงจาก กก.ละ 36.19 บาทในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ 3.62

ภาวะการผลิต การตลาดและราคาในตลาดต่างประเทศ สถานการณ์ในต่างประเทศ การส่งออกและผลผลิตน้ำมันปาล์มของมาเลเซียน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ ในขณะที่ปริมาณการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้น โดยการส่งออกในเดือน มิ.ย. อยู่ที่ 1.265 ล้านตัน ลดลงจากเดือน พ.ค. ร้อยละ 6 ซึ่งน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ว่าอยู่ที่ 1.34 ล้านตัน แรงซื้อจากตลาดเอเชียอยู่ในช่วงชะลอตัว เนื่องจากตลาดคาดว่าประเทศอินโดนีเซียจะลดภาษีส่งออก แต่ปัจจุบันอินโดนีเซียก็ยังไม่มีการประกาศออกมาอย่างเป็นทางการ สต็อกคงค้าง ณ สิ้นเดือน พ.ค. สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ แต่อาจลดลงในเดือน มิ.ย. เนื่องจากปริมาณการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 121.10 โดยเฉพาะในช่วงล็อกดาวน์

ราคาในตลาดต่างประเทศ ตลาดมาเลเซีย ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำมันปาล์มดิบสัปดาห์นี้เฉลี่ยตันละ 4,142.27 ดอลลาร์มาเลเซีย (31.77 บาท/กก.) สูงขึ้นจากตันละ 4,091.54 ดอลลาร์มาเลเซีย (31.36 บาท/กก.) ในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ 1.24 ตลาดรอตเตอร์ดัม ราคาซื้อขายล่วงหน้าน้ำมันปาล์มดิบสัปดาห์นี้เฉลี่ยตันละ 1,157.00 ดอลลาร์สหรัฐฯ (36.25 บาท/กก.) ลดลงจากตันละ 1,166.67 ดอลลาร์สหรัฐฯ (36.62 บาท/กก.) ในสัปดาห์ที่ผ่านมาร้อยละ 0.83

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของการปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากเนื้อที่กรีดยังเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ ประกอบกับต้นปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูงพอรอบการเก็บเกี่ยวและปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการของต้นปาล์ม น้ำมัน แต่ในขณะเดียวกัน ราคาปาล์มน้ำมันกลับลดลง และในช่วงต้นปี 2563 ราคาปาล์มน้ำมันกลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากตามนโยบายรัฐบาลมุ่งเน้นให้อุปกรณ์หรือเครื่องยนต์ ให้น้ำมันดีเซล ซึ่งมีการผสมน้ำมันที่เรียกว่า ไอโอดีเซลเข้าไป ส่งผลให้ราคาน้ำมันที่มากจากการผสมไอโอดีเซลเพิ่มสูงขึ้นไปด้วย

ตารางที่ 2.2.1-11 แสดงราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาท/กก.) และมูลค่าผลผลิต (ล้านบาท) ปี 2554-2563

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (1,000 ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (1,000 ไร่)	ผลผลิต (1,000 ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของ ผลผลิต (ล้านบาท)
2554	4,087	3,565	10,760	3,018	5.34	57,458
2555	4,386	3,701	11,312	3,057	4.91	55,543
2556	4,489	3,773	12,435	3,296	3.54	44,020
2557	4,694	4,120	12,624	3,064	4.27	53,904
2558	5,084	4,318	12,397	2,871	4.04	50,084
2559	5,409	4,521	11,663	2,580	5.41	63,097
2560	5,791	4,985	14,452	2,901	4.10	59,253
2561	5,995	5,336	15,484	2,902	3.11	48,155
2562	6,103	5,663	16,408	2,897	2.60	42,661
2563	6,311	5,877	15,657	2,664	4.27	66,855

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, Year Book 2563

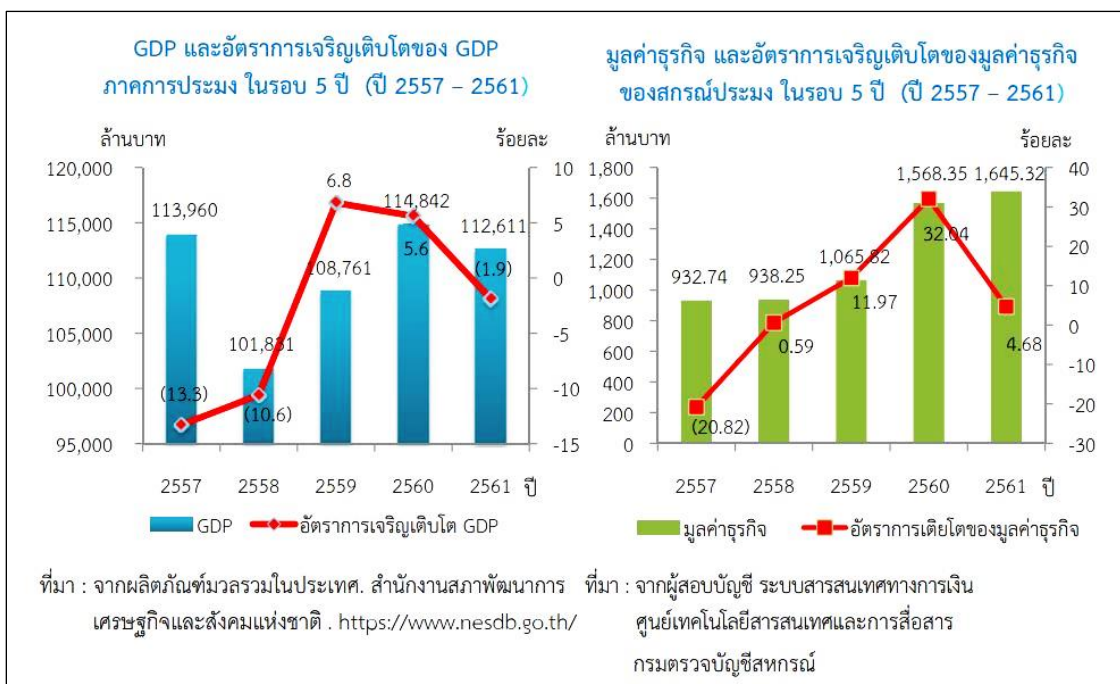
เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2564 <http://www.oae.go.th/>

ราคาผลผลิตเฉลี่ยของปาล์มน้ำมัน ปี 2554-2563 เคลื่อนไหวอยู่ในระหว่าง 3-6 บาท/กก. โดยราคาสูงสุดอยู่ที่ 5.41 บาท/กก. ในปี 2559 และต่ำสุดที่ 2.60 บาท/กก. ในปี 2562 ที่ผ่านมาและเมื่อพิจารณามูลค่าของผลผลิต ปี 2563 มูลค่าผลผลิตปาล์มน้ำมัน รวม 66,855 ล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 56.71 จากปี 2562 ซึ่งมีมูลค่ารวมเพียง 42,661 ล้านบาท ซึ่งแนวโน้มสถานการณ์ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันจะขึ้นอยู่กับปริมาณผลผลิต ปริมาณการใช้และสต็อกภายในประเทศ รวมทั้งจะสอดคล้องกับราคาปาล์มน้ำมันในตลาดโลก

(2.3) การประมง (Fishing)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นผู้นำในภาคการประมงของโลก โดยข้อมูลจาก FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) ปี 2558 ไทยติดอันดับ 1 ใน 20 ของการประมงโลก เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเจริญเติบโตของ GDP ภาคการประมงของประเทศกับอัตราการเจริญเติบโตมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ประมง จะเห็นว่าในรอบ 5 ปี (ปี 2557-2561) อัตราการเจริญเติบโต GDP ของภาคการประมงและอัตราการเจริญเติบโตมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ประมงมีอัตราการหดตัวในช่วงปี 2557 เนื่องจากต้นทุนที่สูงขึ้นจากราคาน้ำมัน ปัญหาจากโรคตายด่วน EMS) (และเกิดวิกฤตทางการเมือง สถานการณ์เริ่มดีขึ้นในช่วงปี 2558-2559 โดยในปี 2558 ระดับราคาน้ำมันในตลาดโลกลดลงมากจากปี 2557 ในขณะเดียวกันโรคตายด่วนในกุ้งทะเลได้คลี่คลายไปทางที่ดี และวิกฤตทางการเมืองดีขึ้น แต่ในช่วงปี 2561 อัตราการเจริญเติบโต GDP ภาคการประมงและอัตราการเจริญเติบโตมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์มีอัตราการหดตัวอีกเนื่องจากอียูประกาศให้ใบเหลืองกับไทย (IUU Fishing) และรัฐบาลออกกฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าประมง ไปยังกลุ่มประเทศอียูและส่งผลกระทบต่อประมงพื้นบ้าน

ภาพที่ 2.2.1-12 แสดงสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจการประมง

ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากการทำการประมงพาณิชย์ ปี 2562

ในปี 2563 ประเทศไทยมีปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากการทำการประมงพาณิชย์ จำนวน 1,221,923 ตัน ลดลง 27,280 ตัน หรือลดลงร้อยละ 2.18 จากปี 2562 ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปริมาณการจับสัตว์น้ำ ในบริเวณน่านน้ำไทย 1,220,502 ตัน ลดลง 28,450 ตัน หรือลดลงร้อยละ 2.28 เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่ผ่านมา

โดยแบ่งเป็นปริมาณการจับสัตว์น้ำในบริเวณฝั่งอ่าวไทย จำนวน 775,242 ตัน ลดลง 143,865 ตัน หรือลดลงร้อยละ 15.65 จากปี 2562 และปริมาณการจับสัตว์น้ำในบริเวณฝั่งอันดามัน จำนวน 446,681 ตัน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.32 จากปี 2562 ที่ผ่านมา

ตารางที่ 2.2.1-12 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณการจับสัตว์น้ำของฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ปี 2560-2563

แหล่งทำการประมง	ปริมาณการจับสัตว์น้ำ (ตัน)				เปลี่ยนแปลง (62-63) (ร้อยละ)
	2560	2561	2562	2563	
กลุ่มอ่าวไทย	867,622	941,013	919,107	775,242	-15.65
กลุ่มอันดามัน	308,144	293,303	330,096	446,681	35.32

ที่มา : กรมประมง เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564

https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20210524115408_new.pdf

เมื่อพิจารณาปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากการทำการประมงพาณิชย์ ในปี 2563 ซึ่งมีปริมาณทั้งหมด 1,221,923 ตัน พบว่า สัตว์น้ำชนิดปลาผิวน้ำมีปริมาณมากที่สุด 475,410 ตัน ร้อยละ 38.90 รองลงมา ปลาเบ็ด มีปริมาณ 410,236 ตัน คิดเป็นร้อยละ 33.57 และปลาหน้าดิน 121,074 ตัน คิดเป็นร้อยละ 9.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.1-13 แสดงปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มจากการทำประมงพาณิชย์ จำแนกตามชนิดสัตว์น้ำฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน ปี 2561-2563

ชนิดสัตว์น้ำ	2561			2562			2563		
	อ่าวไทย	อันดามัน	รวมปริมาณการจับสัตว์น้ำ	อ่าวไทย	อันดามัน	รวมปริมาณการจับสัตว์น้ำ	อ่าวไทย	อันดามัน	รวมปริมาณการจับสัตว์น้ำ
รวมทั้งหมด	941,013	293,303	1,234,316	919,107	330,096	1,249,203	775,242	446,681	1,221,923
ปลาผิวน้ำ	380,011	121,333	501,344	373,967	154,466	528,433	315,829	159,581	475,410
ปลาหน้าดิน	84,290	32,964	117,254	88,067	42,291	130,358	62,571	58,503	121,074
ปลาเลย	89,559	33,619	123,178	71,746	22,046	93,792	61,563	22,969	84,532
ปลาเบ็ด	241,804	82,671	324,475	248,603	81,314	329,917	237,354	172,882	410,236
กุ้ง	32,477	1,739	34,216	32,634	2,568	35,202	16,201	2,766	18,967
ปู	11,839	2,610	14,449	14,111	4,783	18,894	6,173	3,322	9,495
หมึก	79,433	18,220	97,653	61,447	22,469	83,916	49,371	26,368	75,739
หอย	19,893	65	19,958	28,167	38	28,205	26,062	170	26,232
สัตว์น้ำอื่น ๆ	1,707	82	1,789	365	121	486	118	120	238

ที่มา : กรมประมง เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564

https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20210524115408_new.pdf

ตารางที่ 2.2.1-14 แสดงจำนวนเรือประมงที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์
ทำการประมงในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2563

จังหวัด	รวม		0.00-9.99 ตันกรอส		10.00-19.99 ตันกรอส		20.00-59.99 ตันกรอส		60.00-149.99 ตันกรอส		150 ตันกรอสขึ้นไป	
	จำนวน (ลำ)	ตันกรอส	จำนวน	ตันกรอส	จำนวน	ตันกรอส	จำนวน	ตันกรอส	จำนวน	ตันกรอส	จำนวน	ตันกรอส
กลุ่มอันดามัน	3,715	145,307.02	67	596.16	902	12,452.85	1,769	63,490.24	923	62,302.07	54	10,768.44
กระบี่	236	5,379.04	26	232.02	126	1,776.30	74	2,436.78	10	933.94	-	-
ตรัง	434	24,909.04	2	19.72	32	489.04	206	8,644.04	188	14,355.86	6	1,400.38
พังงา	981	36,206.80	30	270.36	315	4,805.98	486	15,740	134	12,093	16	3,297.16
ภูเก็ต	598	29,829.24	2	19.7	102	1,563.81	296	11,244.16	194	-	4	776.26
ระนอง	803	48,982.90	-	-	77	-	400	15,498.12	298	26,982.08	28	5,294.64
สตูล	663	-	7	54.36	250	3,817.72	307	9,927.14	99	7,937.19	-	-

ที่มา : กรมประมง เข้าถึงเมื่อ 17 มีนาคม 2564

https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20210104094100_1_file.pdf

(3) ด้านการคมนาคมและการขนส่ง

การคมนาคมในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันสามารถเดินทางได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ แต่การคมนาคมทางบกโดยเฉพาะทางถนนยังมีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 บางช่วงที่เป็น 2 ช่องจราจร ทำให้การเดินทางยังไม่สะดวกมากนัก ในขณะที่การคมนาคมทางรางมีเฉพาะที่จังหวัดตรังเท่านั้น

ถนน/ทางหลวง

เส้นทางหลักปัจจุบันส่วนใหญ่เป็น 4 ช่องจราจร ยกเว้นเส้นทางหลวงหมายเลข 4 ในบางช่วงยังเป็น 2 ช่องจราจร โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่จังหวัดระนอง ซึ่งกรมทางหลวงได้กำหนดแผนการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 4 ให้เป็น 4 ช่องจราจร ตลอดทั้งเส้นทาง

ตารางที่ 2.2.1-15 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดกระบี่

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4	4	แอสฟัลท์	เชื่อมโยงการเดินทางภายในพื้นที่และระหว่างพื้นที่ โดยผ่านพื้นที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง และอำเภอคลองท่อม	124.500
44	4	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศเหนือ-จังหวัดสุราษฎร์ธานี	37.800
415	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศเหนือ-จังหวัดสุราษฎร์ธานี	21.200
4033	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศตะวันตก-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4034	9.000
4034	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 411 ไปทางทิศตะวันตก-เขาขม	22.300
4035	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศตะวันออก-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4199 อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	30.900
4036	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศใต้-แหลมกรวด	23.000
4037	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศเหนือ-จังหวัดสุราษฎร์ธานี	33.000

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4038	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศตะวันออก-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	32.000
4039	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศตะวันตก-แหลมสัก	17.000
4042	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศใต้-บ้านป้อมม่วง	14.000
4043	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศใต้-บ้านท่ามะพร้าว	15.000
4156	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4037 ไปทางทิศตะวันออก-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4038 อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	35.000
4197	2	แอสฟัลท์	เชื่อมต่อระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 415 และทางหลวงหมายเลข 4035	15.000

ตารางที่ 2.2.1-16 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดตรัง

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4	4	แอสฟัลท์	เชื่อมโยงการเดินทางภายในพื้นที่และระหว่างพื้นที่โดยผ่านพื้นที่อำเภอสิเกา อำเภอวังวิเศษ อำเภอห้วยยอด อำเภอเมืองตรังและอำเภอนาโยง	94.000
404	2-4	แอสฟัลท์	เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง-แหลมทราย อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	53.000
403	4	แอสฟัลท์	เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 419 ที่อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง และมีแนวเส้นทางทอดผ่านจังหวัดตรัง และจังหวัดนครศรีธรรมราช- อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	21.000
416	2	แอสฟัลท์	เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 404 ที่อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และมีแนวเส้นทางทอดผ่านจังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 406 อำเภอเมืองสตูล	19.000
4046	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศใต้-ตัวเมืองตรัง	57.000
4124	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศใต้-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 404 อำเภอย่านตาขาว	23.000
4125	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 404 ไปทางทิศตะวันออก-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 416 อำเภอปะเหลียน	14.000
4225	2	แอสฟัลท์	แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศเหนือ-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4151 อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่	23.000

ตารางที่ 2.2.1-17 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดพังงา

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4	2-4	แอสฟัลท์	ต่อเขตจังหวัดระนอง-ต่อเขตจังหวัดกระบี่	220.743
401	2	แอสฟัลท์	ต่อเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี-แยกทางหลวงหมายเลข 4090	42.000
402	4	แอสฟัลท์	สามแยกบ้านโคกลอย- สะพานสารสินต่อเขตจังหวัดภูเก็ต	9.200
415	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข-4ต่อเขตเทศบาลเมืองพังงา	21.527
4032	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงหมายเลข 4090 - ตลาดเก่า ตะกั่วป่า	7.538
4044		แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 415 (บ.บางทราย) - ท่าไทร	2.950
4090	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (บ.รมณีย์)- แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 พังงา	49.813

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4144	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (บ.ตากแดด) – อ่าวพังงา	3.875
4175	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4090 (บ.เหมาะ) - (อ.กะปง)	6.477
4240	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4090 (บ.บกปุย) -แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ทุ่งมะพร้าว	14.800

ตารางที่ 2.2.1-18 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดภูเก็ต

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
402	4	แอสฟัลท์	เชื่อมโยงการเดินทางภายในพื้นที่และเป็นเส้นทางหลักเข้าสู่ภูเก็ต	42.500
4020	2	แอสฟัลท์	เชื่อมโยงการเดินทางระหว่างอำเภอเมืองภูเก็ตและอำเภอกะทู้	13.100
4021	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4020-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4028	8.500
4022	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4020-แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4021	9.400
4023	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4021-อ่าวมะขาม	6.700
4024	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4028 (แยกฉลอง)-หาดราไวย์	5.400
4025	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4233	14.800
4026	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4031	4.200
4027	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4031	19.300
4028	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4021- ถนนโคกโตนด	3.750
4029	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4020-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4233	5.000
4030	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4025	5.800
4031	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402	12.800
4129	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4023- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแหลมพันนา	3.100
4233	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4025- ที่แหลมพรหมเทพและเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4024	30.450

ตารางที่ 2.2.1-19 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดระนอง

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
4	2-4	แอสฟัลท์	เชื่อมโยงการเดินทางภายในพื้นที่และระหว่างพื้นที่	162.000
4091	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงหมายเลข 7-อำเภอละอุ่น	12.400
4004	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงหมายเลข 4005 - ปากน้ำ	9.500
4130	2	แอสฟัลท์	แยกทางหลวงหมายเลข 4-ตำบลบ้านนา	23.000

ตารางที่ 2.2.1-20 แสดงข้อมูลกายภาพและปริมาณจราจรบนโครงข่ายถนนสายหลักในจังหวัดสตูล

หมายเลข	ขนาดจราจร	ชนิดของผิวทาง	ช่วงของถนน	ระยะทาง (กม.)
404	2	แอสฟัลท์	บ้านนา-หยงสตาร์	19.640
406	2	แอสฟัลท์	ปากจำ-ค่ายรวมมิตร-ย่านซื่อ	73.806
416	2-4	แอสฟัลท์	ฉลุง-ละงู-สามแยก	92.982
4051	2	แอสฟัลท์	สตูล-เจ๊ะบิลัง	11.304
4052	2	แอสฟัลท์	เขาขาว-ท่าเรือปากบารา	9.365
4053	2	แอสฟัลท์	ควนเนียง-ปากบาง	5.153
4111	2	แอสฟัลท์	ทางเข้าท่าเรือเกาะนก	0.075
4125	2	แอสฟัลท์	ท่าพญา-ทุ่งยาว	27.966
4137	2	แอสฟัลท์	ทุ่งตำเสา-สวนเทศ	23.428
4183	2	แอสฟัลท์	ทางเข้าด่านศุลกากรสตูล	0.156
4184	2	แอสฟัลท์	ตวนสตอ-วังประจัน	21.850
4312	2	แอสฟัลท์	ทางเข้ากำแพง	0.501
4362	2	แอสฟัลท์	นิคมควนกาหลง-นาโต๊ะขุน	10.453

ที่มา : กรมทางหลวง

ท่าเรือน้ำลึก ท่าเรือชายฝั่งและท่าเรือโดยสาร ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีการคมนาคมและขนส่งทางน้ำที่เป็นการขนส่งทางทะเล (Sea Transportation) ของอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตั้งแต่จังหวัดระนองถึงจังหวัดสตูล การคมนาคมและการขนส่งทางน้ำในลำน้ำตอนในของแม่น้ำสายหลักของกลุ่มจังหวัดอันดามัน เช่น แม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง เป็นต้น ท่าเทียบเรือส่วนใหญ่เป็นท่าเทียบเรือขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมและขนส่งทางทะเลระหว่างชุมชน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว และรองรับกิจกรรมด้านประมง อีกทั้งมีท่าเรือน้ำลึกเพื่อการขนส่งสินค้าเข้า-ออก ระหว่างประเทศ ได้แก่ ท่าเรือระนอง ท่าเรือท่าลิเกกือท่าเรืออเนกประสงค์กระบี่ และท่าเรือชายฝั่งกันตัง และมีท่าเรือเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และท่าเรือเพื่อขนส่งสินค้าหลายแห่ง สำหรับการขนส่งสินค้าผ่านท่าเทียบเรือของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในปี พ.ศ. 2561 มีปริมาณเท่ากับ 5,868,270.527 ตัน โดยจังหวัดกระบี่มีการขนส่งสูงสุดที่จำนวน 2,231,004 ตัน รองลงมาคือจังหวัดตรัง จำนวน 1,687,643.064 ตัน

ตารางที่ 2.2.1-21 แสดงรายชื่อท่าเทียบเรือในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จังหวัด	ท่าเรือ	จังหวัด	ท่าเรือ
กระบี่	ท่าเทียบเรือโดยสารเจ้าฟ้า	ภูเก็ต	ท่าเทียบเรือวิศิษฐ์พัฒนา
	ท่าเทียบเรือท่องเที่ยวปากคลองจิหลาด		ท่าเทียบเรือแหลมทราย
	ท่าเทียบเรืออ่าวน้ำเมา		ท่าเทียบเรือบางเทา
	ท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา		ท่าเทียบเรือคอลฟิน
	ท่าเทียบเรืออ่าวท่าเลน		ท่าเทียบเรือท่าลิเกกือ
	ท่าเทียบเรือคลองขนานยนต์		ท่าเทียบเรือรัชฎา
	ท่าเทียบเรือโดยสารแหลมสัก		ท่าเทียบเรือแหลมหิน

จังหวัด	ท่าเรือ	จังหวัด	ท่าเรือ
	ท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านหัวหิน		ท่าเทียบเรือเกาะมะพร้าว
	ท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านคลองหมาก		ท่าเทียบเรืออ่าวปอ
	ท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านหลังสอด		ท่าเทียบเรือบางโรง
	ท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านศาลาด่าน		ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง
	ท่าเทียบเรืออ่าวท่าเลน (ท่าใหม่)		ท่าเทียบเรือเอเซียมารีน่า
	ท่าเทียบเรือโดยสาร-ท่องเที่ยวเกาะพีพี		ท่าเทียบเรือโบ้ทลากูน
	ท่าเทียบเรือเกาะปู		ท่าเทียบเรือรอยัล ภูเก็ต มารีน่า
	ท่าเทียบเรือเกาะศรีบอยา		ท่าเทียบเรืออ่าวปอ แกรนด์ มารีน่า
	ท่าเทียบเรือเกาะฮัง		ท่าเทียบเรือภูเก็ตยอร์ชเฮเวน
	ท่าเทียบเรือบ้านศาลาด่าน		ท่าเทียบเรือพีเอ็นที
	ท่าเทียบเรือโดยสารคลองประสงค์		ท่าเทียบเรือเจียรวานิช
	ท่าเทียบเรือโดยสารบ้านศาลาด่าน		ท่าเทียบเรือสาธารณสุขเทศบาลราไวย์
	ท่าเทียบเรือโดยสารเทศบาลเกาะลันตาใหญ่		ท่าเทียบเรือบ้านแหลมทราย
	ท่าเทียบเรือกระบี่โบ้ทลากูน		ท่าเทียบเรือพรานอันตามันตราเวล
	ท่าเทียบเรือคลองเขม่า		ท่าเทียบเรือซีแองเจิ้ล
	ท่าเทียบเรืออ่าวไร่เลย์		ท่าเทียบเรือโทหัว
	ท่าเทียบเรือบ้านคลองม่วง		ท่าเทียบเรือรุ่งสยาม
	-		ท่าเทียบเรือยิปซี
	-		ท่าเทียบเรือยามู
ตรัง	ท่าเทียบเรือปากเมง	พังงา	ท่าเทียบเรือสามช่อง
	ท่าเทียบเรือบ้านคลองสน		ท่าเทียบเรือตคลองเคียน
	ท่าเทียบเรือหาดเจ้าไหม		ท่าเทียบเรือทับละมุ (สะพานปูน)
	ท่าเทียบเรือควนตุงกู		ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์บ้านน้ำเค็ม (ท่าเรือจ้าง)
	ท่าเทียบเรือตะเสะ		ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์เกาะคอเขา
	ท่าเทียบเรือเกาะสุกร		ท่าเทียบเรือแหลมสน (ท่าเทียบเรือประมง)
	ท่าเทียบเรือบ้านเกาะมุกด์ (บ้านพร้าว)		ท่าเทียบเรืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
	ท่าเทียบเรือกันตัง		ท่าเทียบเรือคุระบุรีกรีนวิว (ท่าเรือเอกชน)
	ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์ท่าส้ม		ท่าเทียบเรือบ้านแหลมสน
	ท่าเทียบเรือแพขนานยนต์เทศบาลกันตัง		ท่าเทียบเรืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน
	-		ท่าเทียบเรืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน
	-		ท่าเทียบเรืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
ระนอง	ท่าเทียบเรือโดยสารเทศบาลตำบลปากน้ำ	พังงา	ท่าเทียบเรือท่าด่าน, พังงาเบย์ (ท่าเหนือ)
	ท่าเทียบเรือเกาะช้าง		ท่าเทียบเรือท่าด่าน, พังงาเบย์ (ท่ากลาง)
	ท่าเทียบเรืออเนกประสงค์จังหวัดระนอง		ท่าเทียบเรือสุชาภิบาล
	ท่าเทียบเรือบ้านบางรีน		ท่าเทียบเรือมานะ
	ท่าเทียบเรือโดยสารบริษัทอันตามัน		ท่าเทียบเรือบ้านท่าเขา
	ท่าเทียบเรือโดยสารระนอง-เกาะสอง		ท่าเทียบเรือคลองเหยย
	ท่าเทียบเรือโดยสารบดินทร์ (ฮังพัง)		ท่าเทียบเรือช่องตลาด
	ท่าเทียบเรือประมงเกาะพยาม		ท่าเทียบเรือคลองโล๊ะจาก
สตูล	ท่าเทียบเรือบ้านอ่าวนุ่น		ท่าเทียบเรือบ้านเกาะปันหยี

จังหวัด	ท่าเรือ	จังหวัด	ท่าเรือ
	ท่าเทียบเรือบริเวณเกาะหลีเป๊ะ		ท่าเทียบเรือแหลมใหญ่
	ท่าเทียบเรือเกาะบูโหลน		ท่าเทียบเรือแหลมไทร
	ท่าเทียบเรือเกาะปูยู		ท่าเทียบเรือบ้านบางแดด
	ท่าเทียบเรือตะรุเตา		ท่าเทียบเรือน้ำบ้านนอกนา
	โป๊ะเทียบเรือเกาะหลีเป๊ะ		ท่าเทียบเรือท่าด่าน, โรงแรมพังงาเบย์ (ท่าล่าง)
	ท่าเทียบเรือท่องเที่ยวและอเนกประสงค์ปากบ		ท่าเทียบเรือบ้านในหงบ
	ท่าเทียบเรือท่ามะลิ้ง		ท่าเทียบเรือสุระกุล(ท่าเรือร้านผล)
	ท่าเทียบเรือเจ๊ะบิลัง		ท่าเทียบเรือสุระกุล (ท่าเรือร้านเกียรติเจริญชัย 1)
-			ท่าเทียบเรือสุระกุล (ท่าเรือร้านเกียรติเจริญชัย 2)
-			ท่าเทียบเรือสุระกุล (ท่าเรือร้านเพื่อนฝูง)

ที่มา : กรมเจ้าท่า, ผลการศึกษาของกรมเจ้าท่า ปี 2556 และตามประกาศเพิ่มเติมของจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2.2.1-22 แสดงปริมาณสินค้าบริเวณเมืองท่าชายทะเล จำแนกตามด่านศุลกากร ปี 2561-2562

ด่านศุลกากร/ ประเภทเรือ/ปี	เรือค้าต่างประเทศ				เรือค้าชายฝั่ง				รวม			
	เที่ยวลำ (ลำ)		ปริมาณสินค้า (ตัน)		เที่ยวลำ (ลำ)		ปริมาณสินค้า (ตัน)		เที่ยวลำ (ลำ)		ปริมาณสินค้า (ตัน)	
	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562	2561	2562
กลุ่มอันดามัน	18,812	-	5,749,056	4,690,424	30	12	119,213	49,802	18,812	15,580	5,749,056	5,562,130
กระบี่	159	133	2,231,004	1,784,934	-	-	-	-	159	133	2,231,004	1,784,934
ตรัง	391	360	1,687,643	1,897,034	-	-	-	-	391	360	1,687,643	1,897,034
พังงา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภูเก็ต	665	-	778,170	-	30	12	119,213	49,802	665	148	778,170	871,705
ระนอง	15,100	13,396	994,014	964,705	-	-	-	-	15,100	13,396	994,014	964,705
สตูล	2,497	1,543	58,224,342	43,749	-	-	-	-	2,497	1,543	58,224,342	43,749

ที่มา : กรมศุลกากร เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564

https://www.md.go.th/stat/images/pdf_report_stat/2563/custom63.pdf

ปัญหาเรื่องระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่ภาคใต้จัดว่าเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายตลาดตามการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยนายเสถียร วงศ์วิเชียร ประธานมูลนิธิโลจิสติกส์และการขนส่ง (ประเทศไทย) กล่าวว่า สำหรับโลจิสติกส์มหาภาคของการขนส่งของไทย แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1. การเป็นศูนย์รวมและกระจายสินค้าสนับสนุนการขนส่งภายในประเทศ เพื่อเป็นการกระจายสินค้าภายในประเทศ มีรถวิ่งไปตามเส้นทางหลักของแต่ละศูนย์ เมื่อไปถึงศูนย์ก็จะมีรถขนส่งสินค้าต่อยุทธขนาดเล็ก โดยในแต่ละจุดเชื่อมต่อนี้จะต้องเสียเวลาค่อนข้างมาก และค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายก็ค่อนข้างสูงเช่นกัน

2. การเป็นศูนย์รวมและกระจายสินค้าสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการขนส่งในอนุภูมิภาค รวมถึงจีนตอนใต้ เวียดนาม และพม่า โดยจะเป็นการขนส่งที่มีการเชื่อมต่ออยู่แล้วทั้งทางบกหรือทางขนส่งอื่น ๆ เช่น ถ้ามีการทำศูนย์รวมหรือกระจายสินค้าที่ อ.แม่สาย ซึ่งเป็นสินค้าที่มาจากจีนตอนใต้ก็มารวมที่นี่ อาจใช้รถขนส่ง ซึ่งอาจส่งต่อไปยังแหลมฉบังหรือถ้าต้องการไปทางเขมรตอนใต้ ก็ไปรวมศูนย์กระจายสินค้าทางใต้เป็นต้น

3. แนวทางการวางระบบสำหรับการเปิดเสรีการขนส่งด้วยรถบรรทุกการขนส่งในภูมิภาคของไทย ตอนนี้มีเพียงการขนส่งข้ามแดนไปมาเลเซีย และสิงคโปร์ เช่น การส่งสินค้าประเภท พืช ผัก ปลา หมูและเนื้อวัว ข้ามไปสิงคโปร์ต้องวิ่งไปตามเส้นทางที่กำหนดคือ ไปทางด้าน North-South ของ มาเลเซีย

นอกจากนั้น ต้องมีการพัฒนาท่าเรือที่ทำเรือคลองเตย หรือท่าเรือแหลมฉบังให้จัดอยู่ในระดับโลกที่จะให้บริการแก่ท่าและที่สำคัญต้องมีการเชื่อมโยงไปสู่ประเทศทางภาคใต้ ในอดีตการใช้ระบบทางน้ำยังไม่มี การทำถนนที่ดีนัก ตอนหลังถนนก็ดีขึ้น ส่วนในเรื่องของทางน้ำต้องลดบทบาทลงไป ขณะนี้การพัฒนาที่จะเพิ่มขึ้นมาในการขนส่งสินค้า กลับมาใช้ถนนเชื่อมโยงไปสู่ฝั่งตะวันตก จากภาคเหนือลงมาภาคกลาง แต่ด้านฝั่งตะวันตกของประเทศไทยไม่มีท่าเรือน้ำลึก มีแต่ท่าเรือที่จังหวัดระนอง ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาปรับปรุงท่าเรือแห่งนี้ขึ้นมาใหม่ โดยสามารถรองรับเรือได้เท่ากับขนาดที่ทำเรือคลองเตย ประมาณ 12,000 ตัน เนื่องจากมีความต้องการในการขนส่งสินค้า ที่จะออกไปสู่ทางด้านประเทศอินเดีย ศรีลังกา สิงคโปร์ มาเลเซีย ทางด้านฝั่งตะวันตก เนื่องจากมีผู้ประกอบการสินค้าหลายรายได้เสนอว่า ถ้าหากสามารถขนส่งสินค้าที่ทำเรือระนองได้ จะประหยัดเวลาการขนส่งได้ 7 วัน จากเดิมจะขนส่งจากจังหวัดระนองหรือจังหวัดชุมพรไปประเทศสิงคโปร์ ต้องไปที่ท่าเรือแหลมฉบังแล้วเดินทางไปถึงสิงคโปร์ 14 วัน แต่ถ้าสามารถออกจากท่าเรือระนองได้ใช้เวลาเพียงแค่ 7 วัน เวลาที่สินค้าจะถึงปลายทางได้รวดเร็วขึ้น กรมการขนส่งทางน้ำกำลังวางแผนทำการศึกษาสร้างท่าเรือที่จังหวัดชุมพรอยู่ เพราะภูมิศาสตร์อยู่ทางชายฝั่งอ่าวไทย เมื่อสร้างท่าเรือ 2 ฝั่งได้แล้ว เราก็จะต้องมีถนนเข้าไปเชื่อมโยงระหว่างท่าเรือทั้งสองแห่งกับอีกจุดหนึ่ง ก็คือท่าเรือที่สตูล

ท่าอากาศยาน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีท่าอากาศยานในพื้นที่ ทั้งสิ้น 4 แห่ง โดยเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ 2 แห่ง ได้แก่ท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต และท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ และมีท่าอากาศยานภายในประเทศ 2 แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานตรัง และท่าอากาศยานระนอง โดยในปี พ.ศ. 2563 มีผู้โดยสารใช้บริการสนามบินในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันรวมทั้งสิ้น 7,343,648 คน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 67.18 โดยในปี 2563 ท่าอากาศยานภูเก็ตมีผู้ใช้บริการมากที่สุดจำนวน 5,429,708 คน คิดเป็นร้อยละ 73.93 รองลงมาเป็นท่าอากาศยานกระบี่ จำนวน 1,318,568 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.96 ท่าอากาศยานตรังจำนวน 488,338 คน คิดเป็นร้อยละ 6.64 และท่าอากาศยานระนองจำนวน 107,034 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47 ซึ่งสนามบินนานาชาติภูเก็ตในขณะนี้มีย่านบินใกล้เคียงขีดความสามารถที่สนามบินจะรองรับได้รัฐบาลจึงกำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างสนามบินอีกแห่งในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันบริเวณอำเภอโคกกลอย จังหวัดพังงา ซึ่งหากสร้างสำเร็จแล้วนั้นคาดว่าจะสามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้จังหวัดอื่น ๆ ในกลุ่มจังหวัด เพื่อรองรับการเติบโตภาคการท่องเที่ยวและการคมนาคมในอนาคต

ตารางที่ 2.2.1-23 แสดงจำนวนเที่ยวบินและผู้โดยสารจำแนกตามสนามบิน ปี 2559-2563

Airports	Aircraft Movement					Passengers				
	2559	2560	2561	2562	2563	2559	2560	2561	2562	2563
Total	132,117	141,799	152,249	146,642	54,473	19,931,041	22,115,999	23,360,117	22,382,150	7,343,648
Krabi	28,394	28,919	28,818	24,541	10,414	4,081,268	4,339,599	4,193,764	3,649,804	1,318,568
Trang	4,075	5,185	4,412	4,380	3,866	648,979	799,279	691,270	678,723	488,338
Phuket	97,804	106,093	116,487	115,525	38,848	15,098,097	16,855,637	18,260,833	17,848,440	5,429,708
Ranong	1,500	1,602	2,532	2,196	1,345	102,697	121,484	214,250	205,183	107,034

ที่มา : กรมท่าอากาศยานและบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564

<https://aot-th.listedcompany.com/transport.html>

ตารางที่ 2.2.1-24 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับท่าอากาศยานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ท่าอากาศยาน และที่ตั้ง	อาคารที่พักผู้โดยสาร				ขนาดทาง วิ่ง (เมตร)	ลานจอด เครื่องบิน (ตร.ม.)	ขนาด เครื่องบินที่ รองรับได้
	พื้นที่ อาคารรวม (ตร.ม.)	พื้นที่ ขาเข้า (ตร.ม.)	พื้นที่ ขาออก (ตร.ม.)	ผู้โดยสารขา เข้า-ออก (คน/ชม.)			
ท่าอากาศยาน นานาชาติกระบี่ ตำบลเหนือคลอง อำเภอเหนือ คลอง จังหวัดกระบี่	15,943	1,200	1025	1,000	45 x 3,000	43,605	B747 B737 Airbus และ เฮลิคอปเตอร์
ท่าอากาศยานตรัง ตำบลทุ่งนางหวัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	3,000	300	300	300	45 x 2,320	85 x 240	B737 - 4
ท่าอากาศยาน นานาชาติภูเก็ต ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	45,688	3,590	4243	1,750	45 x 3,000	94,800	B747 B737 Airbus และ เฮลิคอปเตอร์
ท่าอากาศยานระนอง ตำบลราษฏร์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	4,000	280	280	300	45 x 2,000	120 x 180	B373 - 3

ที่มา : กรมการขนส่งทางอากาศ เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2564

<https://www.airports.go.th/th/download/324.html>**(4) ด้านอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing)**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านอุตสาหกรรมการผลิตในภาคใต้ (GRP) ในปี พ.ศ. 2561 มีมูลค่าทั้งสิ้น 140,059 ล้านบาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ 12.62 เป็นผลมาจากการแข่งขันของเศรษฐกิจโลกและการทำสงครามทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน และเศรษฐกิจภายในประเทศชะลอตัว ส่งผลให้มีการส่งออกสินค้าลดลง และเมื่อพิจารณาโครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (GPCP) ภาคอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2561 มีมูลค่าทั้งสิ้น 22,436 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16 จากปี พ.ศ. 2560 โดยจังหวัดตรัง มีสัดส่วนในภาคอุตสาหกรรมสูงสุด แม้ว่าจะลดลงร้อยละ 28.76 โดยมีมูลค่าทั้งสิ้น 8,627 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.45 ของกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ จังหวัดส่วนใหญ่จะมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการผลิตลดลง ในขณะที่จังหวัดที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการผลิตเพิ่มขึ้นมีเพียง 2 จังหวัด คือ พังงา กับภูเก็ต กล่าวคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.03 และ 8.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.1-25 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมการผลิตของภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2557-2561

ภาค/จังหวัด	มูลค่าการผลิต (ล้านบาท)					ร้อยละ
	2557	2558	2559	2560	2561	
ภาคใต้	132,819	139,756	143,902	160,290	140,059	(12.62)
กลุ่มอันดามัน	21,620	22,463	23,146	26,708	22,436	(16.00)
กระบี่	3,436	3,631	3,650	4,230	3,651	(13.69)
ตรัง	8,769	9,528	9,951	12,109	8,627	(28.76)
พังงา	2,247	2,103	2,135	1,968	2,008	2.03
ภูเก็ต	2,561	2,796	3,111	3,270	3,553	8.65
ระนอง	1,859	1,676	1,665	2,017	1,957	(2.97)
สตูล	2,748	2,729	2,634	3,114	2,640	(15.22)

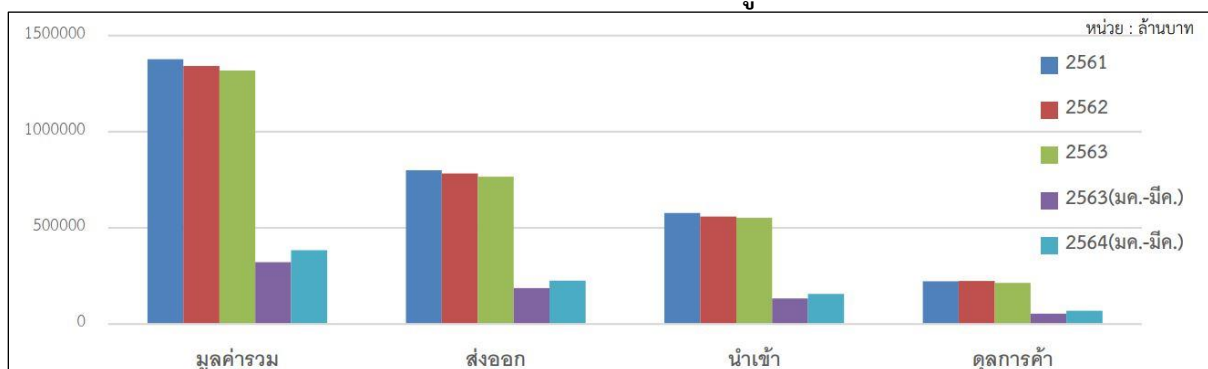
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แม้ว่าภาคอุตสาหกรรมผลิตของกลุ่มจังหวัด จะไม่ได้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของพื้นที่ แต่กล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดพอสมควร เนื่องจากเป็นแหล่งนำเข้าเงินตราต่างประเทศและการจ้างงานที่สำคัญ อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคใต้ ได้แก่ อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง เช่น อาหารทะเลแช่แข็ง อาหารทะเลกระป๋อง ฯลฯ อุตสาหกรรมแปรรูปยางและไม้ยางพารา เช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น การแปรรูปอัดอบไม้ยางพารา และผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา ฯลฯ และอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์มดิบ เป็นต้น

(5) ด้านการค้าชายแดน

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้รายงานข้อมูลการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศการค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ (มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา) ปี 2564 (มกราคม - มีนาคม) มูลค่าการค้ารวม 222,720 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.57 % แบ่งเป็นการส่งออกมูลค่า 136,456 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12.07 % และการนำเข้า มูลค่า 86,264 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5.83 % โดยการค้าชายแดนกับมาเลเซียมีมูลค่าสูงที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.71 ของมูลค่าการค้าชายแดนรวม รองลงมา ได้แก่ สปป.ลาว (24.33 %) กัมพูชา (20.38%) และเมียนมา (19.59%) โดยไทยได้ดุลการค้ากับทั้ง 4 ประเทศ

ภาพที่ 2.2.1-13 ภาพรวมสถิติการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2564

<https://www.dft.go.th/bts/trade-report>

ในปี 2564 (มกราคม-มีนาคม) การค้าชายแดน (มาเลเซีย เมียนมา สปป.ลาว และกัมพูชา) และการค้าผ่านแดน (สิงคโปร์ จีน เวียดนาม) ของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่าการค้ารวม 383,576 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 19.31% โดยการส่งออกมีมูลค่า 225,981 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 20.50% และการนำเข้ามีมูลค่า 157,596 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 17.65% ไทยได้ดุลการค้ารวมทั้งสิ้น 68,385 ล้านบาท

ภาวะการค้าชายแดนไทย-เมียนมา

ปี 2564 (มกราคม - มีนาคม) การค้าชายแดนไทย-เมียนมา มีมูลค่าการค้ารวม 43,626 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ลดลง 8.35 % เป็นการส่งออกมูลค่า 24,443 ล้านบาท ลดลง 9.19 % และการนำเข้ามูลค่า 19,183 ล้านบาท ลดลง 7.24 % ไทยได้ดุลการค้า 5,259 ล้านบาท ด้านการค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านศุลกากรแม่สอด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.40 ของการค้าชายแดนไทย-เมียนมา รองลงมาได้แก่ ด้านฯสังขละบุรี (25.32 %) ด้านฯ ระนอง (13.93 %) ด้านฯ แม่สาย (9.09 %) สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดีเซล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.84 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (6.44 %) เครื่องเทศและสมุนไพร (5.34 %) ปูนซีเมนต์ (5.13 %) และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (3.78 %) สินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.43 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ัญพืช (22.75%) สัตว์น้ำ (6.07%) ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากสัตว์ (2.26 %) และสินแร่โลหะอื่น ๆ (1.58 %)

ภาพที่ 2.2.1-14 แสดงภาพรวมสถิติการค้าของประเทศไทย - มาเลเซีย ปี 2563-2564

การค้าชายแดนไทย - เมียนมา		หน่วย : ล้านบาท	
สถิติการค้าชายแดนไทย-เมียนมา ปี 2563 - 2564 (มกราคม - มีนาคม)			
ปี	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า
2563	164,779	87,090	77,689
2563 (ม.ค. - มี.ค.)	47,598	26,917	20,681
2564 (ม.ค. - มี.ค.)	43,626	24,443	19,183

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2564

<https://www.dft.go.th/bts/trade-report>

ปี 2564 (มกราคม - มีนาคม) การค้าชายแดนไทย-เมียนมา มีมูลค่าการค้ารวม 43,626 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ลดลง 8.35 % เป็นการส่งออกมูลค่า 24,443 ล้านบาท ลดลง 9.19 % และการนำเข้ามูลค่า 19,183 ล้านบาท ลดลง 7.24 % ไทยได้ดุลการค้า 5,259 ล้านบาท

ด้านการค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านศุลกากรแม่สอด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.40 ของการค้าชายแดนไทย-เมียนมา รองลงมาได้แก่ ด้านฯสังขละบุรี (25.32 %) ด้านฯ ระนอง (13.93 %) ด้านฯ แม่สาย (9.09 %)

สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดีเซล คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.84 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ (6.44 %) เครื่องเทศและสมุนไพร (5.34 %) ปูนซีเมนต์ (5.13 %) และ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (3.78 %)

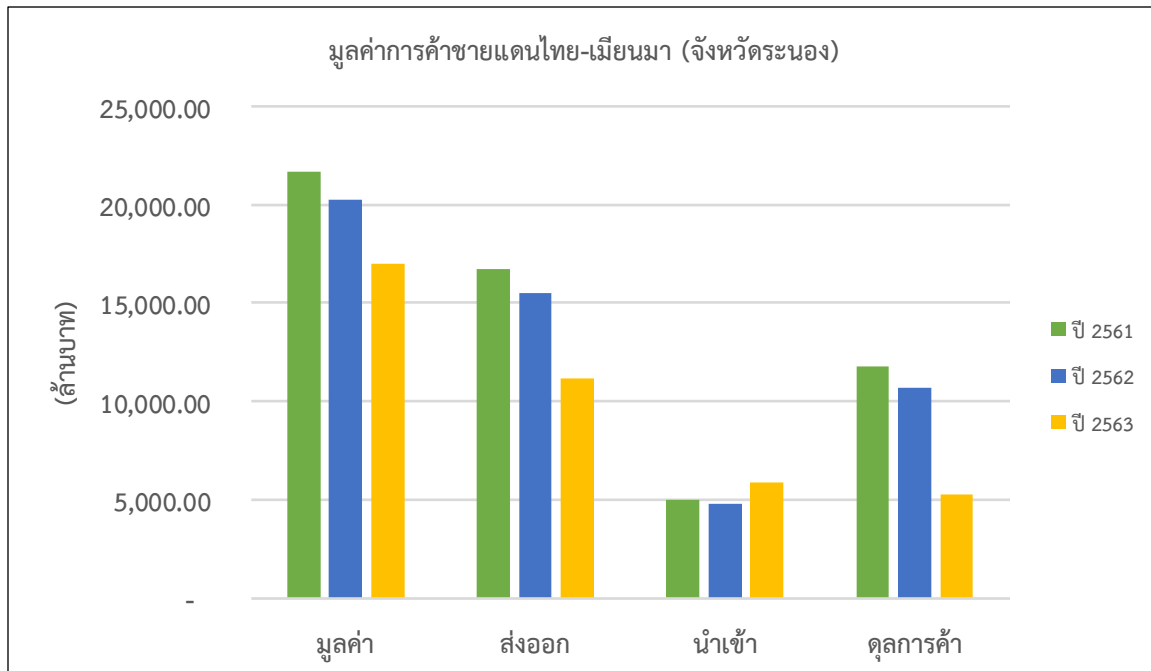
สินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.43 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ธัญพืช (22.75%) สัตว์น้ำ (6.07%) ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากสัตว์ (2.26 %) และสินแร่โลหะอื่น ๆ (1.58 %)

ตารางที่ 2.2.1-26 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดนไทย-เมียนมา (จังหวัดระนอง)
ปี 2561-2563

รายการ	สถิติการค้า ชายแดน-เมียนมา (ล้านบาท)			การเปลี่ยนแปลง (%)
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
มูลค่า	21,702.69	20,233.76	17,001.80	-15.97
ส่งออก	16,733.16	15,470.72	11,128.40	-28.07
นำเข้า	4,969.52	4,763.04	5,873.41	23.31
ดุลการค้า	11,763.64	10,707.68	5,254.99	-50.92

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ภาพที่ 2.2.1-15 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดนไทย-เมียนมา (จังหวัดระนอง)
ปี 2561-2563

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ตารางที่ 2.2.1-27 แสดงมูลค่าการค้า ขายแดนไทย - เมียนมา ปี 2561-2563

จังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)												อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		
	2561				2562				2563				ส่งออก	นำเข้า	
	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า			
ตาก	77,914.1	71,887.6	6,026.56	65,861.0	79,575.9	70,436.4	6	9,139.4	61,297.	74,496.1	63,648.8	10,847.3	52,801.5	-9.64	18.69
กาญจนบุรี	75,824.6	620.4	75,204.18	-74,583.7	78,671.9	930.8	7,741.0	-76,810.1	59,132.9	798.4	58,334.4	-57,536.0	-14.23	653.57	
ระนอง	21,702.6	16,733.1	4,969.52	11,763	20,233.7	15,470.7	4,763.0	10,707.6	17,001.8	11,128.4	5,873.4	5,254.9	-28.07	23.31	
เชียงราย	10,484.7	10,193.1	291.62	9,901.4	12,045.1	11,660.4	384.6	11,275.8	12,576.9	11,128.3	1,448.6	9,679.6	-4.56	276.62	
แม่ฮ่องสอน	1,744.3	874.0	870.32	3.6	1,132.9	604.7	528.1	76.6	407.2	217.1	190.0	27.1	-64.09	-64.02	
ประจวบคีรีขันธ์	964.6	211.8	752.87	-541.0	1,603.2	289.1	1,314.1	-1,025.0	1,163.7	168.9	994.8	-825.8	-41.55	-24.30	
รวมมูลค่า	188,635.2	100,520.1	88,115.07	12,405.0	193,262.9	99,392.4	23,870.5	5,521.9	164,778.8	87,090.1	77,688.7	9,401.4	-12.38	225.46	

ตารางที่ 2.2.1-28 แสดงรายการสินค้าการนำเข้าและส่งออก ขายแดนไทย - เมียนมา ปี 2561-2563

ลำดับ	รายการสินค้า (ส่งออก)	มูลค่า (ล้านบาท)			อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
1	เครื่องเทศและสมุนไพร	1,922.80	2,379.09	1,817.64	-23.60
2	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	3,450.80	3,165.56	2,978.13	-5.92
3	ปูนซีเมนต์	2,185.76	2,529.98	3,004.56	18.76
4	เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์	5,773.75	6,569.39	6,990.18	6.41
5	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	3,085.5	3,412.04	2,726.45	-20.09
6	น้ำมันดีเซล	6,838.07	7,294.55	4,067.49	-44.24
7	ผ้าฝ้ายและด้าย	4,949.21	5,082.32	3,480.75	-31.51
8	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	3,191.91	3,133.96	2,537.69	-19.03
9	น้ำมันสำเร็จรูปอื่น ๆ	5,140.71	4,544.57	2,835.10	-37.62
10	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น ๆ	1,762.02	1,767.46	1,958.19	10.79
	รวม 10 อันดับ	38,300.53	39,878.92	32,396.18	-18.76
	อื่น ๆ	62,219.61	59,513.51	54,693.99	-8.10
	มูลค่ารวม	100,520.14	99,392.43	87,090.17	-12.38

ลำดับ	รายการสินค้า (นำเข้า)	มูลค่า (ล้านบาท)			อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
1	ก๊าซธรรมชาติ	74,755.36	77,131.46	57,675.04	-25.23
2	สัตว์น้ำ	3,352.55	3,505.08	3,708.02	5.79
3	พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์	897.97	888.32	821.70	-7.50
4	ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง	742.93	1,178.78	1,618.02	37.26
5	ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากสัตว์	1,108.79	918.73	932.23	1.47
6	เครื่องฟักกระแสไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า และส่วนประกอบ	343.35	358.27	430.63	20.20
7	เคมีภัณฑ์อนินทรีย์	438.52	355.08	504.54	42.09
8	ผักและของปรุงแต่งจากผัก	139.74	424.41	552.22	30.11
9	กาแฟ ชา เครื่องเทศ	125.86	167.06	445.98	166.96

ลำดับ	รายการสินค้า (นำเข้า)	มูลค่า (ล้านบาท)			อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
10	แป้ง			260.10	N/A
	รวม 10 อันดับ	81,905.07	84,927.19	66,948.48	-21.17
	อื่น ๆ	6,189.99	8,943.31	10,740.23	20.09
	มูลค่ารวม	88,095.06	93,870.50	77,688.71	-17.24

ภาวะการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย

ปี 2564 (มกราคม - มีนาคม) การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย มีมูลค่าการค้ารวม 79,523 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้น 40.72 % แบ่งเป็นการ ส่งออกมูลค่า 42,673 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 65.64 % และการนำเข้ามูลค่า 36,850 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 19.84 % ไทยได้ดุลการค้า 5,823 ล้านบาท ด้านการค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านศุลกากรสะเดา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.42 ของการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย รองลงมาได้แก่ ด้านฯ ปาดังเบซาร์ (17.07 %) ด้านฯ สุโหงโกลก (0.94 %) ด้านฯ เบตง (0.89 %) และด้านฯ บ้านประกอบ (0.51 %) สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ยางพารา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.64 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ฯ (11.69 %) รถยนต์และอุปกรณ์ (7.55 %) แผงวงจรไฟฟ้า (3.01 %) และเครื่องวีดีโอ (2.44 %) สินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เทปแม่เหล็กงานแม่เหล็กสำหรับคอมฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.35 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (6.44%) ไตโอด ทรานซิสเตอร์ฯ (4.74 %) เม็ดพลาสติก (4.57 %) และ อลูมิเนียมฯ (4.30%)

ตารางที่ 2.2.1-29 แสดงภาพรวมสถิติการค้าของประเทศไทย - มาเลเซีย ปี 2563 - 2564

การค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย		หน่วย : ล้านบาท	
สถิติการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ปี 2563 - 2564 (มกราคม - มีนาคม)			
ปี	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า
2563	249,499	124,193	125,306
2563 (ม.ค. - มี.ค.)	56,513	25,763	30,749
2564 (ม.ค. - มี.ค.)	79,523	42,673	36,850

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2564

<https://www.dft.go.th/bts/trade-report>

ปี 2564 (มกราคม - มีนาคม) การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย มีมูลค่าการค้ารวม 79,5234 ล้านบาท เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้น 40.72 % แบ่งเป็นการส่งออกมูลค่า 42,673 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 65.64 % และการนำเข้ามูลค่า 36,850 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 19.84 % ไทยได้ดุลการค้า 5,823 ล้านบาท

ด้านการค้าที่มีมูลค่าการค้ารวมสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านศุลกากรสะเดา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80.42 ของการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย รองลงมาได้แก่ ด้านฯ ปาดังเบซาร์ (17.07 %) ด้านฯ สุโงโกล (0.94 %) ด้านฯ เบตง (0.89 %) และด้านฯ บ้านประกอบ (0.51 %)

สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ยางพารา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.64 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมด เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ฯ (11.69 %) รถยนต์และอุปกรณ์ (7.55 %) แผงวงจรไฟฟ้า (3.01 %) และเครื่องวีดีโอ (2.44 %)

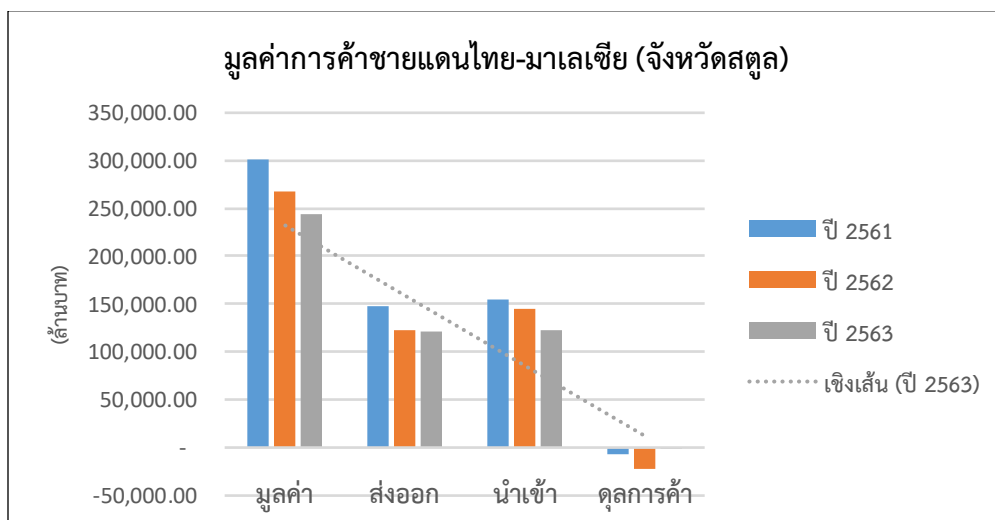
สินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เทปแม่เหล็กจานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.35 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ (6.44%) ไดโอด ทรานซิสเตอร์ฯ (4.74 %) เม็ดพลาสติก (4.57 %) และอลูมิเนียมฯ (4.30%)

ตารางที่ 2.2.1-30 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย (จังหวัดสตูล) ปี 2561-2563

รายการ	สถิติการค้า ชายแดน-เมียนมา (ล้านบาท)			การเปลี่ยนแปลง (%)
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	
มูลค่า	301,643.13	267,147.33	243,580.66	-8.82
ส่งออก	147,240.50	122,335.00	120,549.84	-1.46
นำเข้า	154,402.63	144,812.33	123,030.81	-15.04
ดุลการค้า	-7,162.14	-22,477.33	-2,480.97	-88.96

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ภาพที่ 2.2.1-16 แสดงเปรียบเทียบมูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย (จังหวัดสตูล) ปี 2561-2563

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ตารางที่ 2.2.1-31 แสดงมูลค่าการค้า ขยายแดนไทย – มาเลเซีย ปี 2561-2563

จังหวัด	มูลค่าการค้า (ล้านบาท)												อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
	2561				2562				2563					
	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	มูลค่ารวม	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า
สงขลา	301,643.1	147,240.5	154,402.	-7,162.1	267,147.3	122,335.0	144,812.3	-22,477.3	243,580.6	120,549.8	123,030.8 1	-2,480.97	-1.46	-15.04
ยะลา	2,506.2	2,425.8	80.44	2,345.3	2,227.9	2,153.2	74.6	2,078.5	2,330.	2,282.4	48.19	2,234.27	6.00	-35.48
นราธิวาส	3,483.4	974.7	2,508.7	-1,534.0	4,600.4	2,165.	2,434.6	-268.8	3,019.59	1,275.4	1,744.14	-468.70	-41.11	-28.36
สตูล	602.8	297.3	305.4	8.0	426.1	109.13	317.0	-207.8	522.1	84.2	437.89	-353.61	-22.77	38.14
ปัตตานี	12.7	-	12.7	-12.7	89.03	-	89.0	-89.0	45.79	1.0	44.71	-43.62	N/A	-49.78
รวม	308,248.4	150,938.4	157,310.0	-6,371.6	274,490.8	126,763.1	147,727.7	-20,964.5	249,498.8	124,193.1	125,305.7 4	-1,112.63	-2.03	-15.18

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
 เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ตารางที่ 2.2.1-32 แสดงรายการสินค้าการนำเข้าและส่งออก ขยายแดนไทย – มาเลเซีย ปี 2561-2563

ลำดับ	รายการสินค้า (ส่งออก)	มูลค่า (ล้านบาท)			การเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
1	ยางพารา	21,038.45	18,171.87	20,347.41	11.97
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	37,159.42	23,314.68	17,968.36	-22.93
3	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	9,105.35	8,057.53	6,901.71	-14.34
4	แผงวงจรไฟฟ้า	5,167.12	6,867.57	4,667.87	-32.03
5	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	717.39	1,684.47	2,688.61	59.61
6	ไม้อัด	1,862.18	1,693.42	2,285.80	34.98
7	ยางยานพาหนะ	2,623.49	3,010.64	2,537.31	-15.72
8	ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	1,954.92	1,935.64	1,596.32	-17.53
9	เครื่องตัดต่อและป้องกันวงจรไฟฟ้า	1,091.55	1,061.41	2,382.33	124.45
10	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	2,200.75	2,069.46	2,100.28	1.49
	รวม 10 อันดับ	82,920.62	67,866.69	63,476.00	-6.47
	อื่น ๆ	68,017.79	58,896.45	60,806.11	3.24
	มูลค่ารวม	150,938.41	126,763.14	124,282.11	-1.96

ลำดับ	รายการสินค้า (นำเข้า)	มูลค่า (ล้านบาท)			การเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
1	เทปแม่เหล็ก งานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์	61.12	399.18	25,226.86	100.00
2	ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	16,906.25	14,703.21	10,218.96	-30.50
3	ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ	1,836.70	3,267.84	6,031.76	84.58
4	อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	3,154.85	3,973.20	5,340.83	34.42
5	เม็ดพลาสติก	5,996.85	4,958.97	4,161.48	-16.08
6	เครื่องจักรไฟฟ้าอื่น ๆ และส่วนประกอบ	8,486.11	8,311.00	5,330.13	-35.87
7	เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ	3,130.93	3,759.05	2,999.98	-20.19

ลำดับ	รายการสินค้า (นำเข้า)	มูลค่า (ล้านบาท)			การเปลี่ยนแปลง (%)
		2561	2562	2563	
8	ส่วนประกอบ และอุปกรณ์รวมทั้งโครงรถและตัวถัง	3,692.44	4,530.44	3,530.32	-22.08
9	เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	29,695.32	15,278.35	4,264.17	-72.09
10	เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์	3,987.28	3,759.80	2,702.79	-28.11
	รวม 10 อันดับ	76,947.85	62,941.04	69,807.28	10.91
	อื่น ๆ	80,362.16	84,786.65	55,498.45	-34.54
	มูลค่ารวม	157,310.01	147,727.69	125,305.73	-15.18

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร
เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2564 <https://1th.me/xgCCP>

ด้านศุลกากรในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศ คือ ประเทศเมียนมาและประเทศมาเลเซีย มีด้านการค้าชายแดนอยู่ด้วยกัน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านศุลกากรระนอง ตั้งอยู่ที่ถนนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง
2. ด้านศุลกากรสตูล ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลท่ามะลิ อำเภอเมืองสตูล เป็นด่านทางน้ำสู่ท่าเรือกัวลาเปอร์ลิส รัฐเปอร์ลิส ท่าเรือเจตตี้ว ลังกาวิ รัฐเคดาห์ และท่าเรือเทลก อีควา ลังกาวิ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
3. ด้านศุลกากรวังประจัน ตั้งอยู่ที่ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ซึ่งข้ามเข้าสู่ด่านวังเกเรียน รัฐเปอร์ลิส ของประเทศมาเลเซีย

(6) รายได้และหนี้สินภาคครัวเรือน

จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจของครัวเรือนด้านรายได้ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2560 กับปี พ.ศ. 2562 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนในระดับประเทศ อยู่ที่ 26,018.42 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ลดลงร้อยละ 3.44 โดยในปี พ.ศ. 2562 กลุ่มจังหวัดอันดามัน มีรายได้เฉลี่ย เท่ากับ 27,253.74 บาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.81 โดยจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมากที่สุดคือจังหวัดภูเก็ต จำนวน 36,699.01 บาท รองลงมาคือจังหวัดกระบี่ จำนวน 28,521.69 บาท จังหวัดระนอง จำนวน 27,600.25 บาท จังหวัดตรัง จำนวน 26,004.22 บาท และจังหวัดสตูล จำนวน 22,253.58 บาท

ตารางที่ 2.2.1-33 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนในระดับประเทศ ภาคและในพื้นที่
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2554-2562

จังหวัด	รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)				
	2554	2556	2558	2560	2562
ประเทศ	23,236.00	25,194.00	26,915.00	26,946.43	26,018.42
ภาคใต้	27,326.00	27,504.00	26,286.00	26,913.09	25,647.47
กลุ่มอ่าวไทย	24,053.60	24,146.17	23,338.98	23,372.51	21,845.73
กลุ่มชายแดน	9,135.78	9,909.17	8,831.07	9,115.56	9,534.75
กลุ่มอันดามัน	27,868.23	29,377.03	26,650.97	27,756.55	27,253.74

จังหวัด	รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)				
	2554	2556	2558	2560	2562
กระบี่	33,350.30	27,275.80	31,011.50	34,052.87	28,521.69
ตรัง	36,245.20	33,269.90	23,309.10	21,813.89	26,004.22
พังงา	24,470.40	26,167.70	28,842.30	24,631.91	22,443.69
ภูเก็ต	26,048.00	31,857.40	31,499.70	39,593.56	36,699.01
ระนอง	26,048.70	32,291.80	22,034.70	23,832.60	27,600.25
สตูล	21,046.80	25,399.60	23,208.50	22,614.49	22,253.58

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

สำหรับหนี้สินภาคครัวเรือน จากการเก็บข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติตั้งแต่ปี 2560-2562 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีหนี้สินภาคครัวเรือนเฉลี่ย 172,925.05 บาท ลดลงจาก ปี 2560 ร้อยละ 10.57 โดยจังหวัดที่มีหนี้สินภาคครัวเรือนสูงสุดคือ ภูเก็ต จำนวน 236,634.58 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 1.21 รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ จำนวน 216,585.68 บาท ลดลงจากปี 2560 ร้อยละ 25.11 และ จังหวัดตรัง 210,014.98 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ร้อยละ 15.62 ตามลำดับ

**ตารางที่ 2.2.1-34 แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2554-2562**

ภาค/จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)				
		2554	2556	2558	2560	2562
ประเทศ		121,918.94	148,971.38	156,346.22	173,535.35	157,703.82
ภาคใต้		112,585.32	136,744.99	158,865.54	163,969.11	147,544.77
กลุ่มอ่าวไทย		128,360.84	168,781.82	192,509.08	181,811.33	152,207.82
กลุ่มชายแดน		61,628.57	63,301.83	68,126.47	75,437.48	89,012.45
กลุ่มอันดามัน		124,917.43	146,769.22	176,198.78	193,366.41	172,925.05
กระบี่	หนี้สินทั้งสิ้น	177,494.60	168,945.80	373,325.20	289,237.36	216,585.68
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	98,094.90	101,299.80	166,529.60	158,934.51	104,561.32
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	25,734.20	17,688.40	85,333.60	70,105.53	20,928.67
	เพื่อใช้ในการเกษตร	15,272.70	9,032.40	25,180.80	19,111.74	41,809.52
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,497.80	2,393.20	6,812.50	5,312.58	2,889.09
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	34,475.30	38,272.90	89,468.60	35,759.23	46,163.51
	อื่น ๆ	1,419.70	259.20	-	13.79	233.57
ตรัง	หนี้สินทั้งสิ้น	154,678.40	160,207.00	131,872.60	177,206.64	210,014.98
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	82,612.20	88,079.70	85,917.20	104,108.01	107,685.98
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	20,905.90	20,095.40	26,314.90	25,870.97	34,674.43
	เพื่อใช้ในการเกษตร	5,441.60	10,394.60	2,466.00	9,550.41	6,064.12
	เพื่อใช้ในการศึกษา	1,837.50	211.10	738.40	2,940.69	3,544.39
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	43,054.20	39,726.70	16,419.60	34,063.47	58,046.05

ภาค/จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)				
		2554	2556	2558	2560	2562
	อื่น ๆ	827.00	1,699.40	16.50	673.09	-
พังงา	หนี้สินทั้งสิ้น	82,727.70	123,375.60	164,166.60	131,646.20	73,554.00
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	22,896.40	47,987.30	75,221.50	62,839.44	52,665.18
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	8,629.50	8,746.30	13,771.40	4,686.01	5,118.22
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	22,682.90	5,556.00	20,551.70	31,541.94	3,465.64
	เพื่อใช้ในการศึกษา	568.70	366.80	1,487.50	514.88	35.75
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	26,874.20	60,719.30	53,134.50	32,063.94	12,140.24
	อื่น ๆ	1,076.00	-	-	-	128.96
ภูเก็ต	หนี้สินทั้งสิ้น	71,828.90	91,903.80	135,375.90	239,551.96	236,634.58
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	21,575.20	2,953.00	71,299.70	65,068.57	85,085.79
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	11,986.40	848.60	11,687.10	16,109.79	17,813.99
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	-	-	346.50	211.74	-
	เพื่อใช้ในการศึกษา	767.80	2,616.70	4,966.40	4,981.37	10,533.61
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	37,263.80	85,485.40	47,076.20	152,972.40	123,201.19
	อื่น ๆ	235.70	-	-	208.09	-
ระนอง	หนี้สินทั้งสิ้น	161,419.60	180,868.70	106,994.40	156,195.34	122,787.28
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	76,106.30	74,598.20	71,825.40	88,112.06	69,173.97
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	12,215.00	28,717.80	6,714.40	17,720.87	9,408.37
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	42,719.40	34,777.30	22,919.30	30,455.20	19,432.41
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,756.40	1,528.70	578.50	222.46	70.84
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	27,622.50	41,246.80	4,950.30	18,598.33	24,701.69
	อื่น ๆ	-	-	6.40	1,086.43	-
สตูล	หนี้สินทั้งสิ้น	101,355.40	155,314.40	145,458.00	166,360.94	177,973.79
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	68,341.30	105,874.60	64,014.70	53,091.86	70,303.01
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	7,713.30	3,230.20	7,474.90	23,588.33	22,855.28
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	4,435.90	9,090.60	31,919.50	5,623.32	16,785.21
	เพื่อใช้ในการศึกษา	2,338.20	2,290.10	2,137.50	4,093.50	6,449.44
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	16,709.90	34,626.70	39,850.70	79,963.94	61,298.22
	อื่น ๆ	1,816.80	202.30	60.80	-	282.63

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

ตารางที่ 2.2.1-35 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	21,157.00	21,144.00	21,436.50	21,346.00	20,742.12
ภาคใต้	21,293.00	21,314.00	21,381.41	20,660.00	19,599.58
กลุ่มอ่าวไทย	22,259.28	22,114.98	21,776.48	20,823.05	19,344.05
กลุ่มชายแดน	14,170.80	15,050.04	15,804.11	14,879.13	14,705.61
กลุ่มอันดามัน	22,426.42	22,193.62	22,302.12	21,856.18	21,659.44
กระบี่	28,403.20	24,823.83	24,925.19	24,326.12	23,275.81
ตรัง	19,794.90	18,599.29	18,768.44	18,648.61	20,143.01
พังงา	20,716.90	20,255.66	19,958.35	20,703.32	17,998.67
ภูเก็ต	27,435.40	30,238.67	32,853.12	30,992.50	32,762.88
ระนอง	18,616.90	18,511.33	18,496.89	17,130.73	17,186.76
สตูล	19,591.20	20,732.92	18,810.72	19,335.78	18,589.49

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

ตารางที่ 2.2.1-36 แสดงเส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	เส้นความยากจนด้านรายจ่าย (บาท/คน/เดือน)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	2,644	2,667	2,686	2,710	2,763
ภาคใต้	2,724	2,731	2,768	2,793	2,820
กลุ่มอ่าวไทย	2,758	2,789	2,824	2,810	2,872
กลุ่มชายแดน	2,597	2,580	2,605	2,728	2,680
กลุ่มอันดามัน	2,724	2,734	2,781	2,793	2,824
กระบี่	2,567	2,580	2,649	2,666	2,654
ตรัง	2,722	2,758	2,798	2,842	2,859
พังงา	2,627	2,653	2,677	2,670	2,788
ภูเก็ต	3,097	3,013	3,059	3,066	3,068
ระนอง	2,762	2,826	2,908	2,864	2,914
สตูล	2,569	2,576	2,595	2,654	2,659

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

เส้นแบ่งระดับความยากจนหรือ poverty line หมายถึง ระดับรายได้ขั้นต่ำที่สุดที่ทำให้บุคคลหรือครัวเรือนในประเทศหนึ่ง ๆ มีความเพียงพอในการครองชีพ โดยวัดจากจำนวนเงินที่ต้องจ่ายสำหรับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย การรักษ ายาพยาบาล และเครื่องอุปโภคอื่น ๆ ความจำเป็นที่ต้องมีการใช้จ่ายขั้นต่ำนี้ จึงเป็นที่มาของเป้าหมายของรัฐบาลในการให้สวัสดิการสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

ตารางที่ 2.2.1-37 แสดงสัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ผังอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย (ร้อยละ)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	7.21	8.61	7.87	9.85	6.24
ภาคใต้	9.92	12.35	11.84	14.26	11.27
กลุ่มอ่าวไทย	7.02	7.41	8.59	11.06	9.22
กลุ่มชายแดน	25.15	31.51	27.16	30.88	23.09
กลุ่มอันดามัน	6.46	8.39	7.89	11.10	8.14
กระบี่	3.10	6.35	5.03	8.49	5.69
ตรัง	7.39	15.93	11.69	12.55	8.73
พังงา	7.89	5.12	3.41	5.96	2.75
ภูเก็ต	0.63	0.52	0.07	4.26	0.40
ระนอง	12.06	16.62	16.90	22.76	16.43
สตูล	7.71	5.81	10.23	12.56	14.83

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

สัดส่วนคนจน (Poverty Incidence) หมายถึง การหาสัดส่วนของคนทั้งหมดที่มีรายได้ของ ครัวเรือนเฉลี่ยต่อคนต่อปี ต่ำกว่าเส้นความยากจน (Poverty Line) บางครั้งเรียกว่า อัตราส่วนความยากจน (Headcount Ratio)

ตารางที่ 2.2.1-38 แสดงจำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ผังอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) (พันคน)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	4,847.2	5,810.1	5,324.8	6,682.5	4,326.2
ภาคใต้	908.6	1,137.5	1,096.2	1,327.2	1,081.2
กลุ่มอ่าวไทย	329.3	361.5	411.3	520.4	462.0
กลุ่มชายแดน	445.2	577.4	510.7	562.0	442.6
กลุ่มอันดามัน	134.2	198.5	174.2	244.5	176.6
กระบี่	11.5	23.7	18.9	31.9	23.9
ตรัง	45.9	99.6	73.5	79.4	55.0
พังงา	21.1	13.7	9.2	16.2	6.9

จังหวัด	จำนวนคนจน (ด้านรายจ่าย) (พันคน)				
	2558	2559	2560	2561	2562
ภูเก็ต	3.4	2.8	0.4	22.9	2.4
ระนอง	30.7	42.4	43.3	58.5	45.0
สตูล	21.6	16.3	28.9	35.6	43.4

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

2.2.2 ด้านสังคมและความมั่นคง

2.2.2.1 ข้อมูลการปกครองและประชากร

(1) เขตการปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีเขตการปกครอง ประกอบด้วย 6 จังหวัด 41 อำเภอ 271 ตำบล 1,993 หมู่บ้าน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2.2.2-1 แสดงเขตการปกครองในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

จังหวัด	เขตการปกครอง (แห่ง)							
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
กลุ่มอันดามัน	41	271	1,993	6	2	9	74	215
กระบี่	8	53	389	1	-	1	14	46
ตรัง	10	87	723	1	1	1	22	75
พังงา	8	48	321	1	-	2	13	36
ภูเก็ต	3	17	103	1	1	2	9	6
ระนอง	5	30	178	1	-	2	10	18
สตูล	7	36	279	1	-	1	6	34

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(2) ประชากร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีประชากรในปี พ.ศ. 2563 จำนวน 2,319,514 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ของประเทศและร้อยละ 24.50 ของภาคใต้ โดยจังหวัดตรังมีประชากรมากที่สุดจำนวน 640,574 คน รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ 477,770 คน จังหวัดภูเก็ต 414,471 คน จังหวัดสตูล 324,098 คน จังหวัดพังงา 268,229 คน และจังหวัดระนอง 194,372 คน

ตารางที่ 2.2.2-2 แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2563

จังหวัด	จำนวนประชากร ตาม ปี พ.ศ. (คน)					คิดเป็น (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	65,931,550	66,188,503	66,413,979	66,558,935	66,186,727	100
ภาคใต้	9,341,162	9,399,578	9,454,193	9,493,757	9,467,901	14.30 ของประเทศ
กลุ่มอันดามัน	2,274,129	2,292,448	2,308,747	2,322,229	2,319,514	3.50 ของภาคใต้
กระบี่	465,931	469,769	473,738	476,739	477,770	20.60
ตรัง	641,684	643,072	643,116	643,164	640,574	27.62
พังงา	265,579	267,491	268,240	268,788	268,229	11.56
ภูเก็ต	394,169	402,017	410,211	416,582	414,471	17.87
ระนอง	189,154	190,399	191,868	193,370	194,372	8.38
สตูล	317,612	319,700	321,574	323,586	324,098	13.97

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/053/T_0021.PDF

อย่างไรก็ตาม ประชากรจากการทะเบียนหากจำแนกตามเพศของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดตั้งแต่ปี 2559 – 2563 จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สามารถจำแนกรายละเอียดจำนวนประชากร ความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่

**ตารางที่ 2.2.2-3 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนประชากรจากการทะเบียน
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559–2563**

ประเทศ/ กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)					เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.)	ความ หนาแน่น (คน/ตร.กม.)	จำนวนบ้าน (หลังคาเรือน)
	2559	2560	2561	2562	2563			
ประเทศ	65,931,550	66,188,503	66,413,979	66,558,935	66,186,727	513,120.000	129	27,224,743
ชาย	32,357,808	32,464,906	32,556,271	32,605,100	32,375,532			
หญิง	33,573,742	33,723,597	33,857,708	33,953,835	33,811,195			
กลุ่มอันดามัน	2,274,129	2,292,448	2,308,747	2,322,229	2,319,514	20,535.517	113	1,018,732
ชาย	1,118,281	1,127,004	1,135,049	1,141,493	1,139,605			
หญิง	1,155,848	1,165,444	1,173,698	1,180,736	1,179,909			
กระบี่	465,931	469,769	473,738	476,739	477,770	4,798.512	100	193,701
ชาย	231,471	233,442	235,541	236,790	237,242			
หญิง	234,460	236,327	238,197	239,949	240,528			
ตรัง	641,684	643,072	643,116	643,164	640,574	4,917.519	130	234,863
ชาย	314,211	314,856	314,781	314,793	313,368			
หญิง	327,473	328,216	328,335	328,371	327,206			
พังงา	265,579	267,491	268,240	268,788	268,229	4,170.885	64	118,609
ชาย	132,475	133,423	133,931	134,192	133,743			
หญิง	133,104	134,068	134,309	134,596	134,486			
ภูเก็ต	394,169	402,017	410,211	416,582	414,471	543.034	763	272,917
ชาย	186,606	190,219	194,074	197,036	195,795			
หญิง	207,563	211,798	216,137	219,546	218,676			
ระนอง	189,154	190,399	191,868	193,370	194,372	3,298.045	59	92,739
ชาย	95,629	96,232	96,956	97,756	98,154			
หญิง	93,525	94,167	94,912	95,614	96,218			
สตูล	317,612	319,700	321,574	323,586	324,098	2,807.522	115	105,903
ชาย	157,889	158,832	159,766	160,926	161,303			
หญิง	159,723	160,868	161,808	162,660	162,795			

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>

เมื่อพิจารณาถึงความหนาแน่นประชากรต่อเนื้อที่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จะพบว่าปี 2563 พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีอัตราความหนาแน่นของประชากร เฉลี่ย 113 คน/ตร.กม. โดยเมื่อคำนวณจากจำนวนประชากรต่อพื้นที่ จังหวัดภูเก็ตมีอัตราความหนาแน่นมากที่สุด 763 คน/ตร.กม. รองลงมา จังหวัดตรัง 130 คน/ตร.กม. จังหวัดสตูล 115 คน/ตร.กม. จังหวัดกระบี่ 110คน/ตร.กม. จังหวัดพังงา 64 คน/ตร.กม. และระนอง 59 คน/ตร.กม.

(3) กำลังแรงงานและผลิตภาพแรงงาน

สถานการณ์แรงงาน ปี 2563 การจ้างงานและการว่างงาน ประชากรวัยแรงงาน ปี 2563 ประเทศไทย มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรือผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 56.85 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.54 ล้านคน (ร้อยละ 67.80) และเป็นผู้ไม่อยู่นอกกำลังแรงงาน 18.30 ล้านคน (ร้อยละ 32.20) โดยในกำลังแรงงาน 38.54 ล้านคน ประกอบด้วย ผู้มีงานทำ 37.68 ล้านคน (ร้อยละ 97.76) และผู้ว่างงาน 0.65 ล้านคน (ร้อยละ 1.69)

ตารางที่ 2.2.2-4 แสดงจำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอายุ และจังหวัด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ปี 2558-2563

จังหวัด	กลุ่มอายุ	ปี พ.ศ. (คน)				
		2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	15 - 60 ขึ้นไป	38,330,419	38,263,172	37,646,884	38,301,023	37,486,327
ภาคใต้	15 - 60 ขึ้นไป	5,045,251	5,129,009	5,038,011	5,114,859	5,000,445
กลุ่มอ่าวไทย	15 - 60 ขึ้นไป	2,875,431	2,930,630	2,892,189	2,916,444	2,835,787
กลุ่มชายแดน	15 - 60 ขึ้นไป	839,464	851,987	825,765	861,733	842,976
กลุ่มอันดามัน	15 - 60 ขึ้นไป	1,330,357	1,346,392	1,320,057	1,336,681	1,321,682
กระบี่	รวม	208,486	209,425	210,912	215,669	212,120
	15 - 19	8,043	6,157	6,159	5,274	5,230
	20 - 24	18,570	19,688	20,873	21,721	21,280
	25 - 29	26,490	24,301	25,778	26,772	26,455
	30 - 34	25,778	24,567	25,741	26,397	23,566
	35 - 39	29,221	28,063	27,482	26,323	26,306
	40 - 44	29,372	27,530	26,186	26,716	27,335
	45 - 49	21,712	23,852	25,099	23,181	23,524
	50 - 54	18,364	21,595	20,769	21,618	20,218
	55 - 59	15,695	14,534	15,346	17,906	18,609
	60 ขึ้นไป	15,240	19,138	17,478	19,762	19,597
ตรัง	รวม	374,127	387,666	374,191	377,709	370,627
	15 - 19	12,185	15,363	8,889	17,318	12,733
	20 - 24	33,495	32,072	30,738	29,540	30,278
	25 - 29	36,556	37,921	36,852	35,532	36,863
	30 - 34	39,608	40,735	39,660	38,274	38,996
	35 - 39	45,146	46,030	42,584	40,310	41,177
	40 - 44	52,322	49,112	46,828	51,457	45,852
	45 - 49	39,149	44,180	47,184	38,116	42,829
	50 - 54	38,870	41,186	38,061	40,191	43,347
	55 - 59	34,318	34,242	35,941	36,630	36,660

จังหวัด	กลุ่มอายุ	ปี พ.ศ. (คน)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	60 ขึ้นไป	42,478	46,825	47,455	50,340	41,892
พังงา	รวม	142,394	141,947	137,557	143,415	140,613
	15 - 19	3,575	3,946	2,978	3,446	3,951
	20 - 24	12,370	11,483	10,370	14,812	10,367
	25 - 29	17,155	17,125	16,602	16,475	16,337
	30 - 34	17,633	17,170	17,410	17,279	16,741
	35 - 39	18,531	17,469	17,050	17,874	16,467
	40 - 44	16,754	17,529	20,047	17,125	16,653
	45 - 49	18,136	18,118	14,245	16,249	17,673
	50 - 54	14,335	15,358	13,262	14,201	13,945
	55 - 59	11,051	11,614	12,740	13,978	14,545
	60 ขึ้นไป	12,854	12,136	12,854	11,976	13,936
ภูเก็ต	รวม	311,323	314,757	315,508	317,022	319,134
	15 - 19	7,106	9,128	4,024	6,965	7,670
	20 - 24	31,937	33,164	36,527	32,030	35,451
	25 - 29	52,764	53,020	49,853	53,149	51,611
	30 - 34	49,677	51,727	49,878	50,598	48,124
	35 - 39	42,797	44,387	44,891	42,537	42,712
	40 - 44	35,363	41,069	41,525	43,131	39,807
	45 - 49	35,994	29,118	31,953	28,469	31,970
	50 - 54	28,479	24,472	25,401	27,968	28,304
	55 - 59	13,974	16,913	18,318	17,314	19,423
	60 ขึ้นไป	13,231	11,759	13,138	14,860	14,063
ระนอง	รวม	145,061	144,422	137,108	134,823	130,747
	15 - 19	5,927	5,627	4,600	3,100	3,076
	20 - 24	15,072	15,354	15,124	14,165	13,555
	25 - 29	18,648	18,421	18,613	17,676	16,745
	30 - 34	20,132	19,600	19,577	18,396	18,341
	35 - 39	20,126	18,831	18,164	18,038	18,067
	40 - 44	17,702	18,774	14,657	16,874	16,287
	45 - 49	15,645	14,865	17,042	14,767	13,731
	50 - 54	12,725	13,092	11,427	12,319	13,957
	55 - 59	9,165	8,947	9,812	10,027	9,277
	60 ขึ้นไป	9,919	10,910	8,092	9,462	7,710
สตูล	รวม	148,966	148,174	144,781	148,043	148,440
	15 - 19	6,397	5,184	4,945	6,895	4,862
	20 - 24	13,360	12,637	12,726	14,719	12,883
	25 - 29	17,001	15,739	15,844	16,321	16,308
	30 - 34	18,252	18,302	15,576	16,228	16,733
	35 - 39	19,365	18,978	18,877	17,577	18,053
	40 - 44	18,127	17,734	19,142	16,492	19,067
	45 - 49	18,036	18,201	17,570	19,208	16,432
	50 - 54	15,692	14,322	14,720	16,203	17,053
	55 - 59	9,806	12,766	12,784	12,783	12,560

จังหวัด	กลุ่มอายุ	ปี พ.ศ. (คน)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	60 ขึ้นไป	12,929	14,312	12,597	11,618	14,490

ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
เข้าถึงเมื่อ 25 มิถุนายน 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>

ตารางที่ 2.2.2-5 แสดงตำแหน่งงานว่าง จำแนก ภาคและจังหวัด ปี 2558-2563

ภาค/จังหวัด	ปี พ.ศ. (คน)					การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	2558	2559	2560	2561	2562	
ประเทศ	476,772	421,152	401,271	344,333	342,651	-0.49
ภาคใต้	57,814	52,602	55,391	45,831	47,441	3.51
กลุ่มอ่าวไทย	29,233	26,041	29,746	16,186	17,136	5.87
กลุ่มชายแดน	9,330	8,688	8,833	9,797	11,832	20.77
กลุ่มอันดามัน	19,251	17,873	16,812	19,848	18,473	-6.93
กระบี่	4,131	4,195	2,749	3,476	4,166	19.85
ตรัง	3,702	2,126	1,487	1,204	1,367	13.54
พังงา	1,312	1,144	1,056	1,167	1,510	29.39
ภูเก็ต	4,707	4,432	5,581	8,164	7,017	-14.05
ระนอง	2,206	2,931	3,131	2,808	1,525	-45.69
สตูล	3,193	3,045	2,808	3,029	2,888	-4.66

ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน เข้าถึงเมื่อ 28 มิถุนายน 2564
<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ในปี 2562 ตำแหน่งการว่างงานพื้นที่กลุ่มอันดามัน มีปริมาณลดลงร้อยละ 6.93 เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ระนอง ภูเก็ต สตูล ตามลำดับ มีปริมาณการว่างงานลดลงจากปี 2561 และมีจังหวัดพังงา กระบี่ ตรัง ตามลำดับ มีปริมาณการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2561

เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบระดับกลุ่มจังหวัด พบว่า กลุ่มอันดามัน มีปริมาณการว่างงานลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 6.93 คิดเป็นร้อยละ 38.94 ของภาคใต้ และคิดเป็นร้อยละ 5.39 ของประเทศ รองลงมา กลุ่มชายแดนและกลุ่มอ่าวไทย มีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.77, 5.87 ตามลำดับ

สถานภาพแรงงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจภาวะการทำงานของแรงงานประชากรในปี 2562 พบว่า จังหวัดตรัง มีแรงงานผู้มีงานทำ 375,066 คน ผู้ว่างงาน 4,117 คน รองลงมา จังหวัดภูเก็ต มีแรงงานผู้มีงานทำ 320,659 คน ผู้ว่างงาน 4,334 คน จังหวัดกระบี่มีแรงงานผู้มีงานทำ 215,609 คน ว่างงาน 3,881 คน จังหวัดสตูลมีแรงงานผู้มีงานทำ 149,292 คน ว่างงาน 2,600 คน จังหวัดพังงา มีแรงงานผู้มีงานทำ 146,685 คน ว่างงาน 1,769 คนและจังหวัดระนอง มีแรงงานผู้มีงานทำ 134,778 คน ว่างงาน 1,275 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.2-6 แสดงสถานภาพแรงงาน ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	สถานภาพแรงงาน	กำลังคน	กำลังแรงงาน	จำนวน (คน)
ประเทศ	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			56,575,258
	กำลังแรงงานรวม			38,178,043
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		37,986,835
			ผู้มีงานทำ	37,613,439
			ผู้ว่างงาน	373,396
	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล		191,208	
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			18,397,214
		ทำงานบ้าน		5,376,221
		เรียนหนังสือ		4,346,919
		อื่น ๆ		8,674,074
กลุ่มอันดามัน	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			1,895,774
	กำลังแรงงานรวม			1,360,275
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		1,360,065
			ผู้มีงานทำ	1,342,089
			ผู้ว่างงาน	17,976
	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล		210	
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			535,499
		ทำงานบ้าน		202,578
		เรียนหนังสือ		124,707
		อื่น ๆ		208,214
กระบี่	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			295,719
	กำลังแรงงานรวม			219,490
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		219,490
			ผู้มีงานทำ	215,609
			ผู้ว่างงาน	3,881
	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล		0	
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			76,230
		ทำงานบ้าน		31,079
เรียนหนังสือ			18,998	
อื่น ๆ			26,153	
ตรัง	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			510,476
	กำลังแรงงานรวม			379,183
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		379,183
			ผู้มีงานทำ	375,066
			ผู้ว่างงาน	4,117
	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล		0	
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			131,292
		ทำงานบ้าน		46,677
เรียนหนังสือ			33,352	
อื่น ๆ			51,263	
พังงา	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			217,538
	กำลังแรงงานรวม			148,454
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		148,454
			ผู้มีงานทำ	146,685
ผู้ว่างงาน	1,769			

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	สถานภาพแรงงาน	กำลังคน	กำลังแรงงาน	จำนวน (คน)
		กำลังแรงงานที่รอดูดกล		0
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			69,084
		ทำงานบ้าน		30,472
		เรียนหนังสือ		11,738
		อื่น ๆ		26,874
ภูเก็ต	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			451,756
	กำลังแรงงานรวม			325,058
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	กำลังแรงงานปัจจุบัน		324,993
			ผู้มีงานทำ	320,659
			ผู้ว่างงาน	4,334
		กำลังแรงงานที่รอดูดกล		65
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			126,698
		ทำงานบ้าน		39,057
		เรียนหนังสือ		34,498
		อื่น ๆ		53,144
ระนอง	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			204,008
	กำลังแรงงานรวม			136,129
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		136,054
			ผู้มีงานทำ	134,778
			ผู้ว่างงาน	1,275
		กำลังแรงงานที่รอดูดกล		75
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			67,879
		ทำงานบ้าน		33,958
		เรียนหนังสือ		12,273
		อื่น ๆ		21,649
สตูล	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			216,278
	กำลังแรงงานรวม			151,962
		กำลังแรงงานปัจจุบัน		151,892
			ผู้มีงานทำ	149,292
			ผู้ว่างงาน	2,600
			กำลังแรงงานที่รอดูดกล	
	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			64,316
		ทำงานบ้าน		21,335
		เรียนหนังสือ		13,848
		อื่น ๆ		29,132

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564
<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>

2.2.2.2 ลักษณะทางสังคม

(1) ด้านการศึกษา

ภาพรวมการศึกษาปีการศึกษา พ.ศ. 2563 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน รวบรวมจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ให้บริการมีจำนวนสถานศึกษาด้านการศึกษาคครอบคลุมทุกระดับตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา 1,015 แห่งรวมทั้งสิ้น

ตารางที่ 2.2.2-7 แสดงระดับการศึกษาที่เปิดสอนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2563

จังหวัด	ระดับการศึกษาที่เปิดสอน (แห่ง)											
	รวม	อนุบาล	อนุบาล- ประถม ศึกษา	อนุบาล- มัธยม ต้น	อนุบาล- มัธยม ปลาย	เด็กเล็ก- ประถม ศึกษา	ประถม ศึกษา	ประถม- มัธยม ต้น	ประถม- มัธยม ปลาย	มัธยม ตอนต้น	มัธยม ต้น- มัธยม ปลาย	อุดม ศึกษา
กลุ่ม อันดามัน	1,015	90	551	162	27	12	47	13	1	12	83	17
กระบี่	243	4	150	37	3		16	7		9	16	1
ตรัง	185		110	19	10	6	3	1			28	8
พังงา	161	6	91	30	1		16	1		1	13	2
ภูเก็ต	86	21	30	11	1	5	7	2			7	2
ระนอง	147	56	53	24			1	1	1	2	7	2
สตูล	193	3	117	41	12	1	4	1			12	2

หมายเหตุ : ข้อมูลข้างต้นไม่รวมระดับการศึกษาของเอกชน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2564 <https://1th.me/W7nv9>

สถานศึกษาในทุกระดับของภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงทุกอำเภอ สถานศึกษารวมในทุกระดับมากที่สุดของภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือจังหวัดกระบี่ จำนวน 243 แห่ง รองลงมา คือ จังหวัดสตูล จำนวน 193 แห่ง จังหวัดตรัง จำนวน 185 แห่ง จังหวัดพังงา จำนวน 161 แห่ง จังหวัดระนอง จำนวน 147 แห่ง และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 86 แห่ง

ตารางที่ 2.2.2-8 แสดงสัดส่วนนักเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานหรือ O-NET

เฉพาะใน 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ต่อจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ O-NET ทั้งหมด จำแนกรายภาค ปีการศึกษา 2558-2559

ประเทศ/ภาค	ระดับประถม 6		ระดับมัธยม 3		ระดับมัธยม 6		เฉลี่ยทั้ง 3 ระดับ	
	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559
ประเทศ	37.88	32.25	18.39	16.81	22.14	19.12	27.65	23.74
ภาคกลาง	43.50	38.72	22.23	21.94	26.09	25.15	31.94	29.63
ภาคตะวันออก	39.25	34.44	18.20	17.98	22.53	21.08	28.47	25.77
ภาคเหนือ	38.79	31.97	18.41	16.77	22.05	19.22	27.82	23.44
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32.82	27.27	14.80	12.74	17.76	14.52	23.32	19.07
ภาคใต้	40.08	35.20	18.96	18.25	24.63	20.04	29.81	25.98
ภาคใต้ชายแดน	20.32	14.31	12.68	6.34	11.01	8.00	16.21	10.23

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), ประมวลผลข้อมูลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูล และตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2564)

(https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=7787)

ตารางที่ 2.2.2-9 แสดงคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานหรือ O-Net ของ 4 วิชาหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จำแนกรายภาค ปีการศึกษา 2558-2559

ประเทศ/ภาค	ระดับประถม 6		ระดับมัธยม 3		ระดับมัธยม 6		เฉลี่ยทั้ง 3 ระดับ	
	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559
ประเทศ	43.92	42.32	35.82	35.61	33.58	34.13	37.77	37.35
ภาคกลาง	47.16	45.35	37.97	38.05	36.82	37.41	40.65	40.27
ภาคตะวันออก	45.13	43.37	36.22	36.32	34.48	35.22	38.61	38.30
ภาคเหนือ	43.88	42.11	35.82	35.74	33.58	34.31	37.76	37.39
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41.36	40.05	34.06	33.69	31.06	31.63	35.50	35.12
ภาคใต้	45.16	43.54	36.34	36.17	34.10	34.59	38.53	38.10
ภาคใต้ชายแดน	35.84	34.04	32.23	29.87	27.34	27.55	31.80	30.49

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), ประมวลข้อมูลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูล และตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. (https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=7787 เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 มี.ค. 2564)

(2) ด้านสาธารณสุข

สถานพยาบาลกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนสถานพยาบาลจำแนกตามประเภทได้ ดังนี้

- โรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน 44 แห่ง
- โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 10 แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 383 แห่ง
- คลินิกประเภทต่าง ๆ จำนวน 1,098 แห่ง

จากข้อมูลสถานพยาบาลของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จังหวัดภูเก็ต มีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดตรัง กระบี่ พังงาและสตูล ตามลำดับ โดยสถานพยาบาลที่มีภารกิจในการดูแลสุขภาพอนามัยประชาชนโดยตรง คือ สถานพยาบาลภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีสถานพยาบาลภาครัฐอื่น ๆ ช่วยสนับสนุน ทั้งนี้ สำหรับสถานพยาบาลภาครัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการพัฒนาระบบบริการทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ รวมถึงการพัฒนาความเชี่ยวชาญระดับสูง การสร้างระบบเครือข่ายบริการที่เชื่อมโยงกันในระดับจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัด ระดับเครือข่ายบริการ รวมไปถึงเครือข่ายความร่วมมือการส่งต่อผู้ป่วยภายในจังหวัดหรือต่างจังหวัด เป็นต้น

ตารางที่ 2.2.2-10 แสดงสถานพยาบาลในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	จำนวนและประเภทสถานพยาบาล (แห่ง)				
	โรงพยาบาล รัฐบาล	โรงพยาบาล เอกชน	โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ตำบล	คลินิกทุก ประเภท	รวมทุกประเภท
กลุ่มอันดามัน	44	10	383	1,098	1,534
กระบี่	9	2	71	220	303
ตรัง	10	2	125	253	390
พังงา	9	0	64	120	193
ภูเก็ต	4	4	21	372	401
ระนอง	5	2	47	44	97
สตูล	7	0	55	89	150

ที่มา : กองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2564
<https://phdb.moph.go.th/main/index/downloadlist/57/0>

ตารางที่ 2.2.2-11 แสดงบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ (คน)				
		2558	2559	2560	2561	2562
ประเทศ	แพทย์	31,959	31,484	35,388	36,938	39,156
	ทันตแพทย์	6,953	6,898	9,760	7,720	8,043
	เภสัชกร	12,231	12,655	13,728	14,314	15,044
	พยาบาลวิชาชีพ	149,183	153,536	160,932	165,541	173,197
	พยาบาลเทคนิค	6,693	6,252	5,929	7,257	4,449
กลุ่มอันดามัน	แพทย์	955	975	1,075	1,144	1,216
	ทันตแพทย์	315	294	373	357	362
	เภสัชกร	452	468	510	551	553
	พยาบาลวิชาชีพ	5,316	5,372	5,517	5,898	6,082
	พยาบาลเทคนิค	133	135	89	82	71
กระบี่	แพทย์	139	130	139	133	136
	ทันตแพทย์	48	45	62	60	61
	เภสัชกร	71	73	79	81	82
	พยาบาลวิชาชีพ	790	794	846	862	878
	พยาบาลเทคนิค	17	15	7	7	4
ตรัง	แพทย์	250	246	266	299	335
	ทันตแพทย์	85	79	96	102	87
	เภสัชกร	130	137	141	158	148
	พยาบาลวิชาชีพ	1,439	1,449	1,479	1,523	1,610
	พยาบาลเทคนิค	29	24	16	14	12

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ (คน)				
		2558	2559	2560	2561	2562
พังงา	แพทย์	104	103	122	112	109
	ทันตแพทย์	43	36	45	49	55
	เภสัชกร	57	57	63	66	65
	พยาบาลวิชาชีพ	706	715	707	725	742
	พยาบาลเทคนิค	42	44	34	34	34
ภูเก็ต	แพทย์	314	361	393	439	467
	ทันตแพทย์	71	75	95	68	80
	เภสัชกร	106	118	128	143	153
	พยาบาลวิชาชีพ	1,150	1,206	1,286	1,543	1,583
	พยาบาลเทคนิค	27	35	19	17	12
ระนอง	แพทย์	64	57	66	67	67
	ทันตแพทย์	30	23	35	35	36
	เภสัชกร	37	31	41	43	42
	พยาบาลวิชาชีพ	470	467	471	469	497
	พยาบาลเทคนิค	10	9	7	4	3
สตูล	แพทย์	84	78	89	94	102
	ทันตแพทย์	38	36	40	43	43
	เภสัชกร	51	52	58	60	63
	พยาบาลวิชาชีพ	761	741	728	776	772
	พยาบาลเทคนิค	8	8	6	6	6

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข เข้าถึงเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/05.aspx>

บุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในปี 2562 พบว่า มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์จำแนกตามประเภทได้ ดังนี้ แพทย์จำนวน 1,216 คน ทันตแพทย์ จำนวน 362 คน เภสัชกร จำนวน 553 คน พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 6,082 คน พยาบาลเทคนิค จำนวน 71 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ในภาพรวมปรากฏว่า จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 3.04 เนื่องจากในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นพื้นที่และเมืองแห่งการท่องเที่ยว ทั้งทางบกและทางทะเล ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศต่างเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จำนวนมาก จึงส่งผลให้บุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการเพื่อเข้ารับการรักษา

โรคติดต่อร้ายแรง / โรคอุบัติใหม่ (ตามประกาศของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข)**1. กาฬโรค (Plague)** แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง กาฬโรคต่อมน้ำเหลือง (Bubonic plague) มีอาการไข้สูง หนาวสั่น เจ็บคอ ปวดศีรษะ ต่อมน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบหรือรักแร้โตและมีหนอง หรือมีม้ามโตและมีหนอง

ประเภทที่สอง กาฬโรคชนิดโลหิตเป็นพิษ (Septicemic plague) มีอาการของโลหิตเป็นพิษ ไข้สูง ปวดศีรษะ อาเจียน คอหอยและทอนซิลอักเสบ อาจมีเยื่อหุ้มสมองอักเสบ และจำเลือดตามผิวหนัง

ประเภทที่สาม กาฬโรคปอด (Pneumonic plague) มีอาการไข้สูง หนาวสั่น ไอ มีเสมหะปนเลือด หอบ เมื่อถ่ายภาพเอกซเรย์ที่ปอดจะพบลักษณะของปอดอักเสบ

2. ไข้ทรพิษ (Smallpox) มีอาการไข้สูง ปวดตามตัว ปวดศีรษะ ปวดหลัง อ่อนเพลียอาจมีอาการปวดท้องร่วมด้วย ระยะก่อนที่จะมีผื่นขึ้น จะมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ หลังจากไข้สูงแล้ว จะปรากฏผื่นขึ้น ต่อมาจะกลายเป็นตุ่ม ตุ่มใส ตุ่มหนอง และตกสะเก็ดเป็นระยะเวลา 3-4 สัปดาห์ โดยผื่นจะปรากฏที่บริเวณใบหน้า แขน และขามากกว่าบริเวณลำตัว โดยเฉพาะบริเวณที่ได้รับการเสียดสีบ่อย ๆ แผลที่ตกสะเก็ดเมื่อหายแล้วอาจทำให้เกิดแผลเป็นรอยบุ๋ม และอาจทำให้เกิดความพิการจนถึงขั้นตาบอดได้

3. ไข้เลือดออกไครเมีย-คองโก (Crimean - Congo hemorrhagic fever) อาการจะเริ่มอย่างเฉียบพลัน โดยมีไข้ ปวดกล้ามเนื้อ มึนงง ปวดคอร่วมกับคอแข็ง ปวดหลัง ปวดศีรษะ เจ็บตา ใบหน้าแดง และกลัวแสง บางรายอาจพบอาการคลื่นไส้ อาเจียน และเจ็บคอในระยะแรก ซึ่งมักพบร่วมกับท้องร่วงและปวดท้อง ต่อมาจะมีอารมณ์แปรปรวน สับสน และก้าวร้าว จากนั้นอาจมีอาการง่วงซึมเศร้า หัวใจเต้นเร็ว ต่อมน้ำเหลืองโต มีเลือดออกใต้ผิวหนังและเยื่อต่าง ๆ เช่น ปาก เพดานปาก ลำคอ และพบเลือดออกจากส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น เลือดออกในกระเพาะอาหาร มีเลือดปนในปัสสาวะ มีเลือดกำเดา และเลือดออกจากเหงือก ในบางรายอาจพบอาการของตับอักเสบ

4. ไข้เวสต์ไนล์ (West Nile Fever) มีอาการไข้ ปวดศีรษะ หนาวสั่น มีเหงื่อออก มีผื่นที่ผิวหนัง อ่อนเพลีย ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ ซึม ปวดข้อ และมีอาการคล้ายไข้หวัดหรือไข้หวัดใหญ่ บางรายมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการทางสมองร่วมด้วย เช่น สมอง หรือเยื่อหุ้มสมองอักเสบ มีไข้สูง คอแข็ง ซึม ชัก และหมดสติ

5. ไข้เหลือง (Yellow fever) มีอาการไข้สูงเฉียบพลันเป็นระยะเวลา 5-7 วัน ปวดศีรษะ ปวดหลัง อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน อาจมีเลือดกำเดา เลือดออกในปาก และถ่ายเป็นเลือด จะมีอาการตัวเหลืองหรือตาเหลืองในระยะแรก อาจมีอาการมากขึ้นในระยะต่อมา และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

6. โรคไข้ลาสซา (Lassa fever) มีไข้ ปวดศีรษะ เจ็บคอ ไอ อาเจียน ท้องร่วง เจ็บหน้าอก และปวดบริเวณช่องท้อง อาการไข้จะยังคงมีอยู่ตลอด หรืออาจไข้สูงเป็นระยะ มีอาการตาอักเสบคออักเสบและเป็นหนอง บางรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการเลือดออก ซีด มีอาการบวมที่หน้าและคอจะมีปริมาณเกล็ดเลือดลดลงและการทำงานของเกล็ดเลือดผิดปกติ บางรายอาจมีอาการหูหนวกจากพยาธิสภาพที่เส้นประสาทสมองคู่ที่ 8

7. โรคติดต่อเชื้อไวรัสนิปาห์ (Nipah virus disease) มีอาการคล้ายเป็นหวัด มีไข้สูงปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ สมองอักเสบ บางรายอาจมีอาการของระบบทางเดินหายใจร่วมด้วย หรืออาจมีอาการไข้ร่วมกับอาการทางระบบประสาท เช่น วิงเวียนศีรษะ เดินโซเซ ซึม สับสน หรือชัก มีการเคลื่อนไหวของลูกตามผิดปกติ แขนและขามีการกระตุก ความดันโลหิตและซีพจรแปรปรวน และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

8. โรคติดต่อเชื้อไวรัสมาร์บวร์ก (Marburg virus disease) มีอาการไข้สูงเฉียบพลัน อ่อนเพลียปวดกล้ามเนื้อและปวดศีรษะมาก ตามมาด้วยอาการเจ็บคอ อาเจียน ท้องเสีย และมีผื่นนูนแดงตามตัว มีอาการ

เลือดออกง่ายซึ่งมักเกิดร่วมกับภาวะตับถูกทำลาย ไตวาย มีอาการทางระบบประสาทส่วนกลางซีก อวัยวะหลายระบบเสื่อมหน้าที่ และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

9. โรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา (Ebola virus disease - EVD) มีอาการไข้ อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ และเจ็บคอ ตามมาด้วยการอาเจียน ท้องเสีย และมีผื่นขึ้น บางรายจะมีเลือดออกทั้งในอวัยวะภายในและภายนอก ในรายที่มีอาการรุนแรงจะพบว่ามีตับวายหรือไตวาย และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ส่วนใหญ่ มักมีประวัติสัมผัสกับผู้ป่วยหรือสัตว์ป่วยหรือตายด้วยโรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา (Ebola virus disease - EVD)

10. โรคติดเชื้อไวรัสแฮนดรา (Handra virus disease) มีอาการไข้สูง ปวดศีรษะ เจ็บคอวิงเวียน ซึม และสับสน หรืออาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ในระยะแรกมักจะพบอาการปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

11. โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือโรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome - SARS) มีอาการไข้สูง ปวดตามตัว ปวดศีรษะ บางรายอาจมีอาการของระบบทางเดินหายใจเล็กน้อย อาจมีอาการถ่ายเหลว อาการปอดอักเสบ และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

12. โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง หรือโรคเมอร์ส (Middle East Respiratory Syndrome - MERS) มีอาการไข้ ไอ หอบ บางรายมีอาการในระบบทางเดินอาหาร เช่น ท้องเสีย อาเจียน ในรายที่มีอาการรุนแรงมักมีอาการแสดงของโรคปอดอักเสบ ระบบทางเดินหายใจล้มเหลว อวัยวะล้มเหลว โดยเฉพาะไตวาย และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข 3 มิถุนายน 2559

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/003_1g_cd.PDF

13. วัณโรคดื้อยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก (Extensively drug - resistant tuberculosis (XDR - TB)) เป็นวัณโรคที่มีการดื้อยา 4 ขนานร่วมกัน ได้แก่ ไอโซไนอะซิด (Isoniazid) ริแฟมพิซิน (Rifampicin) กลุ่มยาฟลูออโรควิโนโลน (Fluoroquinolones) และกลุ่มยาทางเลือกรุ่นที่สองที่เป็นยาชนิดฉีด (Second - line injectable drugs) มีอาการไอเรื้อรังหรือไอเป็นเลือด เบื่ออาหาร น้ำหนักลด อ่อนเพลีย มีไข้ เจ็บหน้าอก หอบเหนื่อย สามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบการหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้” ประกาศกระทรวงสาธารณสุข 7 กุมภาพันธ์ 2561

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/003_10gcd.PDF

14. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID - 19)) มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรง จะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต ” ประกาศกระทรวงสาธารณสุข 29 กุมภาพันธ์ 2563

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10020200514102630.PDF>

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เข้าถึงเมื่อ 7 มิถุนายน 2564

<https://ddc.moph.go.th/law.php?law=1>

(3) ด้านผู้สูงอายุ

จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งจัดทำข้อมูลโดย กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมผู้สูงวัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 (ผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปี) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดการณ์ว่าในประเทศไทยจะเข้าสู่ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุกว่าร้อยละ 19.45 และจะเข้าสู่ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged society) ในปี พ.ศ. 2593 โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุกว่า ร้อยละ 30.07 จากการคาดการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความต้องการทางด้านสาธารณสุขที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีทั้งนักท่องเที่ยว นักศึกษา ประชากรในพื้นที่และประชากรแฝงเข้ามาทำงานอย่างหนาแน่นทำให้การบริการด้านสาธารณสุขมีขีดความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นไปด้วย เช่น การตรวจเข้ารับการรักษา ประสิทธิภาพในการรองรับผู้ป่วย รวมไปถึงการส่งต่อผู้ป่วยสามารถดำเนินการได้ภายใต้ข้อจำกัด

ตารางที่ 2.2.2-12 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนผู้สูงอายุ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562-2563

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	ปี 2562			ปี 2563			ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง (ผู้สูงอายุ) (ร้อยละ)	ลำดับที่ จำนวน ผู้สูงอายุ ในไทย ปี 2563 (ลำดับ)
	จำนวน ประชากร (คน)	ผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป (คน)	ร้อยละ/ ประชากร (ร้อยละ)	จำนวน ประชากร (คน)	ผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป (คน)	ร้อยละ/ ประชากร (ร้อยละ)		
กลุ่มอันดามัน	2,322,229	315,155	13.57	2,319,514	330,670	14.26	4.92	
กระบี่	476,739	56,627	11.88	477,770	59,663	12.49	5.36	67
ตรัง	643,164	100,531	15.63	640,574	105,560	16.48	4.05	40
พังงา	268,788	44,316	16.49	268,229	46,112	17.19	5.28	72
ภูเก็ต	416,582	45,821	11.00	414,471	48,239	11.64	4.82	71
ระนอง	193,370	26,964	13.94	194,372	28,265	14.54	4.73	77
สตูล	323,586	40,896	12.64	324,098	42,831	13.22	5.00	74

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (จัดทำโดย กรมกิจการผู้สูงอายุ) เข้าถึงเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2564
<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx>

จำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณา พบว่า ในปี 2563 กลุ่มจังหวัดอันดามันมีปริมาณผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 4.92 หรือ เพิ่มขึ้นจำนวน 15,515 คน และเมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงสุดจากปี 2562 ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา สตูล ภูเก็ต ระนองและตรัง ตามลำดับ สืบเนื่องจากโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เนื่องด้วยแบบแผนของสังคมไทยที่ครอบครัวนั้นมีส่วนสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุ แต่ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้แบบแผนการอยู่อาศัยร่วมกันในครอบครัวของผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงไป โดยในงานวิจัยเรื่อง “การดูแลผู้สูงอายุในครัวเรือนซึ่งมีรูปแบบการอยู่อาศัยที่หลากหลายในสังคมไทย เพื่อประเมินความเข้มแข็งและความต้องการสนับสนุนของครัวเรือน” ได้ชี้ให้เห็นภาพการดูแลผู้สูงอายุในสังคมไทย ผ่านการศึกษารูปแบบการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตร่วมกันของสมาชิกในครัวเรือนผู้สูงอายุและชี้ให้เห็นนัยยะของการดูแลผู้สูงอายุในครัวเรือนเปราะบาง รวมถึงความต้องการสนับสนุนของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ

การปรับตัวของชุมชน ความเป็นอยู่ที่ดีเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม การสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับคนทุกวัยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ชุมชนต้องร่วมมือกัน ทั้งการมีพื้นที่สันทนาการ และออกกำลังกาย มีโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวย สะดวก ปลอดภัย เพราะพื้นที่นี้จะเป็นพื้นที่ที่จะสร้างโอกาสใหม่ให้เกิดขึ้นในชุมชน ชุมชนจะได้ประโยชน์จากผู้สูงอายุที่ยังทำงานอยู่ในชุมชน ในขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยหนุ่มสาวจะได้รับประโยชน์จากการอยู่ร่วมกันระหว่างประชากรต่างวัย ทั้งเรื่องการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน

การปรับตัวของภาคธุรกิจ ตลาดผู้สูงวัยถือเป็นตลาดที่ทำนาย เพราะเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูง มีความพร้อมในการใช้จ่าย แต่ผู้ทำธุรกิจจำเป็นต้องเข้าใจนิสัยและความต้องการที่หลากหลายและพร้อมจะปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาของคนกลุ่มนี้ให้ได้ โดยภาคธุรกิจไทยมีศักยภาพในการก้าวขึ้นมาเป็นแนวหน้าเรื่องสุขภาพ เพียงแต่ต้องทำความเข้าใจการย่างก้าวทางธุรกิจให้สอดคล้องกับช่วงวัยของผู้บริโภค ผู้ประกอบการจึงควรสร้างระบบวัฒนธรรมการทำงานที่สามารถดูแลคนแต่ละช่วงวัยที่มีความแตกต่างด้านความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมและค่านิยม

(4) ความยากจน

ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของจังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าสัมประสิทธิ์ Gini ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ¹ ในระหว่างปี 2554-2558 ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของจังหวัดกระบี่ ระนองและตรัง มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่จังหวัดพังงา ภูเก็ต และสตูลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2558 จังหวัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์ Gini ต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ จังหวัดภูเก็ต (0.305) ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภาคใต้ ด้วยเช่นกัน (12,368 บาท/คน/เดือน) และจังหวัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์ Gini สูงที่สุดในกลุ่ม คือจังหวัดตรัง (0.434) จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดในภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ จังหวัดสตูล (6,785 บาท/คน/เดือน)

ตารางที่ 2.2.2-13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายได้และรายได้เฉลี่ย ของภาคใต้

จังหวัด/ปี	ค่าสัมประสิทธิ์ Gini รายได้			รายได้เฉลี่ย หรือ Mean (บาท/คน/เดือน)			รายได้ค่ากลาง หรือ Median (บาท/คน/เดือน)		
	2554	2556	2558	2554	2556	2558	2554	2556	2558
ประเทศ	0.484	0.465	0.445	8,031	9,137	9,409	5,065	6,050	6,485
ภาคใต้	0.447	0.424	0.429	9,494	9,785	9,623	6,528	6,818	6,726
กระบี่	0.469	0.408	0.393	10,476	8,134	9,261	6,678	5,651	6,387
พังงา	0.388	0.396	0.426	8,559	8,760	9,861	6,639	6,483	7,063
ภูเก็ต	0.281	0.292	0.305	9,901	11,446	12,368	8,511	9,775	10,563
ระนอง	0.461	0.492	0.399	8,491	8,945	7,467	5,434	5,255	5,385
สตูล	0.355	0.386	0.392	5,763	6,949	6,785	4,309	4,842	4,849
ตรัง	0.545	0.606	0.434	10,941	12,679	7,938	6,070	5,819	5,277

¹ สัมประสิทธิ์ของความไม่เสมอภาค ดัชนีจินี (Gini Coefficient หรือ Gini Index) หมายถึง ค่าที่ใช้วัดความไม่เสมอภาคของประชากร โดยมีค่าระหว่าง 0-1 ค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า มีความไม่เสมอภาคที่น้อยลง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า มีความไม่เสมอภาคสูงขึ้น

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย
สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและ ตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2564

https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=7787

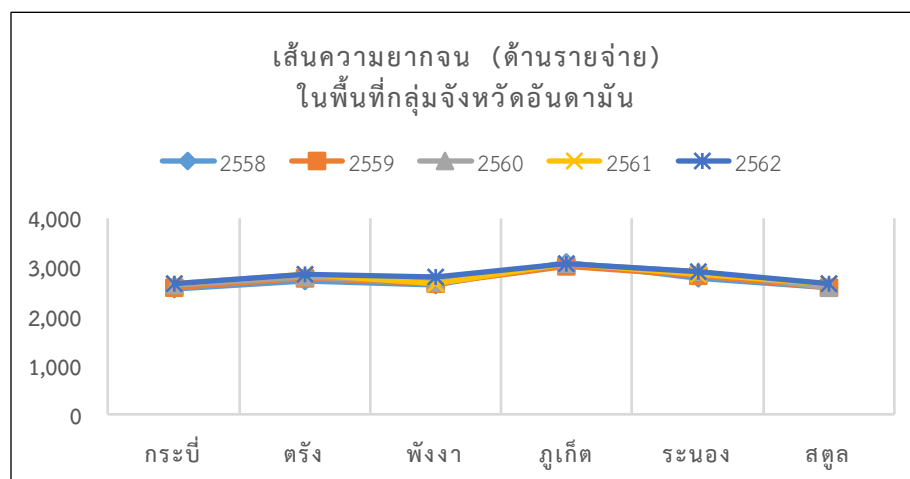
ตารางที่ 2.2.2-14 แสดงสัดส่วนคนจน และจำนวนคนจน (วัดจากรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค)
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2556-2559

จังหวัด/ ปี พ.ศ.	สัดส่วนคนจน (%)				จำนวนคนจน (พันคน)			
	2556	2557	2558	2559	2556	2557	2558	2559
ประเทศ	10.94	10.53	7.21	8.61	7,305.1	7,057.4	4,847.2	5,810.1
ภาคใต้	5.77	7.59	6.26	7.52	421.5	558.0	463.4	560.0
กระบี่	8.47	4.70	3.10	6.35	31.2	17.4	11.5	23.7
ตรัง	9.21	11.08	7.39	15.93	56.4	68.3	45.9	99.6
พังงา	2.45	2.32	7.89	5.12	6.5	6.2	21.1	13.7
ภูเก็ต	-	0.72	0.63	0.52	-	3.8	3.4	2.8
ระนอง	15.31	15.85	12.06	16.62	38.6	40.1	30.7	42.4
สตูล	5.10	6.87	7.71	5.81	14.1	19.1	21.6	16.3

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

จากข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผล
โดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ พบว่า ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน แต่มีอัตราการผันผวนขึ้นลงบ้างเล็กน้อยตามปีต่าง ๆ
แต่ในภาพรวมแล้วทั้งในกลุ่มจังหวัดอันดามันฯ และจังหวัด มีจำนวนรายจ่ายเพิ่มขึ้น จากปี 2561 ร้อยละ
1.10 เท่ากับ จำนวนเงิน 2,824 บาท/คน/เดือน ซึ่งเมื่อดูข้อมูลย้อนหลัง พบว่า เส้นความยากจนด้านรายจ่าย
มีประมาณเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่ทำให้ต้องม
การใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สวนทางกับรายได้ที่ลดลง

ภาพที่ 2.2.2-1 แสดงเส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ปี 2558-2562

ภาพที่ 2.2.2-2 แสดงเส้นความยากจน (Poverty line) จำแนกตามภาคและเขตพื้นที่

ภาค/เขตพื้นที่		2554	2556	2558	2560	2561
กรุงเทพมหานคร	ในเขตเทศบาล	2,901	3,047	3,132	3,165	3,214
	รวม	2,901	3,047	3,132	3,165	3,214
กลาง	ในเขตเทศบาล	2,764	2,935	3,003	3,030	3,058
	นอกเขตเทศบาล	2,477	2,628	2,656	2,686	2,714
	รวม	2,610	2,775	2,827	2,861	2,892
เหนือ	ในเขตเทศบาล	2,403	2,549	2,594	2,613	2,606
	นอกเขตเทศบาล	2,022	2,163	2,220	2,247	2,249
	รวม	2,160	2,314	2,377	2,411	2,413
ตะวันออกเฉียงเหนือ	ในเขตเทศบาล	2,363	2,504	2,573	2,618	2,634
	นอกเขตเทศบาล	2,027	2,155	2,227	2,260	2,262
	รวม	2,130	2,273	2,355	2,403	2,417
ใต้	ในเขตเทศบาล	2,790	2,963	3,040	3,059	3,088
	นอกเขตเทศบาล	2,335	2,471	2,527	2,572	2,586
	รวม	2,492	2,651	2,724	2,768	2,793
ทั่วประเทศ	ในเขตเทศบาล	2,677	2,827	2,892	2,918	2,942
	นอกเขตเทศบาล	2,198	2,341	2,399	2,436	2,450
	รวม	2,415	2,572	2,644	2,686	2,710

ที่มา : สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. (หน่วย : บาท/คน/เดือน)

เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า พังงามีเส้นความยากจน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 4.43 รองลงมา จังหวัดระนอง ตรัง สตูล และภูเก็ต ตามลำดับ โดยที่เส้นความยากจนของจังหวัดกระบี่ลดลงร้อยละ -0.44 เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าสัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย ภาพรวมลดลงในบางจังหวัด เนื่องจากนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกร ทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพเกษตรกรและสินค้าเกษตร ให้มีมาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต ให้การช่วยเหลือด้านการจัดการหนี้สิน เช่น โครงการพักชำระหนี้เกษตรกร รวมทั้งการจัดกองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน การจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรและโครงการช่วยเหลือและส่งเสริมความเป็นอยู่ของผู้มีรายได้น้อย ทำให้เกิดการกระจายรายได้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมากขึ้น

ตารางที่ 2.2.2-15 แสดงเส้นความยากจน (ด้านรายจ่าย) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	เส้นความยากจนด้านรายจ่าย (บาท/คน/เดือน)					ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง 2561-2562
	2558	2559	2560	2561	2562	
กลุ่มอันดามัน	2,724	2,734	2,781	2,793	2,824	1.08
กระบี่	2,567	2,580	2,649	2,666	2,654	-0.44
ตรัง	2,722	2,758	2,798	2,842	2,859	0.59
พังงา	2,627	2,653	2,677	2,670	2,788	4.43
ภูเก็ต	3,097	3,013	3,059	3,066	3,068	0.05
ระนอง	2,762	2,826	2,908	2,864	2,914	1.76
สตูล	2,569	2,576	2,595	2,654	2,659	0.19

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 12 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

ตารางที่ 2.2.2-16 แสดงสัดส่วนคนจน (ด้านรายจ่าย) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย (ร้อยละ)				
	2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มอันดามัน	38.78	50.35	47.34	66.58	48.82
กระบี่	3.10	6.35	5.03	8.49	5.69
ตรัง	7.39	15.93	11.69	12.55	8.73
พังงา	7.89	5.12	3.41	5.96	2.75
ภูเก็ต	0.63	0.52	0.07	4.26	0.40
ระนอง	12.06	16.62	16.90	22.76	16.43
สตูล	7.71	5.81	10.23	12.56	14.83

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อ 12 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>

(5) ศาสนา

ตารางที่ 2.2.2-17 แสดงจำนวนศาสนสถาน วัด สำนักสงฆ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในปี 2563

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	วัดและสำนักสงฆ์			มัสยิด (แห่ง)	โบสถ์คริสต์ (แห่ง)
	วัด (แห่ง)	สำนักสงฆ์ (แห่ง)	ภิกษุ/สามเณร (รูป/องค์)		
กลุ่มอันดามัน	468	254	4,991	781	88
กระบี่	84	51	778	203	14
ตรัง	173	60	1694	152	24
พังงา	87	41	805	105	12
ภูเก็ต	40	16	735	57	15
ระนอง	43	55	668	32	12
สตูล	41	31	311	232	11

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลกลางด้านศาสนา กรมศาสนา เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2564 <https://e-service.dra.go.th/>

2.2.2.3 โครงสร้างพื้นฐาน

(1) ไฟฟ้า

จากข้อมูลการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 845,576 ราย ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 6,159.643 ล้านกิโลวัตต์ โดยพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีการใช้ไฟฟ้ามากที่สุดเป็นอันดับ 1 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้ไฟจากภาคการท่องเที่ยว รองลงมา จังหวัดกระบี่ ตรัง พังงา ระนองและสตูล ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.2-18 แสดงการใช้ไฟฟ้าและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	จำนวน ผู้ใช้ไฟ (ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์:ชั่วโมง)					รวมการใช้ไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์: ชั่วโมง)	การ ไฟฟ้า (แห่ง)
		บ้านอยู่อาศัย	ส่วนราชการ	อุตสาหกรรม	การเกษตร	อื่น ๆ		
กลุ่มอันดามัน	845,576	1,929.757	0.887	4,134.760	0.164	94.075	6,159.643	47
กระบี่	158,074	341.695	0.155	547.216	0.029	14.360	903.455	10
ตรัง	207,474	360.611	0.001	517.188	0.115	4.636	882.550	13
พังงา	96,212	187.528	0.395	452.234	N/A	7.079	647.236	8
ภูเก็ต	214,697	788.945	0.316	2,137.470	N/A	64.949	2,991.680	5
ระนอง	69,488	108.986	0.020	276.601	0.008	1.727	387.343	5
สตูล	99,631	141.992	N/A	204.051	0.011	1.324	347.379	6

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/13.aspx>

(2) ประปา

จากข้อมูลการใช้น้ำประปาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนผู้ใช้น้ำเฉลี่ย 216,204 ราย มีกำลังการผลิตน้ำได้เฉลี่ยวันละประมาณ 108.6 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน พบว่า จังหวัดภูเก็ต มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่มจังหวัด จำนวน 65,001 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.06 และจังหวัดภูเก็ตสามารถผลิตน้ำประปา เฉลี่ย 38.3 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 35.72 ของกำลังผลิตน้ำทั้งกลุ่มจังหวัดอันดามัน

ตารางที่ 2.2.2-19 แสดงกำลังการผลิตและปริมาณน้ำประปาที่ผลิตได้
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

จังหวัด	รายละเอียด	2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มอันดามัน	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	188,950	196,012	202,637	209,190	216,204
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	89.0	92.0	98.0	104.2	108.6
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	54.1	57.1	56.9	59.9	61.9
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	23.0	23.3	22.4	22.8	22.8
กระบี่	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	33,098	34,474	35,847	37,554	38,993
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	13.9	14.9	15.5	16.0	16.8
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	10.2	10.8	10.7	11.3	11.7

จังหวัด	รายละเอียด	2558	2559	2560	2561	2562
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	25.6	26.0	24.8	25.1	25.0
ตรัง	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	44,388	45,826	46,945	48,096	49,280
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	15.8	16.4	19.6	20.1	20.9
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	9.7	9.8	9.5	9.9	10.1
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	18.2	17.9	16.9	17.2	17.0
พังงา	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	15,247	15,878	16,432	16,902	17,463
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	8.3	8.5	8.5	8.5	9.1
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	4.5	4.6	4.7	4.9	5.0
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	24.5	24.3	23.7	24.3	23.8
ภูเก็ต	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	54,794	57,422	60,049	62,224	65,001
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	32.6	33.3	34.9	38.4	38.3
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	20.2	21.9	22.2	23.7	24.4
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	30.7	31.8	30.8	31.7	31.3
ระนอง	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	17,901	18,330	18,775	19,290	19,701
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	8.7	9.1	9.4	10.4	12.2
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	4.6	4.8	4.7	4.9	5.1
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	21.5	21.6	20.8	21.0	21.7
สตูล	ผู้ใช้น้ำ (ราย)	23,522	24,082	24,589	25,124	25,766
	ปริมาณการผลิต (ล้านลูกบาศก์เมตร)	9.8	9.9	10.2	10.8	11.4
	ปริมาณการจำหน่าย (ล้านลูกบาศก์เมตร)	4.9	5.2	5.1	5.2	5.5
	เฉลี่ยการใช้น้ำ (ลบ.ม. / ราย / เดือน)	17.4	18.0	17.4	17.2	17.9

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/13.aspx>

(3) เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

การเข้าถึงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบัน โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จะสะท้อนระดับความก้าวหน้าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จากข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ปี 2561 จำนวนครัวเรือนที่มีอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแต่ละประเภทของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ลดลงอย่างมาก เนื่องด้วยจากการสภาพเศรษฐกิจ การใช้จ่ายใช้สอยที่ลดลง รวมไปถึงการเริ่มอึมตัวของตลาดกลุ่ม IT เนื่องจากตัวเลขเติบโตขึ้นอย่างมากในปี 2557 และเริ่มลดลงในปี 2558-2561 โดยในปี 2561 อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนครัวเรือนที่ใช้อุปกรณ์แต่ละประเภทยังลดลงทั้งหมด โดยหลัก ๆ อุปกรณ์แท็บเล็ตลดลงกว่า -42.12% เครื่องโทรศัพท์ ลดลง -8.81% เป็นต้น

ตารางที่ 2.2.2-20 แสดงจำนวนอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีในครัวเรือน
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2557-2561

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศ	จำนวนอุปกรณ์ (เครื่อง)				
		2557	2558	2559	2560	2561
กลุ่ม อันดามัน	เครื่องโทรศัพท์	93,791	66,184	53,111	40,884	37,282
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	135,686	96,278	90,419	87,124	65,149
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	129,680	118,216	111,651	96,700	84,560
	แท็บเล็ต	102,886	90,209	83,730	53,201	30,791
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	10,052	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	468,993	-	-	-	-
กระบี่	เครื่องโทรศัพท์	11,305	15,475	7,646	6,236	4,512
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	19,538	13,291	11,794	7,845	8,541
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	27,493	20,314	20,709	14,648	14,138
	แท็บเล็ต	24,890	18,419	16,161	9,627	6,657
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	508	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	84,198	-	-	-	-
ตรัง	เครื่องโทรศัพท์	13,532	12,213	10,686	9,205	5,460
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	24,762	22,689	21,517	15,695	12,392
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	25,495	21,787	23,137	23,683	19,881
	แท็บเล็ต	20,164	17,646	17,486	10,742	7,729
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	484	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	61,714	-	-	-	-
พังงา	เครื่องโทรศัพท์	14,495	6,058	6,142	4,265	4,385
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	14,753	7,801	9,234	9,675	6,145
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	12,881	7,229	7,558	6,659	6,171
	แท็บเล็ต	8,651	4,756	7,612	3,496	2,306
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	537	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	40,027	-	-	-	-
ภูเก็ต	เครื่องโทรศัพท์	38,345	21,294	18,279	12,374	8,330
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	56,965	35,403	31,243	28,980	21,878
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	47,492	49,377	40,109	35,256	29,047
	แท็บเล็ต	25,153	28,542	27,932	19,479	7,883
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	8,148	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	183,522	-	-	-	-
ระนอง	เครื่องโทรศัพท์	8,977	5,264	4,406	5,046	13,590
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	10,154	8,383	6,149	14,314	4,974
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	5,320	7,910	8,925	6,146	4,694
	แท็บเล็ต	6,979	8,994	5,708	4,673	2,622
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	0	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	62,584	-	-	-	-

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศ	จำนวนอุปกรณ์ (เครื่อง)				
		2557	2558	2559	2560	2561
สตูล	เครื่องโทรศัพท์	7,137	5,880	5,952	3,758	1,005
	คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ	9,514	8,711	10,481	10,615	11,219
	คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว	10,999	11,599	11,214	10,308	10,629
	แท็บเล็ต	17,049	11,852	8,831	5,184	3,594
	คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก(PDA)	375	-	-	-	-
	โทรศัพท์มือถือแบบ สมาร์ทโฟน	36,948	-	-	-	-

ที่มา : การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2564 <https://1th.me/hu17W>

2.2.2.4 ด้านความมั่นคง

(1) การดำเนินคดี

จำนวนสถิติการรับแจ้งกลุ่มคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2560 – 2562 พบว่ามีสถิติการรับแจ้งลดลงจากปี 2561 ซึ่งในปี 2562 จำนวนรายที่รับแจ้ง 812 ราย ลดลงร้อยละ 6.03 โดยคดีที่พบมากที่สุดฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ อันดับ 1 คือคดีทำร้ายร่างกาย มีการรับแจ้ง 393 ราย โดยจังหวัดภูเก็ตและตรังมีเหตุการณ์แจ้งมากที่สุดถึง 115 ราย อันดับ 2 คดีข้อหาพยายามฆ่าและพยายามฆ่า มีการรับแจ้ง 147 ราย โดยมีเหตุการณ์แจ้งมากที่สุดจังหวัดกระบี่ 64 ราย และตรัง 63 ราย ซึ่งเมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่าจังหวัดระนอง มีปริมาณการแจ้งความน้อยที่สุด เพียง 44 ราย ในปี 2562 ลงจากปี 2561 ร้อยละ 47.31

ตารางที่ 2.2.2-21 แสดงสถิติคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศ จำแนกตามประเภทความผิดในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2560-2562

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวน การรับแจ้ง จับกุมและผู้ต้องหา (ราย/คน)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
กลุ่มจังหวัดอันดามัน	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	977	693	831	937	864	864	812	706	862
	ฆ่าผู้อื่น	119	92	116	102	115	115	97	77	97
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	13	10	6	16	18	18	25	22	26
	พยายามฆ่า	176	119	156	193	163	163	147	126	160
	ทำร้ายร่างกาย	508	381	452	479	457	457	393	360	455
	ข่มขืนกระทำชำเรา	102	49	59	91	65	65	76	58	60
	อื่น ๆ	59	42	42	56	46	46	74	63	64
กระบี่	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	185	141	165	197	185	185	149	133	157
	ฆ่าผู้อื่น	27	29	40	34	33	33	17	16	18
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	1	2	0	4	7	7	7	6	7
	พยายามฆ่า	52	38	51	49	41	41	29	23	23
	ทำร้ายร่างกาย	72	54	53	83	86	86	63	59	80
	ข่มขืนกระทำชำเรา	18	5	8	10	6	6	14	11	11
	อื่น ๆ	15	13	13	17	12	12	19	18	18
ตรัง	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	283	222	259	274	281	281	265	235	285

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวน การรับแจ้ง จับกุมและผู้ต้องหา (ราย/คน)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	ฆ่าผู้อื่น	43	29	38	37	56	56	43	36	43
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	4	3	2	2	2	2	3	3	3
	พยายามฆ่า	65	39	49	72	62	62	62	51	70
	ทำร้ายร่างกาย	130	122	135	124	127	127	115	110	133
	ข่มขืนกระทำชำเรา	27	18	23	25	22	22	30	25	26
	อื่น ๆ	14	11	12	14	12	12	12	10	10
พังงา	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	131	83	101	90	87	87	86	78	95
	ฆ่าผู้อื่น	11	6	9	7	7	7	10	7	10
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	2	1	2	1	2	2	1	1	1
	พยายามฆ่า	12	11	12	13	15	15	18	16	20
	ทำร้ายร่างกาย	84	54	68	58	53	53	44	43	52
	ข่มขืนกระทำชำเรา	14	7	7	5	3	3	5	4	5
	อื่น ๆ	8	4	3	6	7	7	8	7	7
ภูเก็ต	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	205	132	170	194	149	149	184	149	186
	ฆ่าผู้อื่น	20	16	14	9	8	8	14	10	16
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	3	1	1	5	4	4	8	7	8
	พยายามฆ่า	21	9	16	30	16	16	14	13	15
	ทำร้ายร่างกาย	133	92	124	121	104	104	115	96	123
	ข่มขืนกระทำชำเรา	18	6	8	23	12	12	14	8	8
	อื่น ๆ	10	8	7	6	5	5	19	15	16
ระนอง	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	72	60	72	80	93	93	44	41	60
	ฆ่าผู้อื่น	6	4	6	4	5	5	5	3	4
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	3	3	1	3	2	2	3	3	5
	พยายามฆ่า	21	19	25	19	23	23	9	9	14
	ทำร้ายร่างกาย	28	23	29	41	51	51	22	22	33
	ข่มขืนกระทำชำเรา	10	8	8	6	5	5	3	2	2
	อื่น ๆ	4	3	3	7	7	7	2	2	2
สตูล	ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ	101	55	64	102	69	69	84	70	79
	ฆ่าผู้อื่น	12	8	9	11	6	6	8	5	6
	ทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตาย	0	0	0	1	1	1	3	2	2
	พยายามฆ่า	5	3	3	10	6	6	15	14	18
	ทำร้ายร่างกาย	61	36	43	52	36	36	34	30	34
	ข่มขืนกระทำชำเรา	15	5	5	22	17	17	10	8	8
	อื่น ๆ	8	3	4	6	3	3	14	11	11

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

จำนวนสถิติการรับแจ้งกลุ่มคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2560 – 2562 พบว่ามีสถิติการรับแจ้งลดลงจากปี 2561 ซึ่งในปี 2562 จำนวนรายที่รับแจ้ง 2,601 ราย ลดลงร้อยละ 11.47 โดยคดีที่พบมากที่สุดฐานความผิดเกี่ยวกับคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน อันดับ 1 คือคดีลักทรัพย์ มีการรับแจ้ง 1,390 ราย โดยจังหวัดภูเก็ตมีเหตุการณ์แจ้งมากที่สุดถึง 467

ราย อันดับ 2 คดีฉ้อโกง มีการรับแจ้ง 337 ราย โดยมีเหตุแจ้งมากที่สุดจังหวัดภูเก็ต 116 ราย และตรัง 82 ราย ซึ่งเมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่าจังหวัดระนอง มีปริมาณการแจ้งเหตุน้อยที่สุด เพียง 116 ราย ในปี 2562 ลงจากปี 2561 ร้อยละ 10.15

ตารางที่ 2.2.2-22 แสดงสถิติคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำแนกตามประเภทความผิด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2560-2562

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
กลุ่มจังหวัดอันดามัน	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	2,880	1,552	2,026	2,938	2,304	2,304	2,601	1,966	2,399
	ปล้นทรัพย์สิน	8	3	14	2	7	7	3	3	5
	ชิงทรัพย์	40	27	38	43	40	40	33	28	32
	วิ่งราวทรัพย์สิน	61	45	49	73	82	82	44	34	36
	ลักทรัพย์	1,503	863	1,145	1,553	1,291	1,291	1,390	1,089	1,318
	กรรโชกทรัพย์	13	7	13	6	6	6	2	2	6
	ฉ้อโกง	310	122	178	317	172	172	337	216	276
	ยักยอกทรัพย์สิน	329	117	146	342	210	210	290	201	229
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	177	102	122	153	123	123	128	99	117
	รับของโจร	27	17	22	9	14	14	16	13	16
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	1	7	7	1	0	0
	วางเพลิง	7	4	5	17	16	16	13	10	10
	อื่น ๆ	318	201	229	281	225	225	284	233	299
	การโจรกรรมรถยนต์	10	6	7	12	10	10	2	2	4
การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	77	38	58	129	101	101	58	36	51	
กระบี่	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	706	388	489	635	507	507	511	403	499
	ปล้นทรัพย์สิน	2	2	6	2	7	7	0	0	0
	ชิงทรัพย์	8	8	5	14	12	12	0	0	0
	วิ่งราวทรัพย์สิน	14	7	7	17	15	15	9	6	6
	ลักทรัพย์	366	222	287	355	310	310	286	225	282
	กรรโชกทรัพย์	1	1	1	2	1	1	1	1	1
	ฉ้อโกง	90	35	49	94	48	48	49	32	42
	ยักยอกทรัพย์สิน	55	18	23	60	39	39	55	43	47
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	31	15	18	28	21	21	18	18	20
	รับของโจร	5	6	4	2	2	2	1	1	1
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	วางเพลิง	1	0	0	3	3	3	4	4	4
	อื่น ๆ	75	48	54	58	49	49	68	60	76
	การโจรกรรมรถยนต์	7	4	5	6	3	3	1	1	2
การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	51	22	30	58	39	39	19	12	18	
ตรัง	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	605	400	525	683	620	620	593	487	609
	ปล้นทรัพย์สิน	2	1	8	0	0	0	2	2	4
	ชิงทรัพย์	8	7	11	10	12	12	8	7	7
	วิ่งราวทรัพย์สิน	10	7	11	23	25	25	9	9	9
	ลักทรัพย์	301	193	242	357	345	345	279	222	285
	กรรโชกทรัพย์	2	2	5	1	3	3	0	0	0
	ฉ้อโกง	48	33	43	51	39	39	82	73	101
	ยักยอกทรัพย์สิน	86	53	73	117	86	86	80	66	79

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	59	39	48	44	34	34	36	27	27
	รับของโจร	9	3	7	6	11	11	8	7	9
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	วางเพลิง	3	2	2	5	6	6	7	5	5
	อื่น ๆ	63	51	57	69	59	59	66	60	69
	การโจรกรรมรถยนต์	1	1	1	5	5	5	0	0	0
	การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	13	8	17	27	23	23	16	9	14
พังงา	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	330	175	249	277	196	196	245	193	223
	ปล้นทรัพย์สิน	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ชิงทรัพย์สิน	5	2	5	0	0	0	2	1	1
	วิ่งราวทรัพย์สิน	8	8	8	2	1	1	0	0	0
	ลักทรัพย์สิน	184	105	162	159	113	113	113	97	111
	กรรโชกทรัพย์สิน	2	1	2	0	0	0	0	0	0
	ฉ้อโกง	23	6	7	20	12	12	33	17	22
	ยักยอกทรัพย์สิน	32	12	15	24	10	10	27	19	19
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	25	11	13	27	22	22	26	20	23
	รับของโจร	2	1	1	0	0	0	0	0	0
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	วางเพลิง	2	1	1	3	1	1	0	0	0
	อื่น ๆ	42	24	26	42	37	37	40	35	43
	การโจรกรรมรถยนต์	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	5	4	9	6	9	9	4	4	4
ภูเก็ต	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	792	375	510	769	575	575	817	579	694
	ปล้นทรัพย์สิน	2	0	0	0	0	0	0	0	0
	ชิงทรัพย์สิน	13	5	10	16	13	13	19	17	21
	วิ่งราวทรัพย์สิน	20	16	20	25	37	37	17	12	14
	ลักทรัพย์สิน	410	239	326	416	354	354	467	373	437
	กรรโชกทรัพย์สิน	7	2	4	2	1	1	1	1	5
	ฉ้อโกง	106	29	56	113	51	51	116	59	67
	ยักยอกทรัพย์สิน	104	14	17	98	36	36	88	45	54
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	40	19	28	23	19	19	30	19	20
	รับของโจร	8	5	8	0	0	0	6	4	5
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	1	7	7	1	0	0
	วางเพลิง	0	0	0	2	3	3	1	1	1
	อื่น ๆ	81	45	40	73	54	54	64	43	65
	การโจรกรรมรถยนต์	0	0	0	1	2	2	0	0	0
	การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	1	1	1	6	6	6	7	5	5
ระนอง	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	185	93	132	128	134	134	115	91	118
	ปล้นทรัพย์สิน	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	ชิงทรัพย์สิน	5	4	6	0	0	0	1	1	1
	วิ่งราวทรัพย์สิน	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ลักทรัพย์สิน	75	41	58	66	69	69	50	43	56
	กรรโชกทรัพย์สิน	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ฉ้อโกง	24	10	13	12	11	11	23	16	20
	ยักยอกทรัพย์สิน	36	12	13	23	23	23	23	18	20
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	12	8	9	16	19	19	3	2	6

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	รับของโจร	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	วางเพลิง	1	1	2	1	1	1	0	0	0
	อื่น ๆ	29	17	31	10	11	11	9	9	12
	การโจรกรรมรถยนต์	0	0	0	0	0	0	1	1	2
	การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	2	0	0	15	17	17	5	1	1
สตูล	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	262	121	121	305	161	161	320	213	256
	ปล้นทรัพย์สิน	1	0	0	0	0	0	1	1	1
	ชิงทรัพย์	1	1	1	3	3	3	3	2	2
	วิ่งราวทรัพย์สิน	9	7	3	6	4	4	9	7	7
	ลักทรัพย์	167	63	70	200	100	100	195	129	147
	กรรโชกทรัพย์	1	1	1	1	1	1	0	0	0
	ฉ้อโกง	19	9	10	27	11	11	34	19	24
	ยึดออกทรัพย์สิน	16	8	5	20	16	16	17	10	10
	ทำให้เสียทรัพย์สิน	10	10	6	15	8	8	15	13	21
	รับของโจร	3	2	2	1	1	1	1	1	1
	ลักพาเรียกค่าไถ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	วางเพลิง	0	0	0	3	2	2	1	0	0
	อื่น ๆ	28	16	21	29	15	15	37	26	34
	การโจรกรรมรถยนต์	2	1	1	0	0	0	0	0	0
	การโจรกรรมรถจักรยานยนต์	5	3	1	17	7	7	7	5	9

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

ตารางที่ 2.2.2-23 แสดงสถิติคดีอาญาความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2560-2562

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
กลุ่ม อันดามัน	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	37,902	36,664	41,974	37,433	40,175	40,175	39,534	38,876	41,987
	ยาเสพติด	23,320	22,674	25,512	23,498	24,846	24,846	25,723	25,232	27,163
	ผลิต	2,063	2,011	2,438	1,458	1,779	1,779	1,358	1,334	1,724
	นำเข้า	33	31	38	31	32	32	42	42	51
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	2	2	2
	จำหน่าย	429	413	434	363	405	405	327	321	361
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	3,643	3,477	4,075	3,937	4,540	4,540	3,956	3,829	4,553
	ครอบครอง	12,961	12,683	14,203	12,110	12,732	12,732	12,056	11,914	12,660
	เสพยาเสพติด	4,186	4,053	4,319	5,590	5,346	5,346	7,968	7,777	7,799
	อื่น ๆ	5	6	5	9	12	12	14	13	13
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	2,650	2,490	2,724	2,006	1,977	1,977	1,992	1,899	1,956
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	45	43	45	39	40	40	27	17	17
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	1,668	1,554	1,731	1,408	1,382	1,382	1,482	1,422	1,473
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	564	531	575	297	299	299	252	243	246
	วัตถุระเบิด	7	3	3	10	13	13	13	9	10
	อื่น ๆ	366	359	370	252	243	243	218	208	210

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)									
		2560			2561			2562			
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	
	การพนัน	1,188	1,236	2,890	1,447	2,963	2,963	728	722	1,801	
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	8	8	308	5	156	156	3	3	92	
	สลากกินรวบ	266	265	265	257	259	259	203	202	207	
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	260	292	317	576	606	606	121	121	160	
	การพนันอื่น ๆ	654	671	2,000	609	1,942	1,942	401	396	1,342	
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	3	3	4	2	2	2	1	1	1	
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	1,648	1,531	1,614	1,643	1,671	1,671	1,854	1,843	1,876	
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	7,666	7,342	7,785	7,172	7,056	7,056	7,470	7,431	7,438	
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	800	779	827	1,175	1,156	1,156	1,275	1,272	1,272	
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	627	609	618	490	504	504	491	476	480	
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	580	560	575	460	474	474	425	411	415	
	พ.ร.บ.สุรา	47	49	43	30	30	30	66	65	65	
กระบี่	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	5,453	5,362	6,091	5,136	5,591	5,591	5,587	5,513	6,044	
	ยาเสพติด	4,133	4,070	4,528	4,099	4,387	4,387	4,555	4,509	4,817	
	ผลิต	303	296	343	147	163	163	127	127	142	
	นำเข้า	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	จำหน่าย	100	95	103	52	65	65	60	57	70	
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	808	779	930	953	1,119	1,119	886	858	1,040	
	ครอบครอง	2,681	2,659	2,904	2,711	2,809	2,809	2,828	2,815	2,913	
	เสพยาเสพติด	240	240	247	234	228	228	654	652	652	
	อื่น ๆ	1	1	1	2	3	3	0	0	0	
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	644	621	679	538	542	542	552	537	551	
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	12	12	16	9	8	8	2	1	1	
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	395	379	410	361	365	365	381	371	382	
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	182	175	192	123	123	123	89	86	87	
	วัตถุระเบิด	2	0	0	4	6	6	3	3	4	
	อื่น ๆ	53	55	61	41	40	40	77	76	77	
	การพนัน	267	285	536	258	423	423	218	217	421	
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	สลากกินรวบ	35	36	34	70	70	70	116	115	116	
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	124	144	116	109	110	110	34	34	41	
	การพนันอื่น ๆ	108	105	386	79	243	243	68	68	264	
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	1	1	1	0	0	0	0	0	0	
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	122	103	120	55	57	57	69	69	69	
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	241	258	199	131	128	128	82	81	82	
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	15	14	15	16	16	16	30	30	30	
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	30	10	13	39	38	38	81	70	74	
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	30	10	13	33	32	32	80	69	73	
	พ.ร.บ.สุรา	0	0	0	6	6	6	1	1	1	
	ตรัง	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	5,982	5,967	6,770	5,136	5,805	5,805	5,232	5,167	5,751
		ยาเสพติด	4,429	4,377	4,932	3,708	3,982	3,982	4,198	4,151	4,478

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	ผลิต	572	559	686	343	399	399	291	284	333
	นำเข้า	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	จำหน่าย	69	69	73	45	53	53	12	11	12
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	671	649	777	703	829	829	765	739	911
	ครอบครอง	1,521	1,511	1,698	1,073	1,162	1,162	1,191	1,179	1,275
	เสพยาเสพติด	1,596	1,589	1,698	1,540	1,534	1,534	1,938	1,937	1,946
	อื่น ๆ	0	0	0	4	5	5	1	1	1
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	634	572	662	419	416	416	360	342	356
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	11	7	10	6	9	9	10	5	5
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	456	410	476	357	352	352	305	294	306
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	110	104	113	31	31	31	22	20	22
	วัตถุระเบิด	3	1	1	1	1	1	4	4	4
	อื่น ๆ	54	50	62	24	23	23	19	19	19
	การพนัน	326	364	663	362	758	758	147	147	390
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	1	2	0	1	29	29	1	1	40
	สลากกินรวบ	100	99	109	79	81	81	29	29	32
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	30	42	23	99	100	100	5	5	6
	การพนันอื่น ๆ	195	221	531	183	548	548	112	112	312
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	0	0	0	1	1	1	0	0	0
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	78	97	53	65	69	69	324	324	324
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	511	552	457	562	562	562	142	142	142
	ความผิดเกี่ยวกับสถาบันบริการ	1	1	1	3	3	3	0	0	0
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3	4	2	16	14	14	61	61	61
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2	2	2	13	11	11	45	45	45
	พ.ร.บ.สุรา	1	2	0	3	3	3	16	16	16
พังงา	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	4,262	3,964	4,343	4,210	4,251	4,251	4,559	4,407	4,662
	ยาเสพติด	2,561	2,335	2,551	2,608	2,497	2,497	2,916	2,804	2,945
	ผลิต	275	255	265	193	190	190	114	107	112
	นำเข้า	2	2	2	0	0	0	0	0	0
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	จำหน่าย	93	87	92	53	62	62	28	28	31
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	369	321	395	362	436	436	480	463	544
	ครอบครอง	1,294	1,223	1,326	1,131	1,125	1,125	1,072	1,036	1,086
	เสพยาเสพติด	528	447	471	869	684	684	1,222	1,170	1,172
	อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	467	429	446	314	296	296	337	303	309
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	3	2	3	2	2	2	4	2	2
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	270	246	261	193	183	183	274	249	255
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	77	67	71	41	40	40	37	35	35
	วัตถุระเบิด	1	1	1	1	2	2	1	1	1
	อื่น ๆ	116	113	110	77	69	69	21	16	16

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)									
		2560			2561			2562			
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	
	การพนัน	126	121	265	166	335	335	62	60	159	
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	1	1	7	1	26	26	0	0	0	
	สลากกินรวบ	53	51	49	41	41	41	23	23	23	
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	0	0	0	56	53	53	1	1	1	
	การพนันอื่น ๆ	72	69	209	68	215	215	38	36	135	
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	132	116	127	43	63	63	64	63	72	
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	294	313	244	13	10	10	40	40	40	
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	655	625	689	1,045	1,030	1,030	1,120	1,117	1,117	
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	27	25	21	21	20	20	20	20	20	
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3	0	0	21	20	20	20	20	20	
	พ.ร.บ.สุรา	24	25	21	0	0	0	0	0	0	
ภูเก็ต	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	14,667	14,078	16,552	14,959	16,057	16,057	15,711	15,417	16,584	
	ยาเสพติด	6,445	6,282	7,480	7,000	7,704	7,704	7,518	7,283	8,183	
	ผลิต	397	407	578	535	728	728	615	606	880	
	นำเข้า	0	0	0	0	0	0	3	3	3	
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	2	2	2	
	จำหน่าย	93	92	86	154	166	166	169	169	188	
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	961	915	1,101	1,029	1,178	1,178	936	902	1,106	
	ครอบครอง	4,648	4,544	5,320	4,340	4,711	4,711	4,094	4,025	4,417	
	เสพยาเสพติด	344	322	392	941	919	919	1,697	1,575	1,586	
	อื่น ๆ	2	2	3	1	2	2	2	1	1	
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	447	430	455	308	310	310	298	291	302	
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	6	7	6	14	16	16	4	4	4	
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	285	272	299	212	208	208	235	230	241	
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	85	81	80	42	46	46	30	30	30	
	วัตถุระเบิด	1	1	1	2	2	2	1	0	0	
	อื่น ๆ	70	69	69	38	38	38	28	27	27	
	การพนัน	278	271	844	387	889	889	175	172	421	
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	3	2	115	3	101	101	0	0	0	
	สลากกินรวบ	42	39	41	36	36	36	8	8	9	
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	59	59	115	185	199	199	68	68	68	
	การพนันอื่น ๆ	174	171	573	163	553	553	99	96	344	
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	2	2	3	1	1	1	1	1	1	
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	326	308	336	387	383	383	233	225	227	
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	6,505	6,107	6,761	6,373	6,261	6,261	7,079	7,041	7,046	
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	115	126	109	94	90	90	110	110	110	
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	549	552	564	409	419	419	297	294	294	
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	543	546	558	389	399	399	265	262	262	
	พ.ร.บ.สุรา	6	6	6	20	20	20	32	32	32	
	ระนอง	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	3,381	3,324	3,775	3,843	4,029	4,029	4,056	4,024	4,197
		ยาเสพติด	2,033	2,046	2,152	2,333	2,409	2,409	2,496	2,470	2,550

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	ผลิต	158	162	160	126	137	137	53	53	57
	นำเข้า	1	1	2	3	4	4	6	6	8
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	จำหน่าย	39	38	43	30	31	31	37	35	38
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	411	426	450	484	537	537	370	363	401
	ครอบครอง	1,171	1,157	1,265	1,376	1,387	1,387	1,326	1,322	1,355
	เสพยาเสพติด	251	259	231	313	312	312	699	686	686
	อื่น ๆ	2	3	1	1	1	1	5	5	5
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	196	198	215	237	225	225	236	232	235
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	4	3	3	2	0	0	0	0	0
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	108	107	129	148	141	141	157	154	157
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	35	36	39	31	28	28	29	29	29
	วัตถุระเบิด	0	0	0	1	1	1	1	1	1
	อื่น ๆ	49	52	44	55	55	55	49	48	48
	การพนัน	69	72	329	104	217	217	47	47	116
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	2	2	124	0	0	0	0	0	0
	สลากกินรวบ	16	18	16	12	12	12	15	15	15
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	1	1	1	51	52	52	1	1	1
	การพนันอื่น ๆ	50	51	188	41	153	153	31	31	100
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	976	902	963	1,068	1,067	1,067	1,148	1,146	1,166
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	80	80	90	81	83	83	113	113	114
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	13	12	12	16	16	16	14	14	14
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	14	14	14	4	12	12	2	2	2
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0	0	0	4	12	12	2	2	2
	พ.ร.บ.สุรา	14	14	14	0	0	0	0	0	0
สรุป	คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	4,157	3,969	4,443	4,149	4,442	4,442	4,389	4,348	4,749
	ยาเสพติด	3,719	3,564	3,869	3,750	3,867	3,867	4,040	4,015	4,190
	ผลิต	358	332	406	114	162	162	158	157	200
	นำเข้า	30	28	34	28	28	28	33	33	40
	ส่งออก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	จำหน่าย	35	32	37	29	28	28	21	21	22
	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	423	387	422	406	441	441	519	504	551
	ครอบครอง	1,646	1,589	1,690	1,479	1,538	1,538	1,545	1,537	1,614
	เสพยาเสพติด	1,227	1,196	1,280	1,693	1,669	1,669	1,758	1,757	1,757
	อื่น ๆ	0	0	0	1	1	1	6	6	6
	อาวุธปืนและวัตถุระเบิด	262	240	267	190	188	188	209	194	203
	อาวุธปืนสงคราม (ไม่สามารถออกใบอนุญาตได้)	9	12	7	6	5	5	7	5	5
	อาวุธปืนธรรมดา (ไม่มีทะเบียน)	154	140	156	137	133	133	130	124	132
	อาวุธปืนธรรมดา (มีทะเบียน)	75	68	80	29	31	31	45	43	43
	วัตถุระเบิด	0	0	0	1	1	1	3	0	0
	อื่น ๆ	24	20	24	17	18	18	24	22	23

จังหวัด	ประเภทความผิด	จำนวนคดีอาญาคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย (ราย)								
		2560			2561			2562		
		รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา	รับแจ้ง	จับกุม	ผู้ต้องหา
	การพนัน	122	123	253	170	341	341	79	79	294
	บ่อนการพนัน (เล่นการพนันตั้งแต่ 20 คน ขึ้นไป)	1	1	62	0	0	0	2	2	52
	สลากกินรวบ	20	22	16	19	19	19	12	12	12
	ทายผลฟุตบอล/ออนไลน์	46	46	62	76	92	92	12	12	43
	การพนันอื่น ๆ	55	54	113	75	230	230	53	53	187
	ความผิดเกี่ยวกับวัสดุ สื่อ สิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง	14	5	15	25	32	32	16	16	18
	ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	35	32	34	12	12	12	14	14	14
	ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	4	4	4	1	1	1	30	29	29
	พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2	2	2	0	0	0	13	13	13
	พ.ร.บ.สุรา	2	2	2	1	1	1	17	16	16

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

จำนวนสถิติการรับแจ้งกลุ่มคดียาเสพติดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2560-2562 พบว่า สถิติคดียาเสพติดลดลงจากปี 2561 ซึ่งในปี 2562 จำนวนคดียาเสพติด 12,847 คดี ลดลงร้อยละ 30.20 โดยคดีที่พบมากที่สุดฐานความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติด อันดับ 1 คือ เมทแอมเฟตามีน 7,926 คดี โดยจังหวัดตรังมีเหตุแจ้งมากที่สุดถึง 3,213 ราย อันดับ 2 คือ พืชกระท่อม 3,370 คดี โดยจังหวัดสตูลมีเหตุแจ้งมากที่สุด 998 ราย ซึ่งเมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่าจังหวัดพังงา มีปริมาณการแจ้งเหตุ น้อยที่สุด เพียง 692 ราย ในปี 2562 ลงจากปี 2561 ร้อยละ 33.62

ตารางที่ 2.2.2-24 แสดงจำนวนคดียาเสพติดจำแนกตามชนิดยาเสพติด
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนคดียาเสพติด (คดี)				
		2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มจังหวัด อันดามัน	รวม	12,818	13,900	16,426	18,408	12,847
	เฮโรอีน	19	22	26	52	17
	เฮ็กซ์ตาซี	2	4	8	5	1
	กัญชาแห้ง	1,209	1,168	1,126	1,087	408
	พืชกระท่อม	6,220	7,285	6,860	5,942	3,370
	เมทแอมเฟตามีน	4,064	3,960	6,592	9,232	7,926
	ไอซ์	1,291	1,450	1,801	2,071	1,108
	โคคาอีน (โคเคน)	13	10	10	14	13
	คีตามีน	0	1	3	5	4
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
กระบี่	รวม	2,204	2,447	2,982	2,782	1,407
	เฮโรอีน	0	0	0	0	1

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนคดียาเสพติด (คดี)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	เฮโรอีน	1	0	0	0	1
	กัญชาแห้ง	222	214	217	185	58
	พืชกระท่อม	907	1,129	1,188	849	395
	เมทแอมเฟตามีน	852	895	1,377	1,512	858
	ไอซ์	221	208	199	234	92
	โคคาอีน (โคเคน)	1	1	0	0	0
	คีตามีน	0	0	1	2	2
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
ตรัง	รวม	2,765	2,200	2,764	3,696	4,165
	เฮโรอีน	0	0	0	0	0
	เฮโรอีน	0	2	1	0	0
	กัญชาแห้ง	204	59	39	74	55
	พืชกระท่อม	1,196	1,101	991	846	753
	เมทแอมเฟตามีน	1,321	987	1,666	2,675	3,213
	ไอซ์	44	51	67	100	144
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0	0	0
	คีตามีน	0	0	0	1	0
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
พังงา	รวม	1,093	1,524	2,022	2,058	692
	เฮโรอีน	0	0	3	0	1
	เฮโรอีน	0	0	1	0	0
	กัญชาแห้ง	90	147	158	118	33
	พืชกระท่อม	620	882	882	864	233
	เมทแอมเฟตามีน	242	363	763	877	350
	ไอซ์	141	132	215	198	75
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0	0	0
	คีตามีน	0	0	0	1	0
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
ภูเก็ต	รวม	3,144	4,015	4,200	4,998	1,739
	เฮโรอีน	19	19	21	42	10
	เฮโรอีน	1	2	6	4	
	กัญชาแห้ง	412	538	506	510	140
	พืชกระท่อม	1,469	2,040	1,746	1,630	479
	เมทแอมเฟตามีน	418	496	913	1,665	683
	ไอซ์	813	910	996	1,133	412
	โคคาอีน (โคเคน)	12	9	10	14	13
	คีตามีน	0	1	2	0	2
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
ระนอง	รวม	1,171	1,342	1,478	1,842	996
	เฮโรอีน	0	0	1	0	0

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนคดียาเสพติด (คดี)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	เฮโรอีน	0	0	0	0	0
	กัญชาแห้ง	38	62	54	85	34
	พืชกระท่อม	873	859	786	921	512
	เมทแอมเฟตามีน	230	351	449	583	269
	ไอซ์	30	70	188	252	181
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0	0	0
	คีตามีน	0	0	0	1	0
	โคเดอีน	0	0	0	0	0
สตูล	รวม	2,441	2,372	2,980	3,032	3,848
	เฮโรอีน	0	3	1	10	5
	เฮโรอีน	0	0	0	1	0
	กัญชาแห้ง	243	148	152	115	88
	พืชกระท่อม	1,155	1,274	1,267	832	998
	เมทแอมเฟตามีน	1,001	868	1,424	1,920	2,553
	ไอซ์	42	79	136	154	204
	โคคาอีน (โคเคน)	0	0	0	0	0
	คีตามีน	0	0	0	0	0
	โคเดอีน	0	0	0	0	0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

ตารางที่ 2.2.2-25 แสดงน้ำหนักของกลางยาเสพติดจำแนกตามชนิดยาเสพติด
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2562

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนน้ำหนักของกลางยาเสพติด (กิโลกรัม)				
		2558	2559	2560	2561	2562
กลุ่มจังหวัดอันดามัน	รวม	12,449.59	22,626.55	27,496.83	8,981,798.62	5,808,788.43
	เฮโรอีน	1.74	0.39	0.60	0.31	0.03
	เฮโรอีน	0.03	0.00	0.02	916.50	10.00
	กัญชาแห้ง	60.90	354.11	2,581.66	1,630.30	460.48
	พืชกระท่อม	12,229.73	22,152.54	24,134.75	18,658.08	10,428.76
	เมทแอมเฟตามีน	119.49	97.55	735.87	8,959,725.60	5,797,812.20
	ไอซ์	25.15	20.13	42.65	865.75	71.57
	โคคาอีน (โคเคน)	12.55	1.82	1.28	2.07	4.88
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.01	0.51
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
กระบี่	รวม	2,077.58	4,719.03	4,294.20	1,455,554.66	1,074,183.67
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนน้ำหนักของกลางยาเสพติด (กิโลกรัม)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	10.00
	ไอซ์	8.12	10.39	36.47	17.28	3.20
	กัญชาแห้ง	2,029.96	4,667.34	4,148.28	3,067.69	685.87
	พืชกระท่อม	29.52	36.09	96.99	1,452,457.80	1,073,471.51
	ไอซ์	7.38	5.21	12.46	11.89	13.06
	โคคาอีน (โคเคน)	2.60	0.00	0.00	0.00	0.00
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.03
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ตรัง	รวม	2,512.00	4,758.01	9,317.72	1,893,732.16	3,609,278.05
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ไอซ์	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00
	กัญชาแห้ง	10.45	3.71	7.09	1,104.38	3.44
	พืชกระท่อม	2,437.10	4,736.33	8,811.84	2,822.18	1,465.54
	เมทแอมเฟตามีน	57.16	17.70	493.58	1,889,794.10	3,607,767.07
	ไอซ์	7.29	0.27	5.20	11.50	42.00
	โคคาอีน (โคเคน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
พังงา	รวม	1,461.60	2,915.12	2,852.77	708,173.42	636,239.42
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ไอซ์	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00
	กัญชาแห้ง	1.70	4.42	457.00	19.69	3.21
	พืชกระท่อม	1,447.92	2,896.38	2,381.46	3,769.37	4,633.72
	เมทแอมเฟตามีน	10.20	13.28	12.99	704,378.70	631,601.29
	ไอซ์	1.78	1.04	1.31	5.66	1.20
	โคคาอีน (โคเคน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ภูเก็ต	รวม	2,103.67	5,074.61	3,570.81	608,405.00	223,408.93
	เฮโรอีน	1.74	0.39	0.59	0.30	0.02
	ไอซ์	0.03	0.00	0.01	916.00	0.00
	กัญชาแห้ง	15.39	135.92	58.01	32.05	10.17
	พืชกระท่อม	2,057.44	4,903.30	3,468.50	5,082.06	1,310.45
	เมทแอมเฟตามีน	12.26	21.00	22.42	602,353.00	222,071.33
	ไอซ์	6.86	12.18	20.00	19.52	11.60

จังหวัด	ชนิดยาเสพติด	จำนวนน้ำหนักของกลางยาเสพติด (กิโลกรัม)				
		2558	2559	2560	2561	2562
	โคคาอีน (โคเคน)	9.95	1.82	1.28	2.07	4.88
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.48
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ระนอง	รวม	1,253.65	1,238.32	839.78	3,627,279.25	70,258.77
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	เฮ็คซ์ตาซี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	กัญชาแห้ง	3.60	1.68	5.33	3.87	4.71
	พืชกระท่อม	1,245.35	1,231.48	824.97	2,167.26	697.46
	เมทแอมเฟตามีน	3.85	4.35	7.82	3,625,104.20	69,553.99
	ไอซ์	0.85	0.81	1.66	3.92	2.61
	โคคาอีน (โคเคน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
สตูล	รวม	3,041.09	3,921.45	6,621.55	688,654.12	195,419.59
	เฮโรอีน	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01
	เฮ็คซ์ตาซี	0.00	0.00	0.00	0.50	0.00
	กัญชาแห้ง	21.64	197.99	2,017.76	453.03	435.75
	พืชกระท่อม	3,011.96	3,717.71	4,499.70	1,749.52	1,635.72
	เมทแอมเฟตามีน	6.50	5.13	102.07	685,637.80	193,347.01
	ไอซ์	0.99	0.62	2.02	813.26	1.10
	โคคาอีน (โคเคน)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	คีตามีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	โคเดอีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

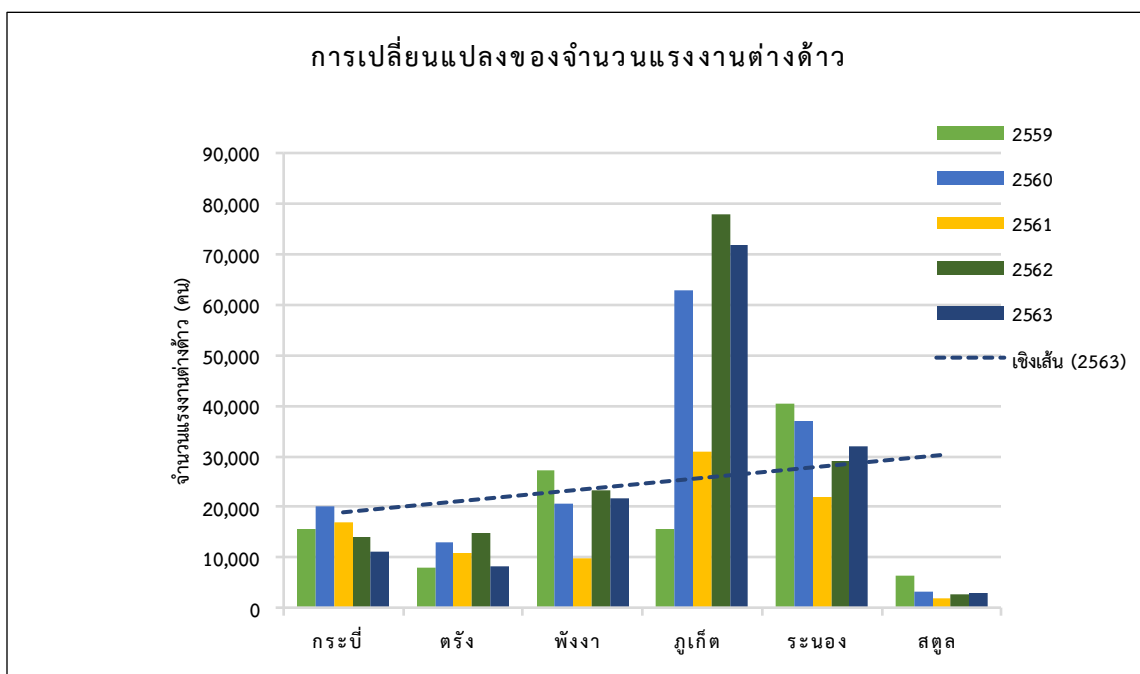
เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564 <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx>

(2) แรงงานต่างด้าว

ในปี 2563 ประเทศไทยมีจำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวน 2,512,328 คน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 16.41 ภาคใต้มีจำนวนแรงงานต่างด้าว จำนวน 339,402 คน ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 13.88 และเมื่อพิจารณารายพื้นที่ พบว่า กลุ่มอ่าวไทย มีปริมาณแรงงานมากที่สุด จำนวน 178,185 คน คิดเป็นร้อยละ 52.49 ของภาคใต้ รองลงมาคือกลุ่มอันดามัน จำนวน 147,823 คน คิดเป็นร้อยละ 43.55 ของภาคใต้ และกลุ่มชายแดน จำนวน 13,394 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94 ของภาคใต้

เมื่อพิจารณาในภาพรวมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าวสูงสุด ได้แก่ ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ ตรังและสตูลตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในปี 2562 พบว่า จังหวัดตรัง กระบี่ ภูเก็ต พังงา มีจำนวนแรงงานลดลง และมีจังหวัด สตูล ระนอง กลับมีแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น เนื่องจากทั้ง 2 จังหวัดมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพบว่าแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่กลุ่มอันดามันอาชีพหลัก ๆ เช่น งานก่อสร้าง งานทำความสะอาด งานทำสวนทำไร่ งานเกษตร งานประมงและงานรับจ้างทั่วไป เป็นต้น

ภาพที่ 2.2.2-3 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนแรงงานต่างด้าว
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2558-2563

ตารางที่ 2.2-26 แสดงจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2563

จังหวัด	จำนวนแรงงานต่างด้าว (คน)					การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	2563	
ประเทศ	1,476,841	2,062,807	2,120,546	3,005,376	2,512,328	-16.41
ภาคใต้	265,678	374,401	250,094	394,095	339,402	-13.88
กลุ่มอ่าวไทย	145,697	210,559	149,750	216,064	178,185	-17.53
กลุ่มชายแดน	6,463	7,113	7,866	16,215	13,394	-17.40
กลุ่มอันดามัน	113,518	156,729	92,478	161,816	147,823	-8.65
กระบี่	15,725	20,132	16,993	14,188	11,208	-21.00
ตรัง	8,119	12,890	10,895	14,910	8,187	-45.09
พังงา	27,168	20,643	9,805	23,273	21,619	-7.11
ภูเก็ต	15,575	62,878	30,868	77,793	71,808	-7.69
ระนอง	40,535	37,049	22,099	29,042	32,066	10.41
สตูล	6,396	3,137	1,818	2,610	2,935	12.45

ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2564

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/02.aspx>

2.2.2.5 ดัชนีความก้าวหน้าของคน Human Achievement Index (HAI)²

จังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามันส่วนใหญ่มีความก้าวหน้าการพัฒนามนุษย์เพิ่มขึ้น ในปี 2562 เปรียบเทียบกับปี 2558 ได้แก่ ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ สตูล

1. ด้านสุขภาพ ภูเก็ตและระนอง อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านสุขภาพมากที่สุดในประเทศ
2. ด้านการศึกษา ภูเก็ต อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการศึกษามากที่สุดในประเทศ
3. ด้านชีวิตการงาน สตูล อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านชีวิตการงานน้อยที่สุดในประเทศ
4. ด้านรายได้ ภูเก็ต อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านรายได้มากที่สุดในประเทศ
5. ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม พังงา อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมน้อยที่สุดในประเทศ
6. ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ภูเก็ต อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการคมนาคมและการสื่อสารมากที่สุดในประเทศ
7. ด้านการมีส่วนร่วม ภูเก็ต อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการมีส่วนร่วม น้อยที่สุดในประเทศ

² ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) เป็นดัชนีที่สะท้อน ความก้าวหน้าการพัฒนามนุษย์ในระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยยึดกรอบแนวคิดการพัฒนามนุษย์ที่ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัย และเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคม อย่างมีศักดิ์ศรี

ตารางที่ 2.3-1 แสดงการจัดลำดับดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)
และดัชนีย่อยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

ลำดับที่ดัชนีย่อยจากภาพรวม 77 จังหวัด									
จังหวัด	ดัชนี HAI	สุขภาพ	การศึกษา	ชีวิตการงาน	รายได้	ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	ชีวิตครอบครัวและชุมชน	การคมนาคมและการสื่อสาร	การมีส่วนร่วม
กระบี่	0.5742	30	55	55	41	71	28	25	68
ตรัง	0.5805	61	34	65	46	68	69	24	38
พังงา	0.6264	15	50	68	14	76	15	7	11
ภูเก็ต	0.6775	3	5	6	3	69	27	1	75
ระนอง	0.6124	5	60	9	38	62	11	26	58
สตูล	0.5893	48	46	74	39	55	40	14	33

ที่มา : http://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/Documents/HAI%202562_290663.pdf

เข้าถึงเมื่อ 29 มีนาคม 2564

2.2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล รวมพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 20,445.517 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,826,617.375 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29 ของพื้นที่ภาคใต้ทั้งหมด ตั้งอยู่บริเวณคาบสมุทรภาคใต้ฝั่งตะวันตก มีรูปร่างพื้นที่ทอดตัวเป็นแนวเหนือ-ใต้ มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลของมหาสมุทรอินเดียเป็นแนวยาวถึง 1,022.8 กิโลเมตร โดยมีลักษณะภูมิสัณฐานเป็นทิวเขาสูงติดชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะชายฝั่งจมน้ำและโค้งเว้าห่าง มีเกาะริมทวีป (Continental Island) และเกาะสันดอน (Barrier Island) กระจายตัวตลอดแนวชายฝั่งทะเลอันดามัน มีเกาะรวมทั้งสิ้น 517 เกาะ ทรัพยากรดินส่วนใหญ่เป็นดินเปรี้ยว ดินเค็ม และดินทราย สภาพภูมิประเทศของทั้ง 6 จังหวัด เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของป่าชายเลน จึงทำให้ภูมิภาคนี้มีพื้นที่ป่าชายเลนมากถึง 1.0 ล้านไร่ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์และแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อน นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญระดับโลก 5 แห่ง ได้แก่ ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม-เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง-ปากแม่น้ำตรัง จังหวัดตรัง อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา จังหวัดพังงา ปากคลองกะเปอร์-อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดระนอง เกาะพระทอง จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าต่อการอนุรักษ์ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความสมบูรณ์และสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ในรอบหลายปีที่ผ่านมา เกิดการนำทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ เพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยว รวมถึงมีการหลั่งไหลเข้ามาของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบอาชีพบริการ แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวเข้าสู่พื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะ การบริหารจัดการพลังงาน การบริหารจัดการน้ำในเชิงบูรณาการ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน แต่ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ยังมีความจำเป็นจะต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด รวมทั้งกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยคำนึงถึงทรัพยากรในพื้นที่ การท่องเที่ยวและการพัฒนาที่สมดุล จากสภาพพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถจำแนกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มจังหวัดได้ ดังนี้

2.2.3.1 ทรัพยากรป่าไม้

ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีความหลากหลายค่อนข้างมาก ซึ่งเกิดขึ้นจากอิทธิพลทางลักษณะทางกายภาพและภูมิอากาศที่แตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ป่าชายเลน (Mangrove forest) มีลักษณะเป็นป่าไม้ไม่ผลัดใบ มีต้นไม้ขึ้นหนาแน่นทั้งชนิดที่มีรากค้ำและรากหายใจแตกต่างกันออกไป ป่าประเภทนี้มักพบตามที่ดินเลน บริเวณปากริมทะเล หรือบริเวณแม่น้ำใหญ่ที่ได้รับอิทธิพลจากระดับน้ำขึ้น-น้ำลง พันธุ์ไม้สำคัญ ได้แก่ โกงกาง เล็บมือนาง แสม ลำพู พังกาหัวสุม ตะบูน ฝาด โปรง ส่วนพันธุ์ไม้พื้นล่าง ได้แก่ เหงือกปลาหมอและกระเปาะปลา เป็นต้น

ป่าชายหาด (Beach forest) มีลักษณะเป็นป่าโปร่งไม่ผลัดใบ ขึ้นอยู่ตามชายทะเลที่ไม่ได้รับอิทธิพลของน้ำขึ้น-น้ำลง และชายเขาริมทะเล พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ หูกวาง หยีทะเล โพทะเล ตีนเป็ดทะเล จิกทะเล โกงกางหูช้าง ประมพูป่า สารภีทะเล หงอนไก่ทะเล คันทรง ขาเปี้ย ลำมะงา ส่วนไม้พื้นล่าง ได้แก่ เตยทะเล พลับพลึง กะทกรก และผักขี้ทะเล เป็นต้น

ป่าดิบชื้น (Tropical evergreen forest) เป็นสังคมพืชที่ไม่ผลัดใบ มักพบในบริเวณที่มีอากาศชุ่มชื้นตามหุบเขา ริมแม่น้ำ ลำธาร ห้วย แหล่งน้ำและบนภูเขา พันธุ์ไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ตะเคียนทอง ตะเคียนชันตาแมว กระบาก เทพทาโร ยมหอม สุเหรียน ทุ่งฟ้า พลอง ฉก เสียดช่อ สัตตบรรณ นาคบุตร ตาเสือและคอแลน เป็นต้น ส่วนพันธุ์ไม้พื้นล่างที่พบ ได้แก่ ปุด เร่วแดง กะพ้อ ว่านสากเหล็ก หมากผู้หมากเมีย คล้า ไปร่งทอง ลำเพ็ง เฟิร์น และหวาย เป็นต้น

ป่าสงวนแห่งชาติ (National forest) ปัจจุบันพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 225 แห่ง มีพื้นที่ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งสิ้น 6,522,014.80 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดกระบี่ 41 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,201,886 ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดตรัง 64 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,543,724 ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดพังงา 73 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,546,548 ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต 16 แห่ง มีพื้นที่รวม 107,581.25 ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดระนอง 13 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,392,301 ไร่ และป่าสงวนแห่งชาติในเขตจังหวัดสตูล 18 แห่ง มีพื้นที่รวม 729,974.55 ไร่

อุทยานแห่งชาติ ปัจจุบันพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีอุทยานแห่งชาติ จำนวน 20 แห่ง มีพื้นที่ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งสิ้น 3,888,261.25 ไร่ เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติในเขตจังหวัดกระบี่ 4 แห่ง มีพื้นที่รวม 422,512.50 ไร่ อุทยานแห่งชาติในเขตจังหวัดตรัง 1 แห่ง มีพื้นที่รวม 144,292.50 ไร่ อุทยานแห่งชาติในเขตจังหวัดพังงา 7 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,092,550 ไร่ อุทยานแห่งชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต 1 แห่ง มีพื้นที่รวม 56,250 ไร่ อุทยานแห่งชาติในจังหวัดระนอง 4 แห่ง มีพื้นที่รวม 931,250 ไร่ และอุทยานแห่งชาติ ในเขตจังหวัดสตูล 3 แห่ง มีพื้นที่รวม 1,241,406.25 ไร่

วนอุทยาน ปัจจุบันพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีวนอุทยาน จำนวน 5 แห่ง มีพื้นที่ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งสิ้น 20,601 ไร่ วนอุทยานที่อยู่ในเขตจังหวัดตรัง 2 แห่ง คือ วนอุทยานน้ำพวน และวนอุทยานบ่อน้ำร้อนกันตัง มีพื้นที่รวม 9,219 ไร่ วนอุทยานที่อยู่ในเขตจังหวัดพังงา 2 แห่ง คือ วนอุทยานสระนางมโนราห์ และวนอุทยานน้ำตกรามัญ มีพื้นที่รวม 305 ไร่ และวนอุทยานที่อยู่ในเขตจังหวัดสตูล 1 แห่ง คือ วนอุทยานธาราสวรรค์ มีพื้นที่รวม 11,077 ไร่

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ปัจจุบันพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 10 แห่ง มีพื้นที่ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งสิ้น 2,209,421.50 ไร่ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในเขตจังหวัดระนอง 4 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยานเสด็จในกรมหลวงชุมพรด้านทิศใต้ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งระยะ-นาสั๊ก และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา มีพื้นที่รวม 947,681 ไร่ ในเขตจังหวัดพังงา 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนปริวรรต มีพื้นที่รวม 138,712.50 ไร่ ในเขตจังหวัดกระบี่ 2 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองพระยา และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาปราบ-บางคราม มีพื้นที่ รวม 193,688 ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในเขตจังหวัดตรัง 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด มีพื้นที่รวม 791,847 ไร่ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในเขตจังหวัดสตูล 2 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง มีพื้นที่รวม 137,493 ไร่

เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ปัจจุบันพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 6 แห่ง มีพื้นที่ตามประกาศพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งสิ้น 383,763.25 ไร่ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในเขตจังหวัดกระบี่ 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทุ่งทะเล มีพื้นที่รวม 30,631.25 ไร่ ในเขตจังหวัดตรัง 3 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าห่มู เกาะลิบง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองลาซาน มีพื้นที่รวม 326,437 ไร่

ในเขต จังหวัดภูเก็ต 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาพระแทว มีพื้นที่รวม 13,925 ไร่ และ ในเขตจังหวัดสตูล 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยาและเขาระยาบังสา มีพื้นที่รวม 12,770 ไร่

จากข้อมูลสถิติของพื้นที่ป่าไม้แยกรายจังหวัดของกรมป่าไม้ ปี 2562 โดยการใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม Sentinel-2 และข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม Landsat 8 ที่บันทึกภาพในปี 2562 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีเนื้อที่รวม 13,962,433.31 ไร่ โดยเป็นเนื้อที่ป่าทั้งสิ้น 4,273,402.98 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.06 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดของภาคใต้ ซึ่งจังหวัดระนองมีส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 53.45 รองลงมาคือ จังหวัดสตูล ร้อยละ 40.14 จังหวัดพังงา ร้อยละ 32.35 จังหวัดตรัง ร้อยละ 23.14 จังหวัดภูเก็ต ร้อยละ 20.61 และจังหวัดกระบี่ ร้อยละ 17.20

ตารางที่ 2.2.3-1 แสดงการเปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

จังหวัด	การเปรียบเทียบพื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		ร้อยละของพื้นที่
	เนื้อที่จังหวัด	เนื้อที่ป่า	
ภาคใต้	46,154,901.40	11,227,760.46	24.33
กลุ่มอันดามัน	13,962,433.31	4,273,402.98	30.61
กระบี่	3,327,160.32	572,108.51	17.20
ตรัง	2,953,504.44	683,400.79	23.14
พังงา	3,434,460.12	1,111,139.35	32.35
ภูเก็ต	341,788.41	70,434.74	20.61
ระนอง	2,018,415.58	1,078,795.96	53.45
สตูล	1,887,104.44	757,523.63	40.14

ที่มา : สำนักจัดการที่ดิน กรมป่าไม้

2.2.3.4 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางทะเลที่สวยงามและโดดเด่น มีชายฝั่งทะเลติดกับทะเลอันดามัน ยาวประมาณ 1,022.8 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นแผ่นดินยุบตัว ทำให้ชายฝั่งทะเลมีลักษณะเว้า แหว่ง ชายฝั่งมักจะแคบและลึกชัน มีหมู่เกาะน้อยใหญ่จำนวนมาก อ่าวที่สวยงาม หาดทราย ป่าชายเลน หาดเลน และโขดหินที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในระดับนานาชาติได้ โดยสามารถสรุปรายละเอียดที่สำคัญได้ ดังนี้

เกาะ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เกาะที่มีศักยภาพสูงเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในน่านน้ำภายในและทะเลอาณาเขต มีลักษณะเป็นเกาะริมทวีป (Continental Island) ที่เป็นทั้งเกาะสันดอน (Barrier Island) ไกลฝั่งและเกาะใกล้ฝั่ง มีจำนวนรวมทั้งหมด 517 เกาะ อยู่ในจังหวัดระนอง 62 เกาะ จังหวัดพังงา 105 เกาะ จังหวัดภูเก็ต 32 เกาะ จังหวัดกระบี่ 154 เกาะ จังหวัดตรัง 46 เกาะ และจังหวัดสตูล 118 เกาะ โดยมีเกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะช้าง เกาะพยาม เกาะกำใหญ่ เกาะคำใต้ และเกาะคางควา จังหวัดระนอง หมู่เกาะสุรินทร์ หมู่เกาะสิมิลัน และหมู่เกาะระ - เกาะพระทอง จังหวัดพังงา หมู่เกาะพีพี หมู่เกาะในทะเลอ่าวนาง หมู่เกาะลันตา หมู่เกาะในทะเลอ่าวลึก และหมู่เกาะปอดะ จังหวัดกระบี่ เกาะราชาใหญ่ เกาะราชาน้อย เกาะเฮ เกาะโหลน เกาะบอน เกาะแก้ว และเกาะไม้ท่อน

จังหวัดภูเก็ต เกาะสุกร เกาะลิบง เกาะกระดาน เกาะโหลงและเกาะมุก จังหวัดตรังและหมู่เกาะตะรุเตา เกาะลิตี เกาะหินงา จังหวัดสตูล

แหล่งปะการัง พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีแหล่งปะการังที่ก่อตัวใน 3 บริเวณ คือ บริเวณพื้นราบ (Reef flat) ที่อยู่ใกล้ชายฝั่งในเขตน้ำตื้น และอาจไหลลงพื้นน้ำในช่วงน้ำลง จึงเป็นปะการังที่มีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดี ปะการังชนิดเด่นที่พบ ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังรังผึ้ง ปะการังช่องเหลี่ยม ปะการังสมอร่องสั้น ปะการังวงแหวน ปะการังช่องเล็กแบบกึ่ง และปะการังดอกกะหล่ำ เป็นต้น บริเวณสันหรือไหล่ของแนวปะการัง (Reef edge หรือ Reef crest) เป็นบริเวณแคบ ๆ ที่อยู่ถัดจากบริเวณพื้นราบ เมื่อน้ำลงเต็มที่จะอยู่ในลักษณะขั้วน้ำและมักได้รับผลกระทบจากคลื่นค่อนข้างรุนแรง ปะการังชนิดเด่นที่พบ ได้แก่ ปะการังโขด ปะการังช่องเล็กแบบแผ่นเคลือบปะการังโตะ และปะการังเขากวางทรงพุ่ม เป็นต้น และบริเวณลาดชัน (Reef slope) เป็นแนวปะการังที่อยู่บริเวณนอกสุดและลาดลงพื้นที่ด้านล่างที่เป็นเขตน้ำลึก เป็นบริเวณที่มีชนิดของปะการังมากกว่าบริเวณอื่น ชนิดเด่นที่พบ ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังดาวใหญ่ ปะการังช่องเล็กแบบแผ่น ปะการังลายลูกฟูก ปะการังจาน ปะการังสีน้ำเงิน และมักพบกัลปังหาปนอยู่ โดยพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีพื้นที่แนวปะการังรวมทั้งหมด 78.61 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 49 และ 41 ของพื้นที่แนวปะการังของภาคใต้และของประเทศ ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่สามารถพบเห็นแนวปะการังได้มากบริเวณเกาะแก่งต่าง ๆ ทั้งเกาะใกล้ฝั่งและเกาะที่อยู่ใกล้ไหล่ทวีป โดยแนวปะการังส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ดีถึงปานกลาง ซึ่งบริเวณที่พบแนวปะการังอยู่ในสภาพดีมาก ได้แก่ บริเวณเกาะตอร์ริสลา จังหวัดพังงา และเกาะแก้วใหญ่ จังหวัดภูเก็ต ส่วนบริเวณที่แนวปะการังอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมมาก ส่วนใหญ่จะพบในบริเวณแหลมเขากริงน้อย และแหลมเขากริงใหญ่ จังหวัดพังงา ทางฝั่งตะวันออกของภูเก็ต เกาะแรด เกาะมะพร้าว เกาะปายู และเกาะเฮ จังหวัดภูเก็ต และบริเวณเกาะกลางจังหวัดกระบี่ สาเหตุของความเสื่อมโทรมของปะการังส่วนใหญ่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ลมมรสุมที่รุนแรง การฟอกขาว การระบาดของปลาดาวหนาม สำหรับัยปกคลุม พื้นที่ทะเลมีตะกอนสะสมมาก และคลื่นสึนามิ เป็นต้น ในขณะที่สาเหตุของปัญหาที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การทำเหมืองแร่ในทะเลในอดีต ตะกอนดินจากชายฝั่ง การพัฒนาท่าเรือ ที่จอดทอดสมอเรือ และการท่องเที่ยวทางทะเล เป็นต้น

จากข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สภาพแนวปะการังในปัจจุบันของพื้นที่จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน สามารถสรุปดังนี้

ตารางที่ 2.2.3-2 แสดงสถานภาพของแนวปะการังในน่านน้ำทะเลไทยของจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

พื้นที่/จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)	สถานภาพของแนวปะการัง				
		สมบูรณ์ดีมาก	สมบูรณ์ดี	สมบูรณ์ปานกลาง	เสียหาย	เสียหายมาก
ประเทศ	149,025	2	3.7	15.9	28.3	50.1
ฝั่งทะเลอ่าวไทย	75,660	1.8	3.2	16	32.2	46.7
ฝั่งทะเลอันดามัน	73,365	2.3	4.1	15.8	24	53.8
กระบี่	14,039	0.2	0.7	13.4	37	48.8
ตรัง	3,013	0.6	0.4	14.7	28.1	56.3
พังงา	26,126	1	0.7	7.1	20.8	70.3
ภูเก็ต	13,932	0.3	1.2	15.6	20.6	62.3
ระนอง	2,828	0	0	2.6	18.3	79.1
สตูล	13,428	9.8	19	38.3	20.4	12.5

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2564). รายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศ พ.ศ.2563. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ, 346 หน้า

ในปี 2562 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมกับหน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มหาวิทยาลัย และนักดำน้ำอาสาสมัคร ได้ดำเนินการสำรวจและรายงานสถานการณ์ปะการังฟอกขาวในระหว่างตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน - วันที่ 3 มิถุนายน 2562 จำนวนทั้งสิ้น 148 จุด (ฝั่งทะเลอันดามัน 59 จุดและฝั่งทะเลอ่าวไทย 89 จุด)

ตารางที่ 2.2.3-3 แสดงสถานีที่มีการสำรวจและรายงานทั้งหมด (ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน-3 มิถุนายน 2562)

รายละเอียดปะการังฟอกขาว	ข้อมูล ณ วันที่ 26 พ.ค.2562			ข้อมูล ณ วันที่ 3 มิ.ย. 2562		
	อันดามัน	อ่าวไทย	รวมทั้งหมด	อันดามัน	อ่าวไทย	รวมทั้งหมด
สีเขียว/ไม่พบปะการังฟอกขาว	3	7	10 (7.8%)	3	8	11 (7.4%)
สีเทา/ปะการังเริ่มฟอกขาว (สีซีด)	33	28	61 (47.3%)	40	32	72 (48.7%)
สีเหลือง/ปะการังฟอกขาว 5-25%	5	26	32 (24.8%)	6	32	38 (25.7%)
สีส้ม/ปะการังฟอกขาว 26 - 50%	8	12	20 (15.5%)	8	11	19 (12.8%)
สีแดง/ปะการังฟอกขาวมากกว่า 52%	2	4	6 (4.7%)	2	6	8 (5.4%)

ตารางที่ 2.2.3-4 แสดงเฉพาะสถานีที่มีการสำรวจใหม่ (หลังวันที่ 26 พฤษภาคม 2562)

สถานีที่มีการสำรวจใหม่	จังหวัด	ระดับการฟอกขาว	วันที่สำรวจ
หาดเจ้าหลาว (หน้าสะพาน)	ชลบุรี	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	27/05/2562
ชายฝั่งแสมสาร (วิหารหลวงพ่อดำ)	ชลบุรี	ปะการังฟอกขาวมากกว่า50%	01/06/2562
เกาะโรงโชน	ชลบุรี	ปะการังฟอกขาว5-25%	01/06/2562
เกาะล้าน(ด้านตะวันออก)	ชลบุรี	ปะการังฟอกขาว25-50 %	31/05/2562
ศูนย์วิจัยและพัฒนาพันธุ์กรรม	นครศรีธรรมราช	ปะการังฟอกขาวมากกว่า 50%	01/06/2562
เกาะไข่นอก	พังงา	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	28/05/2562
เกาะไข่นอก	พังงา	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	28/05/2562
เกาะลิปี่	พังงา	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	28/05/2562
บ้านแหลมขาด	ภูเก็ต	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	31/05/2562
เกาะนาคาใหญ่	ภูเก็ต	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	30/05/2562
เกาะรังใหญ่	ภูเก็ต	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	30/05/2562
เกาะสิเหร่	ภูเก็ต	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	29/05/2562
เกาะมันใน (หาดหน้าบ้าน)	ระยอง	ปะการังเริ่มฟอกขาว(สีซีด)	27/05/2562

สถานที่ที่มีการสำรวจใหม่	จังหวัด	ระดับการฟอกขาว	วันที่สำรวจ
เกาะบุโหลนเล (ด้านใต้)	สตูล	ปะการังฟอกขาว 5-25%	28/05/2562
เกาะพะงัน (อ่าวโกลกหล้า)	สุราษฎร์ธานี	ปะการังฟอกขาว 5-25%	27/05/2562

ทรัพยากรหญ้าทะเล แหล่งหญ้าทะเลพบเจริญเติบโตในบริเวณชายฝั่งทะเลน้ำตื้นแพร่กระจาย ทั้งในแหล่งน้ำกร่อยบริเวณปากแม่น้ำ ชายฝั่งที่มีพื้นทรายหรือทรายปนโคลน หรือขึ้นปะปนกับแนวปะการังในประเทศ ไทยพบหญ้าทะเลรวม 13 ชนิด คือ หญ้าชะเงาใบมน (*Cymodocea rotundata*: Cr) หญ้าชะเงาใบฟันเลื่อย (*Cymodocea serrulata*: Cs) หญ้าคาทะเล (*Enhalus acoroides*: Ea) หญ้าเงาแคระหรือหญ้าใบพาย (*Halophila beccarii*: Hb) หญ้าเงาใส (*Halophila decipiens*: Hd) หญ้าเงาใบใหญ่ (*Halophila major*: Hj) หญ้าเงาใบเล็ก (*Halophila minor*: Hm) หญ้าเงา หรือหญ้าใบมะกรูด หรือหญ้าอำพัน (*Halophila ovalis*: Ho) หญ้ากุยช่ายเข็ม (*Halodule pinifolia*: Hp) หญ้ากุยช่ายทะเล (*Halodule uninervis*: Hu) หญ้าตะกานน้ำเค็ม (*Ruppia maritima*: Rm) หญ้าต้นหอมทะเล (*Syringodium isoetifolium*: Si) และหญ้าชะเงาเต่า (*Thalassia hemprichii*: Th) โดยในฝั่งทะเลอันดามันไม่พบหญ้าตะกานน้ำเค็ม ส่วนฝั่งอ่าวไทยไม่พบหญ้าเงาใบใหญ่ ซึ่งเป็นหญ้าทะเลที่เพิ่งมีรายงานการพบเฉพาะทางฝั่งอันดามันของประเทศไทยเมื่อไม่นานมานี้

แหล่งหญ้าทะเลผืนใหญ่ที่สุดในน่านน้ำไทย คือ บริเวณเกาะลิบง จังหวัดตรัง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดอันดามัน และยังมีแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญทางฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามันอีกหลายพื้นที่ อาทิ อ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี อ่าวทุ่งคา สวี จังหวัดชุมพร อ่าวคังกระเบน จังหวัดจันทบุรี เกาะศรีบอยา เกาะปู จังหวัดกระบี่ เกาะพระทองและพื้นที่ใกล้เคียง จังหวัดพังงา และอ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของหญ้าทะเล จึงไม่พบหญ้าทะเลบริเวณจังหวัดชายฝั่งในพื้นที่อ่าวไทย

ตารางที่ 2.2.3-5 แสดงการเปลี่ยนแปลงขอบเขตพื้นที่แพร่กระจายของแหล่งหญ้าทะเล

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน เทียบกับครั้งที่ผลการสำรวจปีล่าสุด

จังหวัด	แหล่งหญ้าทะเล	ข้อมูลล่าสุด		เนื้อที่ (ไร่) ปี 2563	การเปลี่ยนแปลง ระยะสั้น
		ปีสำรวจ	เนื้อที่		
กระบี่	เกาะปูด้านเหนือ	2562	1,188	823	เสื่อมโทรมลง
	อ่าวน้ำเมา	2562	123	200	สมบูรณ์ขึ้น
ตรัง	อ่าวทุ่งจีน	2562	10,645	10,351	คงที่
	เหนือเกาะลิบง	2562	2,466	2,585	คงที่
	เกาะนก	2562	1,534	1,345	คงที่
	แหลมพระม่วง	2562	34	137	สมบูรณ์ขึ้น
	ปากคลองเจ้าไหม	2562	1,153	1,113	คงที่
พังงา	เกาะพระทอง	2557	1,023	1,319	สมบูรณ์ขึ้น
	บ้านทับละมุ	2557	203	260	สมบูรณ์ขึ้น
ภูเก็ต	เกาะโหลน-อ่าวยนต์	2562	0.01	252	สมบูรณ์ขึ้น
	อ่าวฉลอง	2562	386	256	เสื่อมโทรมลง
	อ่าวป่าคลอก	2562	1,608	1,716	คงที่
	อ่าวตังเซ็น	2562	96	100	คงที่

จังหวัด	แหล่งหญ้าทะเล	ข้อมูลล่าสุด		เนื้อที่ (ไร่) ปี 2563	การเปลี่ยนแปลง ระยะสั้น
		ปีสำรวจ	เนื้อที่		
ระนอง	เกาะพยาม	2558	40	85	สมบูรณ์ขึ้น
	เกาะช้าง	2558	255	516	สมบูรณ์ขึ้น
สตูล	บ้านปากบารา	2562	153	154	คงที่

ป่าชายเลนและป่าพรุ ข้อมูลจากการแปลภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูงโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) ซึ่งรายงานไว้ในรายงานความก้าวหน้าโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรป่าชายเลนโดยการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนด้วยภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง ประจำปีงบประมาณ 2563 ระบุว่า ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพทั้งหมดประมาณ 1,737,019.75 ไร่ โดยกระจายอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้รวม 24 จังหวัด ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าชายเลนมากที่สุด คือ จังหวัดพังงา มีพื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพจำนวน 288,443.87 ไร่ ในขณะที่จังหวัดอื่น ๆ มีพื้นที่ป่าชายเลน

ตารางที่ 2.2.3-6 แสดงพื้นที่ป่าชายเลนและป่าพรุในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันและประเทศไทย จากการวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูงของปี 2562

จังหวัด	พื้นที่ในความรับผิดชอบของ ทช.(ไร่)		พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่)	พื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพทั้งหมด (ไร่)
	ป่าชายเลน	ป่าพรุ	ป่าชายเลน	
ประเทศ	1,359,296.42	32,982.42	344,740.91	1,737,019.75
กลุ่มอันดามัน	876,343.92	714.56	295,873.05	1,172,931.53
กระบี่	217,270.46	0.00	13,520.31	230,790.77
ตรัง	163,498.43	0.00	62,910.34	226,408.77
พังงา	207,279.94	399.95	80,763.98	288,443.87
ภูเก็ต	15,785.40	189.87	0.00	15,975.27
ระนอง	38,318.16	0.00	133,418.41	171,736.57
สตูล	234,191.53	124.74	5,260.01	239,576.28

ที่มา : รายงานความก้าวหน้าโครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรป่าชายเลนโดยการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนด้วยภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง ประจำปีงบประมาณ 2563

2.2.3.5 ทรัพยากรสัตว์ทะเลหายาก

สัตว์ทะเลหายาก หมายถึง สัตว์ทะเลที่มีสถานะถูกคุกคามและมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ โดยครอบคลุมกลุ่มสัตว์ทะเล 4 กลุ่ม ได้แก่ เต่าทะเล (Sea turtles) พะยูน (Dugong) โลมาและวาฬ (Whales and Dolphins) และกลุ่มปลากระดูกอ่อน (Cartilaginous fish) ได้แก่ ฉลามวาฬ (Whale shark) และกระเบนแมนต้า (Manta rays) ทั้งหมดถูกจัดเป็นสัตว์ป่าสงวนและคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ว่าด้วยการห้ามล่า ห้ามค้า ห้ามครอบครอง ห้ามเพาะพันธุ์ โดยมีผลครอบคลุมไปถึงไข่ ซาก ตลอดจนชิ้นส่วนต่าง ๆ ของสัตว์เหล่านั้นด้วย โดยมีพะยูน วาฬบรูด้า วาฬโอมูระ เต่ามะเฟือง และฉลามวาฬเป็นสัตว์ป่าสงวน และสัตว์ทะเลหายากชนิดอื่นขึ้นบัญชีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง นอกจากนี้สัตว์ทะเลหายากดังกล่าวยังได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งพันธุ์พืชป่าและสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) โดยเต่าทะเลทุกชนิด พะยูน และโลมาอิรวดี จัดอยู่ในรายชื่อ CITES บัญชี 1 เนื่องจากอยู่ใน

ภาวะใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered, CR) ส่วนโลมาและวาฬชนิดอื่น ๆ รวมถึงฉลามวาฬ จัดอยู่ใน CITES บัญชี 2

เต่าทะเล แม้ว่าจะพบการแพร่กระจายของเต่าทะเลในประเทศไทย 5 ชนิด ได้แก่ เต่าตนุ (Green turtle, *Chelonia mydas*), เต่ากระ (Hawksbill turtle, *Eretmochelys imbricata*), เต่าหญ้า (Olive ridley turtle, *Lepidochelys olivacea*) เต่ามะเฟือง (Leatherback turtle, *Dermochelys coriacea*) และเต่าหัวค้อน (Loggerhead turtle, *Caretta caretta*) แต่พบการวางไข่ของเต่าทะเลเพียง 4 ชนิดเท่านั้น คือเต่าตนุ เต่ากระ เต่าหญ้าและเต่ามะเฟือง

พะยูน มีเพียงชนิดเดียวคือ พะยูน (*Dugong, Dugong dugon*) ในประเทศไทยแพร่กระจายอยู่บริเวณแหล่งหญ้าทะเลทั้งอ่าวไทยและอันดามัน แบ่งเป็นกลุ่มประชากรย่อยได้ 13 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) บริเวณเกาะลิบง เกาะมุก และอ่าวสิเกา จังหวัดตรัง 2) เกาะศรีบอยา เกาะปู เกาะจำ และอ่าวนาง จังหวัดกระบี่ 3) เกาะยาวน้อย เกาะยาวใหญ่ อ่าวพังงา จังหวัดพังงา อ่าวป่าคอก จังหวัดภูเก็ต 4) เกาะลิตี เกาะสาหร่าย จังหวัดสตูล 5) เกาะพระทอง จังหวัดพังงา 6) หมู่เกาะกรูด จังหวัดตราด 7) อ่าวคังกระเบน จังหวัดจันทบุรี 8) ปากน้ำประแส จังหวัดระยอง 9) อ่าวสัดหีบ จังหวัดชลบุรี 10) อ่าวทุ่งคาสวี จังหวัดชุมพร 11) อ่าวบ้านดอน จังหวัด สุราษฎร์ธานี 12) อ่าวปัตตานี จังหวัดปัตตานี และ 13) อ่าวเตร็ด จังหวัดนครศรีธรรมราช

โลมาและวาฬ ในประเทศไทยพบ 27 ชนิด แบ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ประจำถิ่นใกล้ฝั่งและกลุ่มที่มีการอพยพย้ายถิ่นระยะไกลซึ่งมักอาศัยบริเวณไกลฝั่ง ชนิดโลมาและวาฬที่มีการศึกษาในเชิงสถานภาพและการแพร่กระจายจำกัดอยู่ในกลุ่มประชากรใกล้ฝั่ง 9 ชนิด ได้แก่ โลมาปากขวด (Indo-Pacific Bottlenose dolphin, *Tursiops aduncus*) โลมาหัวบาตรหลังเรียบ (Finless porpoise, *Neophocaena phocaenoides*) โลมาหลังโหนก (Indo-Pacific Humpback dolphin, *Sousa chinensis*) โลมาอิรวดี (Irrawaddy dolphin, *Orcaella brevirostris*) โลมาลายจุด (Pantropical spotted dolphin, *Stenella attenuata*) โลมาลายแถบ (Striped dolphin, *Stenella coeruleoalba*) โลมากระโดด (Spinner dolphin, *Stenella longirostris*) วาฬบรูด้า (Bryde's whale, *Balaenoptera edeni*) และโอมูระ (Omura's whale, *Balaenoptera omurai*) กลุ่มโลมาและวาฬอีก 18 ชนิด ได้แก่ วาฬสีน้ำเงิน (Blue whale, *Balaenoptera musculus*) วาฬฟิน (Fin whale, *Balaenoptera physalus*) วาฬหลังค่อม (Humpback whale, *Megaptera novaeangliae*) วาฬหัวทุย (Sperm whale, *Physeter macrocephalus*) วาฬหัวทุยเล็ก (Pygmy sperm whale, *Kogia breviceps*) วาฬหัวทุยแคระ (Dwarf sperm whale, *Kogia sima*) วาฬกิงโก (Ginkgo-toothed beaked whale, *Mesoplodon ginkgodens*) วาฬคูเวียร์ (Cuvier's beaked whale, *Ziphius cavirostris*) วาฬเบลนวิลล์ (Blainville's beaked whale, *Mesoplodon densirostris*) วาฬเพชรฆาต (Killer whale, *Orcinus orca*) วาฬนาร์อง (Short-finned pilot whale, *Globicephala macrorhynchus*) วาฬเพชรฆาตรด้า (False killer whale, *Pseudorca crassidens*) วาฬเพชรฆาตรเล็ก (Pygmy killer whale, *Feresa attenuata*) วาฬหัวแตงโม (melon-headed whale, *Peponocephala electra*) โลมาฟันห่าง (Rough-toothed dolphin, *Steno bredanensis*) โลมาฟราเซอร์ (Fraser's dolphin, *Lagenodelphis hosei*) โลมาริสโซ (Risso's dolphin, *Grampus griseus*) โลมาปากยาว (Long-beaked common dolphin, *Delphinus capensis*)

กลุ่มปลากระดูกอ่อน ที่มีการศึกษาในเชิงสถานภาพและการแพร่กระจายและพบเห็นได้บ่อยในแหล่งดำน้ำสำคัญ 2 ชนิด ได้แก่ ฉลามวาฬ (Whale shark, *Rhincodon typus*) และกระเบนแมนต้า (Manta rays)

สถานภาพสัตว์ทะเลหายาก

เต่าทะเล ปีงบประมาณ 2560 พบการวางไข่ของเต่าทะเลจำนวน 373 รัง เป็นเต่าตนุ 296 รัง เต่ากระ 73 รัง เต่าหญ้า 2 รัง เต่ามะเฟือง 2 รัง ปีงบประมาณ 2561 พบการวางไข่ของเต่าทะเลจำนวน 413 รัง เป็นเต่าตนุ 246 รัง เต่ากระ 167 รัง ไม่พบการวางไข่ของเต่าหญ้าและเต่ามะเฟือง ปีงบประมาณ 2562 พบการวางไข่ของเต่าทะเลจำนวน 434 รัง เป็นเต่าตนุ 226 รัง เต่ากระ 203 รัง เต่าหญ้า 2 รัง เต่ามะเฟือง 3 รัง ปีงบประมาณ 2563 พบการวางไข่ของเต่าทะเล 491 รัง เป็นเต่าตนุ 240 รัง เต่ากระ 234 รัง เต่าหญ้า 1 รัง

เต่ามะเฟือง 16 รัง จำนวนครั้งการวางไข่ของเต่าตนุค่อนข้างคงที่ ขณะที่เต่ากระมีการวางไข่เพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนครั้งการวางไข่ของเต่าหญ้ามียังมีจำนวนลดลง ส่วนเต่ามะเฟืองพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2563 มีการขึ้นมารวางไข่ของเต่ามะเฟืองจำนวน 16 รัง เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด พื้นที่การวางไข่ของเต่ามะเฟืองและเต่าหญ้าจะพบวางไข่เฉพาะชายหาดบนแผ่นดินใหญ่ทางฝั่งทะเลอันดามัน สำหรับเต่าตนุและเต่ากระพบวางไข่บนชายหาดของแผ่นดินใหญ่และชายหาดของเกาะต่าง ๆ ทั้งบริเวณอ่าวไทยและทะเลอันดามัน

ตารางที่ 2.2.3-7 แสดงจำนวนการวางไข่ของเต่าทะเลในธรรมชาติ

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ปี 2562-2563

แหล่งวางไข่ (จังหวัด)		ปี พ.ศ.2562					ปี พ.ศ.2563				
		เต่าตนุ	เต่ากระ	เต่าหญ้า	เต่ามะเฟือง	รวม	เต่าตนุ	เต่ากระ	เต่าหญ้า	เต่ามะเฟือง	รวม
ประเทศ		223	203	2	3	431	240	234	1	16	491
พังงา	หมู่เกาะสิมิลัน	74	-	-	-	74	94	-	-	-	94
	หมู่เกาะสุรินทร์	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	หมู่เกาะระ-เกาะพระทอง	1	-	-	-	1	-	-	1	1	2
	หาดท้ายเหมือง	-	-	1	3	4	-	-	-	12	12
ภูเก็ต	หาดบางเทา	10	-	-	-	10	-	-	-	-	-
	หาดสุรินทร์	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	หาดในทอน	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	หาดไม้ขาว	-	-	-	-	-	1	-	-	2	3
ระนอง	เกาะหาดทรายดา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	หาดประพาสทะเลนอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สตูล	เกาะตะรุเตา	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
	หมู่เกาะอาดังราวี	30	-	-	-	30	30	-	-	-	30

พะยูน แพร่กระจายอยู่ในบริเวณแหล่งหญ้าทะเลทั้งฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกของประเทศไทย จากการสำรวจจำนวนประชากรพะยูนระหว่างปี พ.ศ. 2550-2554 พบพะยูนเฉลี่ยทั้งพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน จำนวน 240 ตัว ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2557 พบพะยูนประมาณ 200 ตัว

โดยพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยพบประมาณ 25 ตัว และพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันพบประมาณ 175 ตัว ปี พ.ศ.2559 พบพะยูนรวมประมาณ 221 ตัว จังหวัดตรังเป็นแหล่งประชากรพะยูนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ปี พ.ศ.2560 พบพะยูนรวมประมาณ 221 ตัว โดยพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยพบประมาณ 30 ตัว และพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันพบประมาณ 191 ตัว ปี พ.ศ.2561 มีรายงานการพบเห็นพะยูนรวมประมาณ 250 ตัว โดยพื้นที่ฝั่งอ่าวไทยพบประมาณ 19 ตัว และพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันพบประมาณ 231 ตัว ปีงบประมาณ 2562 สำรวจพบพะยูนรวมประมาณ 261 ตัว โดยพบว่าจังหวัดตรังเป็นแหล่งประชากรพะยูนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีการเกยตื้นรวม 24 ตัว ซึ่งเป็นการเกยตื้นฝั่งทะเลอันดามันเท่านั้น ปีงบประมาณ 2563 สำรวจพบพะยูนรวมประมาณ 255 ตัว แต่เมื่อพิจารณาจากการบินสำรวจในจังหวัดตรังที่เป็นแหล่งประชากรพะยูนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย พบว่าสำรวจพบพะยูนน้อยลงจากปี 2562 จาก 185 ตัว พบเพียง 165 ตัว เนื่องจากการบินสำรวจไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

โลมาและวาฬ ปีงบประมาณ 2560 พบโลมาและวาฬจำนวน 1,752 ตัว ปีงบประมาณ 2561 พบโลมาและวาฬจำนวน 2,420 ตัว กลุ่มโลมาและวาฬที่มีจำนวนมากที่สุด คือ โลมาหัวบาตรหลังเรียบ รองลงมา คือ โลมาอิรวดี โลมาหลังโหนก โลมากลุ่มสตีเนลลา โลมาปากขวด วาฬเพชฌฆาตดำ และวาฬบรูด้า ตามลำดับ ปีงบประมาณ 2562 พบโลมาและวาฬจำนวน 2,473 ตัว กลุ่มโลมาและวาฬที่มีจำนวนมากที่สุด คือ โลมาหัวบาตรหลังเรียบ รองลงมา คือ โลมาอิรวดี โลมาหลังโหนก โลมากลุ่มสตีเนลลา และโลมาปากขวด วาฬเพชฌฆาตดำ และวาฬ บรูด้า ตามลำดับ ปีงบประมาณ 2563 พบโลมาและวาฬจำนวน 3,025 ตัว กลุ่มโลมาที่มีจำนวนมากที่สุด คือ โลมาอิรวดี รองลงมา คือ โลมาหัวบาตรหลังเรียบ โลมาหลังโหนก โลมากลุ่มสตีเนลลา และโลมาปากขวด วาฬเพชฌฆาตดำ และวาฬบรูด้า ตามลำดับ

จากการสำรวจพบว่าจำนวนรวมของโลมาและวาฬฝั่งอ่าวไทยมากกว่าฝั่งทะเลอันดามัน ประมาณ 2 เท่า เมื่อพิจารณาจากกลุ่มประชากรโลมาและวาฬ พบว่ากลุ่มประชากรโลมาและวาฬชายฝั่ง (Coastal species) จะพบทางฝั่งทะเลอ่าวไทยมากกว่าทะเลอันดามัน แต่กลุ่มประชากรโลมาและวาฬที่อยู่ห่างฝั่ง (off shore species) ฝั่งทะเลอันดามันจะมีจำนวนมากกว่าฝั่งอ่าวไทย

ปลากระตักอ่อน ปลาฉลามวาฬพบเห็นได้บ่อยในแหล่งน้ำสำคัญของประเทศไทย การสำรวจฉลามวาฬจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยเครือข่ายนักดำน้ำในการแจ้งข่าว รวมถึงการรวบรวมข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ปี พ.ศ. 2559 พบฉลามวาฬจำนวน 35 ตัว ทั้งฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ปี พ.ศ. 2560 พบฉลามวาฬจำนวน 95 ตัว ทั้งฝั่ง อ่าวไทยและทะเลอันดามัน ปีงบประมาณ 2562 พบฉลามวาฬจำนวน 73 ตัว ทั้งฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ปีงบประมาณ 2563 พบฉลามวาฬจำนวน 86 ตัว ทั้งฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน จากการสำรวจพบว่าจำนวนรวมของฉลามวาฬฝั่งอ่าวไทยมากกว่าฝั่งทะเลอันดามัน ในขณะที่ปลากระเบนแมนต้า มีอัตราการพบเห็นบริเวณฝั่งอันดามันมากกว่าอ่าวไทยโดยพบมากบริเวณเกาะตาชัยและกองหินม่วงหินแดง สำหรับอ่าวไทยมีข้อมูลการพบเห็นบริเวณเกาะเต่าและเกาะโลซิน

2.2.3.6 ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น 8 ชนิด ได้แก่ พายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclones) แผ่นดินไหว (Earthquakes) อุทกภัย (Floods) พายุฟ้าคะนองหรือพายุฤดูร้อน (Thunderstorms) แผ่นดินถล่ม (Land Slides) คลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surges) ไฟป่า (Fires) และ ฝนแล้ง (Droughts) โดยภัยธรรมชาติที่ได้เคยเกิดขึ้นในภาคใต้ ได้แก่ อุทกภัย ฝนแล้ง พายุหมุนเขตร้อน คลื่นพายุซัดฝั่งและแผ่นดินถล่ม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีภัยธรรมชาติครั้งใหญ่ในเช้าวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ซึ่งส่งผลกระทบต่อกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ เหตุการณ์แผ่นดินไหวขนาด 9.3 ริกเตอร์ใต้ทะเลที่ระดับความลึก 28.6 กิโลเมตร นอกฝั่งด้านตะวันตกของหัวเกาะสุมาตราประเทศอินโดนีเซียและก่อให้เกิดคลื่นยักษ์สึนามิถล่ม 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามัน คือ ภูเก็ต พังงา ระนอง กระบี่ ตรังและสตูล รวมถึงชายฝั่งประเทศอื่น ๆ ได้แก่ อินโดนีเซีย ศรีลังกา อินเดีย โชมาเลีย มัลดีฟส์ พม่า แทนซาเนีย บังคลาเทศและเคนยา ยอดเหตุการณ์ดังกล่าวมีผู้เสียชีวิตรวมมากกว่า 2.3 แสนคนและสูญหายอีกประมาณ 4.4 หมื่นคน โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้รับความเสียหายมากที่สุดลำดับที่ 4 รองจากอินโดนีเซีย ศรีลังกา และอินเดีย มูลค่าความเสียหายรวมทุกประเทศประมาณ 2,800 ล้านเหรียญสหรัฐหรือ 840,000 ล้านบาท ผลจากเหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้ประเทศไทยเริ่มหันมาเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับภัยธรรมชาติอย่างคลื่นยักษ์สึนามิในหลายระดับ โดยเฉพาะการสร้างระบบเตือนภัยทั้งระดับชาติและท้องถิ่นและการให้ความรู้แก่ประชาชน พร้อมกับมีการซักซ้อมแผนการอพยพเพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 18 ภูเก็ต ร่วมกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทั้ง 6 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงระบบบริหารจัดการสาธารณภัย ผูกอบรมทีมกู้ภัยทางทะเลโดยฝึกภาคปฏิบัติทางทะเล พร้อมฝึกซ้อมแผนการช่วยเหลือทางทะเลและการประสานงานการส่งต่อผู้ป่วยทางบก ฝึกอบรมผู้นำชุมชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการสาธารณภัย จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน จัดทำและทบทวนแผนป้องกันฯ ของชุมชน พร้อมจัดตั้งศูนย์เตรียมพร้อมป้องกันภัยประจำชุมชน ฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน สร้างศูนย์บัญชาการทางทะเล ปรับปรุงเส้นทางหนีภัยสึนามิ จัดหารถพยาบาลฉุกเฉินระดับสูงพร้อมอุปกรณ์การแพทย์ เรือตรวจการณ์ เรือยาง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามัน

นอกจากนี้ยังมีภัยพิบัติทางธรรมชาติอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดอันดามันเป็นระยะ ดังนี้

การกัดเซาะชายฝั่ง ประเทศไทยมีความยาวชายฝั่งทะเล 3,151.13 กิโลเมตร แบ่งออกเป็นชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย 2,039.78 กิโลเมตรและชายฝั่งทะเลอันดามัน 1,111.35 กิโลเมตร จากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งทะเลโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. 2562 พบว่า

1. พื้นที่ชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (Coastal Erosion: CE) มีความยาวประมาณ 794.37 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น

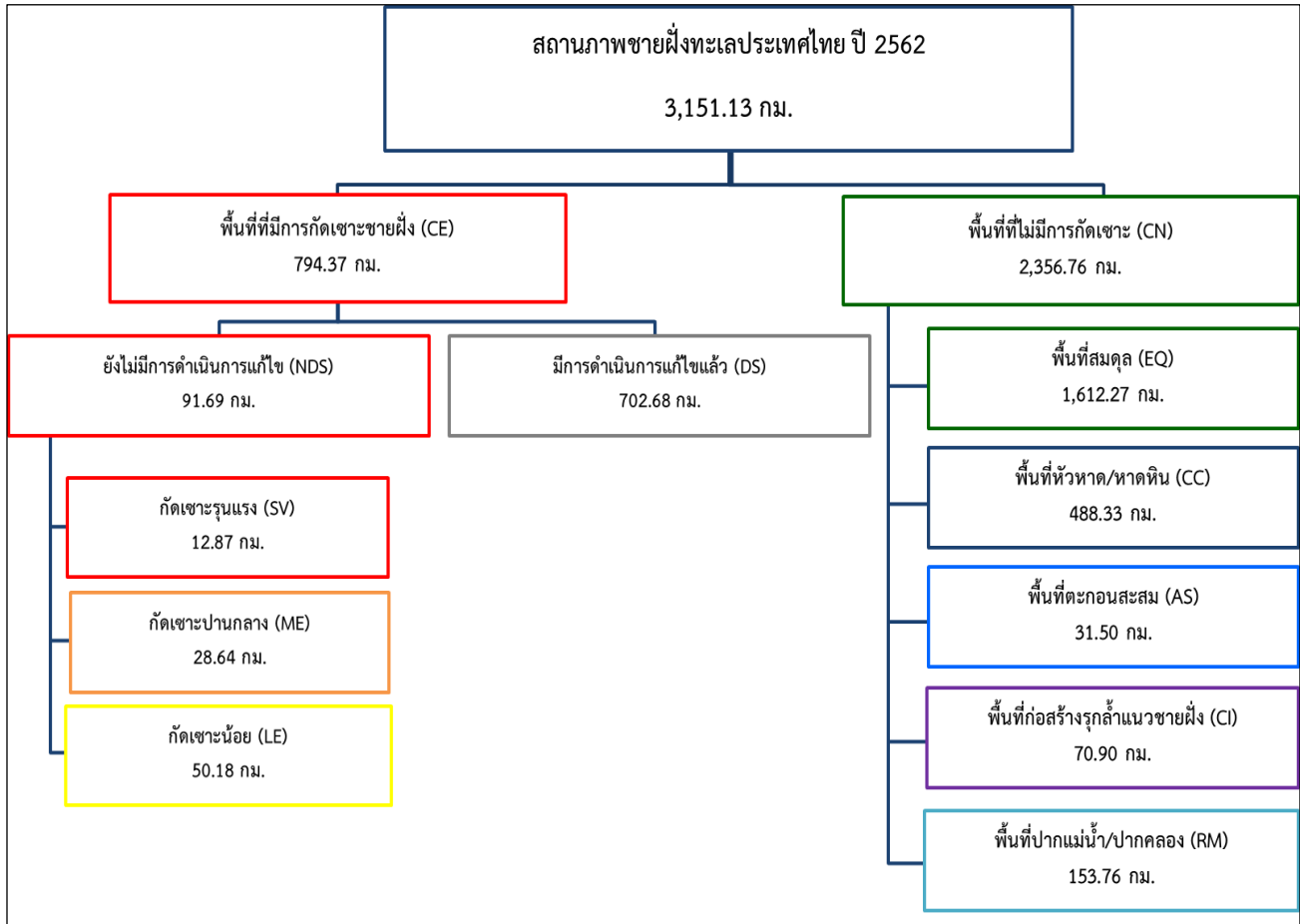
- พื้นที่กัดเซาะที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไข (Non-Defence Structure : NDS) ระยะทาง 91.69 กิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่กัดเซาะรุนแรง (Severe Erosion : SV) ระยะทาง 12.87 กิโลเมตร พื้นที่กัดเซาะปานกลาง (Moderate Erosion : ME) ระยะทาง 28.64 กิโลเมตร พื้นที่กัดเซาะน้อย (Less Erosion : LE) ระยะทาง 50.18 กิโลเมตร
- พื้นที่กัดเซาะชายฝั่งที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้ว (Defence Structure : DS) ระยะทาง 702.68 กิโลเมตร

2. พื้นที่ชายฝั่งที่ไม่มีกรกัดเซาะ (Coastal Non-Erosion : CN) ระยะทาง 2,356.76 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น

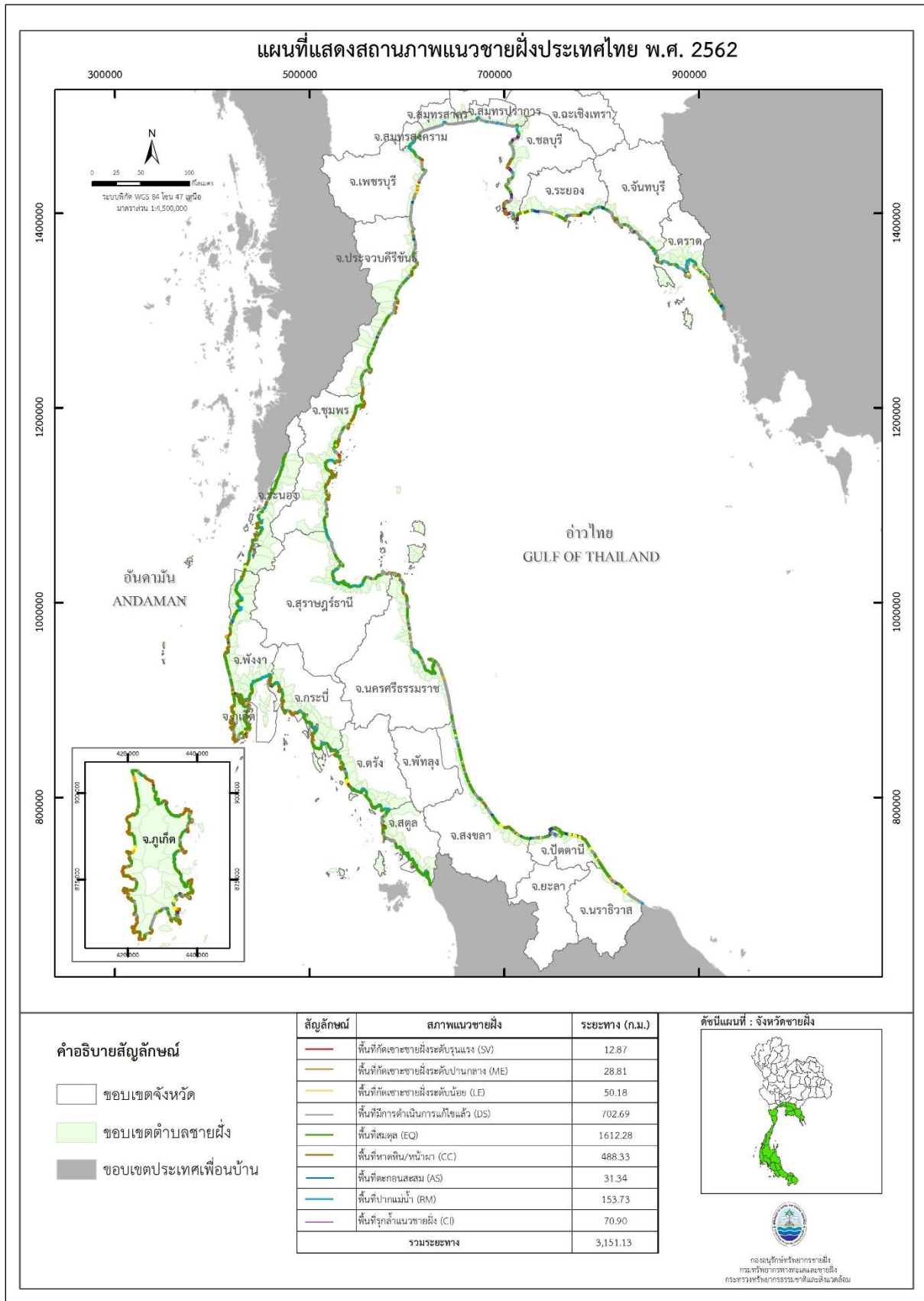
- พื้นที่ชายฝั่งสมดุล (Equilibrium : EQ) ระยะทาง 1,612.28 กิโลเมตร
- พื้นที่หาดหิน/หน้าผา (Cliff Coast : CC) ระยะทาง 488.33 กิโลเมตร
- พื้นที่ชายฝั่งที่มีการสะสมตัวของตะกอน (Accumulate Sediment : AS) ระยะทาง 31.50 กิโลเมตร

- พื้นที่ก่อสร้างรูกัล้าแนวชายฝั่ง (Coastal Invasion : CI) ระยะทาง 70.90 กิโลเมตร
- พื้นที่ปากแม่น้ำ/ปากคลอง (River Mount : RM) ระยะทาง 153.73 กิโลเมตร

ภาพที่ 2.2.3-1 แสดงสถานภาพการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งประเทศไทย ปี 2562

ภาพที่ 2.2.3-2 แสดงแผนที่แสดงสถานภาพชายฝั่งทะเลประเทศไทย 2562

ตารางที่ 2.2.3-8 แสดงสรุปสถานภาพการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน ปี 2562

จังหวัด	รวมระยะทางชายฝั่ง (กม.)	ระยะชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง (กม.)			ระยะชายฝั่งที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้ว (กม.)	ระยะชายฝั่งที่ไม่มีการกัดเซาะชายฝั่ง (กม.)				
		รุนแรง	ปานกลาง	น้อย		พื้นที่สมดุล	พื้นที่หวาด/หน้าผา	พื้นที่ตะกอนสะสม	พื้นที่รุกล้ำชายฝั่ง	พื้นที่ปากแม่น้ำ
ประเทศ	3,151.13	12.87	28.81	50.18	702.68	1,612.28	488.33	31.30	70.90	153.73
กระบี่	203.79	0.00	1.21	0.00	12.00	109.73	54.56	0.00	3.62	22.67
ตรัง	135.14	0.39	1.57	5.78	6.41	79.37	19.73	3.27	1.09	17.53
พังงา	235.78	1.09	0.58	2.89	7.70	150.73	32.72	0.00	2.82	37.25
ภูเก็ต	202.83	0.16	5.55	2.30	25.16	81.69	81.18	0.00	2.89	3.89
ระนอง	172.54	0.46	2.56	2.41	6.26	111.28	29.75	0.08	0.68	19.06
สตูล	161.27	0.30	0.00	0.00	22.73	110.08	14.68	0.00	1.21	12.26

หมายเหตุ : การกัดเซาะรุนแรง คือ เกิดการกัดเซาะ >5 เมตร/ปี, ปานกลาง 1-5 เมตร/ปี, และ น้อย <5 เมตร/ปี

จะเห็นได้ว่า ฝั่งอันดามันจะมีการกัดเซาะชายฝั่งน้อยกว่าชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย โดยทั่วไปพบว่า การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอันดามันเกิดขึ้นในพื้นที่หาดทรายมากกว่าที่ราบน้ำขึ้นถึงต่อเนื่องกับป่าชายเลน กระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่แนวชายฝั่งทะเลดังกล่าวนี้ มีสาเหตุทั้งจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ โดยนอกจากจะส่งผลให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลบางส่วนถูกกัดเซาะแล้ว ยังอาจทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลบางแห่งเกิดการทับถมของตะกอนได้ด้วย ซึ่งพบว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยเกิดการทับถมของตะกอนรวม 127.3 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.49 ของความยาวชายฝั่งทั้งหมด และพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอันดามันเกิดการทับถมของตะกอนรวม 35 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.7 ของความยาวชายฝั่งทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ดังกล่าวทำให้พื้นที่ชายฝั่งทะเลงอกออกไปและเกิดการตื้นเขินขึ้นเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขุดลอกร่องน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

แผ่นดินไหว ในปี 2563 มีเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 139 เหตุการณ์และเกิดในประเทศข้างเคียง 692 เหตุการณ์

ตารางที่ 2.2.3-9 แสดงจำนวนของการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียงในปี 2563

พื้นที่	ขนาดความรุนแรง (magnitude)	จำนวนเหตุการณ์
ในประเทศไทย	< 2.0	80
	2.0 – 2.9	55
	3.0 – 3.9	4
พื้นที่ใกล้เคียงประเทศไทย	< 2.0	109
	2.0 – 2.9	259
	3.0 – 3.9	169
	4.0 – 4.9	143
	5.0 – 5.9	11
	6.0 – 6.9	1

ที่มา : กองเฝ้าระวังแผ่นดินไหว กรมอุตุนิยมวิทยา

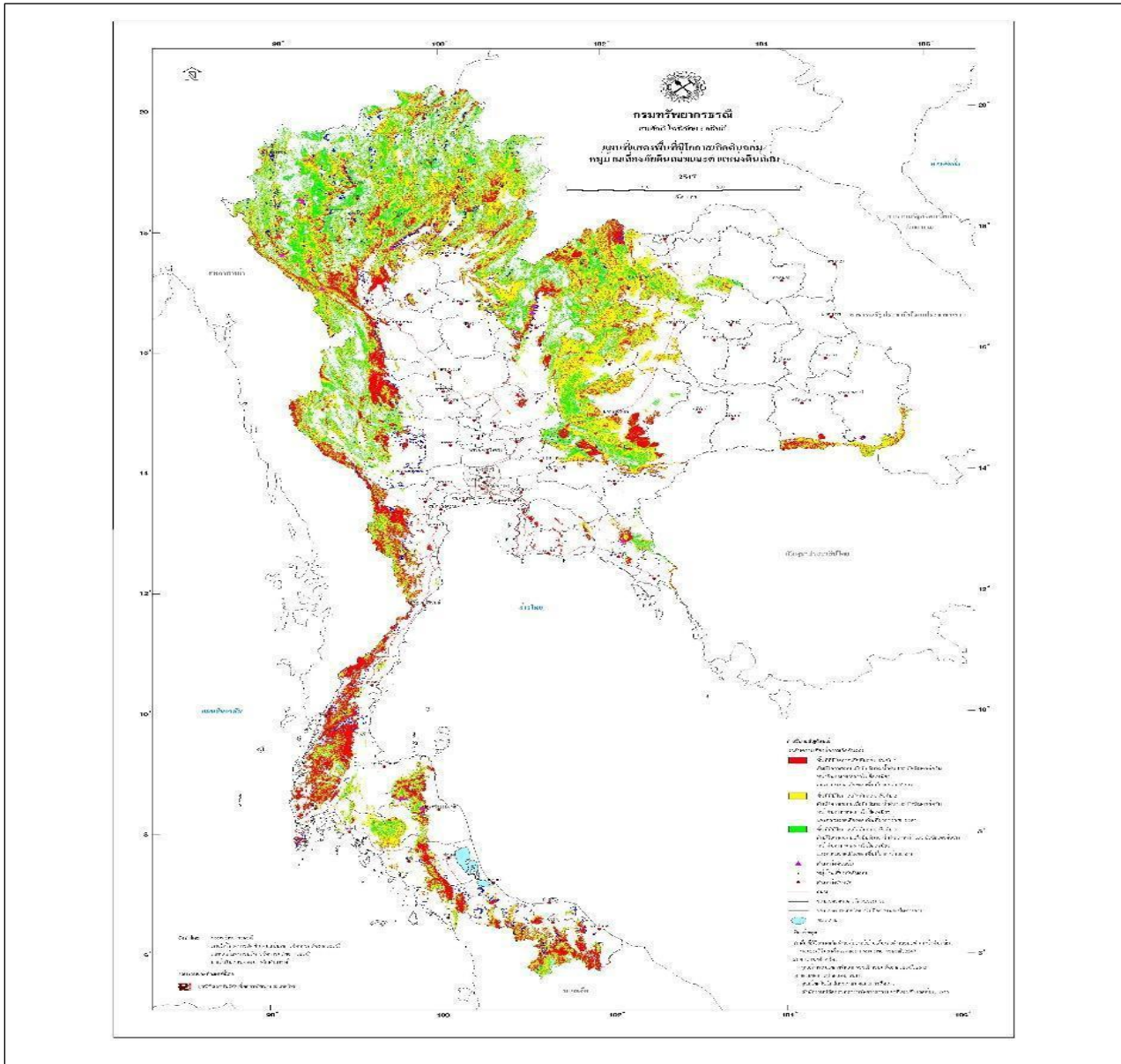
สำหรับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีรอยเลื่อนที่มีพลังและสามารถส่งผลให้เกิดแผ่นดินไหวได้จำนวน 2 จุด คือ รอยเลื่อนระนอง ซึ่งพาดผ่านจังหวัดระนอง ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ พังงา และรอยเลื่อนคลองมะรุ่ย ซึ่งพาดผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ และพังงา นอกจากนี้ในพื้นที่ยังสามารถได้รับผลกระทบจากการเกิดแผ่นดินไหวในพื้นที่ของประเทศอินโดนีเซียและทะเลอันดามันด้วย โดยในปี 2563 มีแผ่นดินไหวที่รุนแรงที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ คือ แผ่นดินไหว ขนาด 2.8 ที่ความลึก 3 กิโลเมตร จุดศูนย์กลางอยู่บริเวณ อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์ หรือที่ละติจูด 11.46 องศาเหนือ ลองจิจูด 99.41 องศาตะวันออก มีสาเหตุจากกลุ่มรอยเลื่อนระนองสั้นไหว นอกจากนี้ยังมีแผ่นดินไหวนอกประเทศไทยบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามัน คือ แผ่นดินไหวขนาด 5.0 บริเวณตอนเหนือของหมู่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีศูนย์กลางแผ่นดินไหวที่ละติจูด 1.613 องศาเหนือ ลองจิจูด 97.021 องศาตะวันตก ความลึก 10 กิโลเมตร ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ อ.เมือง จ.สตูล ประมาณ 655 กิโลเมตร (กองเฝ้าระวังแผ่นดินไหว กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564)

อุทกภัย เป็นภัยพิบัติที่เกิดจากสภาวะที่น้ำไหลเอ่อล้นฝั่งแม่น้ำหรือทางน้ำเข้าท่วมพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำ ซึ่งโดยปกติแล้วไม่ได้อยู่ใต้อ่างน้ำ หรือเกิดจากการสะสมของน้ำบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งระบายออกไม่ทันส่งผลทำให้พื้นที่ดังกล่าว มีน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลาสั้น โดยสถานการณ์การเกิดอุทกภัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ส่วนใหญ่จะเกิดความเสียหายจากน้ำท่วมฉับพลัน เนื่องจากฝนตกหนักบริเวณเทือกเขาภูเก็ตและเทือกเขานครศรีธรรมราช ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมภาคใต้มีกำลังแรง หรือช่วงที่พายุไซโคลนเคลื่อนตัวจากอ่าวเบงกอลเข้าสู่ด้านตะวันตกของประเทศไทยตอนบน หรือช่วงที่พายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวจากอ่าวไทยผ่านเข้าสู่ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นบริเวณกว้าง ดังนั้นกรมพัฒนาที่ดินจึงได้ทำการรวบรวมและจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซากของประเทศไทยขึ้น โดยใช้ข้อมูลความถี่ของปริมาณน้ำฝนที่ตกในรอบ 32 ปี พื้นที่ที่เคยประสบภัยน้ำท่วมในอดีต ลักษณะการระบายน้ำของดิน และความลาดชันของพื้นที่ เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ร่วมกันบนระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยหรือน้ำท่วมซ้ำซากภายในพื้นที่ประเทศไทย ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยในประเทศไทยได้ 3 ระดับ คือ พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซากสูง ปานกลาง และต่ำ โดยจะพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีระดับเสี่ยงภัยจากน้ำท่วมซ้ำซากในระดับน้อยถึงไม่มี ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นที่ดอน และพื้นที่สูงที่เป็นเนินเขาหรือภูเขา หากเกิดพายุที่ทำให้ฝนตกหนักติดต่อกันหลายวันและเกิดน้ำท่วมฉับพลันหรือน้ำป่าไหลหลาก อาจจะทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหายเล็กน้อย ในขณะที่พื้นที่ที่มีระดับเสี่ยงภัยจากน้ำท่วมซ้ำซากปานกลาง (มีระดับน้ำท่วมถึงระหว่าง 50 - 100 เซนติเมตร และท่วมนานประมาณ 3 - 5 เดือน) มีเกิดเฉพาะบริเวณจังหวัดตรัง ได้แก่ พื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง หากเกิดพายุฝนตกหนักติดต่อกันหลายๆ วัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดน้ำท่วม และอาจก่อให้เกิดความเสียหายบ่อยครั้ง

การเกิดแผ่นดินถล่ม ประเทศไทยมีเหตุการณ์ดินถล่มที่สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินถล่มในระดับสูง และมีการตั้งถิ่นฐานของประชาชนในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว โดยเหตุการณ์แผ่นดินถล่มภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมักเกิดขึ้นภายหลังจากที่มีฝนตกมากผิดปกติในบริเวณพื้นที่เขาสูงชัน พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ดิน และหินมีลักษณะผุร่อนอ่อนตัวง่าย ซึ่งลักษณะการเกิดดินถล่มที่พบส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการเลื่อนไหลของมวลดินบนพื้นผิวที่มีความลาดเทภายหลังฝนตกหนัก และมักเกิดขึ้นก่อนในบริเวณร่องไหลเขาที่เป็นจุดรวมน้ำและมวลตะกอนดิน ซึ่งเมื่อมีจำนวนมากและมีกำลังแรงสามารถกัดเซาะและพัดพาสิ่งกีดขวางตามทางน้ำ ทำให้เกิด

ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมความเสียหายด้านทรัพยากรธรรมชาติและ ความเสียหายด้านเศรษฐกิจ ภายในพื้นที่ กรมทรัพยากรธรณีได้จัดทำแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยดินโคลนถล่มของประเทศไทยแสดง

ภาพที่ 2.2.3-3 แสดงพื้นที่เสี่ยงภัยดินโคลนถล่ม (กรมทรัพยากรธรณี)

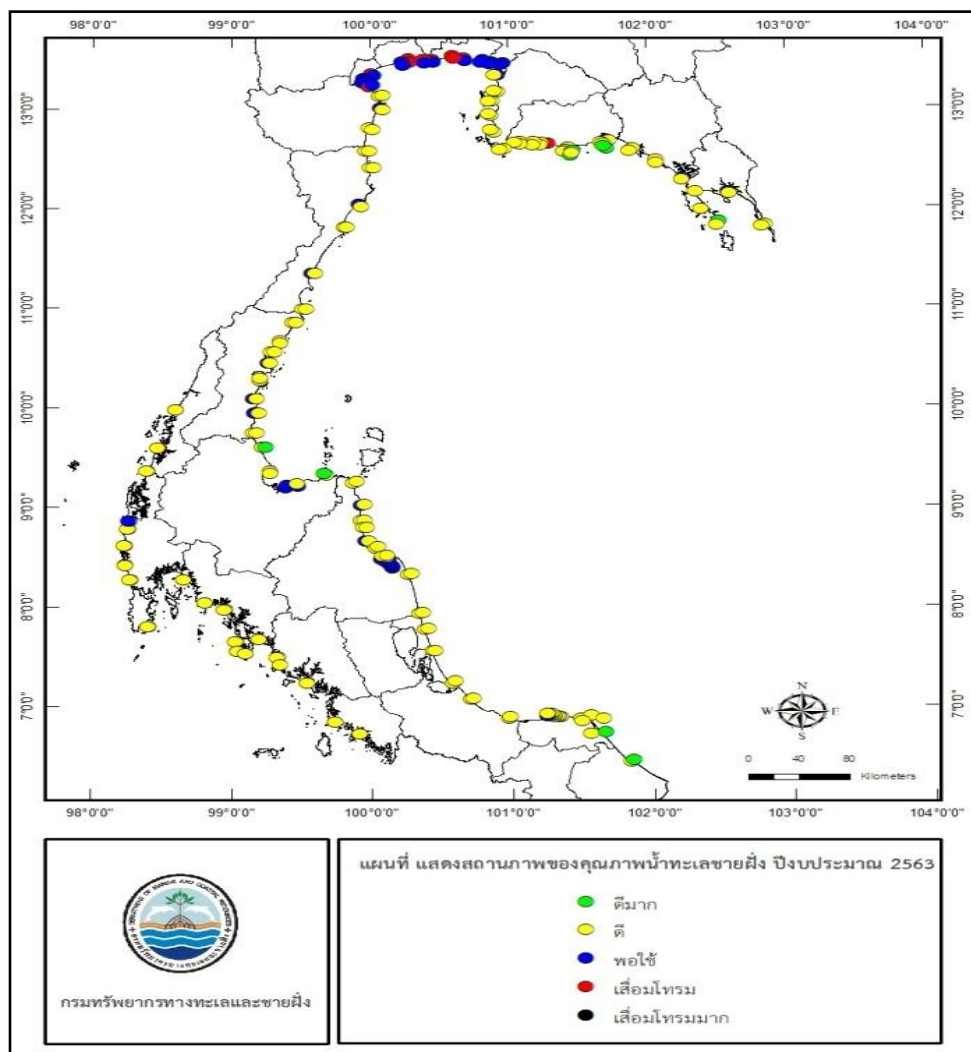

2.2.3.6 ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ

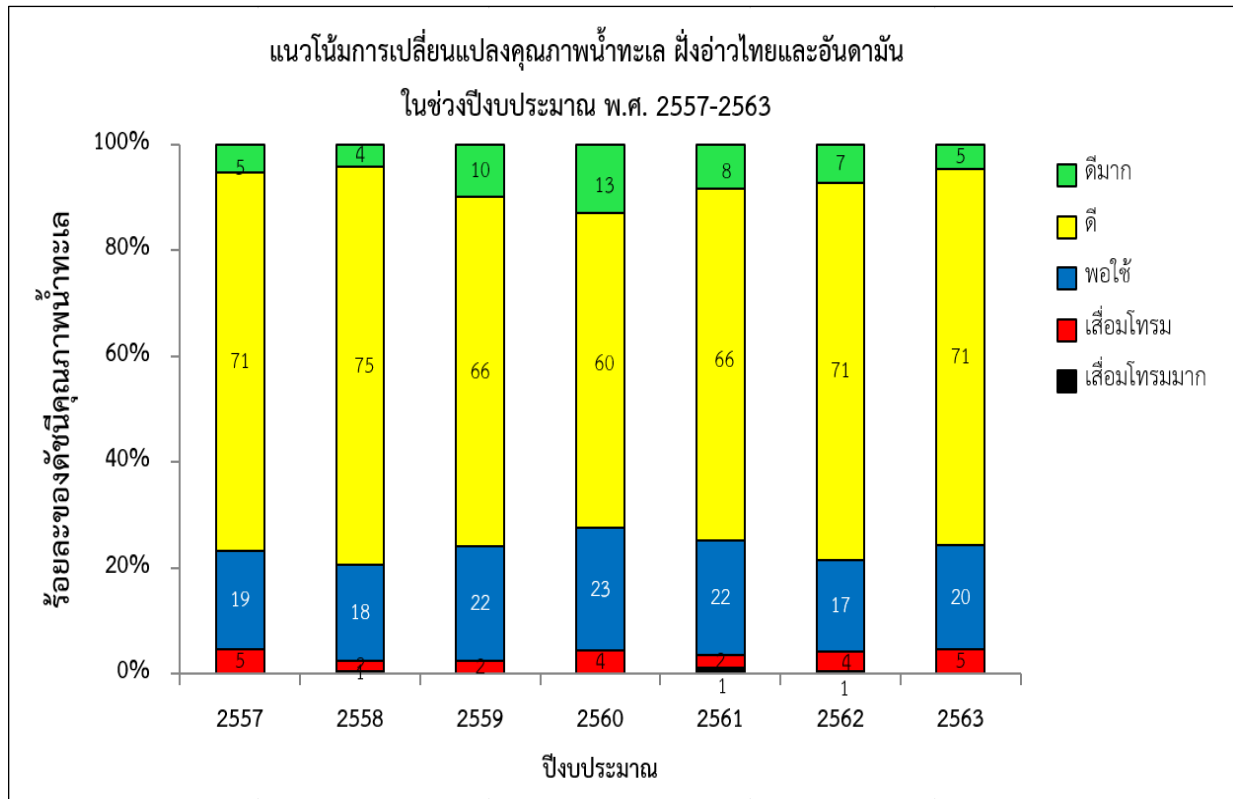
(1) สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล

คุณภาพน้ำทะเล การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน รวมทั้งสิ้น 214 สถานี โดยประเมินจากค่าดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index, MWQI) ที่คำนวณจาก 8 ปัจจัย ได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved oxygen) อุณหภูมิ (Temperature) สารแขวนลอยทั้งหมด (Total suspended Solid) แอมโมเนีย (Ammonia) ไนเตรท (Nitrate) ฟอสเฟต (Phosphate) และแบคทีเรียโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total coliform bacteria) เพื่อบ่งชี้ถึงคุณภาพของน้ำทะเล ในปีงบประมาณ 2563 พบว่า ดัชนีคุณภาพน้ำทะเลส่วนใหญ่จัดอยู่ในเกณฑ์ดี (71%) พอใช้ (19.6%) ต่ำมาก (4.7%) และเสื่อมโทรม (4.7%) โดยไม่พบเสื่อมโทรมมาก โดยคุณภาพน้ำทะเลในฝั่งทะเลอันดามันซึ่งเป็นพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดฯ ไม่พบคุณภาพน้ำทะเลระดับเสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมาก (*ผิดปกติ! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง*) โดยสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557-2563 พบว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน คือ คุณภาพน้ำทะเลส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมา คือ พอใช้ ต่ำมาก และเสื่อมโทรม ตามลำดับ โดยในปีงบประมาณ 2563 ไม่พบคุณภาพน้ำทะเลที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก

ภาพที่ 2.2.3-4 แสดงแผนที่แสดงคุณภาพน้ำทะเล ปีงบประมาณ 2563 (ตุลาคม 2562-กันยายน 2563)

ภาพที่ 2.2.3-5 แสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำทะเลฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ปี 2557-2563

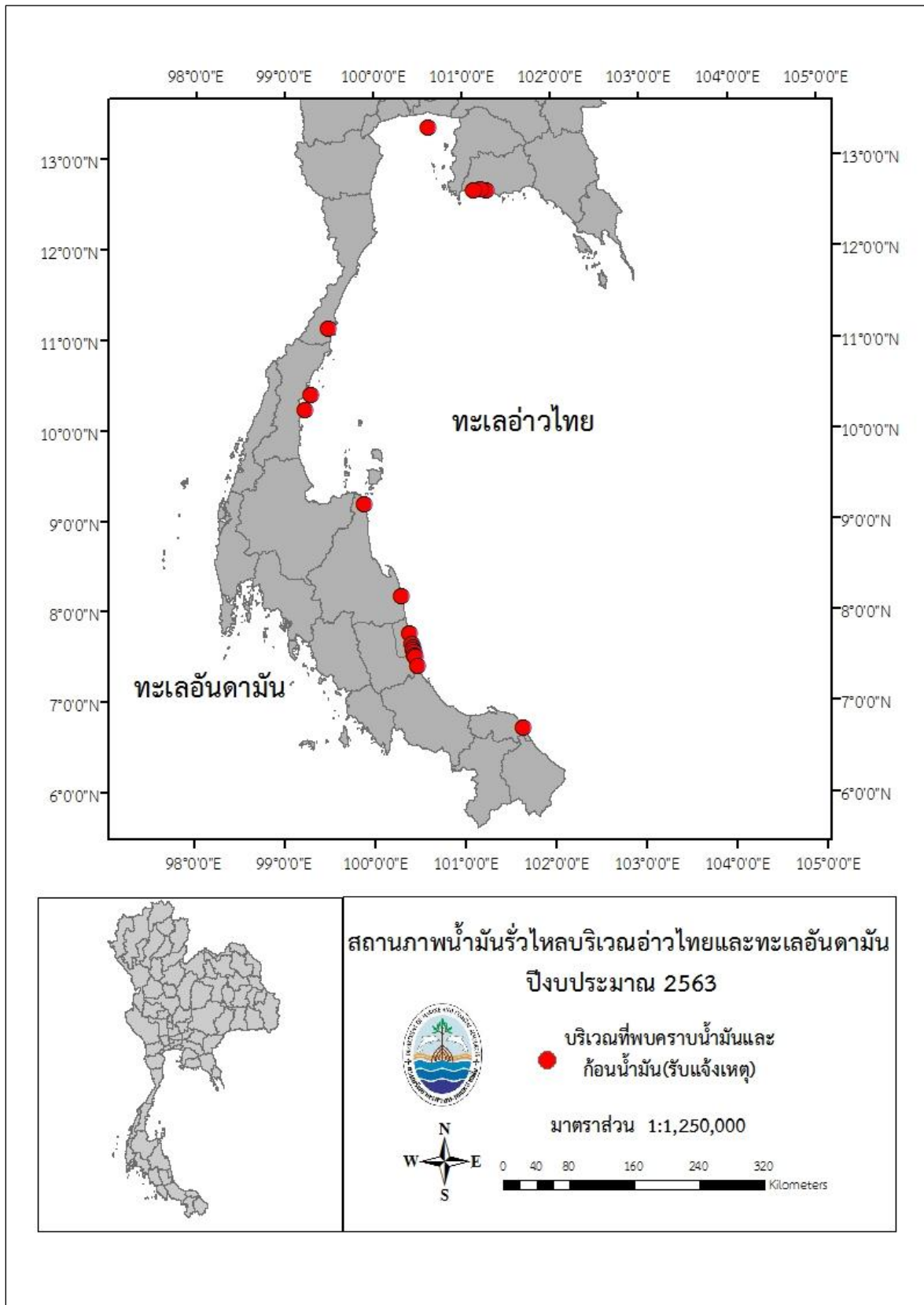

น้ำมันรั่วไหล

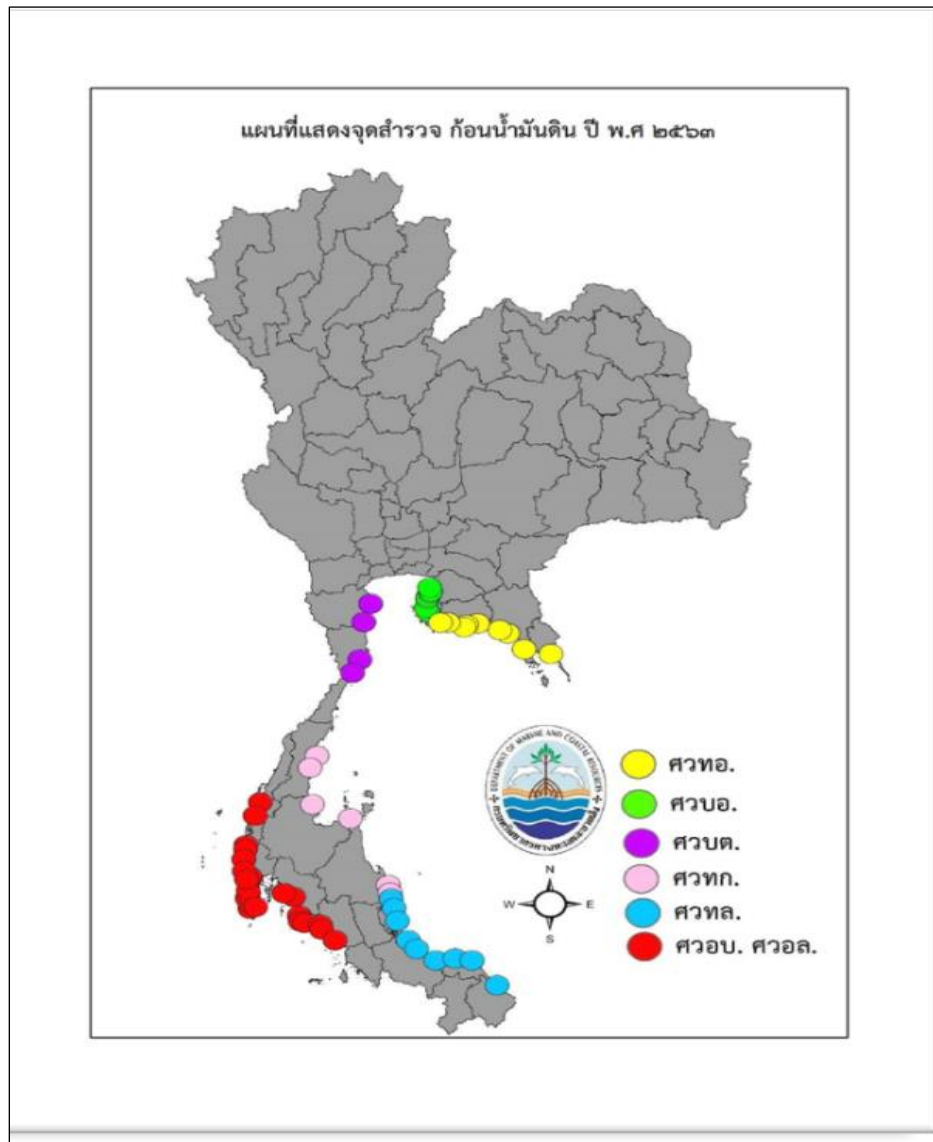
การเกิดน้ำมันรั่วไหล (Oil spill) ในทะเลและชายฝั่งของทะเลอ่าวไทยและอันดามันอาจเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ การขุดเจาะและขนส่งน้ำมัน การเดินเรือ การลี้ยงถังอับเฉาเรือ ลักลอบทิ้งน้ำที่มีน้ำมันปนเปื้อนหรือน้ำมันที่ใช้แล้ว รวมทั้งอุบัติเหตุต่าง ๆ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเป็นคราบน้ำมันหรือก้อนน้ำมันดิน (Tar balls) อยู่ในทะเลและจะพัดพาเข้าสู่ชายฝั่งในที่สุด นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน (Petroleum hydrocarbons) ที่มีความเป็นพิษเฉียบพลันหรือเรื้อรังต่อสิ่งมีชีวิต ที่อาศัยในระบบนิเวศทางทะเลได้ และสามารถสะสมในดินตะกอนและสัตว์น้ำได้

ในปีงบประมาณ 2547 - 2562 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ติดตามตรวจสอบพบเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลหรือคราบน้ำมันขึ้นตามแนวชายฝั่งจำนวนทั้งสิ้น 54 ครั้ง โดยในปีงบประมาณ 2562 พบน้ำมันรั่วไหลชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน 9 ครั้ง และอันดามัน จำนวน 1 ครั้ง แต่กลับพบก้อนน้ำมันดินบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน 10 ครั้ง และอันดามัน จำนวน 11 ครั้ง อย่างไรก็ตามในปีงบประมาณ 2563 (ตุลาคม 2562 ถึง กรกฎาคม 2563) ได้รับแจ้งและพบเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหล คราบน้ำมันหรือก้อนน้ำมันดินตลอดแนวชายฝั่งดังแสดงในภาพที่ 21 โดยเกิดเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน 10 ครั้ง และไม่พบเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน และตรวจพบก้อนน้ำมันดิน จำนวน 26 ครั้ง บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ในขณะที่ตรวจพบก้อนน้ำมันดิน 2 ครั้ง บริเวณจังหวัดภูเก็ต จากสถานีติดตามตรวจสอบก้อนน้ำมันดินบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามันทั้งหมด 54 สถานี

ภาพที่ 2.2.3-6 แสดงเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามันในปีงบประมาณ 2563

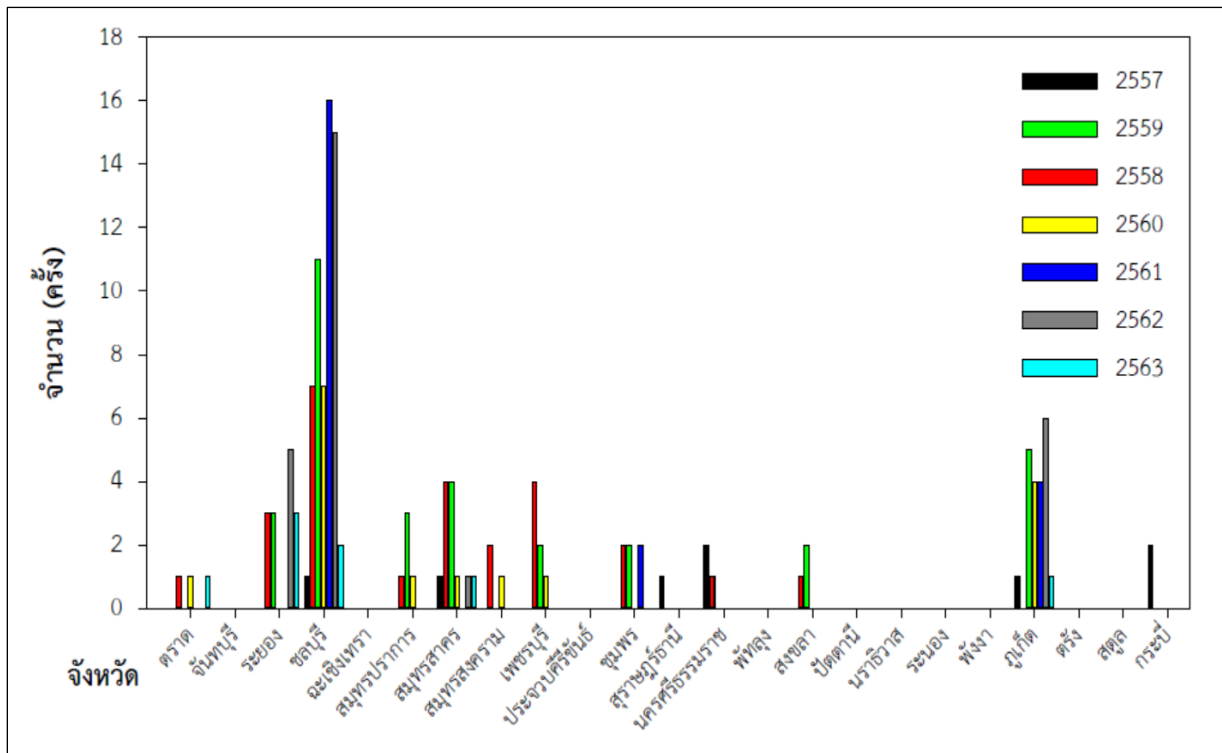
ภาพที่ 2.2.3-7 แสดงสถานีติดตามตรวจสอบก๊อนน้ำมันดิน ในปีงบประมาณ 2563

น้ำทะเลเปลี่ยนสี

ปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีบริเวณชายฝั่งทะเลประเทศไทย ในปีงบประมาณ 2563 พบจำนวน 10 ครั้ง โดยชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จำนวน 9 ครั้ง พบมากที่จังหวัดระยอง จำนวน 3 ครั้ง ในเดือนเมษายนและมิถุนายน 2563 ส่วนอันดามันพบบริเวณหาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1 ครั้ง ในเดือนมกราคม 2563 สถิติการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในประเทศไทยระหว่างปีงบประมาณ 2557 - 2563 (ถึง 31 กรกฎาคม 2563)

ภาพที่ 2.2.3-8 แสดงสถิติการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในช่วงปีงบประมาณ 2557-2563

แมงกะพรุนพิษ

แมงกะพรุนที่พบมีมากกว่า 9,000 สายพันธุ์ และมากกว่า 100 สายพันธุ์มีพิษต่อมนุษย์ แพร่กระจายอยู่ทั่วโลก ตั้งแต่บริเวณผิวน้ำจนถึงทะเลลึก ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตในทะเลบริเวณน้ำตื้น แต่มีบางชนิดที่อยู่ในน้ำจืด ดังนั้นขณะทำกิจกรรมในทะเล เช่น การดำน้ำ ว่ายน้ำ จะมีโอกาสพบและสัมผัสถูกแมงกะพรุนพิษได้ รวมทั้งพบแมงกะพรุนพิษเกยตื้นบริเวณชายหาด

การสัมผัสแมงกะพรุนพิษทำให้บาดเจ็บได้ในหลายระดับ ขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณพิษที่ได้รับ ทั้งนี้บริเวณที่สัมผัสจะมีอาการได้หลากหลาย ตั้งแต่รู้สึคัน มีผื่นเล็กน้อย ปวดแสบปวดร้อนบริเวณที่สัมผัสหรือได้รับพิษ ไปจนถึงทำให้หัวใจหรือระบบหายใจล้มเหลว (*ผิดพลาด! ไม่พบแหล่งการอ้างอิง*)

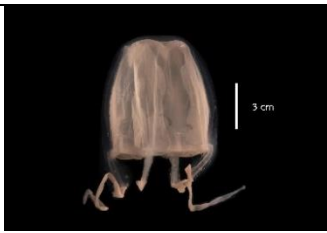
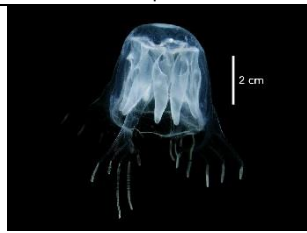

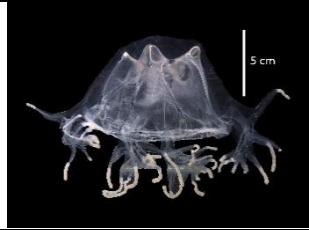

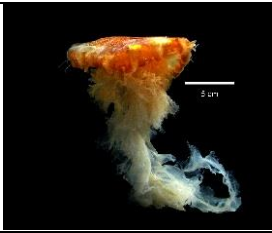

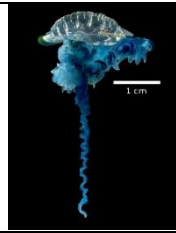
ตารางที่ 2.2.3- 10 แสดงความเป็นพิษของแมงกะพรุนพิษที่พบในน่านน้ำไทย

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ความเป็นพิษ
Cubozoa (แมงกะพรุนกล่อง)		
Carukiidae	<i>Morbakka</i> sp. A Carukiidae, unidentifiable	หลายชนิดในกลุ่มนี้มีพิษและทำให้เกิดอาการอิรุคันจิ (Irukandji syndrome) บริเวณที่ได้รับพิษจะมีอาการปวดอย่างรุนแรง แต่อาจไม่ปรากฏรอยไหม้ ในช่วงแรกอาจมีอาการเพียงเล็กน้อย และรุนแรงขึ้นหลังจากนั้นประมาณ 5-40 นาที อาการที่พบได้แก่ ปวดหัว ปวดหลัง ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน เหงื่อออก หายใจลำบาก ไอ เป็นตะคริว กล้ามเนื้อหดเกร็ง ความดันโลหิตสูง และหัวใจเต้นเร็วผิดปกติแต่ยังไม่ทำให้เสียชีวิต เพียงแต่ทำให้รู้สึกอึดอัด ไม่สบาย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้จมน้ำง่ายขึ้น

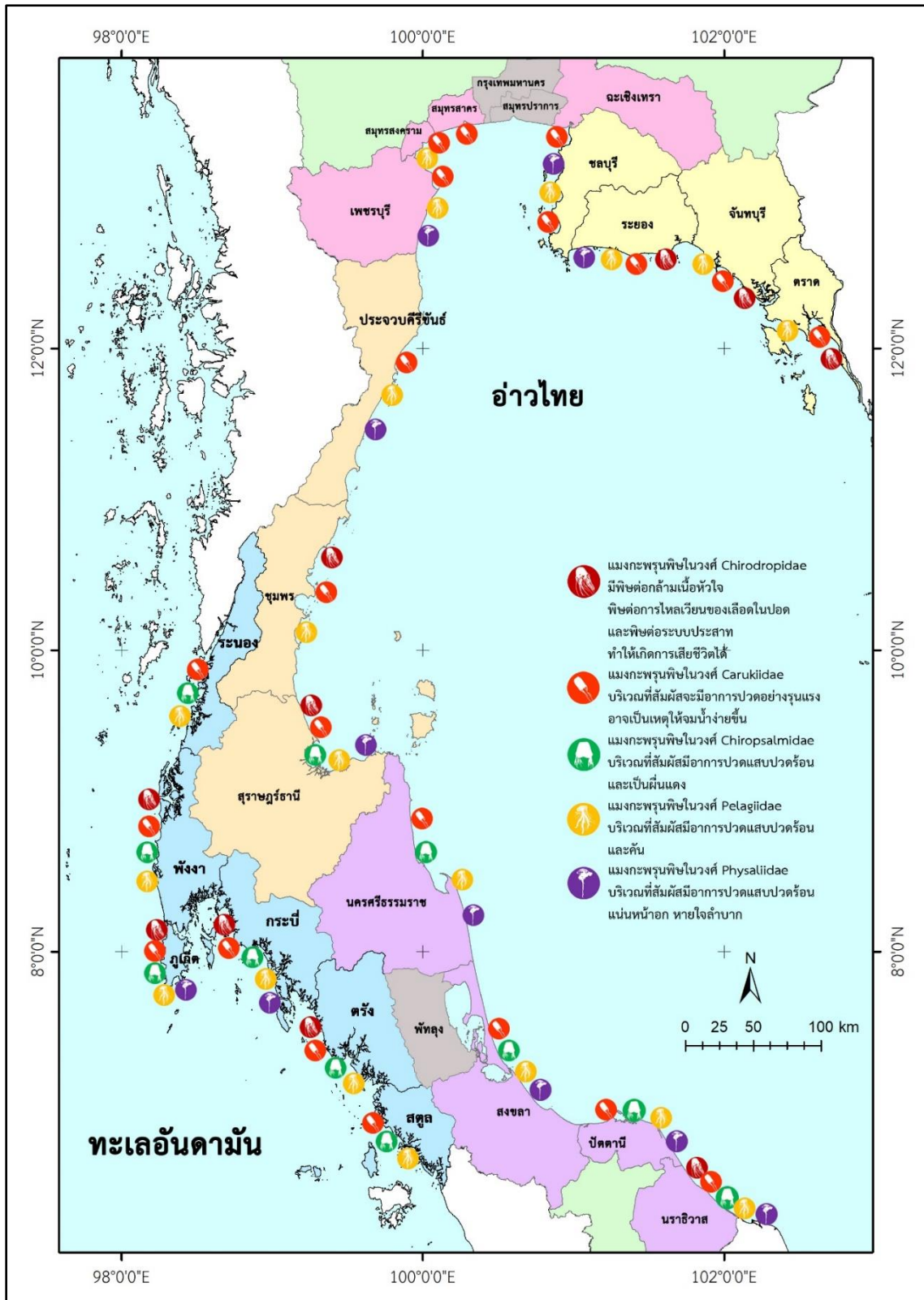
สถานการณ์การบาดเจ็บรุนแรง (หมดสติ) และเสียชีวิตจากแมงกะพรุนพิษ

จากสถิติการบาดเจ็บรุนแรงและเสียชีวิตจากแมงกะพรุนกล่องของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี 2542-2563 มีผู้ป่วยเสียชีวิตจำนวน 9 ราย บาดเจ็บรุนแรง จำนวน 36 ราย นอกจากนี้ยังมีผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรงแต่ไม่ระบุพื้นที่อีกจำนวน 2 ราย โดยในปีงบประมาณ 2563 มีผู้เสียชีวิตจำนวน 1 ราย ในพื้นที่จังหวัดระยอง และบาดเจ็บรุนแรงจำนวน 1 ราย ในพื้นที่จังหวัดชุมพร ดังนั้นพื้นที่ที่มีประวัติการบาดเจ็บรุนแรงหรือเสียชีวิตจากการสัมผัสแมงกะพรุนพิษ จึงจัดเป็นพื้นที่เสี่ยงและต้องป้องกันภัยจากแมงกะพรุนพิษ ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ ตรัง ระยอง เพชรบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ และสตูล

ภาพที่ 2.2.3-10 แสดงแมงกะพรุนพิษในน่านน้ำไทย

แมงกะพรุนพิษหรือสงสัยว่ามีพิษในกลุ่ม Cubozoa หรือแมงกะพรุนกล่อง		
วงศ์ Carukiidae		วงศ์ Chiropsalmidae
		
<i>Morbakka sp. A</i>	Carukiidae, unidentifiable	<i>Chiropsoides buitendijki</i>
วงศ์ Chirodropidae		
		
<i>Chironex indrasaksajiae</i>	<i>Chironex sp. A</i>	Chirodropidae, unidentifiable
แมงกะพรุนพิษในกลุ่ม Scyphozoa หรือแมงกะพรุนไฟ		แมงกะพรุนพิษในกลุ่ม Hydrozoa หรือแมงกะพรุนหัวขวด
วงศ์ Pelagiidae		วงศ์ Physaliidae
		
<i>Chrysaora sp.</i>	<i>Pelagia sp.</i>	<i>Physalia sp.</i>

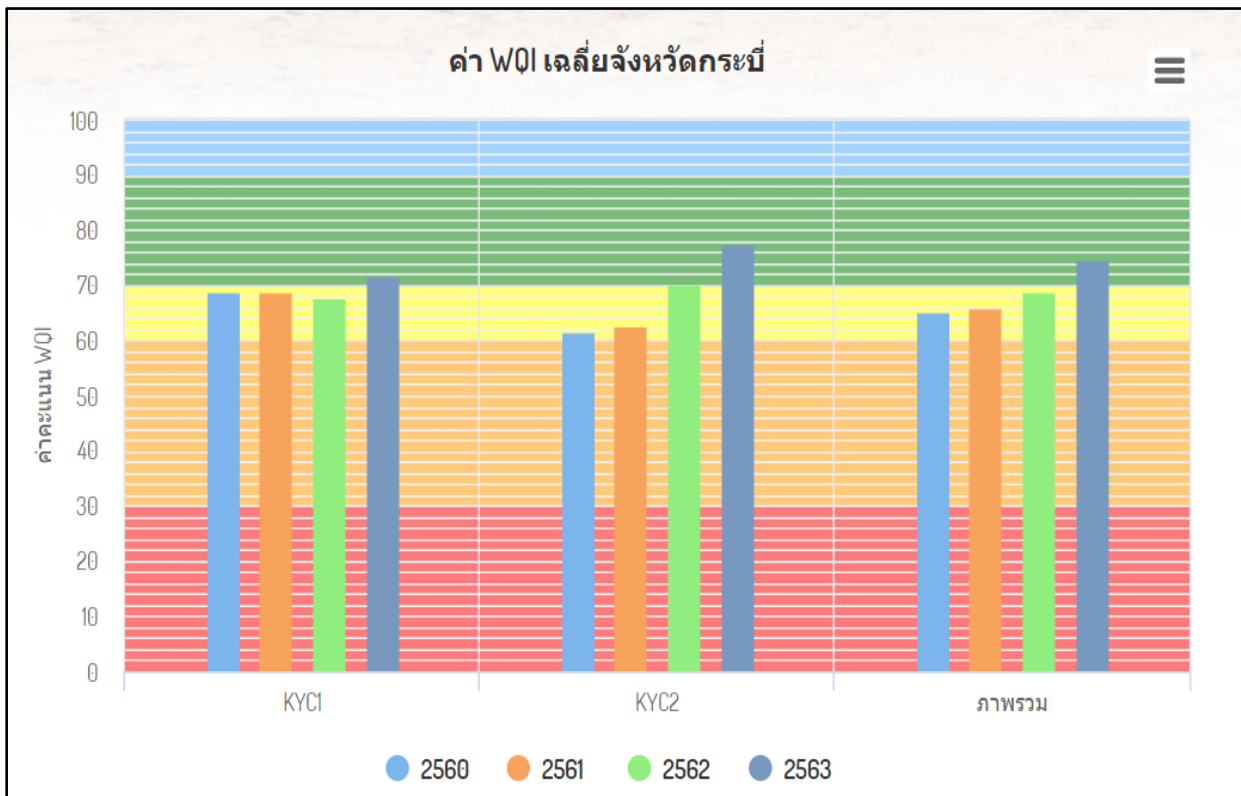
ภาพที่ 2.2.3-11 แสดงพื้นที่ที่สำรวจพบแมงกะพรุนพิษ

(1) สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน

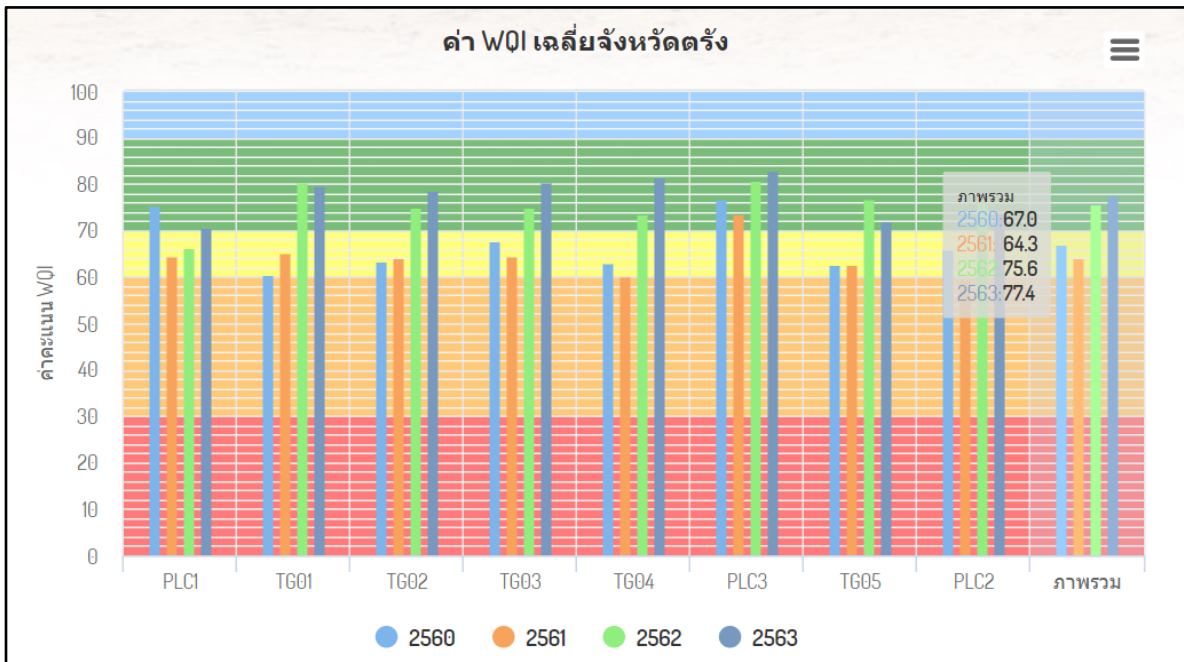
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 (ภูเก็ต) ได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่กลุ่มจังหวัด 6 จังหวัด และประเมินคุณภาพแหล่งน้ำโดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water Quality Index : WQI) พบว่า แหล่งน้ำผิวดินของกลุ่มจังหวัดอันดามันส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงเสื่อมโทรมมากมีเพียงบางสถานีเท่านั้นที่คุณภาพน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี ดังภาพที่ 27 ทั้งนี้เป็นที่สังเกตว่า คุณภาพน้ำผิวดินในปี พ.ศ.2563 มีแนวโน้มดีขึ้น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากสถานการณ์การระบาดของไวรัส Covid-19 ซึ่งทำให้กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก

ภาพที่ 2.2.3-12 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 2 สถานี ในพื้นที่จังหวัดกระบี่

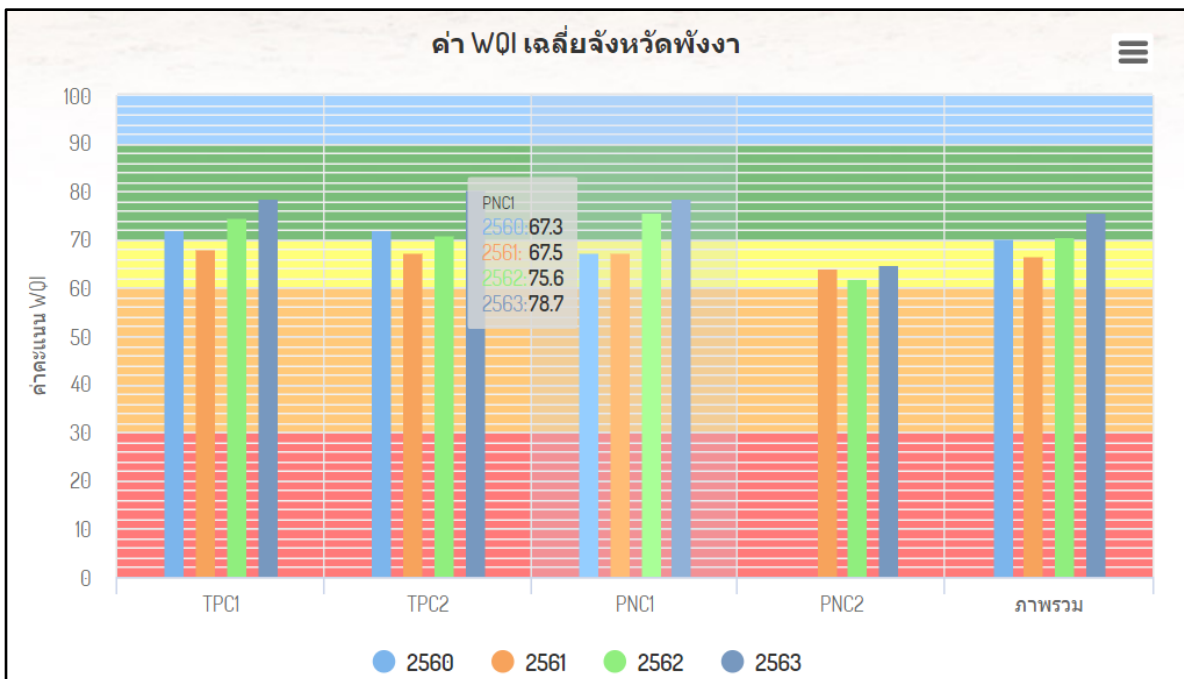

โดยเกณฑ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (สีแดง) ช่วงคะแนน 0-30 คือ ระดับเสื่อมโทรมมาก (สีส้ม) ช่วงคะแนน 31-60 คือ ระดับเสื่อมโทรม (สีเหลือง) ช่วงคะแนน 61-70 คือ ระดับพอใช้ (สีเขียว) ช่วงคะแนน 71-90 คือ ระดับดี (สีฟ้า) ช่วงคะแนน 91-100 คือ ระดับดีมาก

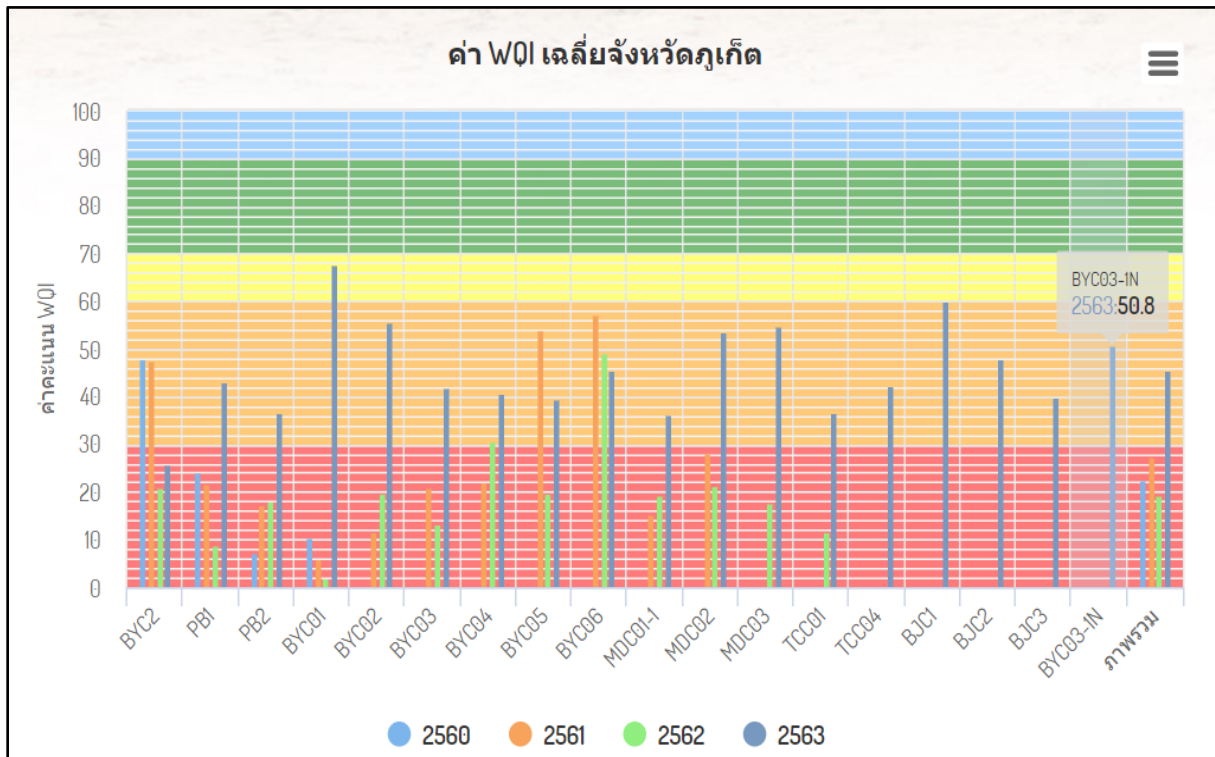
ภาพที่ 2.2.3-13 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 8 สถานี ในพื้นที่จังหวัดตรัง

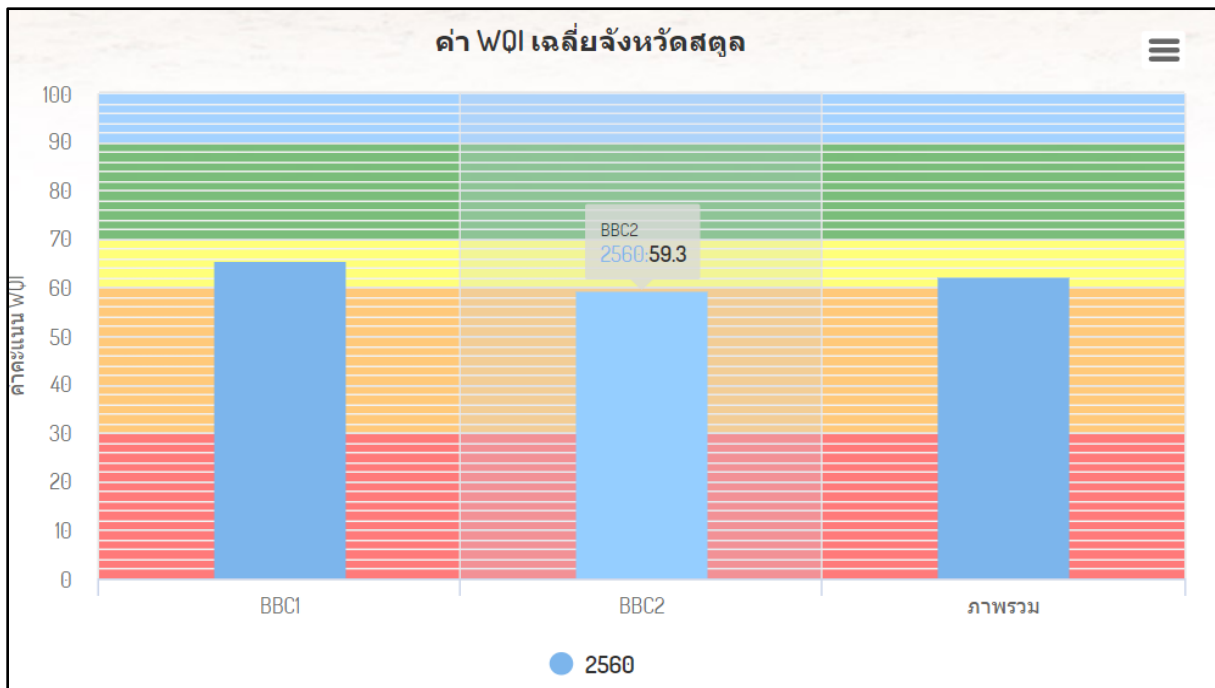
ภาพที่ 2.2.3-14 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 4 สถานี ในพื้นที่จังหวัดพังงา

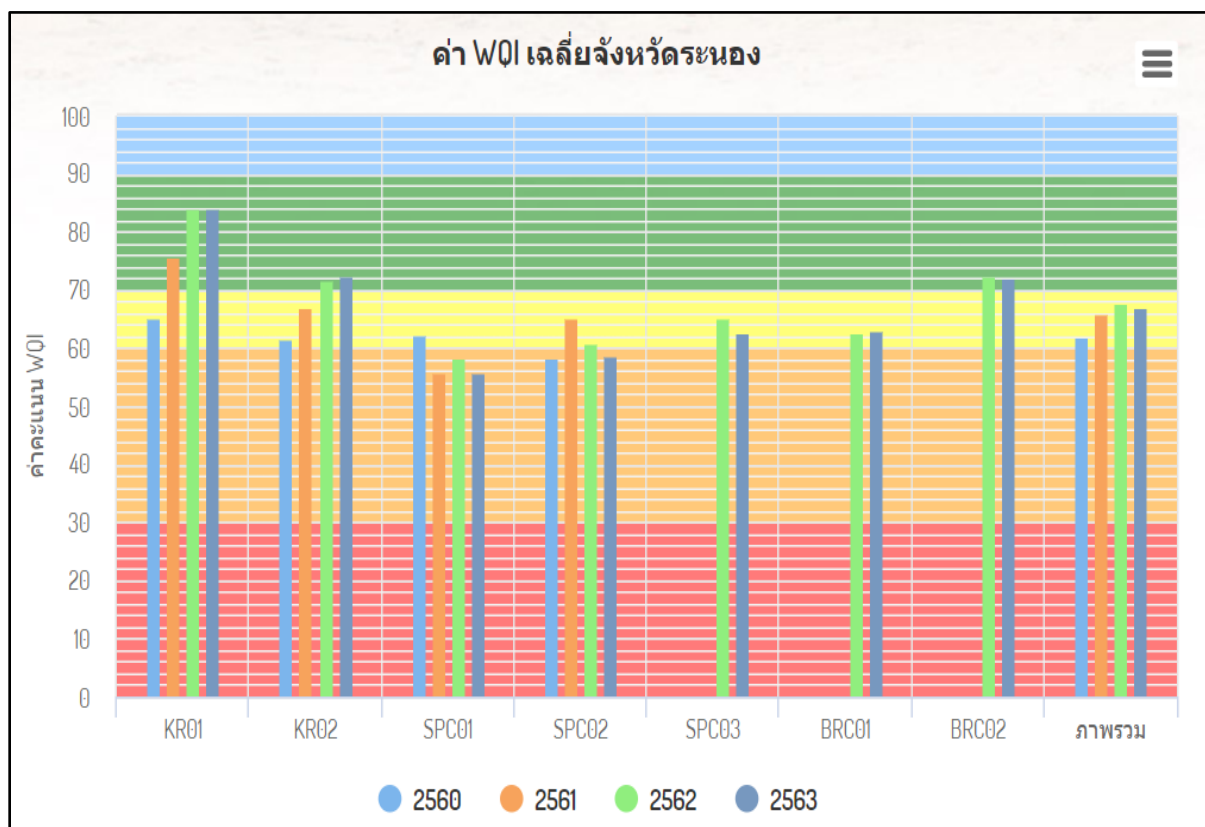
ภาพที่ 2.2.3-15 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 18 สถานี ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 2.2.3-16 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 2 สถานี ในพื้นที่จังหวัดสตูล ปี 2560

ภาพที่ 2.2.3-17 แสดงค่า WQI เฉลี่ยของน้ำผิวดินที่เก็บจากสถานี 7 สถานี ในพื้นที่จังหวัดระนอง

(2) ขยะมูลฝอย

จากข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันในช่วงปี 2559 – 2562 ซึ่งแสดงในตารางที่ 67 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2562 มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีปริมาณมูลฝอยมากที่สุดและมีแนวโน้มสูงขึ้นต่อเนื่อง ตามการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จังหวัดที่มีขยะมูลฝอยรองลงมาได้แก่ จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ จังหวัดสตูล จังหวัดพังงาและจังหวัดระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.3-11 แสดงปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2559-2562

จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)											
	2559			2560			2561			2562		
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม
กลุ่มอันดามัน	2,740			2,960			3,039			3,082		
กระบี่	148	394	541	154	410	564	157	286	543	187	388	545
ตรัง	229	431	660	232	431	663	227	432	659	237	432	659
พังงา	112	172	283	124	172	296	127	178	305	128	180	307
ภูเก็ต	701	70	771	853	93	946	815	217	1032	834	239	1073

จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)											
	2559			2560			2561			2562		
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม
ระนอง	129	58	187	128	61	189	128	61	189	128	61	190
สตูล	67	230	298	71	231	302	68	243	311	-	-	308

ที่มา : รวบรวมจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และกรมควบคุมมลพิษ

จากข้อมูลในรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมปี 2562 ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน (ยกเว้นจังหวัดสตูล) จำนวนทั้งสิ้น 259 แห่ง มีการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย 194 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75 และไม่มีการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอย 65 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25 โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บขนไปกำจัดทั้งสิ้น 641,223 ตัน/ปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ซึ่งมีการเก็บขนไปกำจัดได้ 1,726 ตันต่อวัน

ตารางที่ 2.2.3-12 แสดงปริมาณขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย ปี 2561-2562

จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตัน)		ปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้อง (ตัน)		ปริมาณขยะที่กำจัดไม่ถูกต้อง (ตัน)		ปริมาณขยะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ (ตัน)	
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2561	ปี 2562
กลุ่มอันดามัน	1,105,603.25	1,125,167.25	487,574.30	410,654.20	259,216.00	316,108.25	358,812.95	398,404.80
กระบี่	194,158.10	199,107.50	58,586.15	-	79,033.45	138,192.65	56,538.50	60,914.85
ตรัง	240,564.20	240,556.90	27,623.20	10,139.70	90,476.20	84,355.15	122,464.80	146,062.00
พังงา	111,544.00	112,197.35	30,524.95	16,669.55	41,296.10	50,348.10	39,722.95	45,179.70
ภูเก็ต	376,884.40	391,520.90	339,198.15	352,371.10	-	-	37,686.25	39,149.90
ระนอง	69,006.90	69,185.75	-	-	33,244.20	28,046.60	35,762.70	41,139.15
สตูล	113,445.65	112,598.85	31,641.85	31,473.95	15,166.05	15,165.75	66,637.75	65,959.15

ที่มา : ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรมควบคุมมลพิษ

จากข้อมูลในตารางที่ 68 พบว่า ในปี 2562 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ 487,574.30 ตัน และกำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ 316,108.25 ตัน นอกจากนี้ยังมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ (ขยะรีไซเคิลและขยะอินทรีย์) ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอันดามันรวม 398,404.80 ตัน/ปีหรือร้อยละ 35 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดในปี 2562 โดยมีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในพื้นที่ดังนี้

1) การใช้ประโยชน์จากขยะรีไซเคิล โดยเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนซึ่งเป็นขยะมูลฝอยที่มีมูลค่าและสามารถทำได้ในทุกครัวเรือน และเมื่อคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะมูลฝอยประเภทอื่นแล้วขยะรีไซเคิลจะถูกส่งไปยังร้านรับซื้อของเก่า ธนาคารขยะรีไซเคิล รวมถึงการเรียกคืนบรรจุภัณฑ์จากผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่จะเป็นขยะรีไซเคิลประเภทแก้ว กระดาษ พลาสติก เหล็ก และอะลูมิเนียม โดยจะถูกนำกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตอีกครั้ง หรืออาจมีการนำกลับมาใช้ซ้ำ

2) การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ ขยะอินทรีย์ถือได้ว่าเป็นขยะมูลฝอยที่มีอัตราส่วนมากที่สุดในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชน แม้ว่าขยะอินทรีย์จะมีปริมาณมากแต่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียงบางส่วน เช่น การนำไปทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพสำหรับใช้บำรุงดินเพื่อการเกษตร การผลิตก๊าซชีวภาพจากขยะอินทรีย์เพื่อทดแทนพลังงานเชื้อเพลิงและนำมาเป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น

ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ 5 แห่ง ดังนี้

(1) การกำจัดด้วยวิธีฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ของเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

(2) การกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบเชิงวิศวกรรม (Engineered Landfill) ของเทศบาลเมืองกันตัง จังหวัดตรัง

(3) การกำจัดด้วยระบบเชิงกล - ชีวภาพ (Mechanical Biological Waste Treatment : MBT) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา

(4) การกำจัดด้วยระบบการเทกองแบบควบคุม (Control Dump) ของเทศบาลตำบลทุ่งยาว จังหวัดตรัง

(5) การกำจัดด้วยวิธีการเผาด้วยเตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษและผลิตพลังงานไฟฟ้าของเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

อย่างไรก็ตามกลุ่มจังหวัดอันดามันยังมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการจำนวน 66 แห่ง โดยอยู่ในจังหวัดพังงา 11 แห่ง จังหวัดกระบี่ 22 แห่ง จังหวัดตรัง 20 แห่ง และจังหวัดระนอง 13 แห่ง ซึ่งมีปริมาณขยะตกค้างสะสม ในปี 2562 รวมทั้ง 5 จังหวัดทั้งสิ้นจำนวน 236,039 ตัน จังหวัดที่มีปริมาณขยะตกค้างสะสมมากที่สุด ได้แก่ พังงา กระบี่ ตรัง และระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2.3- 13 แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและปริมาณขยะตกค้างสะสม
ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปี 2562

จังหวัด	สถานที่กำจัดมูลฝอย			ปริมาณขยะตกค้างสะสม			
	กำจัด ถูกต้อง	กำจัดไม่ ถูกต้อง	รวม	2559	2560	2561	2562
กลุ่มอันดามัน	5	66	71	485,636	359,011	246,518	236,039
กระบี่	-	22	22	192,975	177,957	69,593	57,326
ตรัง	2	20	22	80,408	41,196	40,030	42,665
พังงา	2	11	13	193,962	130,770	132,534	131,185
ภูเก็ต	1	0	1	-	-	-	-
ระนอง	-	13	13	18,291	9,088	4,361	4,863

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในแต่ละจังหวัด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จังหวัดกระบี่ ทางจังหวัดได้ดำเนินการสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ทั้งเรื่องสถานที่ทิ้งขยะ สถานที่กำจัดขยะทั้งแบบวิธีการฝังกลบและเตาเผาขยะขนาดต่าง ๆ และเรื่องการจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การผลิตน้ำหมักชีวภาพในครัวเรือนและการจัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน เป็นต้น ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ปริมาณขยะที่เก็บขนได้มีจำนวนแทบจะไม่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ปริมาณขยะตกค้างมีจำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2.2.3-14 แสดงปริมาณขยะที่กำจัดและการจัดการขยะของจังหวัดกระบี่

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีการกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1.ขยะมูลฝอยชุมชน ตกค้าง	245,819	8,269	3	ฝังกลบโดยใช้ดินกลบทับ	237,550	97
2. ขยะมูลฝอยชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น	541.08	-	-	-	-	-
3. ของเสียอันตราย	-	-	-	-	-	-
4. มูลฝอยติดเชื้อ	0.41	0.41	100	เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ	0	0
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2.2.3-15 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดกระบี่

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอยของสถานที่กำจัด (แห่ง)	
	อปท.	เอกชน	รวม	เทกอง	ฝังกลบ
เมือง	1	-	1	-	1
เหนือคลอง	2	-	2	2	-
คลองท่อม	5	-	5	5	-
เขาพนม	3	-	3	3	-
ลำทับ	2	-	2	2	-
เกาะลันตา	4	-	4	4	-
อ่าวลึก	5	-	5	5	-
ปลายพระยา	1	1	2	2	-

จังหวัดตรัง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 101 แห่ง โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถให้บริการเก็บขยะมูลฝอย จำนวน 63 แห่ง และที่ยังไม่ได้ให้บริการอีก 38 แห่ง (ร้อยละ 36.36) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหลุมฝังกลบเป็นของตนเอง 22 แห่ง โดยการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบ่งเป็น 2 คลัสเตอร์ใหญ่ ๆ ได้แก่

(1) คลัสเตอร์เทศบาลนครตรัง มีหน่วยงานร่วมส่งขยะมูลฝอยมากำจัด จำนวน 17 แห่ง ปริมาณขยะที่เข้าสู่คลัสเตอร์เทศบาลนครตรัง จำนวน 100 ตันต่อวัน (ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นเฉพาะภายในเขตเทศบาลนครตรัง ประมาณ 60 ตันต่อวัน)

(2) เทศบาลเมืองกันตัง มีหน่วยงานร่วมส่งขยะมูลฝอยมากำจัด จำนวน 15 แห่ง ปริมาณขยะที่เข้าสู่คลัสเตอร์เทศบาลเมืองกันตัง จำนวน 30 ตันต่อวัน (ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นเฉพาะภายในเขตเทศบาลเมืองกันตังประมาณ 8 - 10 ตันต่อวัน)

รายละเอียดภาพรวมในการบริหารจัดการขยะของจังหวัดตรัง

ตารางที่ 2.2.3-16 แสดงปริมาณขยะที่กำจัดและการจัดการขยะของจังหวัดตรัง

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีการกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ(ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ(ตัน)	ร้อยละ
1.ขยะมูลฝอยชุมชน ตกค้าง	-	-	-	-	237,550	97
2. ขยะมูลฝอย ชุมชนใหม่ที่เกิดขึ้น	3	-	-	การฝังกลบ (Control dump)	-	-
3. ของเสียอันตราย	2,800 กิโลกรัม/วัน	-	-	รวบรวมส่งกำจัด ณ ศูนย์รวบรวมของเสียอันตราย ชุมชน เทศบาลเมืองกันตัง	-	-
4. มูลฝอยติดเชื้อ	-	-	-	จ้างบริษัทเอกชนกำจัด	-	0
5. กากอุตสาหกรรม ที่เป็นอันตราย	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2.2.3-17 แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดตรัง

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอย (แห่ง)	
	อปท.	เอกชน	รวม	เทกอง	ฝังกลบ
รวม	22	-	22	18	✓
ห้วยยอด	อบต.ลำภูรา	-	1	1	✓
	อบต.ห้วยนาง	-	1	1	✓
ปะเหลียน	ทต.ท่าข้าม	-	1	1	✓
	ทต.ทุ่งยาว	-	1	-	✓
	อบต.ปะเหลียน	-	1	1	✓
	อบต.บ้านนา	-	1	1	✓
กันตัง	ทม.กันตัง	-	1	-	✓
วังวิเศษ	ทม.วังวิเศษ	-	1	1	✓
	อบต.อ่าวตง	-	1	1	✓

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอย (แห่ง)	
	อปท.	เอกชน	รวม	เทกอง	ฝังกลบ
	อบต.เขาวิเศษ	-	1	1	✓
สีเกา	ทต.สีเกา	-	1	1	✓
	ทต.กวนกุน	-	1	-	✓
	อบต.ไม้ฝาด	-	1	1	✓
	ทต.นาเมืองเพชร	-	1	1	✓
หาดสำราญ	อบต.หาดสำราญ	-	1	1	✓
นาโยง	อบต.ช่อง	-	1	-	✓
เมืองตรัง	ทต.ตรัง	-	1	1	✓
	ทต.คลองเต็ง	-	1	1	✓
ย่านตาขาว	ทต.ย่านตาขาว	-	1	1	✓
รัชฎา	ทต.คลองปาง	-	1	1	✓
	อบต.คลองปาง	-	1	1	✓
	อบต.หนองปรือ	-	1	1	✓

จังหวัดพังงา มีภาพรวมในการบริหารจัดการขยะของจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 2.2.3-18 แสดงปริมาณขยะที่กำจัดและการจัดการขยะของจังหวัดพังงา

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีการกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. ขยะมูลฝอยชุมชนตกค้าง	179,363 ตัน	15,746	9	ดินกลบทับบ่อเก่า	163,617 ตัน	91
2. ขยะมูลฝอยชุมชนใหม่ที่ เกิดขึ้น	301	167	55.5	การฝังกลบ (Control dump)	134	44.5
3. ขยะอันตราย	-	-	-	รวบรวมส่งกำจัด ณ ศูนย์ รวบรวมของเสียอันตราย ชุมชน เทศบาลเมือง กันตัง	-	-
4. มูลฝอยติดเชื้อ	1.1	1.1	100	จ้างบริษัทเอกชนกำจัด	-	-
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็น อันตราย	1	0.47	4	-	0.53	53

ตารางที่ 2.2.3-19 แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดพังงา

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอยของสถานที่กำจัด (แห่ง)		
	อปท.	เอกชน	รวม	เทกอง	ฝังกลบ	ผสมผสาน
รวม	16		16	13	2	1
เมืองพังงา	ทม.พังงา	-	1	-	1	-
	ทต.บางเตย	-	1	1	-	-
	อบต.ทุ่งคาโงก	-	1	1	-	-
ตะกั่วป่า	ทม.ตะกั่วป่า	-	1	-	1	-
	อบต.บางม่วง	-	1	1	-	-
ทับปุด	ทต.ทับปุด	-	1	1	-	-
ตะกั่วทุ่ง	ทต.โคกกลอย	-	1	-	-	-
	อบต.คลองเคียน	-	1	1	-	-
	อบต.หล่อยูง	-	1	1	-	-
ท้ายเหมือง	ทต.ท้ายเหมือง	-	1	1	-	-
	ทต.ลำแก่น	-	1	1	-	-
	อบต.ท้ายเหมือง	-	1	1	-	-
เกาะยาว	ทต.เกาะยาว		1	1	-	1
	อบต.เกาะยาวน้อย		1	-	-	-
	ทต.พรุไฉ		1	1	-	-
คุระบุรี	ทต.คุระบุรี		1	1	-	-

จังหวัดภูเก็ต ทางจังหวัดได้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมจังหวัดภูเก็ตขึ้นตั้งแต่ปี 2540 ณ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนคลองเกาะผี บริเวณปลายแหลมสะพานหิน ตำบลวิชิต อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ 291 ไร่เศษ แบ่งเป็นพื้นที่กำจัดมูลฝอยแบบฝังกลบ 120 ไร่ แบบเตาเผา 46 ไร่ พื้นที่บำบัดน้ำเสีย 33 ไร่ และพื้นที่ถนอม 76 ไร่ อยู่ในความดูแลของเทศบาลนครภูเก็ตให้บริการการกำจัดขยะมูลฝอยแบบรวมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 19 แห่ง ได้แก่ เทศบาล 12 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง โดยระบบกำจัดขยะมูลฝอย แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบเตาเผาขยะมูลฝอย ปัจจุบันมีจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

(1) เตาเผาชุดที่ 1 (stoker type) เป็นเตาเผาแบบตะกรับ มีขนาด 250 ตัน/วัน สร้างด้วยงบประมาณของแผ่นดิน เป็นอาคารเตาเผาขยะ สูง 6 ชั้น ภายในประกอบด้วยเตาเผา 1 ชุด สามารถเผาขยะได้ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง อุณหภูมิในห้องเผาไหม้ระหว่าง 800 - 900 องศาเซลเซียส มีระบบควบคุมมลพิษทางอากาศที่บำบัดก๊าซจากการเผาแบบแห้ง พร้อมเครื่องดักฝุ่นแบบถุงกรองและระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบควบคุมกลิ่น/เสียง ระบบกำจัดเถ้าและระบบผลิตกระแสไฟฟ้ากังหันน้ำแบบแรงดันย้อนกลับ กำลัง 2,500 กิโลวัตต์ สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าสูงสุดได้ ประมาณ 2.5 เมกะวัตต์ และไฟฟ้าส่วนเกินจะขายให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีระบบการควบคุมโดยอัตโนมัติตั้งแต่ระบบรับขยะถึงระบบระบายเถ้า สามารถรองรับการกำจัดขยะได้ไม่น้อยกว่า 80,000 ตัน/ปี บ่อเก็บขยะ สามารถรองรับขยะสะสมได้ 3,000 ตัน

(2) เตาเผาชุดที่ 2 (stoker type) ขนาด 700 ตัน/วัน (จำนวน 2 หัวเผา) เทศบาลนครภูเก็ต ได้ให้เอกชน คือ บริษัท พีเจที เทคโนโลยี จำกัด มาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการโรงเตาเผาขยะมูลฝอยชุมชนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤษภาคม 2555 เป็นเตาเผาแบบตะกรับ (stoker incinerator) ลูกสูบ 3 ชั้น มีใบมีดตรงกลาง จำนวน 2 เตา กำลังการเผา 350 ตัน/วัน/เตา สามารถรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้ประมาณ 700 ตัน/วัน ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง อุณหภูมิในห้องเผาไหม้ระหว่าง 800 - 900 องศาเซลเซียส มีระบบควบคุมมลพิษทางอากาศที่บำบัดก๊าซจากการเผาแบบแห้ง พร้อมเครื่องดักฝุ่นแบบถุงกรองและระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบควบคุมกลิ่น/เสียง ระบบกำจัดเถ้า และระบบผลิตกระแสไฟฟ้ากังหันน้ำแบบแรงดันย้อนกลับ สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าสูงสุดได้ประมาณ 14 เมกะวัตต์และไฟฟ้าส่วนเกินจะขายให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปัจจุบันเป็นระบบหลักที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดภูเก็ต

2. ระบบบ่อฝังกลบขยะ มีจำนวน 5 บ่อ ใช้พื้นที่รวม 120 ไร่ ปัจจุบันฝังกลบเต็มทุกบ่อ และได้มีการจัดทำโครงการปรับปรุง พื้นที่ บ่อฝังกลบขยะทั้ง 5 บ่อ ให้สามารถกลับมาฝังกลบขยะได้อีกครั้ง

สำหรับรายละเอียดภาพรวมในการบริหารจัดการขยะของจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2.2.3-20 แสดงปริมาณขยะที่กำจัดและการจัดการขยะของจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. ขยะมูลฝอยชุมชน ตกค้าง	-	-	-	-	-	-
2. ขยะมูลฝอยชุมชน ใหม่ที่เกิดขึ้น	795	-	-	โดยการเผาของ เตาเผาขยะมูลฝอย	-	-
3. ของเสียอันตราย	-	-	-	-	-	-
4. มูลฝอยติดเชื้อ	0.1	-	-	โดยการเผาของ เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ	-	-
5. กากอุตสาหกรรม ที่เป็นอันตราย	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2.2.3-21 แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดภูเก็ต

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอย (แห่ง)	
	อปท.	เอกชน	รวม	เตาเผาขยะ	ฝังกลบ
รวม	1	-	1	1	1
อำเภอเมือง	เทศบาลนครภูเก็ต	-	1	1	1
ถลาง	เทศบาลนครภูเก็ต	-	1	1	1
กะทู้	เทศบาลนครภูเก็ต	-	1	1	1

จังหวัดระนอง จังหวัดระนองมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 31 แห่ง ให้บริการจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 17 แห่ง และยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 14 แห่ง ปริมาณขยะรวมประมาณ 126.47 ตัน/วัน โดยเทศบาลเมืองบางริ้นมีปริมาณขยะมากที่สุด 40 ตัน/วัน รองลงมาคือ เทศบาลเมืองระนอง ปริมาณ

ขยะมูลฝอย 30 ตัน/วัน และเทศบาลตำบลบางนอน ปริมาณขยะมูลฝอย 12 ตัน/วัน มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ คิดเป็น 47.67 ตัน/วัน โดยการนำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านการคัดแยกขยะกิจกรรมร้านรับซื้อของเก่า ธนาคารขยะ และการทำปุ๋ย มีปริมาณขยะสะสมรวม 18,291 ตัน ไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาล มีสถานที่กำจัดขยะทั้งสิ้น 13 แห่ง เป็นของเอกชน 1 แห่ง และเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 แห่ง สถานที่กำจัดของเอกชนตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลปากน้ำท่าเรือ ดำเนินการแบบชุดหลุมฝังกลบทุกวัน และเอกชนคัดแยกขยะเพื่อใช้เป็นวัสดุแทนเชื้อเพลิง RDF นำส่ง SCG โดยรับขยะในเขตเทศบาลเมืองบางวัน เทศบาลเมืองระนอง เทศบาลตำบลปากน้ำ และเทศบาลตำบลปากน้ำท่าเรือ ประมาณวันละ 80 ตัน ส่วนสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นการกำจัดขยะโดยชุดหลุมฝังกลบเป็นครั้งคราว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีบริการจัดการขยะมูลฝอยเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชนบท การตั้งบ้านเรือนห่างจากกัน และครัวเรือนสามารถจัดการขยะเองได้โดยการเผาหรือฝังในพื้นที่ตนเอง

สำหรับการจัดการขยะอันตราย จังหวัดระนองโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัด เพื่อรวบรวมขยะอันตรายนำส่งกำจัดปีละ 1 ครั้ง โดยใช้สถานที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง ที่ตั้งในหมู่ 5 ตำบลบางหิน อำเภอกะเปอร์ เป็นสถานที่รวบรวม

จังหวัดระนองได้จัดเตรียมแผนการจัดการขยะมูลฝอย โดยจัดแบ่งกลุ่มการจัดการขยะมูลฝอยรวมเป็น 3 กลุ่ม (Cluster) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อำเภอกระบุรี และอำเภอละอุ่น โดยใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลน้ำจืด เป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม มีปริมาณขยะมูลฝอยในกลุ่มรวม 12.50 ตัน/วัน

กลุ่มที่ 2 อำเภอเมือง โดยใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลบางนอนเป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม มีปริมาณขยะมูลฝอยในกลุ่มรวม 100.60 ตัน/วัน

กลุ่มที่ 3 อำเภอกะเปอร์ และอำเภอสušสารายู โดยใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลกะเปอร์เป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม มีปริมาณขยะมูลฝอยในกลุ่มรวม 20.50 ตัน/วัน

จังหวัดสตูล มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจำนวน 13 แห่ง โดยเป็นสถานที่ที่วิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองสตูล และศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ระยะที่ 1 เทศบาลตำบลกำแพง สำหรับรายละเอียดภาพรวมในการบริหารจัดการขยะของจังหวัดสตูล

ตารางที่ 2.2.3-22 แสดงปริมาณขยะที่กำจัดและการจัดการขยะของจังหวัดสตูล

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
1. ขยะมูลฝอยชุมชน ตกค้าง	18,449.05	-	-	ฝังกลบ	18,449.05	0
2. ขยะมูลฝอยชุมชน ใหม่ที่เกิดขึ้น	297.5	64	21.5	โดยการเผาของเตาเผาขยะมูลฝอย	233.5	78.5
3. ของเสียอันตราย	-	2.0	-	-	-	-

ประเภท	ปริมาณ (ตัน/วัน)	กำจัดได้		วิธีการกำจัด	จำนวนที่เหลือ	
		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน)	ร้อยละ
4. มูลฝอยติดเชื้อ	0.280	0.280	100	โดยการเผาของเตาเผา มูลฝอยติดเชื้อ	-	-
5. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล

ตารางที่ 2.2.3-23 แสดงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดสตูล

อำเภอ	จำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)			วิธีการจัดการขยะมูลฝอย (แห่ง)	
	อปท.	เอกชน	รวม	เทกอง	เตาเผาขยะ
รวม	13	-	13	10	1
อำเภอเมือง	6	-	6	4	1
ท่าแพ	2	-	2	2	-
ละงู	2	-	2	1	-
ควนกาหลง	2	-	2	2	-
ทุ่งหว้า	1	-	1	1	-

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสตูล

นอกจากขยะมูลฝอยชุมชนแล้ว ขยะมูลฝอยในทะเลเป็นอีกปัญหาาร่วมกันอีกปัญหาหนึ่งของจังหวัดติดชายฝั่งทะเล ถึงแม้ว่า ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยจะสามารถลดปริมาณขยะที่มีการปล่อยลงสู่ทะเลได้จนสามารถลดอันดับประเทศที่มีการปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากที่สุดในโลกจากอันดับที่ 6 เป็นอันดับที่ 10 ในปี 2562 (Thaipbs Online, 2562) โดยขยะในทะเลส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดมาจากบนแผ่นดินมากถึงร้อยละ 80 ส่วนที่เหลืออีกเพียงร้อยละ 20 ที่มีแหล่งกำเนิดมาจากในมหาสมุทร เช่น การขนส่งทางเรือและการประมง เป็นต้น โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รายงานข้อมูลขยะทะเล 10 อันดับแรกของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 พบว่า ขยะทะเลส่วนใหญ่ของประเทศไทยจะเป็นขยะขวดเครื่องดื่มพลาสติก ร้อยละ 22.0 ถังพลาสติก ร้อยละ 19.42 ขวดแก้ว ร้อยละ 10.96 ถังขนม ร้อยละ 7.46 เศษโฟม ร้อยละ 7.55 กระจังเครื่องดื่ม ร้อยละ 7.46 กล่องอาหารโฟม ร้อยละ 6.92 หลอด ร้อยละ 6.45 ฝาพลาสติก ร้อยละ 5.67 และเชือก ร้อยละ 5.61 สำหรับในพื้นที่จังหวัดกลุ่มอันดามัน 3 จังหวัด ได้แก่ พังงา ภูเก็ตและระนองนั้น จากการสำรวจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี 2559 (แสดงดังตารางที่ 80) พบว่า ขยะส่วนใหญ่ในพื้นที่ 3 จังหวัดจะเป็นถังพลาสติก โดยมีปริมาณร้อยละจำนวนชิ้นของขยะ คือ 32.8, 16 และ 69 สำหรับจังหวัด พังงา ภูเก็ตและระนอง ตามลำดับโดยมีชนิดของขยะที่มีปริมาณรองลงมา ได้แก่ หลอดพลาสติกและฝาจากขวด

ตารางที่ 2.2.3-24 แสดงร้อยละจำนวนชิ้นของขยะทะเลประเภทต่าง ๆ บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน

ชนิดของขยะ	ปริมาณของขยะ (ร้อยละ)		
	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง
ถุงพลาสติก	32.8	16	69
หลอด	26	14.1	8.6
ฝาขวด	9.1	14.1	4.4
เชือก (1 เมตร = 1 ชิ้น)	7	13.8	4.3
บุหรี/ก้นกรองบุหรี	6.8	8.7	3.3
กล่องอาหาร	6.6	8.7	2.9
ขวดแก้ว	3.8	7.7	2.1
ถ้วย/จานพลาสติก	2.5	5.6	1.6
ถ้วย/จานโพน	1	3.6	1.2
อื่น ๆ	4.4	7.7	2.6

(3) สถานการณ์คุณภาพอากาศ

สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษในเขตจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน มีจำนวน 2 สถานี ได้แก่ บริเวณศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต และบริเวณตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (เริ่มตรวจวัดครั้งแรก ปี 2560) โดยทั้งสองสถานีจะทำการตรวจวัดสารมลพิษหลัก (Criteria pollutants) จำนวน 6 ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10), ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5), ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂), ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂), ก๊าซโอโซน (O₃), ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) โดยผลการตรวจวัด สามารถสรุปได้ดังนี้

ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10)

ในปี 2562 ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) สำหรับจังหวัดภูเก็ต เฉลี่ยรายปี มีค่าเท่ากับ 30 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 12 - 68 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน สำหรับจังหวัดสตูล มีค่าเฉลี่ยรายปีมีค่าเท่ากับ 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 9 - 71 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งทั้งสองแห่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป (50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)

สำหรับรายละเอียดข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี ของปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน

ตารางที่ 2.2.3-25 แสดงปริมาณของสารมลพิษหลัก (criteria pollutants) จำนวน 6 ชนิดซึ่งตรวจวัดจากสถานีตรวจวัดจังหวัดภูเก็ต (ปี 2558-2562) และจังหวัดสตูล (ปี 2560-2562)

สถานีตรวจวัด	ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)															
จ.ภูเก็ต	8	209	31	5	85	26	82	8	31	8	67	29	12	68	30
จ.สตูล	-	-	-	-	-	-	7	46	21	5	50	23	9	71	25
ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)															
จ.ภูเก็ต	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	55	11
จ.สตูล	-	-	-	-	-	-	3	28	11	3	34	12	3	69	14
ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO ₂) (ppb)															
จ.ภูเก็ต	0	15	3	0	33	2	0	17	1	0	12	1	0	10	1
จ.สตูล	-	-	-	-	-	-	1	3	1	0	6	1	0	4	1

สถานี ตรวจวัด	ปี 2558			ปี 2559			ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย
ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) (ppb)															
จ.ภูเก็ต	0	64	12	0	191	10	0	51	9	0	82	10	0	39	8
จ.สตูล	-	-	-	-	-	-	0	19	3	0	38	3	0	20	3
ก๊าซโอโซน (O₃) (ppb)															
จ.ภูเก็ต ค่าเฉลี่ย 1 ชม.	0	62	12	0	73	20	0	72	18	0	70	17	0	70	19
ค่าเฉลี่ย 8 ชม.	1	53	13	0	65	-	0	66	-	0	64	-	1	68	-
จ.สตูล ค่าเฉลี่ย 1 ชม.	-	-	-	-	-	-	0	75	15	0	83	18	0	66	20
ค่าเฉลี่ย 8 ชม.	-	-	-	-	-	-	1	68	-	1	68	-	1	65	-
ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) (ppm)															
จ.ภูเก็ต ค่าเฉลี่ย 1 ชม.	0	1.90	0.53	0	1.90	0.50	0.10	2.30	0.52	0.10	2.50	0.53	0	1.90	0.42
ค่าเฉลี่ย 8 ชม.	0	1.69	0.54	0	1.30	-	0.10	1.37	-	0.17	1.21	-	0	1.71	-
จ.สตูล ค่าเฉลี่ย 1 ชม.	-	-	-	-	-	-	0.30	1.30	0.52	0	2.70	0.51	0.10	1.40	0.57
ค่าเฉลี่ย 8 ชม.	-	-	-	-	-	-	0	2.79	-	0	1.79	-	0.10	1.24	-

ที่มา : รวบรวมจากรายงานสถานประกอบการคุณภาพอากาศประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ และรายงาน
 สถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี 2562 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน เริ่มมีการตรวจวัดครั้งแรกที่สถานี จ.สตูล ในปี 2560 โดยพบว่า
 ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) เฉลี่ยรายปีมีค่าเท่ากับ 11, 12 และ 14 ไมโครกรัมต่อ
 ลูกบาศก์เมตร ในปี 2560, 2561 และ 2562 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่ามาตรฐานที่ 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์
 เมตร โดยมีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 3 - 28, 3 - 34 และ 3 - 69 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี
 2560, 2561 และ 2562 ตามลำดับ (แสดงดังตารางที่ 81)

สำหรับสถานีตรวจวัดที่จังหวัดภูเก็ต เริ่มมีการตรวจวัดครั้งแรกในเดือนมิถุนายน 2562 โดยค่าเฉลี่ย
 24 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ไม่เกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ยกเว้นในเดือนกันยายน 2562
 ช่วงเกิดเหตุการณ์หมอกควันภาคใต้ พบค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดจำนวน 1 วัน โดยมี
 ค่าสูงสุด เท่ากับ 55 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ปี 2562)

ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂)

ค่าเฉลี่ยรายปีของปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ที่ตรวจวัดได้จากทั้งสองพื้นที่ มีค่าอยู่
 ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป (40 ppb) โดยในช่วงปี 2560 - 2562 มีค่าเฉลี่ย

รายปี เท่ากับ 1 ppb สำหรับทั้งสองพื้นที่ และในปี 2562 ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง อยู่ในช่วง 0 – 10 ppb สำหรับพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและ 0 – 4 ppb สำหรับพื้นที่จังหวัดสตูล

ไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂)

จากตารางที่ 81 พบว่า ทั้งสองพื้นที่ที่ทำการตรวจวัดมีค่าเฉลี่ยรายปีของปริมาณก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไปที่ 30 ppb โดยในปี 2562 ค่าเฉลี่ยรายปี เท่ากับ 8 และ 3 ppb สำหรับสถานีภูเก็ตและสตูลตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง อยู่ในช่วง 0 – 39 และ 0 - 20 ppb สำหรับสถานีภูเก็ตและสตูลตามลำดับ

ก๊าซโอโซน (O₃)

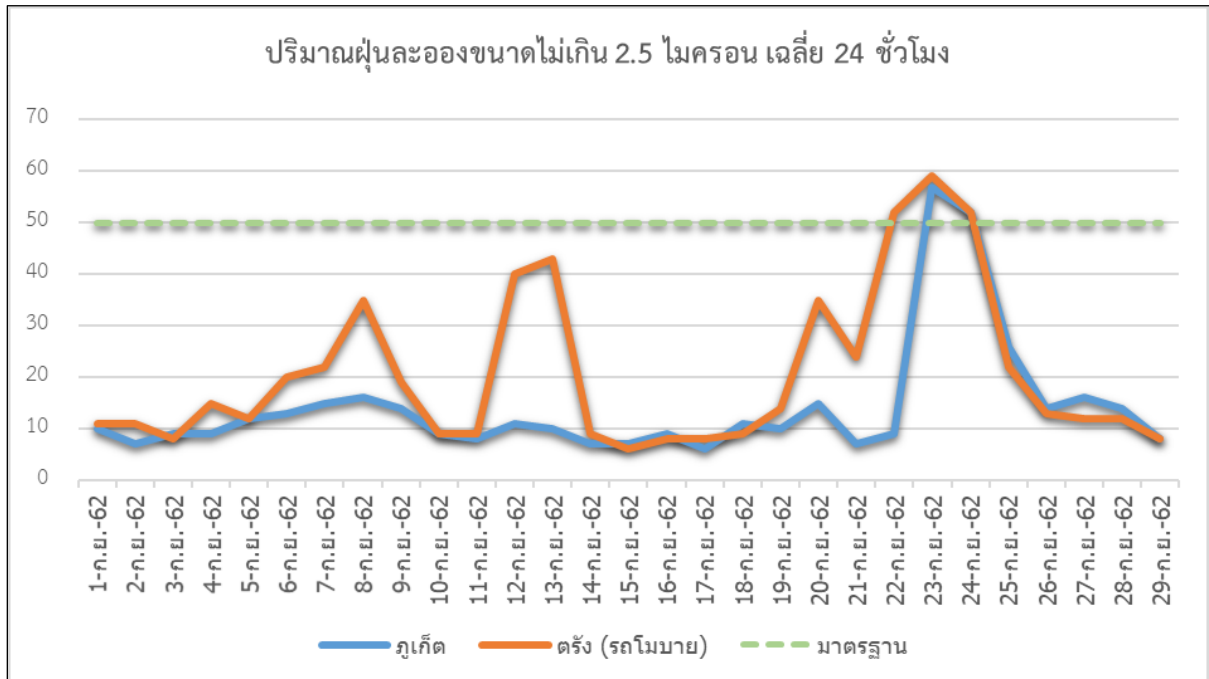
ผลการตรวจวัดปริมาณก๊าซโอโซน (O₃) ตามตารางที่ 81 แสดงให้เห็นว่า ใน ปี 2562 พื้นที่จังหวัดภูเก็ตมีค่าเฉลี่ยของปริมาณก๊าซโอโซน 1 ชั่วโมงอยู่ในช่วง 0 – 70 ppb และค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง อยู่ในช่วง 1 – 68 ppb ส่วนพื้นที่จังหวัดสตูล มีค่าเฉลี่ยของปริมาณก๊าซโอโซน 1 ชั่วโมงอยู่ในช่วง 0 – 66 ppb และค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง อยู่ในช่วง 1 – 65 ppb โดยตลอดช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2560 – 2562) ค่าเฉลี่ยปริมาณก๊าซโอโซนใน 1 ปี มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO)

ปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO) ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและสตูลในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยในปี 2562 ค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมงอยู่ในช่วง 0 – 1.9 ppm และ 0.1 – 1.4 ppm สำหรับพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสตูลตามลำดับ และค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง อยู่ในช่วง 0 – 1.71 ppm และ 0.10 – 1.24 ppm สำหรับพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสตูลตามลำดับ

ปัญหามลพิษทางอากาศประการหนึ่งที่สำคัญสำหรับพื้นที่จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน คือ ปัญหาหมอกควันพิษข้ามแดนจากประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน ของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้งของกลุ่มประเทศอาเซียนตอนล่าง ซึ่งเกษตรกรจะมีการเผาฟางพื้นที่และเผาเตรียมพื้นที่เพื่อทำการเกษตร โดยเฉพาะการเผาปลูกรู้น้ำมันบนเกาะสุมาตราและเกาะบอร์เนียว ประเทศอินโดนีเซีย การเผาป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกรู้น้ำมันก่อให้เกิดหมอกควันพิษที่สามารถลอยข้ามแดนมาสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และไทย โดยในพื้นที่จังหวัดฝั่งอันดามัน มีการพบค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและตรัง ซึ่งพบว่า ในเดือนกันยายน 2562 ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในช่วงระหว่างวันที่ 22-24 กันยายน 2562 มีค่าเกินค่ามาตรฐาน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ภาพที่ 2.2.3-18 แสดงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในจังหวัดภูเก็ต และตรัง ช่วงเดือนกันยายน 2562

ที่มา : รายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี 2562 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15

2.2.3.7 ภัยคุกคามรูปแบบใหม่/โรคอุบัติใหม่

เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Traditional threats) ซึ่งมักเป็นภัยคุกคามทางทหาร (Military threats) ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นที่มีใช้ภัยคุกคามทางทหาร (Non – Military threats) ที่ซับซ้อนและหลากหลายมิติมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น เช่น ทางด้านเศรษฐกิจ มีความเหลื่อมล้ำ มีบริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนและแสวงประโยชน์ ทางด้านการเมือง มีความขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคม ด้านวัฒนธรรม มีนวัตกรรม วัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาอิทธิพลชั้นนำ ทำให้ค่านิยมของสังคมไทยเปลี่ยนแปลง ด้านสิ่งแวดล้อม จากการเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศและการบุกรุกที่สาธารณะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยอาจเรียกได้ว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non - Traditional threats) ซึ่งยังไม่มีผู้ใดให้คำนิยามไว้ชัดเจน แต่อาจสรุปในภาพรวมได้ว่า คือ อันตรายหรือภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัย ความสงบสุข และการพัฒนาของสังคมและมนุษยชาติ หรือภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเกือบทุกมิติที่เกิดขึ้นหลังยุคสงครามเย็น (คณะรัฐมนตรี, 2560) โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้กำหนดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสังคมไทยในระดับชาติไว้ 9 ประเภท ได้แก่

- 1) ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม
- 2) ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง
- 3) การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด
- 5) ความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 6) การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

7) แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง 8) ยาเสพติด

9) ความยากจน

จากการวิเคราะห์สถานะของกลุ่มจังหวัดอันดามัน พบว่า ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ประกอบด้วยหลายประเภท ได้แก่ ทางด้านการเมืองการปกครอง เช่น ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม การหลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าว การบุกรุกที่สาธารณะ ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความยากจน อุทกภัย แรงงานต่างด้าว ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น ยาเสพติด การคอร์รัปชัน ค่านิยมต่างประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มลพิษทางอากาศ คุณภาพน้ำผิวดินและน้ำทะเล ขยะล้นเมือง น้ำทะเลกัดเซาะชายฝั่ง เป็นต้น การระดมความคิดระหว่างการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ได้เสนอภัยคุกคามของกลุ่มจังหวัด ได้แก่

1) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผังเมืองมีข้อจำกัด และไม่สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว และการบริการที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนมากมาย เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการพัฒนาให้ก้าวทันต่อนโยบายของรัฐบาล ทำให้ขาดโอกาสในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ

2) การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ตลอดจนกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

3) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (Climate Change) กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวปะการัง สัตว์ทะเล การกัดเซาะ ชายฝั่ง การพังทลายของดิน การเพิ่มความรุนแรงของพายุ เกิดฝนฟ้าคะนอง ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง รวมทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว

4) การเกิดโรคอุบัติใหม่ หรือการเพิ่มความแข็งแรงของเชื้อโรคประจำถิ่นที่ไม่เคยเกิดมาก่อน เช่น โรคในพืชหรือความรุนแรงของเชื้อไข้เลือดออก เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และสร้างความเสียหายโดยตรงต่อประชาชนในพื้นที่ และจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร และประมงในวงกว้างได้

5) การเป็นเมืองท่องเที่ยวซึ่งมีนักท่องเที่ยวจากทุกประเทศอยู่ในพื้นที่อาจทำให้กลุ่มมิจฉาชีพ หรือกลุ่มผู้ก่อการร้ายจากต่างประเทศเข้ามาหลอกลวงต้มตุ๋น วางแผนในการก่ออาชญากรรม หลบซ่อนตัวหรือกระทำการอันกระทบต่อความมั่นคงต่างประเทศและระหว่างประเทศได้ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวได้

6) การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและอุบัติเหตุทางทะเลหรือในแหล่งท่องเที่ยวโดยไม่มีระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และภาพลักษณ์ของประเทศ

7) กระแสโลกาภิวัตน์อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของคนพื้นที่ได้

8) ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงเทคโนโลยีน้อย ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจและใช้เทคโนโลยีอย่างไม่คุ้มค่าและตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้กลุ่มมิจฉาชีพอาจใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการหลอกลวง ต้มตุ๋น กระทำการที่เป็นภัยต่อสังคม สร้างความเดือดร้อนต่อสังคม และกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

โรคติดต่ออุบัติใหม่ ถือเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างหนึ่งซึ่งตามนิยามขององค์การอนามัยโลก หมายถึง โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อใหม่ (New infectious disease) โรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ (New geographical areas) โรคติดต่ออุบัติซ้ำ (Re-emerging infectious disease) เชื้อก่อโรคที่ดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial resistant organism) และเหตุการณ์จูงใจกระทำของมนุษย์ด้วยสารชีวะ ซึ่งเป็นผลจากหลายปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงของเชื้อโรค การใช้ยาที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดการดื้อยาปฏิชีวนะ การเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรบกวนธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยา การเดินทางที่สะดวก ทำให้โรคแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ขึ้นมาอย่างมากมาย ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้ ทั้งโรคติดต่อชนิดใหม่ที่เพิ่งเคยค้นพบการระบาดในคน หรือโรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ รวมทั้งโรคที่เพิ่งเคยค้นพบการติดเชื้อในสัตว์แล้วมีแนวโน้มที่ติดต่อมายังคน เช่น

- เดือนมีนาคม พ.ศ. 2546 พบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือโรคซาร์ส
- ระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2558 พบการระบาดของโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งมีรายงานพบการติดเชื้อมาสู่คนโดยพบผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตในช่วงปี พ.ศ. 2547 - 2549 และในปัจจุบันยังคงมีความเสี่ยงที่จะพบการติดเชื้อในประเทศซ้ำอีก เนื่องจากยังพบรายงานการติดเชื้อในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีรายงานในประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย จึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดการแพร่เชื้อจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย
- ปี พ.ศ. 2552 การระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ (H1N1)2009 หรือไข้หวัดใหญ่ 2009 ทำให้มีผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก
- ปี พ.ศ. 2555 พบการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ที่เกิดจากเชื้อที่มีความรุนแรง
- ปี พ.ศ. 2559 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก
- ระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2558 ได้พบการระบาดของโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางหรือโรคเมอร์ส ในภูมิภาคตะวันออกกลาง และในปี 2558 - 2559 มีผู้ติดเชื้อจากประเทศในภูมิภาคที่มีการระบาดของโรคเดินทางเข้ามาในประเทศไทย
- ปี 2558 พบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกาในทวีปอเมริกาและประเทศในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน และในปี 2559 มีรายงานการพบผู้ติดเชื้อไวรัสซิกาในประเทศไทย
- เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 พบการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ COVID - 19 (ย่อจาก Coronavirus Disease 2019) ซึ่งพบผู้ป่วยครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีนและแพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วจนถึงปัจจุบัน

การประเมินความเสี่ยงของการเกิดโรคอุบัติใหม่จากสถิติการเกิดโรคที่ผ่านมาและแนวโน้มของการระบาดของโรคที่เกิดขึ้น รวมถึงข้อมูลด้านระบาดวิทยา ด้านชุมชน ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ประเทศไทยรวมถึงกลุ่มจังหวัดอันดามัน ยังคงมีความเสี่ยงที่จะพบโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว การติดต่อสื่อสาร การค้าขาย การขนส่งสินค้า การแสวงบุญ หรือปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและกลุ่มจังหวัดอันดามัน มีภูมิประเทศที่เป็นเขตร้อนชื้น ซึ่งเหมาะสมต่อการแพร่กระจายและการเจริญเติบโตของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคจึงมีโอกาสที่อาจทำให้พบโรคติดต่ออุบัติใหม่ได้ โดยอาจพบโรคที่เกิดขึ้นในประเทศเอง เช่น โรคติดเชื้อไวรัสซิกา โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ โรคไข้หวัดนก โรคมือเท้าปาก โรคไข้ปวดข้อยุงลาย โรคไข้กาฬหลังแอ่น เป็นต้น หรือมีโอกาสที่จะพบโรคที่แพร่มาจาก

ต่างประเทศ เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางหรือโรคเมอร์ส โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า โรคติดเชื้อไวรัส
นิปปาห์ โรคไข้เวสไนล์ โรคไข้เหลือง โรคโควิด-19 หรือโรคอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต

การระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ส่งผลกระทบต่อความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจทั้งเศรษฐกิจโลก ประเทศไทย รวมถึงกลุ่มจังหวัดอันดามันด้วย เช่น การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 2009 (H1N1) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกมากกว่า 2,000 ล้านเหรียญสหรัฐ ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจไทยกว่า 28,000 ล้านบาท โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ การระบาดของโรคซาร์สส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกถึง 5 แสนล้านบาท เกิดการชะงักการค้ำข้ามพรมแดน โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่าในแอฟริกาตะวันตกสูญเสียเงินไป 2,800 ล้านเหรียญสหรัฐ และส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตภายในประเทศ ภาคขนส่ง การขาดแคลนแรงงาน เป็นต้น ในขณะที่การระบาดของโรคไข้หวัดนก ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product; GDP) ลดลง 25,240 ล้านบาท (ร้อยละ0.39) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยกว่า 123.7 พันล้านบาท และทำให้มีการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อป้องกันและควบคุมโรค มากกว่า 500 ล้านบาท (ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรรมานการพัฒนาเอเชีย และธนาคารโลก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคโควิด-19 หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลกอย่างรุนแรง

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID -19)

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เกิดจากไวรัสโคโรนาซึ่งเป็นไวรัสในสัตว์ที่มีหลายสายพันธุ์ พบการระบาดของโรคในคนครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีผู้คนหนาแน่น จึงเกิดการระบาดใหญ่ได้รวดเร็ว มีคนป่วยหนักและตายจำนวนมาก จนประเทศจีนต้องปิดเมือง และปิดประเทศต่อมา และมีผู้ที่มีเชื้ออยู่ผู้ป่วยรายแรกที่รับการรักษาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 เป็นคนจีนที่รับเชื้อจากการระบาดในประเทศจีน และได้เดินทางมาประเทศไทย ซึ่งคล้ายคลึงกับการระบาดของโรคซาร์สและโรคเมอร์สซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาเช่นเดียวกันซึ่งทั้งสองโรคนั้น ผู้ป่วยมีอาการหนักและต้องอยู่ในโรงพยาบาลทั้งหมด จึงสกัดการแพร่ระบาดของโรคได้ไม่ยาก แตกต่างจากผู้ป่วยโรค COVID - 19 ที่การระบาดมีทั้งผู้ที่มีอาการน้อยหรืออาจไม่มีอาการนอกเหนือจากผู้มีอาการหนักซึ่งมีจำนวนน้อยกว่ามากจึงควบคุมการระบาดได้ยากกว่า (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

ตารางที่ 2.2.3-26 แสดงสถิติจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 รักษาหายและเสียชีวิต 10 อันดับแรกของโลกและประเทศไทย

ลำดับที่	ประเทศ	จำนวน (คน)		
		ผู้ติดเชื้อ	รักษาหาย	เสียชีวิต
1	สหรัฐอเมริกา	30,358,880	22,523,799	552,470
2	บราซิล	11,787,600	10,339,432	287,795
3	อินเดีย	11,513,945	11,081,508	159,405
4	รัสเซีย	4,428,239	4,037,036	93,824
5	สหราชอาณาจักร	4,280,882	3,593,136	125,926
6	ฝรั่งเศส	4,181,607	278,263	91,679
7	อิตาลี	3,306,711	2,655,346	103,855
8	สเปน	3,212,332	2,945,446	72,910
9	ตุรกี	2,950,603	2,770,638	29,777
10	เยอรมัน	2,628,629	2,383,600	74,878

ลำดับที่	ประเทศ	จำนวน (คน)		
		ผู้ติดเชื้อ	รักษาหาย	เสียชีวิต
115	ประเทศไทย	27,494	26,377	89

ที่มา : กรมควบคุมโรค วันที่ 19 มีนาคม 2564 เวลา 10.00 น.

ตารางที่ 2.2.3-27 แสดงสถิติจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 10 อันดับแรกของประเทศไทย และกลุ่มจังหวัดอันดามัน (ระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 19 มีนาคม 2564 เวลา 1.00 น.)

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนผู้ติดเชื้อ (คน)
1	สมุทรสาคร	16,882
2	กรุงเทพฯ	1,422
3	ปทุมธานี	726
4	ชลบุรี	657
5	ระยอง	584
6	สมุทรปราการ	375
7	จันทบุรี	221
8	ตาก	204
9	นนทบุรี	187
10	อ่างทอง	151
29	สุราษฎร์ธานี	11
35	กระบี่	6
37	ตรัง	5
43	ภูเก็ต	3
50	สตูล	2
58	ระนอง	1
	พังงา	0

ที่มา : กรมควบคุมโรค วันที่ 19 มีนาคม 2564 เวลา 10.00 น.

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 ในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน 2563 อย่างรุนแรง ทำให้รัฐบาลมีการประกาศล็อกดาวน์ สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจไทยอย่างยิ่ง โดยการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน และ 23 ธันวาคม 2563 มีมติเป็นเอกฉันท์ให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 0.50 ต่อปี เนื่องจากคณะกรรมการฯ ประเมินว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2563 หดตัวน้อยกว่าที่เคยประเมินไว้ สำหรับในปี 2564 และ 2565 คาดว่า เศรษฐกิจจะฟื้นตัวต่อเนื่อง แต่ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีความเสี่ยงที่จะต่ำกว่าที่ประเมินไว้จากหลายปัจจัย โดยเฉพาะความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในระยะสั้น รวมถึงการเข้าถึงและการกระจายวัคซีนป้องกัน COVID-19 ในประเทศไทยที่อาจเป็นไปได้ช้ากว่าที่คาด ซึ่งจะกระทบต่อการเปิดรับนักท่องเที่ยวต่างชาติในระยะถัดไป นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) ประกอบด้วยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจไทยปี 2564 จะขยายตัวได้ในกรอบร้อยละ 1.5 - 3.5 หากควบคุมการแพร่ระบาดได้ภายในระยะเวลา 3 เดือน ลดลงจากประมาณการเดิมที่คาดว่าขยายตัวได้ร้อยละ 2.00 - 4.00 เช่นเดียวกับประมาณการส่งออกในปี 2564

ที่คาดว่าจะขยายตัวเพียงร้อยละ 3.0-5.0 ส่วนอัตราเงินเฟ้อทั่วไปจะอยู่ในกรอบร้อยละ 0.8 - 1.0 โดยมีความเห็นว่า ภาครัฐควรเร่งหามาตรการควบคุมโรคระบาดและช่วยเหลือผู้ประกอบการและแรงงานที่ได้รับผลกระทบเป็นอันดับแรก พร้อมสร้างความเชื่อมั่นให้สินค้าของประเทศว่าปัญหาการแพร่ระบาดส่วนใหญ่มาจากคนสู่คน ไม่ใช่จากอาหารหรือสินค้าสู่คน รวมถึงการเร่งจัดหาวัคซีนตามกำหนดเวลาและเพียงพอต่อความต้องการ จัดส่งให้คนไทยได้รับวัคซีนที่มีประสิทธิภาพ และให้ภาครัฐเร่งดำเนินการเรื่องงบประมาณช่วยเหลือ 2 แสนล้านบาท โดยกำหนดวิธีการให้ชัดเจนปฏิบัติได้เร็ว

2.5 ผลกระทบของการแพร่ระบาดของ COVID-19

การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตทั้งในแง่ของจำนวนนักท่องเที่ยว รายรับ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2562 มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และร้อยละ 12 ของการจ้างงานทั้งหมด (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) นอกจากนี้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทยมีจำนวนสูงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้รายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทย ติดหนึ่งในสี่ประเทศที่มีรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมากที่สุดในโลก (UNWTO, 2020)

ในปี 2562 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 2.3 ชะลอตัวลงจากการขยายตัวร้อยละ 4.2 ในปี 2561 เนื่องจากการสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ทำให้อุปสงค์ทางการท่องเที่ยวลดลง มีการระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้นของนักท่องเที่ยวในภาพรวม ส่งผลต่อเนื่องไปยังภาคการบริการ เช่น ขนส่ง การก่อสร้าง ที่พักร้านอาหาร

เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ซึ่งเป็นการประมวลผลรวมรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต จัดว่าเป็นข้อมูลรายได้ประชาชาติระดับจังหวัดที่เป็นดัชนีหนึ่งที่สามารถอธิบายภาพรวมด้านเศรษฐกิจของจังหวัดได้ พบว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ขยายตัวร้อยละ 3 ชะลอตัวลงจากที่เคยขยายตัวร้อยละ 4.8 ในปี 2561 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2562)

ตารางที่ 2.5-1 แสดงอัตราขยายตัวของ GPP จากการผลิตภาคใต้

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง	
	2561	2562
1. ภูเก็ต	8.1	5.1
2. สุราษฎร์ธานี	1.1	1.2
3. ระนอง	7.4	-6.8
4. พังงา	5.0	4.9
5. กระบี่	2.3	-1.0
6. ชุมพร	9.8	19.8
7. นครศรีธรรมราช	4.3	8.5
8. สงขลา	4.1	-2.1
9. สตูล	-0.1	-0.8
10. ยะลา	10.0	0.3
11. ตรัง	-2.6	-0.5
12. นราธิวาส	13.0	-2.7
13. พัทลุง	5.2	1.9
14. ปัตตานี	6.1	0.9
รวมทั้งภาค	4.8	3.0

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2562

หากมองในภาพรวมของอันดามันซึ่งประกอบด้วย กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนองและสตูล กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ มีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงและส่งเสริมกันได้ดีในกลุ่มจังหวัดอันดามัน มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทะเล หมู่เกาะ แหล่งนิเวศน์ป่าชายเลน นิเวศน์ธรรมชาติป่าเขา น้ำแร่ธรรมชาติ อีกทั้งมีโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กล่าวคือ สนามบินนานาชาติ 2 แห่ง ที่ภูเก็ตและกระบี่ มีท่าเทียบเรือระหว่างประเทศและท่าจอดเรือยอร์ชที่มีมาตรฐานระดับโลกที่ภูเก็ต ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมหาศาลกับจังหวัดในกลุ่มอันดามัน ภาคการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดในอันดามันสามารถสร้างรายได้เป็นจำนวนถึง 639,428 ล้านบาท ในปี 2561 และ 621,291 ล้านบาทในปี 2562 โดยเป็นรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสูงถึง 515,106 ล้านบาท จังหวัดในกลุ่มอันดามันที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด คือจังหวัดภูเก็ต มีรายได้จากภาคการท่องเที่ยวสูงถึง 442,891 ล้านบาท รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ (112,056 ล้านบาท) พังงา (51,705 ล้านบาท) ตรัง (4,007 ล้านบาท) สตูล (9,237 ล้านบาท) และระนอง (1,393 ล้านบาท) ตามลำดับ

ตารางที่ 2.5-2 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอันดามันในปี 2562

จังหวัด	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
ภูเก็ต	442,891
กระบี่	112,056
พังงา	51,705
ตรัง	4,007
สตูล	9,237
ระนอง	1,393

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2563

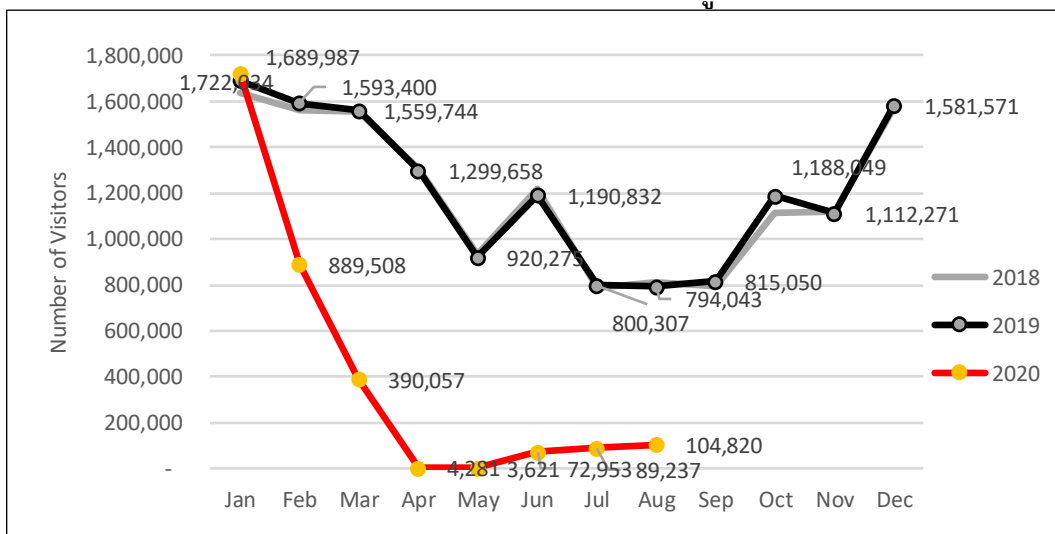
การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก ในปี 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกเหลือเพียง 381 ล้านคน ลดลงร้อยละ 73.6 จากปี 2562 ส่งผลให้สูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวทั่วโลกคิดเป็นมูลค่าประมาณไม่ต่ำกว่า 910 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ถึง 1.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมการบินทั่วโลก ทำให้สูญเสียรายได้คิดเป็นมูลค่าสูงถึงประมาณ 118 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (International Air Transport Association: IATA) และส่งผลให้มีการหดตัวของ การจองห้องพัก ในปี 2563 กว่าร้อยละ 48 เมื่อเทียบกับปี 2562

เช่นเดียวกับประเทศไทย จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีเพียง 6.7 ล้านคน และในช่วงไตรมาส 3 ที่ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาประเทศไทยเลย ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 83.2 จากปี 2562 สร้างรายได้ 3.32 แสนล้านบาท ลดลงร้อยละ 82.6 จากปี 2562 ในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 รัฐบาลมีนโยบายเปิดรับชาวต่างชาติเข้าประเทศได้เฉพาะบางกลุ่มแต่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางก็ยังคงมีจำนวนน้อย ส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในประเทศมีประมาณ 90.56 ล้าน ลดลงร้อยละ 47.6 จากปี 2562 การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งกระทบต่อเนื่องเป็นวงกว้างต่อธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานภาคการ

ท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจสายการบิน และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลายธุรกิจต้องปิดตัวลงส่งผลให้มีคนตกงานเป็นจำนวนมาก จังหวัดในกลุ่มอันดามันก็ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างหนักเนื่องจากเศรษฐกิจภาพโดยภาพรวมของอันดามันขึ้นอยู่กับรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก

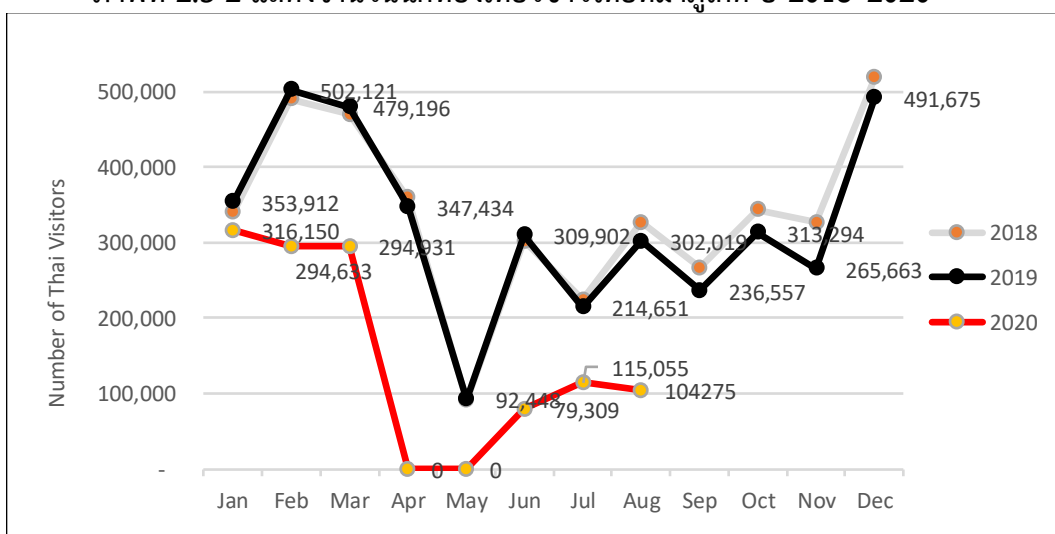
จากกรณีของจังหวัดภูเก็ต เศรษฐกิจของภูเก็ตพึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลัก และมีความหลากหลายน้อยเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นในกลุ่มอันดามัน อีกทั้งพึ่งพาชาวต่างชาติเป็นหลัก การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบบ่อยมากต่อภาคการท่องเที่ยวของภูเก็ต ในช่วงเดือน ก.พ.-ส.ค. 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างรวดเร็วถึง 81% (นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติลดลง 60% และ 88%) ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 อีกทั้งอัตราการเข้าพักโรงแรมลดลงอย่างมาก

ภาพที่ 2.5-1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวภูเก็ต ปี 2018-2020

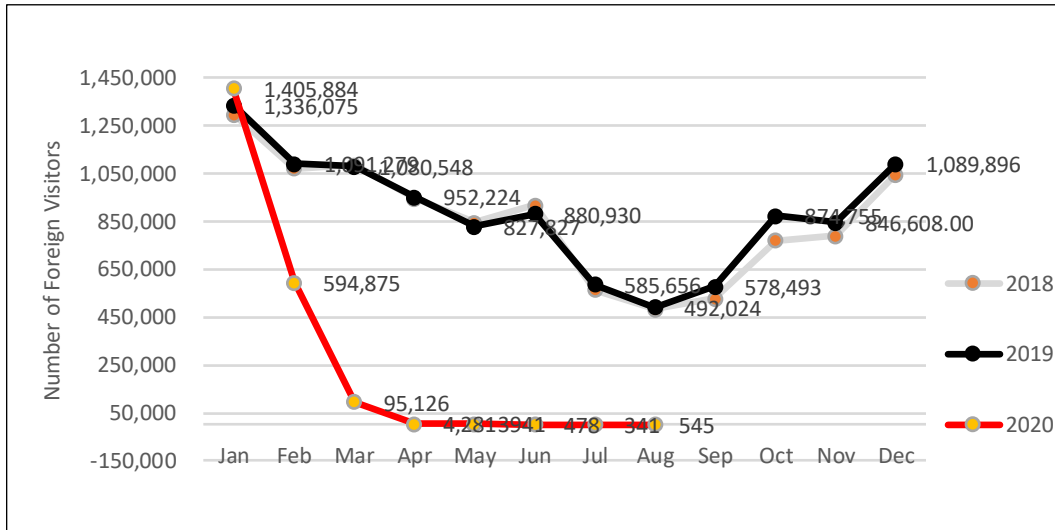
Source : Ministry of Tourism and Sports และผลการศึกษาคำโครงการศึกษาผลกระทบจาก COVID-19 (UNDP 2020)

ภาพที่ 2.5-2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาภูเก็ต ปี 2018-2020

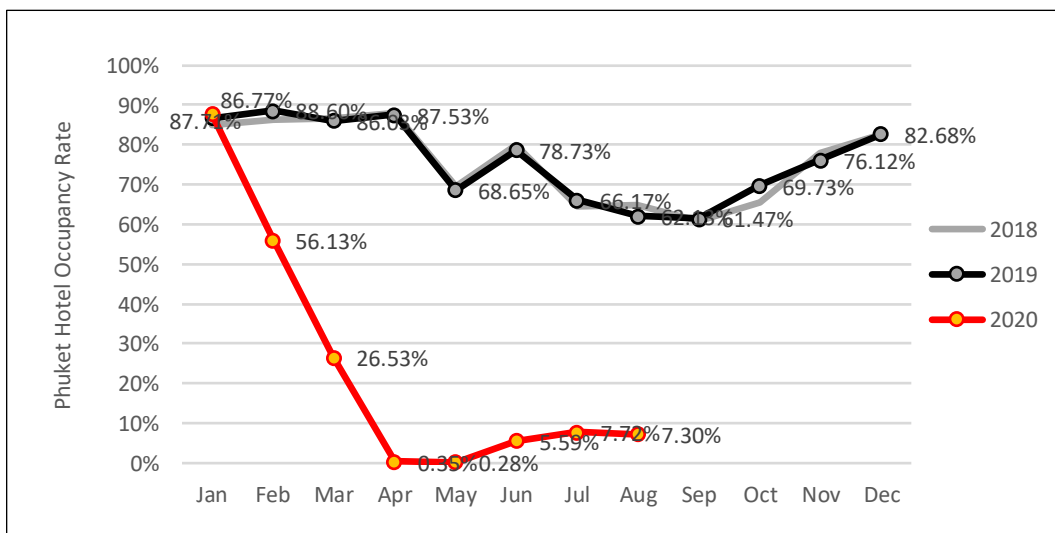
Source : Ministry of Tourism and Sports และผลการศึกษาโครงการศึกษาผลกระทบจาก COVID-19 (UNDP 2020)

ภาพที่ 2.5-3 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มากู้เกิด ปี 2018-2020

Source: Ministry of Tourism and Sports และ ผลการศึกษาโครงการศึกษาผลกระทบจาก COVID-19 (UNDP 2020)

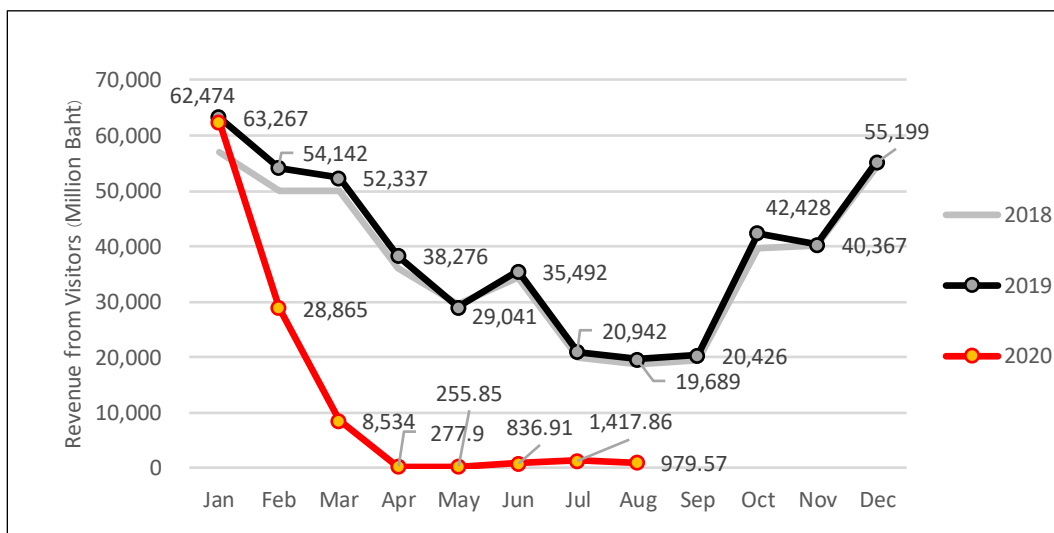
ภาพที่ 2.5-4 แสดงอัตราการเข้าพักโรงแรมของจังหวัดภูเก็ต ปี 2018-2020

Source: Ministry of Tourism and Sports และผลการศึกษาโครงการศึกษาผลกระทบจาก COVID-19 (UNDP 2020)

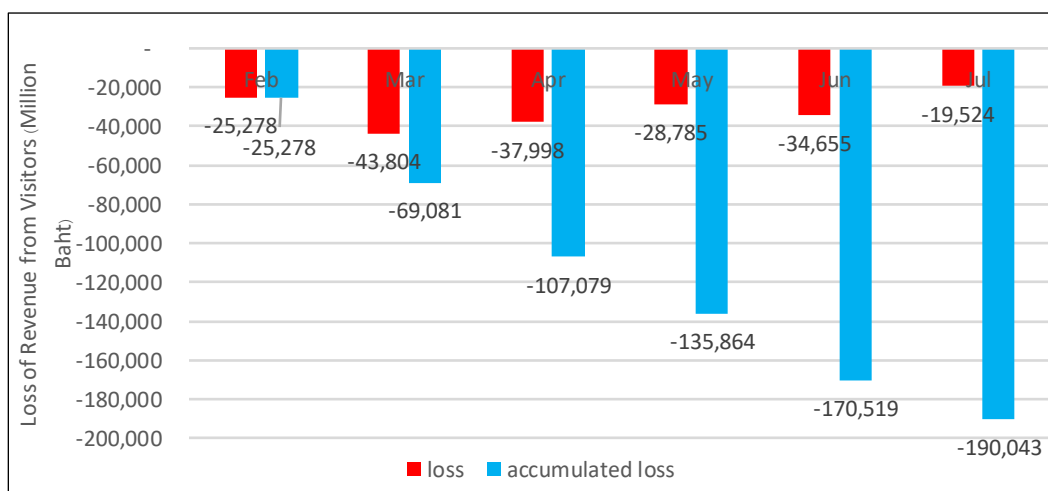
รายได้นักท่องเที่ยวในปี 2563 ลดลงอย่างมากในเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม และลดลงมากกว่า 99% ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม เมื่อเทียบกับปี 2562 แม้จะฟื้นคลาญล็อกดาวนในช่วงเดือน มิ.ย.-ก.ค. รายได้ต่อเดือนก็ยังต่ำกว่าเส้นฐาน 90% รวมถึงตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม 2563 รายได้จากนักท่องเที่ยวลดลง 190,043 ล้านบาท หรือร้อยละ 83 จากเดิม

ภาพที่ 2.5-5 แสดงรายได้จากนักท่องเที่ยวภูเก็ต 2018-2020

Source : Ministry of Tourism and Sports และผลการศึกษาคู่มือการศึกษผลกระทบจาก COVID 19 (UNDP 2020)

ภาพที่ 2.5-6 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวหายไป

Source : Ministry of Tourism and Sports และผลการศึกษาคู่มือการศึกษผลกระทบจาก COVID 19 (UNDP 2020)

หากไม่มีรายได้จากนักท่องเที่ยว ภาคย่อยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะได้รับผลกระทบโดยตรง การให้บริการที่พักสำหรับผู้มาเยี่ยมเยือนและบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นภาคย่อยที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยขาดทุน 49,436 ล้านบาท และ 38,175 ล้านบาท ตามลำดับ

การสูญเสียจากรายจ่ายของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบต่อไม่เพียงแต่กับภาคเศรษฐกิจย่อยอื่น ๆ ในจังหวัดภูเก็ตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงจังหวัดใกล้เคียงด้วย ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่ตามมาหรือผลกระทบ "ตัวคูณ" จากการสูญเสียครั้งแรกและการกระจายความสูญเสียทั่วทั้งภาคส่วนย่อยที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ประเมินโดยใช้ "Tourism Input-Output Table (Tourism Satellite Account): I/O-TSA" สำหรับภูมิภาคอันดามันในปี 2558 I/O-TSA ประกอบด้วย 26 สาขาย่อย ภาคส่วนย่อยที่มีส่วนร่วมโดยตรงต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม การขนส่งทางถนน การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ รถเช่า ตัวแทนท่องเที่ยว กิจกรรมทางวัฒนธรรม กีฬาและกิจกรรมสันทนาการ การขายปลีกเพื่อการท่องเที่ยว และบริการอื่น ๆ เพื่อการท่องเที่ยว ตาราง Input-Output (ตาราง I/O) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินค้าและบริการที่ผลิต (เรียกว่า “ผลผลิต”) และปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิต ซึ่งบางครั้งรวมถึงตัวมันเองด้วย (เรียกว่า “อินพุต”) ตาราง I/O ช่วยให้มั่นใจได้ว่า ระดับของผลผลิตในแต่ละอุตสาหกรรมทั้งหมด (หรือภาคย่อย เช่น ที่พัก บริการอาหารและเครื่องดื่ม และการขนส่ง) ในระบบเศรษฐกิจที่ผลิตได้จะเพียงพอต่อความต้องการทั้งหมดของผลิตภัณฑ์นั้น (Chiang & Wainwright, 2004).

ตารางที่ 2.5-2 คอลัมน์ 3 และ 4 แสดงผลรายได้นักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตที่ลดลงต่อภาคย่อยอื่น ๆ ของเศรษฐกิจของภูมิภาคอันดามัน ในช่วงกุมภาพันธ์ ถึงกรกฎาคม 2563 ผลกระทบทางอ้อมนี้รวมกันเป็นจำนวนเงิน 238,155 ล้านบาท แม้ว่าผลกระทบโดยตรงของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจะส่งผลโดยเฉพาะต่ออุตสาหกรรมปลายน้ำ (ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวและกิจกรรมบริการอาหารและเครื่องดื่ม) ผลกระทบยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องยังอุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ เช่น อโลหะ ผลิตภัณฑ์จากโลหะ เครื่องจักร และยาง เคมี อุตสาหกรรมปิโตรเลียมและพลาสติกที่ค่อนข้างต้นน้ำ อุตสาหกรรมการผลิตเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับภาคส่วนย่อยอื่น ๆ ของภูมิภาคอันดามัน ผลกระทบรวมในภูมิภาคอันดามัน 428,198 ล้านบาท หรือ 2.25 เท่าของผลกระทบโดยตรง ผลกระทบโดยประมาณนี้อยู่ที่ประมาณ 87% ของ GPP ของภูมิภาคอันดามันในปี 2561 (กุลดา เพ็ชรวรรณ และคณะ, 2563)

ภาพที่ 2.5-7 แสดงการประเมินผลกระทบในระยะสั้น
ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ ถึงกรกฎาคม 2563 (ล้านบาท)

Sectors	Phuket	Andaman	Andaman
	Direct Impact	Indirect Impact	Total Impact
A. Tourism Sectors	153,030	8,668	161,698
1. Accommodation services for visitors	49,436	1,033	50,469
2. Food and beverage serving services	38,175	1,585	39,760
3. Railway passenger transport services	-	31	31
4. Road passenger transport services	2,227	628	2,855
5. Water passenger transport services	1,803	38	1,841
6. Air passenger transport services	11,295	2,687	13,982
7. Transport equipment rental services	72	19	91
8. Travel agencies and other reservation services	12,983	2,187	15,170
9. Cultural services	5,059	33	5,092
10. Sports and recreational services	16,219	122	16,342
11. Country-specific tourism characteristic goods	9,682	-	9,682
12. Country-specific tourism characteristic services	6,079	305	6,384
B. Other Sectors	37,013	229,487	266,500
13. Agriculture	-	32,365	32,365
14. Mining and Quarrying	-	26,056	26,056
15. Food Manufacturing	18,470	26,309	44,779
16. Textile Industry	2,221	8,923	11,143
17. Rubber, Chemical, Petroleum	1,851	41,766	43,617
18. Leather Products	-	347	347
19. Non-metallic, Metal Products and Machinery	296	51,088	51,384
20. Other Manufacturing	9,253	8,897	18,150
21. Public Utilities	-	20,032	20,032
22. Construction	-	2,024	2,024
23. Trade	370	-	370
24. Banking and Insurance	555	4,177	4,732
25. Other Services	3,627	5,579	9,206
26. Unclassified	370	1,925	2,295
Total	190,043	238,155	428,198

ผลกระทบต่อการใช้งานและรายได้ในจังหวัดภูเก็ตในช่วงล็อกดาวน์

การจ้างแรงงานประมาณ 90% ในจังหวัดภูเก็ตอยู่ในภาคบริการ เมื่อเทียบกับปี 2462 ในไตรมาสที่สองของปี 2563 ชั่วโมงทำงานทั้งหมดลดลงประมาณครึ่งหนึ่ง และไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคนงานชายและหญิง บริษัทนำเที่ยวสูญเสียชั่วโมงทำงานเกือบทั้งหมด (-99% สำหรับคนงานชาย และ -96% สำหรับคนงานหญิง) ในภาคที่พัก คนงานหญิงเสียเวลาทำงานมากกว่า (-90%) มากกว่าผู้ชาย (-72%) ในขณะที่บริการอาหารและเครื่องดื่มกลับเป็นจริง (-69% สำหรับผู้ชายและ -51% สำหรับคนงานหญิง) ในภาคการผลิต ชั่วโมงทำงานลดลง 47% สำหรับคนงานชาย และ 59% สำหรับแรงงานหญิง (ผลการศึกษาโครงการศึกษาผลกระทบจาก COVID-19, UNDP 2020)

ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยต่อวันในไตรมาสที่สองของปี 2563 คือ 3.6 ชั่วโมง ลดลงจาก 6.7 ชั่วโมงต่อวันในช่วงก่อนเกิดโควิด-19 ในไตรมาสที่สองของปี 2563 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อวันของคนงานในระบบลดลง 53% ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยของคนงานหญิงลดลง 56% ในขณะที่ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยของคนงานชายลดลง 50% ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยของพนักงานนอกระบบต่อวันลดลง 39% (-43% สำหรับผู้ชายและ -33 สำหรับผู้หญิง)

เกือบทุกภาคส่วนมีรายได้ลดลงอย่างมากในไตรมาสที่สองของปี 2563 เกษตรกรรมและป่าไม้มีรายได้ลดลง 65% ในขณะที่รายได้ของภาคการผลิตลดลง 23% แต่รายได้เฉลี่ยของทั้งสองภาคส่วนในภูเก็ตเริ่มลดลง

แม้กระทั่งก่อนลือคดาวน ในไตรมาส 1/2560 สำหรับภาคบริการ ภาคที่มีรายได้ลดลงมากที่สุดคือบริษัทท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยว 58% รองลงมาคือที่พัก 51%

การระบาดอย่างหนักและรวดเร็วของโรคโควิด-19 ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 ทำให้รัฐบาลใช้มาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุมการระบาดของโรค ด้วยการใช้มาตรการลือคดาวน ประเทศ จังหวัด และตำบล ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีการปรับนโยบายให้พนักงานทำงาน Work from Home สถานประกอบการบางแห่งหยุดให้บริการชั่วคราว และบางแห่งต้องปิดกิจการเนื่องจากแบกรับภาระขาดทุนต่อเนื่องไม่ไหว โรงเรียน และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ปรับมาเป็นรูปแบบการเรียนออนไลน์ ส่งผลทำให้การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกชะงักงันส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับที่หายไป อาจกล่าวได้ว่าไตรมาส 2 ของปี 2563 จัดเป็นต่ำสุดของการท่องเที่ยวของพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดอันดามัน

อย่างไรก็ดี ในช่วงประมาณปลายไตรมาส 2 ของปี 2563 หลังจากที่ทางการหลายประเทศสามารถควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ได้ ทำให้มีการปรับลดระดับมาตรการควบคุมการระบาดของโรค เพื่อให้กิจกรรมเศรษฐกิจของประเทศสามารถขับเคลื่อนได้ ประชาชนในประเทศกลับมาดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ แต่ยังคงอยู่ภายใต้กฎระเบียบวิถีการใช้ชีวิตใหม่ เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การให้ประชาชนใส่หน้ากากอนามัยในสถานที่สาธารณะ การกำหนดจำนวนผู้คนในการรวมตัวในที่สาธารณะหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สัมมนา ประชุม การเข้าชมกีฬา และงานแสดงสินค้า และบางประเทศในสหภาพยุโรป ได้เปิดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเฉพาะประเทศที่มีความเสี่ยงต่ำสามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแต่การระบาดของโรคโควิด-19 ยังไม่ได้หมดไปแต่สามารถควบคุมได้ในระดับหนึ่ง และมีกรอบการต่าง ๆ มากมายโดยภาครัฐ เช่น เราเที่ยวด้วยกัน co-pay เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ รวมทั้งภาครัฐก็มีมาตรการทางการเงินช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ อาทิ การพักชำระหนี้ การจัดตั้งกองทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงินให้กับผู้ประกอบการ และมาตรการทางภาษี เช่น การลดภาษีมูลค่าเพิ่ม การพักชำระภาษี สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบ การยกเว้นการจัดเก็บภาษีอื่น ๆ รวมทั้งออกแคมเปญกระตุ้นเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย

เนื่องจากอุปสงค์การมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติยังไม่มีในช่วงนี้ และอุปสงค์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยในกลุ่มจังหวัดอันดามันก็ยิ่งน้อยกว่าในปี 2562 ซึ่งยังไม่สามารถทดแทนรายได้ที่หายไปในช่วงก่อน COVID

ภาพที่ 2.5-8 แสดงเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี 2562-2563

Province	June	July	August	September	October	November	December
Phuket	-73.28 (2,644)	-66.40 (2,447)	-64.91 (3,364)	-36.48 (5,395)	-39.58 (6,178)	-36.42 (6,421)	-64.55 (5,854)
Krabi	-83.18 (920)	-71.08 (1,449)	-56.81 (1,726)	-59.63 (1,594)	-62.45 (2,364)	-53.25 (2,525)	-67.99 (2,540)
Phangnga	-80.93 (520)	-34.96 (1,088)	-34.58 (1,239)	-42.84 (1,694)	-63.95 (2,437)	-50.43 (2,582)	-21.22 (2,929)
Ranong	-86.82 (1,981)	-62.31 (2,176)	-61.27 (2,060)	-65.09 (2,410)	-62.91 (2,279)	-67.28 (2,394)	-70.61 (2,320)
Trang	-92.00 (2,869)	-23.27 (1,717)	-31.15 (1,791)	-34.29 (2,160)	-54.09 (4,090)	-52.02 (4,125)	-52.02 (3,477)

Province	June	July	August	September	October	November	December
Satul	-85.64 (2,736)	-42.06 (2,835)	-17.44 (2,029)	-17.19 (2,433)	-23.65 (3,740)	-13.59 (3,425)	-20.75 (3,433)

ที่มา : กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

ในขณะที่นโยบายต่าง ๆ กำลังไปได้ด้วยดี และมีการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ แต่ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2563 ที่ผ่านมา กลับพบการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกใหม่ในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยและกลุ่มจังหวัดในอันดามันต้องนำมามาตรการควบคุมการระบาดในประเทศกลับมาใช้อีกครั้งและเพิ่มระดับความเข้มงวดในการควบคุมอีกครั้ง แน่นอนว่าย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาพรวมของอันดามันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในหลายประเทศทั่วโลกก็มีความคืบหน้าในการพัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 และเริ่มมีการฉีดให้กับประชากรในประเทศ ซึ่งนับเป็นสัญญาณที่ดีในการที่นักท่องเที่ยวจะสามารถกลับมาเดินทางได้อีกครั้งหนึ่ง

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แฉลงตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) ไตรมาสที่ 1/2564 และแนวโน้มเศรษฐกิจปี 2564 เมื่อวันที่ 17 พ.ค. 2564 โดยจีดีพีไตรมาส 1/2564 หดตัว 2.6% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน แต่ขยายตัวได้ 0.2% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้านี้ โดยเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 1 ปีนี้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงต้นปี และผลกระทบต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดในปีที่แล้ว โดยภาคการท่องเที่ยวและบริการหดตัวมากถึง 63.5% ส่วนการใช้จ่ายในหมวดสินค้ากึ่งคงทนลดลงต่อเนื่อง 10.8% ตามการลดลงของการใช้จ่ายหมวดเครื่องเรือน อุปกรณ์ครัวเรือนและการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และหมวดเสื้อผ้าและรองเท้า

ภาพที่ 2.5-9 แสดงภาคการท่องเที่ยวและบริการ

จากการนำเสนอร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 เมื่อเดือนมิถุนายน 2564 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ ร.มว.กลาโหม ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประมาณการเศรษฐกิจไทยในปี 64 นี้ว่าจะขยายตัวได้ 2.5-3.5% โดยมีแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลกตามความคืบหน้าของการอนุมัติและการกระจายวัคซีน มาตรการผ่อนคลายทางเศรษฐกิจ ทั้งนโยบายการเงินการคลัง การใช้จ่ายภาครัฐและการกลับมาขยายตัวของภาคเอกชน และการลงทุน ภายใต้การคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อที่ 1-2% และมีการตั้งสมมติฐานภาวะเศรษฐกิจไทยในปี 2565 จะขยายตัวได้ 4-5% โดยเป็นการขยายตัวดีขึ้นของอุปสงค์ภาคต่างประเทศ ตามแนวโน้มปริมาณการค้าโลก รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนจากการท่องเที่ยว พร้อมคาดว่าอัตราเงินเฟ้อในปี 65 จะอยู่ที่ระดับ 0.7-1.7%

ภาพที่ 2.5-10 แสดงประมาณการภาวะเศรษฐกิจปี 2564-2565 ในการนำเสนอร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2565

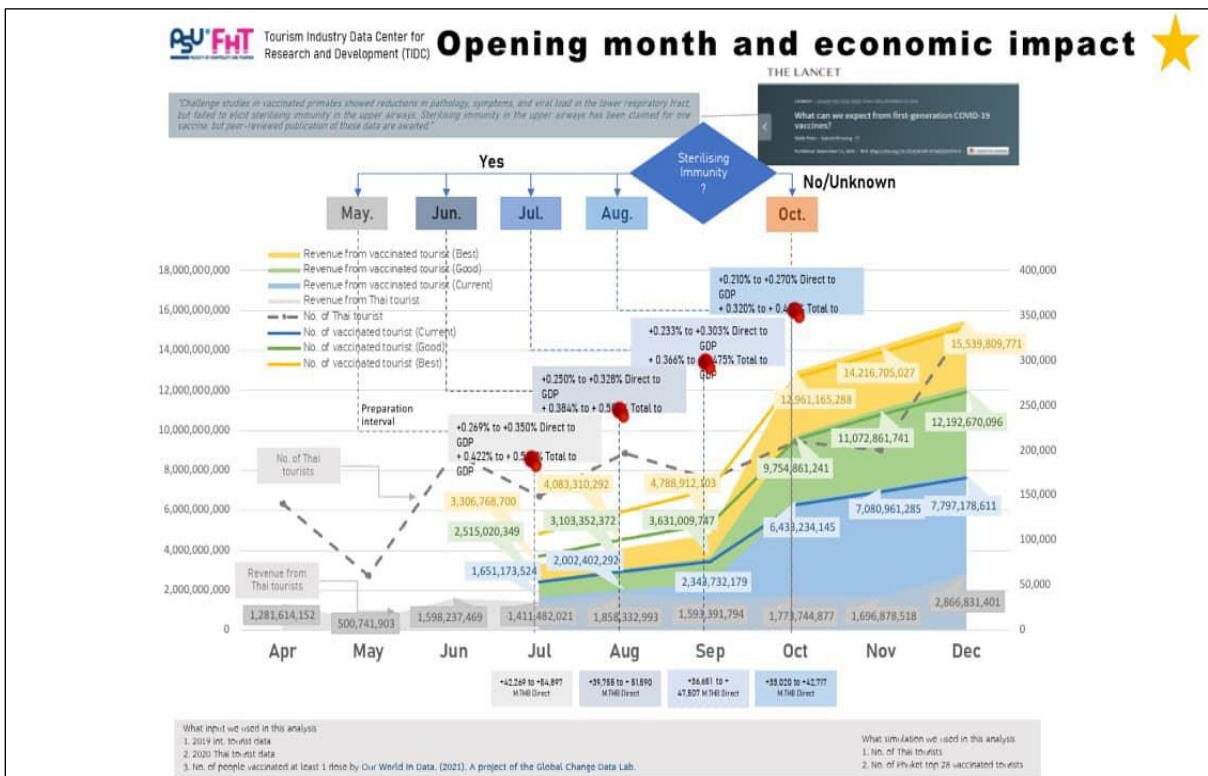
เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินมูลค่าเศรษฐกิจไทยของรัฐบาล จึงได้มีการสนับสนุนให้เกิดโครงการ Phuket Tourism Sandbox เพื่อเป็นพื้นที่ต้นแบบในการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยว บทเรียนและผลการทดลองในโครงการนี้ จะได้นำไปวางแผนบริหารจัดการและเตรียมการเปิดรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศต่อไป โดยเฉพาะพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับภูเก็ต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต โดยคณะกรรมการบริการและการท่องเที่ยว ได้จัดทำแบบจำลองจากปัจจัยต่าง ๆ ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปิดรับนักท่องเที่ยวซึ่งได้รับวัคซีนแล้ว ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 ถึงสิ้นปี ภายใต้โครงการ Phuket Tourism Sandbox เปรียบเทียบตามสมมติฐานในสถานการณ์ดีมาก ดี และสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า หากสถานการณ์ดำเนินไปในระดับดีมาก เช่น สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ดีมาก วัคซีนตอบสนองได้ดีมากกับ

ไวรัสกลายพันธุ์ นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจมาก ฯลฯ จะทำให้ภูเก็ตสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้มากกว่า 2 เท่าของปัจจุบัน และมีแนวโน้มจะเติบโตขึ้นอีกมากในปีหน้า

ดังนั้น โครงการ Phuket Tourism Sandbox จึงเป็นความหวังของชาติในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะสำหรับภาคบริการและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามด้วยจุดแข็งของหลายจังหวัดในกลุ่มอันดามันที่มีเป็นความจริงว่า “เอกชนนำรัฐ” จึงน่าจะคาดการณ์ได้ว่า ผลการขับเคลื่อนนี้จะสามารถนำพาให้เศรษฐกิจฟื้นคืนกลับมาได้ตามคาดหมาย

ภาพที่ 2.5-11 ประมาณการจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติเมื่อภูเก็ตเปิดรับนักท่องเที่ยวสู่ Phuket Tourism Sandbox

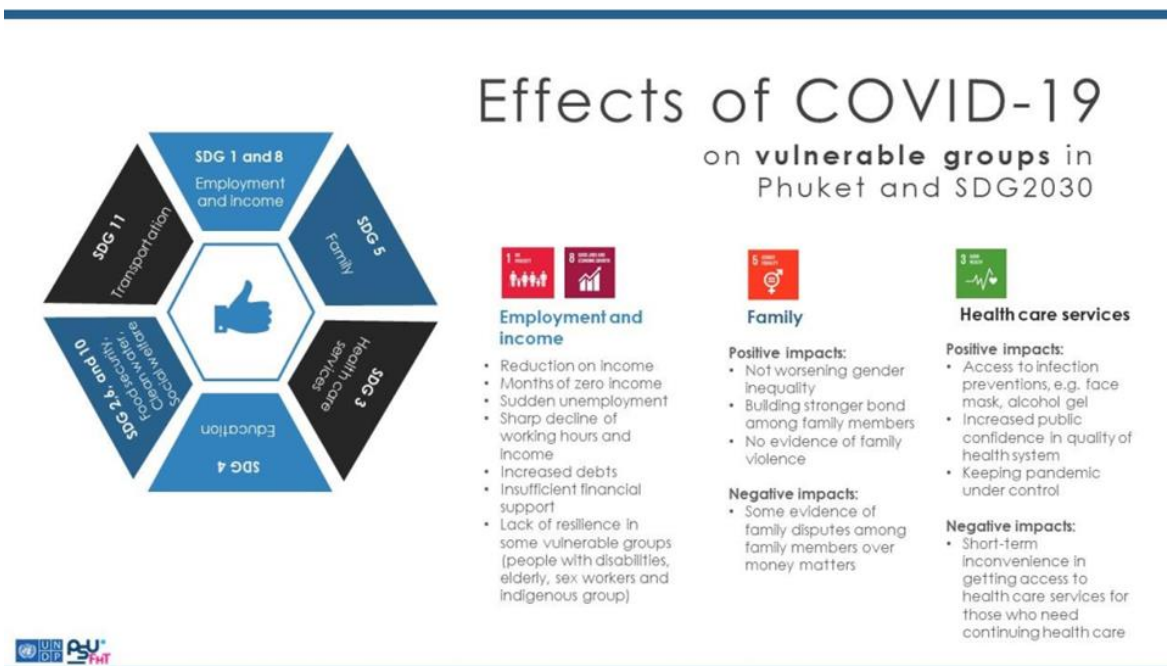
จากการศึกษาผลกระทบด้านต่าง ๆ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดภูเก็ต¹ พบว่า ผลจากการระบาดของ COVID-19 ทำให้เกิดผลกระทบดังนี้

- **ด้านรายได้และการจ้างงาน** ประชาชนลดลง คนตกงานทันที ทำให้มีหนี้สินเพิ่ม และความช่วยเหลือด้านการเงินมีไม่เพียงพอ ภูเก็ตกลายเป็นจังหวัดที่ประชากรมีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจนอย่างเฉียบพลัน
- **ด้านครอบครัว** ความเท่าเทียมทางเพศไม่แย่งลงกว่าเดิม ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวไม่มีงานทำ ทำให้มีเวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้นกว่าเดิม แต่มีข้อพิพาทในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องเงินเพิ่มขึ้น

¹ กุลดา เพ็ชรวรรณ และคณะ (2563) ผลกระทบทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตจาก COVID-19 ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)

- **ด้านการบริการสุขภาพ** การเข้าถึงวัสดุป้องกันโรคระบาดดี เช่น แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ หน้ากากอนามัย ฯลฯ สถานที่ต่าง ๆ มีการคัดกรองและป้องกันดี มีความมั่นใจในระบบสุขภาพเพิ่มขึ้น รัฐสามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ แต่การเข้าถึงระบบสุขภาพไม่สะดวกเหมือนเดิม เนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ต้องรับภาระในการดูแลผู้ป่วยโควิด และการหลีกเลี่ยงไปสถานพยาบาลเพื่อลดอัตราการติดเชื้อ
- **ด้านการศึกษา** เมื่อมีการระบาดของ COVID-19 สถานศึกษาต่าง ๆ ต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจากที่มาเรียนในชั้นเรียนเป็นการเรียนแบบออนไลน์ ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพอินเทอร์เน็ตไม่ดี ผู้เรียนขาดความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์และการกระจายอย่างทั่วถึงของอินเทอร์เน็ตไปบางพื้นที่ ผู้สอนและผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนอย่างฉับพลัน การย้ายที่เรียนเพราะครอบครัวย้ายถิ่นฐานกลับภูมิลำเนาเดิม
- **ด้านความปลอดภัยทางอาหาร** มีเงินช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐหลายโครงการ และภาคประชาชนได้แสดงให้เห็นถึงความห่วงใยซึ่งกันและกัน “น้ำใจ” ทำให้ยังคงมีอาหาร น้ำดื่ม เครื่องอุปโภคบริโภค ผ่านหลาย ๆ ช่องทางรวมทั้ง “ตู้ปันสุข”
- **ด้านการคมนาคม** ความพยายามหยุดการระบาดของโรค โดยการลือคดาวน์ในหลายพื้นที่ทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันไม่สะดวก

ภาพที่ 2.5-12 แสดงผลกระทบจาก COVID-19 ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประชาชนในภูเก็ต

นอกจากนั้น ยังได้นำเสนอทิศทางของภูเก็ตในอนาคตซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมที่ควรทำในห้วงระยะเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่ทำทันทีจนถึงระยะยาว)

กิจกรรมที่ควรทำทันที คือ การสร้างโอกาสในการจ้างงาน และความช่วยเหลือทางการเงิน แก่กลุ่มคนต่าง ๆ เพื่อบรรเทาปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น การทำให้ภูเก็ตเป็นเมืองน่าอยู่ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก อาหาร และเครื่องดื่ม

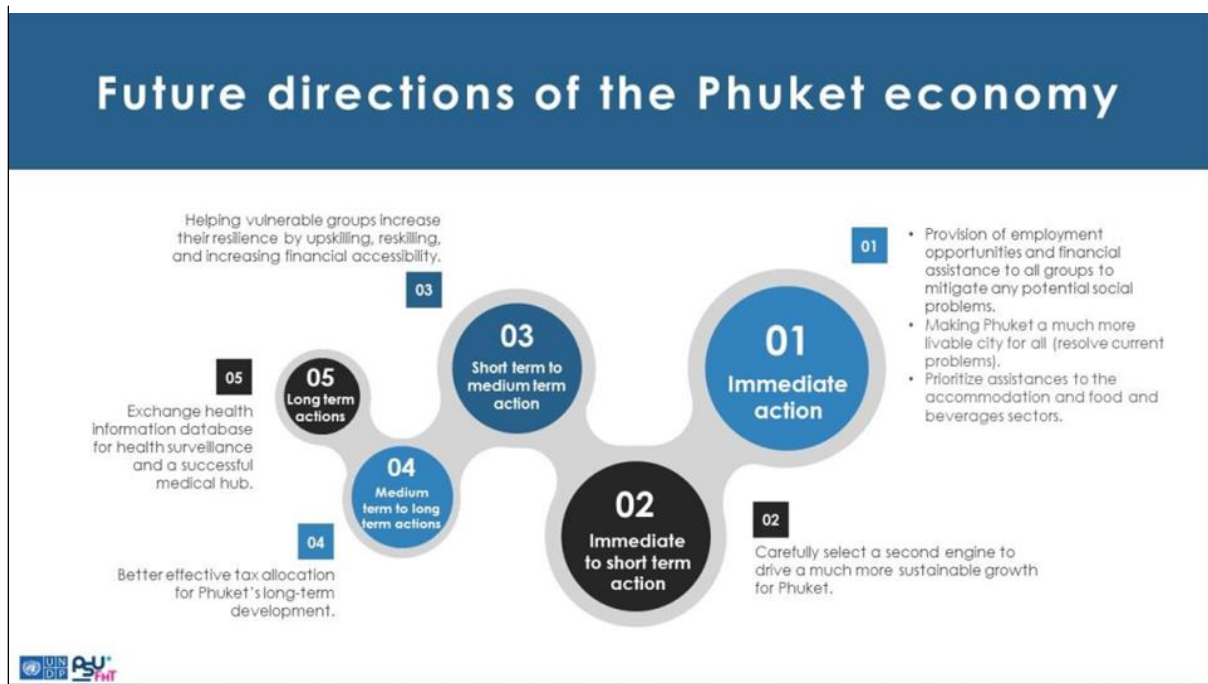
กิจกรรมที่ควรทำทันทีจนถึงระยะสั้น คือ การพิจารณาหารัฐกิจรอง (Second economic engine) ที่มีความยั่งยืนมากขึ้น

กิจกรรมที่ควรทำในระยะสั้นถึงกลาง คือ ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางให้สามารถเพิ่มโอกาสในการทำงาน โดยการเสริมทักษะ สร้างอาชีพ (Upskill / Reskill) และการเข้าถึงแหล่งเงิน

กิจกรรมที่ควรทำในระยะสั้นถึงยาว คือ ทำให้การบริหารและการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาในระยะยาว

กิจกรรมที่ควรทำในระยะยาว คือ เพิ่มประสิทธิภาพการจับเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านสุขภาพ เพื่อให้มีข้อมูลด้านสุขภาพประชาชนที่ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ได้

ภาพที่ 2.5-13 แสดงทิศทางการพัฒนาของภูเก็ตในอนาคต

3.3 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา (SWOT Analysis, TOWS Matrix)

จากข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้รวบรวมและวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 ประกอบกับผลการสำรวจความคิดเห็นในวงกว้างของประชาชนในแต่ละจังหวัด เกี่ยวกับปัญหาความต้องการ และผลการพัฒนาของแต่ละจังหวัด รวมถึงความคิดเห็นเชิงนโยบายจากระดับบริหารเกี่ยวกับศักยภาพในด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยภายในและภายนอก ทั้งที่มีส่วนในการส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา ทำให้สามารถนำมาประมวลและวิเคราะห์ SWOT และทำ TOWS Matrix เพื่อหาแนวทางการพัฒนาได้ดังต่อไปนี้

3.3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ช่วยให้รู้ถึงสถานะภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ SWOT ใช้กรอบแนวคิด 7's McKinsey และ PESTEL (รายละเอียดในภาคผนวก) เพื่อให้ครอบคลุมปัจจัยทุกมิติ ผลการวิเคราะห์สถานะภายในและภายนอกทั้งที่เป็นปัจจัยส่งเสริม (ปัจจัยเชิงบวก) และปัจจัยที่เป็นอุปสรรค (ปัจจัยเชิงลบ) ต่อการพัฒนาของจังหวัดในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน สามารถเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ปัจจัยเชิงบวก	ปัจจัยเชิงลบ
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย สามารถเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางอาหาร 2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางทะเลที่มีชื่อเสียงระดับโลก 3. เป็นเมืองที่สงบปลอดภัย ประชาชนมีอัธยาศัยดี เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว 4. มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ผสมผสานประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ จีน และอิสลาม 5. การคมนาคมทางอากาศ มีสนามบินนานาชาติ 3 ถึงแห่ง ขนส่งทางบกมีถนนหลักที่ได้มาตรฐาน (แต่ถนนสู่แหล่งท่องเที่ยวยังต้องพัฒนา) สนับสนุนการเชื่อมโยงระบบขนส่ง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. มีสถาบันการศึกษาที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ งานวิจัยและนวัตกรรม ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเชิงพื้นที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายได้ของประชาชนลดลง อันเป็นผลมาจากการประกอบอาชีพพึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลัก และผลผลิตทางการเกษตร ราคาตกต่ำจากการผันผวนทางเศรษฐกิจของประเทศ 2. มีความเหลื่อมล้ำทางสังคม ฐานะ และรายได้ ประชาชนผู้ด้อยโอกาส ขาดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ส่งผลให้คุณภาพชีวิตไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น 3. ปัญหาการเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว ชยะ น้ำเสียและทรัพยากรธรรมชาติ 4. ปัญหาทางสังคม ยาเสพติด เยาวชนมั่วสุม แม่วัยรุ่น การทำร้ายร่างกาย 5. ประชาชน เกษตรกร บุคลากรภาคการท่องเที่ยว และบุคลากรภาครัฐ ขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยีและด้านภาษา ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในระดับสากล 6. ประชาชนและนักท่องเที่ยว ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีและมีมาตรฐาน ส่งผลให้ไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน 7. เส้นทางคมนาคมสำหรับการท่องเที่ยว

ปัจจัยเชิงบวก	ปัจจัยเชิงลบ
<p>7. เครือข่ายองค์กรภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และภาคประชาสังคมมีความร่วมมืออันดี และมีความเข้มแข็ง</p>	<p>ยังไม่เชื่อมโยงกัน ถนนเชื่อมทางหลักกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดระบบขนส่งที่เชื่อมโยงการเดินทางทางน้ำระหว่างจังหวัด เช่น ภูเก็ต กระบี่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ</p> <p>8. การทุจริตและไม่โปร่งใสในการบริหารงานภาครัฐ และการตรวจสอบจากภาคประชาชน</p> <p>9. การขยายตัวของเมือง ขาดการวางแผนและควบคุม</p>
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p>1. ประเทศไทยมีบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก โดยเฉพาะเมื่อเกิดการระบาดของ COVID-19</p> <p>2. กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงธรรมชาติ เชิงสร้างสรรค์อื่น ๆ และความต้องการบ้านหลังที่สอง กำลังเติบโต</p> <p>3. กระแสโลกาภิวัตน์และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมระดับนานาชาติ ช่วยให้คนสนใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีโอกาสทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>4. ประชาชนได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมต่อนโยบาย และการดำเนินงานของภาครัฐ</p> <p>5. นโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมด้านเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว เกษตร การค้าชายแดน เช่น โครงการ BCG ส่งผลดีต่อการประมงในแนวชายฝั่ง SEC ที่มีจังหวัดระนองร่วมเป็นส่วนหนึ่ง และโครงการ Phuket Smart City</p> <p>6. นโยบายการลงทุนจากต่างชาติ</p> <p>7. นโยบายส่งเสริมโครงสร้างด้านคมนาคม</p> <p>8. เทคโนโลยีทำให้เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง</p> <p>9. มีกฎหมายคุ้มครองกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ</p> <p>10. นโยบายของภาครัฐในการยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของ</p>	<p>1. เศรษฐกิจโลกเกิดการชะลอตัวจากโรคระบาด การท่องเที่ยวหยุดชะงัก ผลผลิตทางการเกษตรที่อยู่ใน value chain มีราคาตกต่ำ การส่งออกสินค้าไม่เป็นไปตามเป้า</p> <p>2. การบริหารจัดการของภาครัฐขาดความคล่องตัว และไม่บูรณาการกัน ภารกิจบางหน่วยงานมีความทับซ้อน ส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบต่อการดำเนินงานภาครัฐ</p> <p>3. การบริหารและจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งในภาวะปกติ และเมื่อรัฐต้องใช้งบในแก้ปัญหาโรคระบาด ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษา และการพัฒนาด้านสังคมลดลง</p> <p>4. กฎหมายเป็นอุปสรรคในการพัฒนาและการบริหารจัดการ เช่น ผังเมือง ระเบียบการเงินการคลัง ประกาศอุทยาน การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสที่ไม่มีบัตรประชาชน</p> <p>5. เสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจังหวัดชายแดน</p> <p>6. การบริหารจัดการของภาครัฐ มีความไม่แน่นอน และไม่ต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการประกอบอาชีพของประชาชน</p> <p>7. การใช้สื่อโซเชียลที่ขาดวิจารณญาณและความรับผิดชอบ ส่งผลให้เกิดความสับสน สร้างความขัดแย้งในสังคม</p>

ปัจจัยเชิงบวก	ปัจจัยเชิงลบ
<p>นักท่องเที่ยว เช่น Amazing Thailand Safety & Health Administration</p>	<p>8. มลพิษที่ไม่มีขอบเขต เช่น ขยะทะเล หมอกควันข้ามแดน ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนมีความเสี่ยงด้านสุขภาพ</p> <p>9. นโยบายการนำเข้าขยะพลาสติกส่งผลให้ขยะรีไซเคิล ในประเทศมีราคาลดลง ส่งผลให้ประชาชนขาดแรงจูงใจในการใช้ขยะรีไซเคิล</p>

3.3.2 การวิเคราะห์กลยุทธ์การพัฒนาด้วย TOWS Matrix

TOWS Matrix เป็นเครื่องมือที่ต่อยอดจากกระบวนการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ได้มาจากการทำ SWOT Analysis แล้วมาทำการจับคู่เพื่อใช้หาความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างกลยุทธ์ (Strategy) หรือแนวทางพัฒนา

กลยุทธ์เชิงรุก	กลยุทธ์เชิงแก้ไข
Strength & Opportunity (SO)	Weakness & Opportunity (WO)
<p>1. ส่งเสริมภาคการเกษตร ให้ใช้เทคโนโลยีช่วยในการผลิตและแปรรูป เพื่อลดต้นทุนและได้ผลผลิตที่มีมูลค่าสูง เช่น การทำเกษตรแม่นยำ (ใช้เทคโนโลยี IoT ฯลฯ) S1O1--หมวด 1</p> <p>2. ยกระดับบริการการท่องเที่ยว โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย และความมั่นคงทางอาหารเป็นฐาน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวชุมชน หรือการเป็นบ้านหลังที่สอง S1O2-- หมวด 2</p> <p>3. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่เน้นคุณภาพและเพิ่มมูลค่าจากฐานการมีแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก (Geo-Park, Gastronomy city, เกาะพีพี ฯลฯ) เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม เชิงวัฒนธรรม เชิงศรัทธา สถานที่เกิดโศกนาฏกรรมสึนามิ ฯลฯ S2O2, S2O3, S3O2, S4O2-- หมวด 2</p> <p>4. สร้างเศรษฐกิจมูลค่าสูงจากฐานการเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก โดยอาศัยนโยบายของรัฐ เช่น Phuket Smart City เพื่อดึงดูดการลงทุน และการมาอยู่อาศัยในระยะยาว (บ้านหลังที่สอง) S2O5-- หมวด 6</p> <p>5. ส่งเสริมการเปิดประตูการค้า การลงทุน และการขนส่งระดับภูมิภาค ด้วยการคมนาคมหลากหลายรูปแบบเชื่อมโยงต่อยอดเป็นศูนย์กลางทางการค้า เช่น Marina hub พัฒนาเป็นเส้นทางทางทะเล เชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย และภูมิภาคอื่น ๆ</p>	<p>1. พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรและประมง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) แบบครบวงจร ในลักษณะ Smart Farming/Precision agriculture W1O1, W1O5-- หมวด 1</p> <p>2. ส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ BCG Economy Model เพื่อกระจายโอกาส กระจายรายได้ และนำความมั่งคั่งไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง W1O1, W1O5-- หมวด 10</p> <p>3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และวางแผนทางการเติบโตอย่างยั่งยืน W1O4-- หมวด 7</p> <p>4. ยกระดับและสร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อพัฒนาโลกและเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม W3O3-- หมวด 10</p> <p>5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาขยะ น้ำเสีย และธรรมชาติเสื่อมโทรม W3O1-- หมวด 11</p> <p>6. ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ Reskill / Upskill / Newskill เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างอาชีพใหม่ และพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น W5O1-- หมวด 12</p> <p>7. ใช้กลไกการมีส่วนร่วมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว ลดปัญหาเสพติด และดูแลกลุ่มเปราะบาง W4O4O8-- หมวด 9</p>

กลยุทธ์เชิงรุก	กลยุทธ์เชิงแก้ไข
<p>ในโลก SEC สนามบินนานาชาติ ทำเทียบเรือน้ำ ลึก ทำเรือระนอง และถนนที่เชื่อมต่อกัน S5O5-- หมวด 5</p> <p>6. ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ด้วย เทคโนโลยีล้ำสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Smart mobility) ให้เป็นเมืองน่าอยู่ สร้าง สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค เช่น โครงการรถไฟรางเบา S5O1, S5O3-- หมวด 8</p> <p>7. ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ พัฒนาการ ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นคุณภาพและมี มูลค่าสูง S1S6O2O10— หมวด 2</p> <p>8. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ร่วมกับ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาการเกษตร สมัยใหม่ตามแนวทางการสร้างเศรษฐกิจ BCG S6O5, S6O8 – หมวด 1</p> <p>9. พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เกษตร และ ดิจิทัล S1O5O6 – หมวด 1, 2, 6</p>	<p>8. ปรับปรุงและฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน W6O5, W6O7-- หมวด 8</p> <p>9. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีแก้ปัญหาขยะ น้ำเสีย และธรรมชาติเสื่อมโทรม W4O1-- หมวด 9</p> <p>10. ส่งเสริมให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนในการแก้ปัญหาขยะ และสิ่งแวดล้อม W3O4-- หมวด 11</p> <p>11. ส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชน ในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2O4-- หมวด 9</p> <p>12. พัฒนา SME วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม ให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ W2O1-- หมวด 7</p> <p>13. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสำรวจ บริหาร จัดการ ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2O1-- หมวด 9</p> <p>14. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกและ ปลอดภัยตามนโยบายของรัฐในการยกระดับ มาตรฐานการท่องเที่ยว W6O10— หมวด 2</p> <p>15. พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูง ตอบโจทย์การ พัฒนาแห่งอนาคต ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ W5O8 – หมวด 12</p>

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	กลยุทธ์สร้างการเปลี่ยนแปลง
Strength & Threat (ST)	Weakness & Threat (WT)
<p>1. ส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น ให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง เช่น วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม S1T1-- หมวด 1 และ 7</p> <p>2. ส่งเสริมการเป็นประตูการค้า การลงทุน ด้านสินค้าการเกษตร บนฐานโครงสร้างการคมนาคมที่หลากหลาย เช่น ศูนย์กระจายสินค้าทางการเกษตร ศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูป โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ S1S5T1-- หมวด 2</p> <p>3. ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลกให้มีมาตรฐาน S2S4T1-- หมวด 2</p> <p>4. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านอาหาร จากผลผลิตทางการเกษตรและประมง และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ S1S6T1-- หมวด 1</p> <p>5. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อการป้องกันและจัดการมลภาวะที่ไร้ขอบเขตโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ S6T8-- หมวด 11</p> <p>6. สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมในการใช้อินเทอร์เน็ต (และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต) เช่น ให้ความรู้การใช้ Social media, e-Commerce อย่างปลอดภัยและมีวิจารณญาณ S6T7-- หมวด 9</p> <p>7. ป้องกันความเสี่ยง จากการแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบจากความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การพัฒนาด่านชายแดน ด้านเข้าเมืองอัจฉริยะ S5T5-- หมวด 11</p>	<p>1. ส่งเสริมเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากผลกระทบของเศรษฐกิจมหภาค W1T1-- หมวด 7</p> <p>2. บูรณาการความร่วมมือด้านกฎหมาย เพื่อสร้างมาตรการในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาส ขาดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2T4-- หมวด 9</p> <p>3. ส่งเสริมและสนับสนุนการนำขยะและน้ำเสีย มาบำบัดและรีไซเคิล เพื่อหมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ W3T9-- หมวด 10</p> <p>4. พัฒนาเทคโนโลยี และระบบอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ ให้สามารถเฝ้าระวังและติดตามปัญหาด้านสังคม เพื่อพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตครอบครัว ผ่านคณะทำงานพิเศษที่บูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และประชาชน W4T2T3-- หมวด 9</p> <p>5. จัดตั้งกองทุนเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา อบรมอาชีพใหม่ และสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณภาครัฐ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการภาครัฐ W5T3-- หมวด 12, 13</p>

กลยุทธ์เชิงป้องกัน	กลยุทธ์สร้างการเปลี่ยนแปลง
<p>8. กำหนดให้จังหวัดในฝั่งอันดามันเป็นเขตปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร มิติต่าง ๆ</p> <p>S7T3 --- หมวด 13</p>	

บทวิเคราะห์และแผนยุทธศาสตร์

จากผลการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาความคิดเห็น มุมมองของผู้บริหาร ต่อสถานการณ์ ศักยภาพและแนวทางการพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล) สามารถนำมาวิเคราะห์ สรุปเป็น ศักยภาพและหลักการในการพัฒนาตามประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 ประเด็นความต้องการ ปัญหาเร่งด่วน และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

4.1.1 ด้านประเด็นความต้องการ ปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการแก้ไข

ปัญหาเร่งด่วนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน สามารถสรุปได้เป็น 8 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

4.1.1.1 การถดถอยของเศรษฐกิจโดยรวมและภาคการท่องเที่ยวอันเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดกลุ่มอันดามัน ได้สะท้อนปัญหาทางเศรษฐกิจที่เป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วของเชื้อไวรัสโคโรนา (Coronavirus) หรือ โควิด-19 (COVID-19) ซึ่งโรคระบาดดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงทั่วโลกทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม การแพร่ระบาดของไวรัสส่งผลให้ประเทศต่างๆ ได้ตัดสินใจปิดเมือง ปิดประเทศ ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก คนมีรายได้ลดลง เวลาทำงานน้อยลง และบางคนก็ตกงานทันทีโดยไม่ได้ตั้งตัว ทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น และจากมาตรการการปิดเมืองและปิดประเทศทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเมืองท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ซึ่งกลุ่มจังหวัดในพื้นที่อันดามันได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก่อนภาวะวิกฤติ ในปี 2562 รายได้จากการท่องเที่ยว 10 จังหวัดลำดับแรกของประเทศ กรุงเทพฯ มีรายได้สูงสุดคิดเป็น 42% ของประเทศ ตามมาด้วยภูเก็ต (ประมาณ 47% ของกรุงเทพฯ) นอกจากนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่และจังหวัดพังงานับว่าเป็นหนึ่งใน 10 จังหวัดที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในจังหวัดภาคใต้กลุ่มอันดามัน ในปี 2561 รายได้จากการท่องเที่ยวรวมของกลุ่มจังหวัดในภาคใต้มีมูลค่าถึง 845,475 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทย แต่หากพิจารณาเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ มีมูลค่าสูงถึง 646,704 ล้านบาทคิดเป็นกว่าร้อยละ 40 ของรายได้ประเทศจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจังหวัดในภาคใต้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติปี 2563 จากสถานการณ์โควิด-19 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าประเทศไทยมีจำนวน 6.7 ล้านคนและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว 3.3 แสนล้านบาท ซึ่งมีอัตราการลดลงทั้งจำนวนและรายได้หดตัวร้อยละ 83 (ประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2563) เมื่อเกิดการระบาดของโควิด 19 ธุรกิจในสาขาการท่องเที่ยว จึงได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทำให้กิจการต้องปิดกิจการ เกิดภาวะการว่างงาน รายได้จากการท่องเที่ยวหายไป การหดตัวอย่างรุนแรงดังกล่าวเป็นผลกระทบที่ประเทศต่าง ๆ ใช้มาตรการขั้นสูงสุดสกัดกั้นการเดินทางเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดฯ เข้าสู่ประเทศ เช่น ยกเลิกวีซ่า ล็อกดาวน์เมือง/ประเทศ ปิดพรมแดน ขณะที่ประเทศไทยใช้มาตรการห้ามทำการบินเข้าประเทศตั้งแต่เดือนเมษายน 2563 เป็นต้นมา รวมถึงมาตรการต่าง ๆ มาเพื่อควบคุมโรค อาทิ การปิดการเดินทางเข้าออกประเทศ การระงับการปฏิบัติงานของภาครัฐและเอกชน ทำให้สถานประกอบการหลายแห่ง

จำเป็นต้องลดขนาดหรือปิดตัวลงทั้งแบบชั่วคราวและถาวร เกิดการระงับการจ่ายเงินเดือนชั่วคราว หรือแม้กระทั่งการเลิกจ้างงานโดยทันทีเช่นกัน รวมทั้งมีการปิดการเดินทางเข้าสู่พื้นที่ที่เกิดการระบาด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตได้ประกาศปิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดทั้งหมดตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2563 และประกาศปิดการเดินทางเข้าออกจังหวัดภูเก็ตทั้งทางบก น้ำและทางอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2563 เพื่อลดการระบาดของเชื้อโรคดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดชะงักงันอย่างทันที

นอกจากนี้ UNWTO คาดว่า การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติอีกครั้งในปี 2566 ซึ่งหมายความว่าสถานะทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันจะยังคงได้รับผลกระทบต่อเนื่องและอยู่ในภาวะรอการฟื้นตัวอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 2-3 ปีต่อจากนี้ ความรุนแรงของผลกระทบต่อเศรษฐกิจจะมีอัตราที่รุนแรงมากโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตที่มีลักษณะเป็นเศรษฐกิจขาเดียว เพราะจังหวัดภูเก็ตมีการพึ่งพิงการท่องเที่ยวเป็นหลักเพราะ GPP ของจังหวัดนั้นขับเคลื่อนด้วยภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 84 ทำให้การฟื้นตัวของภาคเศรษฐกิจเป็นไปได้อย่างลำบาก ในขณะที่ในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ในกลุ่มอันดามันยังมีภาคการเกษตรที่ช่วยพยุงเศรษฐกิจของจังหวัดได้

4.1.1.2 การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่ดี

จากข้อมูลการวิเคราะห์ได้สะท้อนให้เห็นความต้องการของคนในพื้นที่ให้เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดีในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อให้กลุ่มจังหวัดให้เป็นเมืองเศรษฐกิจเพิ่มค่าและบริการมูลค่าสูงระดับนานาชาติ (Value based economy and high value service) นั้น ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาให้เป็นเมืองนำอยู่สำหรับประชาชนและผู้มาเยี่ยมเยือน และเป็นเมืองที่เหมาะสมต่อการลงทุนนั้น ขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐาน อันประกอบด้วย ระบบคมนาคมขนส่งที่ดี สะดวกสบายในการเดินทางและขนส่งสินค้า รวมถึงระบบสาธารณสุขที่เพียงพอและรองรับต่อการพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่สามารถจัดเก็บฝนเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคได้ ซึ่งปัจจุบันจังหวัดระนองยังคงมีความต้องการระบบจัดเก็บน้ำเพื่อใช้ตอบสนองความต้องการของชุมชน ภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม รวมถึงควรมีการเร่งรัดการปรับปรุงระบบการคมนาคมทางบกที่สามารถเชื่อมโยงพื้นที่ระหว่างจังหวัด เช่น ถนนหมายเลข 4006 ทางเชื่อมระหว่าง ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ถึงอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ที่จะช่วยเชื่อมโยงการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างอันดามันและอ่าวไทย และจะส่งผลดีต่อการขนส่งภาคการเกษตรได้อย่างดี รวมถึงควรมีเร่งรัดให้มีการสร้างระบบขนส่งมวลชนในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เช่น ระบบรางซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวในการเดินทาง ปัญหาอีกประการที่สำคัญคือ การยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยทางสาธารณสุขสำหรับคนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว การจัดการด้านความปลอดภัยจากการเดินทางการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาการดูแลติดตามความปลอดภัยในการเดินทางทางทะเลของนักท่องเที่ยว

4.1.1.3 ปัญหาการจัดการขยะ

ขยะนั้นเป็นปัญหาทั้งในเชิงการบริหารจัดการและเชิงนโยบาย ทั้งปัญหาขยะทั่วไป และปัญหาขยะทะเล กล่าวเฉพาะปัญหาขยะทั่วไปนั้น สถานการณ์ที่สำคัญคือการเพิ่มขึ้นของขยะพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single Use Plastic: SUP) อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชน โดยปกติอัตราการใช้พลาสติกประเภทนี้ในชีวิตประจำวันมีอัตราการเติบโตที่ค่อนข้างสูงอยู่ก่อนหน้าแล้ว แต่เริ่มมีอัตราการลดลงเมื่อมีการรณรงค์ไม่ใช้/งด/เลิก/ไม่ให้บริการถุงพลาสติกจากร้านสะดวกซื้อ (Convenience store) แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบจากการปิดเมือง (Lock down) ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ในรอบแรก (มีนาคม-มิถุนายน

2563) ทำให้ธุรกิจส่งอาหาร (Food delivery) มีการเติบโตในอัตราสูง และโดยธรรมชาติของการขนส่งอาหารประเภทนี้ หีบห่อส่วนใหญ่ที่ใช้มักเป็นพลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น กล่องพลาสติก ข้อน แก้ว หีบห่อเครื่องปรุง ถุงใส่น้ำซุ๊ป ถุงเครื่องปรุง และถุงหิ้ว เป็นต้น

จากข้อมูลของสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย พบว่าก่อนปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทย มีขยะมูลฝอยปีละกว่า 27.8 ล้านตัน โดยเฉลี่ยประชากรหนึ่งคนสร้างขยะวันละ 1.13 กิโลกรัม และในจำนวนนั้นเป็นขยะพลาสติกประมาณร้อยละ 12 -13 แต่ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 พบว่าประชากรในเขตเมืองต่างๆ ทั้งกรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ สร้างขยะในปริมาณขยะรวมลดลง โดยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ลดลงจาก 10,560 ตันต่อวัน เป็น 9,370 ตันต่อวัน (ลดลงร้อยละ 11) และภูเก็ต ลดลงจาก 970 ตันต่อวัน เป็น 840 ตันต่อวัน (ลดลงร้อยละ 13) แต่อย่างไรก็ตามสัดส่วนของขยะพลาสติกกลับเพิ่มขึ้นในเกือบทุกเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะจากการส่งอาหารรูปแบบเดลิเวอรี่ (Food delivery) ซึ่งทำให้หลายจังหวัด มีขยะพลาสติกเพิ่มขึ้น เช่น กรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 60 และ กว่าร้อยละ 30 ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา เมื่อเปรียบเทียบปริมาณขยะพลาสติกในภาพรวมเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2562 กับ พ.ศ. 2563 พบว่า ขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นทุกประเภท โดยขยะพลาสติกโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 62 ขยะพลาสติกรีไซเคิล เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 และขยะพลาสติกปนเปื้อน เพิ่มขึ้นร้อยละ 71

การเติบโตของธุรกิจส่งอาหารในกลุ่มจังหวัดอันดามันนั้น จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มของขยะประเภทนี้มากที่สุดได้แก่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดตรัง และมีแนวโน้มที่ธุรกิจส่งอาหารจะขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะยิ่งทำให้ขยะประเภทพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง ในจังหวัดอื่นๆ เพิ่มจำนวนมากขึ้น กล่าวเฉพาะจังหวัดภูเก็ต จากการสำรวจของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในช่วงวันที่ 19 - 22 ตุลาคม 2563 พบว่ามีผู้ประกอบการที่ให้บริการแอปพลิเคชันส่งอาหาร จำนวน 3 ราย มีร้านที่เข้าร่วมโครงการมากกว่า 1,000 ร้าน มีพนักงานส่งของมากกว่า 2,850 คน และเมื่อวิเคราะห์ปัญหาขยะที่เกิดจากการให้บริการส่งอาหาร พบว่า ในส่วนของบรรจุภัณฑ์นั้น เป็นขยะประเภทกล่องกระดาษร้อยละ 26.17 กล่องพลาสติกร้อยละ 25.68 และกล่องโฟมร้อยละ 48.15 โดยพนักงานขับรถรับ-ส่งอาหารคนละ 36 ครั้ง/วัน จะทำให้มีขยะเพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่า 37 ล้านชิ้น โดยที่ยังไม่รวมช้อนและแก้วซึ่งถ้าพนักงานส่งรถบอเดอร์เครื่องตีวันละ 17 ครั้งต่อคน จะทำให้แต่ละปีมีขยะที่เป็นแก้วพลาสติกเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 17 ล้านชิ้น

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังสอดคล้องกับรายงานจากหน่วยงานที่พบว่า นอกจากปัญหาขยะพลาสติกแล้ว ปัญหาขยะที่สำคัญได้แก่ ขยะอินทรีย์จากสวนและขยะจากเศษอาหาร จากบางรายงานพบขยะประเภทนี้ ถึงร้อยละ 25-30 ของขยะในหลายพื้นที่ ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นเนื่องจากประชาชนมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป โดยปัญหาของขยะประเภทนี้มี 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะของสังคมเมือง เช่น ภูเก็ต และเทศบาลนคร/เทศบาลเมืองของทุกจังหวัด สันนิษฐานได้ว่า อาจเกิดจากการที่ประชาชนอาศัยในบ้านเรือนขนาดเล็ก ไม่มีพื้นที่ในการจัดการขยะพวกนี้ด้วยตนเอง และ 2) สังคมกึ่งเมือง กึ่งชนบท ปัญหาขยะอินทรีย์ในพื้นที่แบบนี้เกิดขึ้นเนื่องจากประชาชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป โดยส่วนใหญ่เริ่มมีพฤติกรรมการจัดการขยะแบบสังคมเมือง คือ ทิ้งลงถังขยะ แทนการฝังกลบหรือทำปุ๋ยหมัก ทั้งๆ ที่มีพื้นที่รอบบ้านหรือสวนให้ดำเนินการได้

ประเด็นสุดท้ายจากผลการวิเคราะห์ปัญหาขยะ ได้แก่ ปัญหาขยะทะเล ปัญหานี้นับเป็นวิกฤติสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัญหาขยะพลาสติกและปัญหาขยะอินทรีย์ แต่เป็นปัญหาที่ค่อนข้างจัดการยากเนื่องจากทะเลเป็นพื้นที่เปิด ขยะที่เกิดขึ้นมีทั้งจากชายฝั่งของพื้นที่จังหวัดอันดามัน จากชายฝั่งของประเทศไทย และเกิดจากที่คลื่นลมนำมาจากทั่วโลก

ทั้งนี้ขยะทะเล คือของเสียที่เกิดจากมนุษย์ที่ถูกทิ้งลงสู่ทะเลทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ส่วนใหญ่เป็นขยะพลาสติกที่เป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ถุง ขวด ภาชนะใส่อาหาร และวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อ รวมทั้งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เช่น สายรัด แผ่นพลาสติก หมวกนิรภัย และ เครื่องมือประมง เช่น แห อวน ลอบ เป็นต้น ทั้งนี้ขยะพลาสติกชิ้นใหญ่จะแตกตัวจนมีขนาดเล็กมาก เรียกว่า ไมโครพลาสติก (เม็ดพลาสติกที่มีขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต และห่วงโซ่อาหารในระยะยาว ขยะทะเลมีแหล่งกำเนิดสำคัญ ได้แก่ 1) ขยะบนบกที่ไม่ได้รับการจัดเก็บและบำบัดอย่างถูกต้อง ที่ถูกพัดพาไปกับแม่น้ำ ลำคลอง ระบบระบายน้ำ (discharge from storm water drains) การทิ้งขยะบนชายหาดและบริเวณชายฝั่งจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและอื่นๆ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม 2) ขยะจากแหล่งในทะเล ซึ่งมาจากขยะการทำประมงและอุตสาหกรรมประมง (fishing industry) การเดินเรือพาณิชย์และท่องเที่ยว (commercial and recreational shipping) การทำเหมืองแร่ (offshore mining and extraction) และการทิ้งขยะลงสู่ทะเลโดยผิดกฎหมาย (illegal dumping at sea) ขยะทะเลมีผลกระทบต่อสัตว์ทะเลและระบบนิเวศ ประกอบด้วย

1) สัตว์ทะเลหลายชนิดจะกินพลาสติก เพราะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นอาหาร ขยะดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อระบบทางเดินอาหาร ทำให้สัตว์ขาดอาหารและอาจถึงตายในที่สุด นอกจากการกินพลาสติกแล้ว ขยะพลาสติกยังเป็นอันตรายโดยการถูกรัด และทำให้สัตว์ทะเลบาดเจ็บและตายได้

2) ระบบนิเวศและทรัพยากรเกิดความสูญเสีย เช่น การตายของปะการัง เนื่องจากมีอวนจำนวนมากปกคลุมในแนวปะการัง การติดอวนของสัตว์ทะเลจนตายหรือติดเชือก ทั้งนี้ยังทำให้เกิดการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น โดยการติดมากับขยะที่ลอยอยู่ในน้ำจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง รวมไปถึงผลกระทบต่อสายใยอาหาร (Food web) จากไมโครพลาสติก และขยะอื่นๆ ที่ลอยอยู่ที่ผิวน้ำ ซึ่งจะบังแสงแดดไม่ให้ส่องลงไปถึงแพลงก์ตอน และสาหร่ายที่อยู่ด้านล่าง เมื่อแพลงก์ตอนและสาหร่าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ออกซิเจน คาร์บอนและแสงแดดในการดำรงชีวิตได้รับผลกระทบ สายใยอาหารก็จะได้รับผลกระทบไปด้วย สัตว์ที่กินแพลงก์ตอนและสาหร่ายเป็นอาหารก็จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ ถ้าสัตว์เหล่านี้มีจำนวนลดลงก็จะมีผลทำให้สัตว์ที่เป็นผู้บริโภคระดับสูงสุดลดลงไปด้วย นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อปลาและนกทะเลที่กินเม็ดพลาสติกบริสุทธิ์เข้าไปเช่น รวบวนระบบการย่อย อุดตันทางเดินอาหาร หรือเป็นพิษต่อร่างกายจนทำให้เสียชีวิตขณะเดียวกันสารพิษที่ตกค้างในเนื้อเยื่อยังถูกส่งต่อตามลำดับห่วงโซ่อาหารจากสัตว์ทะเลขนาดเล็กถึงปลาตัวโตและถึงสัตว์ผู้ล่าที่ จนถึงมนุษย์ในที่สุด

3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ขยะทะเลสร้างความเสียหายให้กับการเดินทางเรือ การประมง และสัตว์ทะเลจำนวนมาก รวมถึงนิเวศบริการทั้งในทะเลและชายฝั่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งที่มาจากการประมง และการท่องเที่ยว เช่นการได้รับบาดเจ็บจากขยะบริเวณชายหาด

ปัจจุบันยังไม่มีเก็บข้อมูลขยะทะเลอย่างเป็นระบบ มีเพียงการประเมินปริมาณขยะทะเลที่เกิดจากแหล่งบนบกจากสถิติขยะมูลฝอยทั่วประเทศของกรมควบคุมมลพิษที่คาดว่าจะลงสู่ทะเล ซึ่งจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ในปีพ.ศ. 2559 พบว่า ขยะที่มีการกำจัดที่ไม่ถูกต้องและขยะสะสมซึ่งตกค้างจำนวนประมาณ 21.82 ล้านตัน อาจถูกลมพัดพาไปตกในทะเล หรือชะลงแม่น้ำลำคลอง และไหลออกสู่ทะเลได้ในที่สุด

ปัญหาของขยะข้างต้น ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั่วไป ซึ่งมีตั้งแต่ปัญหาขยะตกค้าง ฆ่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น และเกิดทัศนอุจาด นอกจากนี้ยังเป็นปัญหาต่อระบบการจัดการ โดยมีปัญหาบ่อฝังกลบขยะในทุกพื้นที่กำลังเต็มและไม่สามารถขยายพื้นที่ได้อีกแล้ว ในส่วนของจังหวัดภูเก็ต ปัญหาขยะอาจ

ทำให้ศักยภาพของเตาเผาขยะลดลง เนื่องจากทั้งปริมาณ และความชื้นของขยะที่เพิ่ม รวมถึงว่า เมื่อปริมาณขยะบนบกเพิ่มขึ้น ก็มีแนวโน้มจะเล็ดลอดกลายเป็นขยะทะเลเพิ่มขึ้นไปด้วย

4.1.1.4 ปัญหาการจัดการน้ำเสีย

โดยปกติน้ำเสียเป็นผลมาจากการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของมนุษย์ ทั้งในกิจวัตรประจำวัน อุตสาหกรรม และการเกษตรกรรม ฯลฯ แหล่งกำเนิดน้ำเสีย ทั้งนี้สามารถแบ่งน้ำเสียได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ประกอบด้วย

1) น้ำเสียชุมชน (Domestic Wastewater) ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนที่อาศัยในชุมชน เช่น น้ำเสียจากบ้านเรือน อาคาร ที่พักอาศัย โรงแรม โรงพยาบาล โรงเรียน ร้านค้า อาคารสำนักงาน เป็นต้น

2) น้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม (Industrial Wastewater) ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการอุตสาหกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการล้างวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การล้างวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องจักรกล ตลอดจนการทำความสะอาดโรงงาน

3) น้ำเสียจากภาคเกษตรกรรม (Agricultural Wastewater) ได้แก่ น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมทางการเกษตร ครอบคลุมถึงการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์

4) น้ำเสียที่ไม่ทราบแหล่งกำเนิด (Nonpoint Source Wastewater) ได้แก่ น้ำฝน และน้ำหลากที่ไหลผ่านและชะล้างความสกปรกต่าง ๆ เช่น กองขยะมูลฝอย แหล่งเก็บสารเคมี ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และคลองระบายน้ำ

ทั้งนี้ผลกระทบของน้ำเสีย มีตั้งแต่การมีสีและกลิ่นที่น่ารังเกียจ จนไม่สามารถใช้อุปโภคและบริโภคได้ การเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตทั้งในน้ำ ทำให้เสียความสมดุลทางธรรมชาติ เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เพราะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค และเป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ สู่มนุษย์ สัตว์ และพืช การทำลายทัศนียภาพ โดยเฉพาะแหล่งน้ำที่ใช้ในการคมนาคมและแหล่งท่องเที่ยว และการเป็นปัญหาต่อกระบวนการผลิตน้ำประปา ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพิ่มมากขึ้น

แม้ผลวิเคราะห์จะเห็นร่วมกันว่าปัญหาน้ำเสียเป็นปัญหาสำคัญร่วมกัน แต่หากพิจารณาจากข้อเท็จจริง และรายงานการวิจัยต่างๆ จะพบว่าปัญหาน้ำเสียพบได้เฉพาะในพื้นที่เมือง เช่น จังหวัดภูเก็ตทั้งจังหวัด และเขตเทศบาลของจังหวัดอื่นๆ โดยส่วนใหญ่ปัญหาน้ำเสียในกลุ่มจังหวัดอันดามัน คือ น้ำเสียครัวเรือนที่ยังไม่มีระบบการจัดการและไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือมีระบบแต่ไม่เพียงพอ หรือไม่มีการดำเนินงาน (Non Operation) แต่ไม่ค่อยพบในพื้นที่ชนบท เนื่องจากพื้นที่เหล่านั้นยังสามารถรองรับน้ำเสียระดับครัวเรือนผ่านการซึมผ่านในพื้นที่ว่างเปล่าของตนเองได้

4.1.1.5 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติเป็นอีกปัญหาเร่งด่วนที่ผู้บริหารในพื้นที่ได้สะท้อนซึ่งปัญหาดังกล่าว เป็นผลต่อเนื่องจากเดิมที่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโลกนั้น มีแนวโน้มกระจุกตัวอยู่เฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอยู่แล้ว ขาดการกระจายตัวไปยังเมืองรองอื่นๆ ซึ่งทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเหล่านั้นเกิดความเสื่อมโทรมเนื่องจากเกินขีดความสามารถในการรองรับ ทั้งนี้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้นมีแนวโน้มที่จะเสื่อมโทรมมากขึ้น เช่น ความเสื่อมโทรมของแนวปะการัง หาดทราย และป่าไม้ อันเนื่องมาจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมากเกินไปจนทำให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มขึ้นของมลพิษ ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ นอกจากนี้ ในพื้นที่จังหวัดยังคงขาดระบบการบริหารจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น การกักเซาะชายฝั่งทะเล ปัญหาขยะ น้ำเสีย ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ระบบการกำจัดขยะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพราะในบางจังหวัด เช่น จังหวัดระนองยังคงใช้วิธีการฝังกลบ ซึ่งปัจจุบันกำลังเผชิญปัญหาขาดแคลนพื้นที่ในการฝังกลบ ปัญหาการจัดการปัญหาขยะในท้องทะเลเป็นประเด็นที่ได้รับความสำคัญ เพราะขยะในทะเลจะทำให้ทัศนียภาพไม่สวยงาม เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์ทะเล

นอกจากนี้ผู้บริหารในกลุ่มจังหวัดได้สะท้อนความจำเป็นเร่งด่วนในการกำหนดมาตรการเพื่อช่วยกำหนดขีดความสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อลดการแออัดในแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การรุกรานพื้นที่สาธารณะ ดังนั้นการจัดการพื้นที่ทางการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้สามารถคงความเป็นธรรมชาติ และสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่จึงมีความจำเป็นและสำคัญในการจัดการพื้นที่ทางการท่องเที่ยวนั้น และควรมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนก่อนที่จะเปิดจังหวัดเพื่อรับนักท่องเที่ยว

4.1.1.6 ปัญหาด้านข้อกฎหมายที่ไม่ทันสมัยและไม่ทันต่อการพัฒนา

ปัญหาด้านข้อกฎหมายที่ไม่ทันสมัย ทับซ้อนและขัดแย้งกัน กรณีนี้เห็นได้ชัดที่สุดในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ในกรณีที่กฎหมายผังเมืองอนุญาตให้พื้นที่ฝั่งตะวันตกของจังหวัดสามารถสร้างอาคารที่สูงกว่า 12 เมตรได้ แต่กฎกระทรวงมหาดไทยซึ่งตราบังคับใช้มานานยังคงไว้ที่ไม่เกิน 12 เมตร หรือกรณีของการใช้ประโยชน์พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่ได้รับอนุญาต แต่ในสถานการณ์การหดตัวทางเศรษฐกิจ ผู้ได้รับอนุญาตเพาะเลี้ยงต้องการทำการท่องเที่ยวหรือร้านอาหาร แต่ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากขัดกับใบอนุญาตจากกรมเจ้าท่า เป็นต้น

4.1.1.7 ปัญหาความเหลื่อมล้ำและความสามารถในการเข้าถึงการประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกัน

การขาดที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัย ของกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีเขตป่าไม้ ป่าชายเลน อุทยานแห่งชาติ ซ้อนทับกับที่อยู่ของชุมชน เช่น ในจังหวัดพังงา และระนอง ซึ่งทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข ขาดสุขอนามัยที่ดี และไม่สามารถทำอาชีพจากทรัพยากรได้ ประกอบกับต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดหาไฟฟ้า น้ำอุปโภคบริโภคในราคาที่สูง ขาดการพัฒนาคุณภาพที่ดิน เพื่อการเกษตรหรือการอยู่อาศัย ให้ไม่สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ในขณะที่ปัญหาของภาคประมงคือ การเข้าถึงทรัพยากรระหว่างประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ที่ไม่เท่าเทียมกัน เป็นต้น

4.1.1.8 ปัญหาสังคม สถาบันครอบครัว และปัญหาสุขภาพจิต

ปัญหาสถาบันครอบครัวที่อ่อนแอ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรม ความรุนแรง การบูลลี่ การท้องก่อนวัยอันควร ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเสื่อมด้านคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว ชุมชน แบบอย่างในสื่อ ประกอบกับการเข้าถึงสื่อโซเชียลที่มีผลต่อค่านิยมในทางที่ไม่เหมาะสม อาทิ เช่น การละเมิดทางเพศ การใช้ถ้อยคำทำร้าย สร้างความเกลียดชังบนโลกออนไลน์ โดยมีทั้งที่เยาวชนเป็นผู้ถูกรังแกและเป็นผู้กระทำ ทั้งนี้ยังพบว่าการก่อเหตุความรุนแรงในครอบครัว การละเมิดสิทธิสตรี เด็กและผู้สูงอายุ ซึ่งได้เกิดบ่อยครั้งขึ้นหลังจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้คนตกงาน เกิดสภาวะความเครียด โดยเฉพาะในจังหวัดระนอง กระบี่ และพังงา ปัญหาสุขภาพจิตเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่มีในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ และมีแนวโน้มว่าผู้ใช้จะเป็นเยาวชนที่มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ เช่น การดื่มน้ำกระท่อมในวัยประถม สืบเนื่องจากปัญหาสภาพครอบครัวที่ไม่เข้มแข็ง การขาดต้นแบบและการส่งเสริมด้านจริยธรรม

และศีลธรรมในสังคม รวมทั้งการได้รับอิทธิพลจากสื่อโซเชียลที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครอง อย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของคุณภาพชีวิตและการเข้าถึงโอกาสของเยาวชนจากครอบครัว และสังคมที่ต่างกัน

4.1.2 ด้านศักยภาพในการพัฒนา

จากการผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการ พัฒนาด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดอันดามัน สรุปได้ว่า ศักยภาพในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ประกอบด้วย 7 ส่วน ดังนี้

4.1.2.1 ความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มจังหวัดอันดามันนับว่าเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และสวยงามทั้งทางบก ทางน้ำ (ทะเล) ที่มีชื่อเสียงระดับโลกและระดับนานาชาติ เช่น จังหวัดภูเก็ต รวมถึงเกาะพีพี เกาะลันตา ปาเลง ที่อยู่ระหว่างการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีแหล่งน้ำร้อนคุณภาพดี ที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น น้ำตกหงาวในจังหวัดระนอง คลองท่อมในจังหวัดกระบี่ ซึ่งแหล่งทรัพยากร ทางธรรมชาติดังกล่าวล้วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้และของประเทศ ได้แก่ หมู่เกาะและ ชายทะเล อุทยาน ป่าไม้และน้ำตกที่กระจายในบริเวณต่าง ๆ ของคาบสมุทรมุข ซึ่งได้รับความนิยมระดับสูงจาก นักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ นอกจากนี้ ภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็นจุดหมายปลายทางในการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยเรือยอร์ชต์ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติทาง ทะเล ความพร้อมของท่าเรือยอร์ชต์ (Marina) ที่มงานดูแลบำรุงรักษาเรือยอร์ชต์ (Maintenance) และมีการ บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ ความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ จะช่วยส่งเสริม ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดอันดามันในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผู้ที่นิยมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และรักษาธรรมชาติที่มีแนวโน้มมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากอัตลักษณ์ของพื้นที่และ ทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม รวมถึงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดอันดามันมีศักยภาพในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวชุมชน ที่สอดคล้องกับการคาดการณ์ของ UNWTO ว่าการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based tourism- CBT) ที่จะเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน (UNWTO, 2019) และในอนาคต การท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าวจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น และจำนวน นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวจะมีแนวโน้มที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน

4.1.2.2 ภาพลักษณ์และการยอมรับในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม สงบสุข

สถานการณ์ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประเทศไทยเป็นกลุ่มเป้าหมาย 10 อันดับ แรกของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยปี 2562 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนเงินถึง 1.9 ล้านล้านบาท ซึ่งสูงที่สุดในเอเชีย โดยมีญี่ปุ่นเป็นลำดับรองด้วยมูลค่า 1.243 ล้านล้านบาท และตามประเทศ จีนด้วยมูลค่า 1.221 ล้านล้านบาท อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้สร้างรายได้สูงสุดของประเทศ โดยมีสัดส่วนรายได้ สูงถึง 21.6% ของ GDP ของประเทศ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จังหวัดที่สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด 10 จังหวัดลำดับแรกของประเทศในปี 2562 นั้นประกอบด้วย กรุงเทพฯ มีรายได้สูงสุดคิดเป็น 42% ของประเทศ ตามมาด้วยภูเก็ต (ประมาณ 47% ของกรุงเทพฯ) รวมถึงจังหวัดพังงาและจังหวัดกระบี่ ดังนั้นอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดอันดามัน ในปี 2561 รายได้จากการท่องเที่ยวรวมของกลุ่ม จังหวัดในภาคใต้มีมูลค่าถึง 845,475 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31 ของรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทย

แต่หากพิจารณาเฉพาะรายได้จากการท่องเที่ยวจากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ มีมูลค่าสูงถึง 646,704 ล้านบาทคิดเป็นกว่าร้อยละ 40 ของรายได้ประเทศจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มจังหวัดในภาคใต้โดยเฉพาะในพื้นที่อันดามันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอดนิยามสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย เช่น พื้นที่จังหวัดภูเก็ตนับว่าเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติและได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ U.S. News & World Report ได้รายงานการจัดอันดับ 30 สถานที่ท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก ประจำปี 2563-2564 (The World's 30 Best Places to Visit in 2020-21) อ้างอิงจากการโหวตของผู้ใช้งานบนเว็บไซต์ U.S. News & World Report และการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบของทีมงานที่จัดอันดับ ในปัจจัยต่างๆ ของแต่ละสถานที่ อาทิ แหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรม อาหาร ความสะดวกสบายในการเดินทาง ฯลฯ ทั้งนี้พบว่าจังหวัดภูเก็ตได้รับการจัดอันดับให้หนึ่งใน 10 เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก ประจำปี 2563-2564 จังหวัดพังงาจังหวัดกระบี่และมีชื่อเสียงในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นที่รู้จักระดับโลก จังหวัดระนองและจังหวัดตรังมีศักยภาพส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เพื่อตอบรับกับกลุ่มนักท่องเที่ยวกระแสรอง เช่น การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness) สำหรับจังหวัดสตูลเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม รวมถึงมี Global Geo-Park เป็นแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์

4.1.2.3 ทุนทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และมีศักยภาพในการส่งเสริม

มรดกทางวัฒนธรรมประเพณีรวมถึงเทศกาลต่าง ๆ ของกลุ่มจังหวัดอันดามันมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้มีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน อาทิ ภาคใต้ของประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรทอดยาวลงไปทางใต้ที่มีทะเลขนานอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านตะวันออกอยู่ติดกับอ่าวไทย และด้านตะวันตกอยู่ติดกับมหาสมุทรอินเดีย ทำให้ภาคใต้อยู่ในทำเลที่เหมาะสมแก่การเป็นเมืองท่าค้าขายและแหล่งพักอาศัยของพ่อค้าที่เดินเรือค้าขายระหว่างอินเดียและจีน โดยปรากฏหลักฐานการติดต่อค้าขายและตั้งชุมชนมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ได้แก่ ศาสนสถานในศาสนาพุทธ พราหมณ์และอิสลาม วิังและที่อยู่ของบุคคลสำคัญ รวมถึงเทศกาลต่าง ๆ ได้แก่ เทศกาลสารทเดือนสิบ เทศกาลถือศีลกิน เทศกาลชักพระ เป็นต้น วัฒนธรรมของคนในพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ ควรแก่การอนุรักษ์ เช่น วัฒนธรรมป่าบ้า นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดอันดามันมีความโดดเด่นและความพร้อมในด้านทรัพยากรอาหารพื้นถิ่นมากที่สุด ทั้งในแง่อาหารและผลิตภัณฑ์จากทะเล พืชพันธุ์จากที่ราบ หุ่นา รวมไปถึงเทือกเขาซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้และสมุนไพรที่สำคัญ และจังหวัดภูเก็ต ได้รับการประกาศจากองค์การยูเนสโก ให้เป็นเมืองเครือข่ายสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหาร ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 นั้น ซึ่งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ถึงความหลากหลายด้านวัฒนธรรมด้านวิทยาการอาหารของประเทศและจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ได้สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มจังหวัดอันดามันเป็นเมืองที่สงบ ประชาชนมีอัธยาศัยดี เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยววิถีชีวิตเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นสังคมที่มีความสงบสุข มีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีวัฒนธรรมหลากหลายแต่ไม่พบความขัดแย้งและแปลกแยกทั้งที่มีการไหลเข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานของชาวต่างชาติ นับว่าเป็นปัจจัยอีกประการที่สำคัญของพื้นที่จังหวัดในกลุ่มอันดามันเช่นกัน

4.1.2.4 เป็นฐานการผลิตด้านการเกษตรที่สำคัญ แหล่งผลิตยางพารา ปาล์ม และประมง

การเป็นพื้นที่ฐานการผลิตภาคการเกษตรและประมง นอกจากจังหวัดภูเก็ตแล้ว จังหวัดอื่นๆ ของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ล้วนแล้วแต่มีฐานการผลิตด้านการเกษตร ที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งผลิตยางพารา และปาล์มน้ำมันที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและของโลก ศักยภาพด้านนี้ยังเป็นฐานการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ และการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดอันดามัน ยังเป็นฐานการผลิตด้านประมงที่สำคัญของประเทศ แม้ประเทศจะเผชิญปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอันเนื่องมาจากสถานการณ์โควิด-19 แต่ภาคการประมงยังมีอัตราการเก็บเกี่ยวที่ยังเพิ่มศักยภาพการผลิตได้อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นฐานความมั่นคงทางอาหารให้แก่ประชาชนในยามวิกฤติ เนื่องจากทรัพยากรประมง ทั้งจากทะเล จากการเพาะเลี้ยง และประมงน้ำจืด เป็นทรัพยากรที่ลงทุนต่ำและให้ผลเร็ว หากสามารถยกระดับการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรและประมง จะทำให้ในอนาคตเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดอันดามันมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น มีขายที่สำคัญอีกขาเพื่อทดแทนหรือชดเชยภาคท่องเที่ยวได้ในอนาคต

4.1.2.5 ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานยุทธศาสตร์และนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมการยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน

กลุ่มจังหวัดอันดามัน มีระบบการคมนาคมทั้งทางบก ทางทะเลและท่าอากาศยานที่เพียงพอรองรับทั้งภายในและต่างประเทศ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงในการเดินทางและการขนส่งสินค้า สภาพพื้นที่ สามารถขยายตัวและรองรับการลงทุนด้านการท่องเที่ยว ด้านเกษตรและประมง และอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ในมิติการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มจังหวัดอันดามันมีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซียและเมียนมาร์ทำให้เอื้อต่อการค้าขายระหว่างและเป็นส่วนหนึ่งของสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ สามารถต่อยอดเป็นศูนย์กลางทางการค้า เช่น Marina Hub เพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางเดินทางทางทะเลระหว่างประเทศไทย มาเลเซีย และภูมิภาคอื่น ๆ ในโลก ทั้งนี้ พื้นที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางขนส่งที่มีศักยภาพ เช่น ประเทศจีนมีความสนใจในการหาช่องทางที่จะเชื่อมโยงไปประเทศอินเดียไม่จำเป็นต้องเดินทางผ่านช่องทางมะละกา ทำให้เกิดมีความสนใจในการพัฒนาโครงการ Land bridge (ชุมพร – ระนอง) ซึ่งจำเป็นต้องมีการพิจารณาผลกระทบของโครงการฯ ในมิติด้านสิ่งแวดล้อมให้รอบคอบ

ในมิติของระดับพื้นที่ กลุ่มจังหวัดมีระยะทางที่สามารถเดินทางไปมาสะดวกทำให้มีศักยภาพในการพัฒนาการการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยง เช่น เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่ ผนวกกับนโยบายของภาครัฐที่ช่วยพัฒนาระบบคมนาคมในจังหวัดกระบี่ให้ดีขึ้น การพัฒนาด้าน Logistics ทั้งในระบบรางในจังหวัดภูเก็ต พัฒนาท่าเทียบเรือใหม่ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้จังหวัดระนองเป็นเมืองท่าที่สำคัญมีการขยายเส้นทางคมนาคมเป็นถนน 4 เลนทำให้การเดินทางสะดวกสบายและจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและการขนส่งสินค้าได้ดียิ่งขึ้น การปรับปรุงสนามบินกระบี่ และการขยายสนามบินที่อยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันอื่น ๆ เช่น จังหวัดระนอง เป็นต้น

4.1.2.6 นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่

นโยบายของภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ เช่น นโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยและขนาดกลาง (SME) ภาคพลังงาน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงส่งเสริมยกระดับการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องภาคเกษตรที่มีขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมปาล์ม อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา และแหล่งผลิตอาหารทะเลที่ใหญ่ที่สุดในอันดามัน ทั้งนี้ ภาครัฐได้เสนอให้มีการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้เป็นระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ หรือ SEC (Southern Economic

Corridor) สู่การเป็นเมืองนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐาน Agro-Bio-Economy เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของภาคใต้สู่การแข่งขันตลาดโลก ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (SEC) เชื่อมโยง 4 จังหวัด ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช โดยกำหนดให้จังหวัดระนอง คือ ท่าเรือสู่พม่า อินเดีย ลังกา บังคลาเทศ SEC เป็นการเชื่อมพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับทะเลอันดามัน ทำให้สินค้าแปรรูปจากภาคใต้ส่งไปยังกลุ่มประเทศบิมสเทค (BIMSTEC) 7 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทยและเข้าไปถึงอิตาลี และเป็นโครงการใหญ่เคียงคู่ไทยแลนด์ ริเวียร่าจากจ.เพชรบุรีสู่ จ.ชุมพร นอกจากนี้ ภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทยภายใต้ความร่วมมือ IMT-GT ส่งผลดีให้เกิดการลงทุนและโครงการที่มีประโยชน์ เช่น โครงการพัฒนาการเดินทางของเรือสำราญระหว่าง 3 ประเทศ ซึ่งจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยกัน

นโยบายภาครัฐที่เอื้อหนุนนับว่าเป็นปัจจัยเชิงบวกที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก เช่น นโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต (New Engine of Growth) ที่ผสมระหว่าง อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) ในด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กับอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) ในด้านการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) เพื่อรองรับการขยายตัวของกลุ่มสินค้าและธุรกิจบริการสุขภาพโดยมีเป้าหมายในการเชื่อมต่อการค้าและการลงทุน แต่สิ่งสำคัญคือการพัฒนาอุตสาหกรรมแพทย์ให้ครบวงจร ทั้งด้านการรักษา การวิจัยและผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ การพัฒนายาและเวชภัณฑ์ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้มี ความสามารถรองรับบริการระดับสากล การจะเป็น Medical Hub ของอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของตัวแทนภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันที่ต้องการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดอันดามันเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ เช่น ภาคเอกชนนำเสนอยุทธศาสตร์ GEMMSS ที่ประกอบไปด้วย Gastronomy การส่งเสริมธุรกิจด้านการแปรรูปอาหารพื้นถิ่น Education การส่งเสริมด้านการศึกษาและสถาบันต่างๆ Medical ส่งเสริมการรักษาพยาบาลควบคู่การท่องเที่ยว, Marina ส่งเสริมธุรกิจอู่ต่อเรือ ซ่อมเรือและผลิตชิ้นส่วนเรือ โดยเฉพาะเรือยอชต์ Sport สนับสนุนการจัดการแข่งขันด้านกีฬาและกิจกรรมอื่นๆ และ Smart City ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อสอดรับกับวิถีรูปแบบการใช้ชีวิตใหม่ โดยเฉพาะการส่งเสริมด้านการศึกษาและสถาบันต่าง ๆ นั้น พื้นที่กลุ่มจังหวัดอันดามันมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา รวมถึงเป็นแหล่งพำนักในลักษณะบ้านหลังที่สองของชาวต่างชาติที่สนใจลงทุนและทำงานในพื้นที่

4.1.2.7 ด้านความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ

แต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอันดามัน มีลักษณะเฉพาะด้านความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ของตัวเอง หากได้รับการตอบสนองและยกระดับความร่วมมือ ศักยภาพด้านนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดอันดามัน

ทั้งนี้ลักษณะความร่วมมือนั้น เนื่องจากแต่ละจังหวัดมีสถานภาพแตกต่างกัน การตอบสนองจึงต้องแตกต่างกัน โดยจังหวัดภูเก็ตมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นความร่วมมือระหว่างภาคส่วนราชการและภาคเอกชน ในขณะที่จังหวัดพังงาและกระบี่ มีความร่วมมือในลักษณะของภาคส่วนราชการ-ภาคเอกชนและ

ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคม ส่วนจังหวัดที่ภาคประชาชน/ภาคประชาสังคมเข้มแข็ง แต่ความร่วมมือระหว่างกันยังไม่ค่อยมีมากนักประกอบด้วยจังหวัดตรังและสตูล

4.2 หลักการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

1. กำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 แผนปฏิรูปประเทศ กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนพัฒนาภาคใต้ (พ.ศ. 2560 - 2565) ฉบับทบทวน แผนพัฒนาฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ผลกระทบระยะยาวจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและของประเทศ รวมถึงลดทั้งศักยภาพและภูมิสังคมของพื้นที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

2. เน้นการแก้ปัญหา พื้นฟู และเยียวยา ผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วน และกระทบในวงกว้างต่อห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

3. กำหนดบทบาท และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ให้เหมาะสมกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ โดยยกระดับการพึ่งพาตนเองภายในท้องถิ่น เน้นการสร้างเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่าที่มีมาตรฐานและความปลอดภัย ใช้การเกษตรแนวใหม่เป็นฐานการผลิตส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาสังคมและความมั่นคงทุกมิติ มุ่งเน้นให้อันดามันเป็นเมืองอัจฉริยะและน่าอยู่ ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี การกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ ลดปัญหาสังคม รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารภาครัฐที่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน

สำนักบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จึงกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) จากศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และหลักการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ดังกล่าวข้างต้น

4.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)

4.3.1 เป้าหมายการพัฒนา (Goals)

(เสนอตัวเลือก เป้าหมายการพัฒนา ไว้ 3 ตัวเลือก)

ตัวเลือกที่ 1 “ศูนย์กลางเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นสังคมแห่งความเสมอภาคด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย”

ตัวเลือกที่ 2 “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเน้นคุณค่าและเกษตรแนวใหม่ เพื่อสังคมแห่งความสุขและวิถีชีวิตที่ยั่งยืน”

ตัวเลือกที่ 3 “เขตเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวเน้นคุณค่าและการเกษตรแนวใหม่ เพื่อสังคมที่เดินหน้าอย่างยั่งยืน”

นิยาม

- **การท่องเที่ยวเน้นคุณค่า** หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นฐาน (Sun, Sand, Sea) โดยเพิ่มคุณค่า ประสบการณ์ การเรียนรู้ ให้นักท่องเที่ยว ด้วยต้นทุนที่มีอยู่หรือที่สร้างขึ้นใหม่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมทัศนียภาพที่สวยงาม และได้รับคุณค่าเพิ่มในบริการด้านสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวชุมชน ฯลฯ
- **การเกษตร** หมายถึง พืช ประมง และ ปศุสัตว์

4.3.2. พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนา เยียวยา ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
2. มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า นำไปสู่การพัฒนาและสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ ๆ โดยใช้ความโดดเด่นของทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เน้นประสบการณ์ การเรียนรู้ ผสมผสานวิถีชีวิต เช่น ท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงวัฒนธรรม
3. มุ่งเน้นการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและความปลอดภัย โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุข ภูมิทัศน์ รวมทั้งพัฒนากำลังคนด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมด้านการตลาด ประชาสัมพันธ์ในระดับโลก เพื่อยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยว
4. มุ่งเน้นผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ให้มีผลิตผลและมีมูลค่าเพิ่ม ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความมั่นคงทางอาหาร
5. มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะผู้ประกอบการ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการทำเกษตรรูปแบบใหม่ๆ ให้กับเกษตรกร รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งโดยการรวมกลุ่ม สร้างการตลาดรองรับผลิตผลเกษตร ซึ่งจะสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
6. มุ่งเน้นส่งเสริมให้อันดามันเป็นเมืองอัจฉริยะและน่าอยู่ (Andaman Smart and Livable City) โดยยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก เน้นความปลอดภัย ด้วยเทคโนโลยีล้ำสมัย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. มุ่งเน้นพัฒนาการศึกษาให้คนมีสมรรถนะสูงและมีความรับผิดชอบต่อสังคม กระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
8. มุ่งเน้นการพัฒนาระบบสาธารณสุข โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ต่อภัยพิบัติ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ

4.3.3. เป้าประสงค์รวม (Objectives)

1. พัฒนา เยียวยา ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เร่งสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัย และการบริการที่เป็นมาตรฐานให้กับนักท่องเที่ยว
2. ยกระดับการพึ่งพาตนเองภายในท้องถิ่น เน้นการสร้างเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเน้นมูลค่าที่มีมาตรฐานและปลอดภัย การใช้การเกษตรแนวใหม่เป็นฐานการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าจากการเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่มูลค่าในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. พัฒนาสังคมและความมั่นคงทุกมิติ มุ่งเน้นให้อันดามันเป็นเมืองอัจฉริยะและน่าอยู่ ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน และสร้างสังคมแห่งโอกาส โดยการกระจาย

รายได้สู่เศรษฐกิจฐานราก ลดความเหลื่อมล้ำ ความยากจนข้ามรุ่น สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารภาครัฐที่ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน

4.3.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
	2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
1.เส้นความยากจน (Poverty line) ของประชาชนกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันดีขึ้น								
2. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด								
3. อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยตัวหัวของประชากรในกลุ่มจังหวัด								
4. ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ของทุกจังหวัดเฉลี่ยดีขึ้น								

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) เป็นดัชนีที่สะท้อนความก้าวหน้าของการพัฒนาคนในระดับจังหวัดของประเทศไทย โดยยึดกรอบแนวคิดการพัฒนาคนที่ครอบคลุม การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคม อย่างมีศักดิ์ศรี ซึ่งประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อยคือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านชีวิต การงาน 4) ด้านรายได้ 5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม 6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) ด้านการ คมนาคมและการสื่อสาร และ 8) ด้านการมีส่วนร่วม

4.3.5 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาตามหลักการข้างต้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดดังต่อไปนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาผู้ประกอบอาชีพและผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ และเยียวยาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้สามารถกลับมาสู่ภาวะปกติ หรือให้ดีกว่าและปลอดภัยยิ่งกว่าเดิม
- ข. เพื่อเร่งการจ้างงาน พัฒนา หรือเพิ่มทักษะอาชีพ บุคลากรด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
- ค. เพื่อเร่งสร้างความเชื่อมั่น ความปลอดภัย และการบริการที่เป็นมาตรฐานให้กับนักท่องเที่ยว
- ง. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการร่วมมือเพื่อหาแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเน้นคุณค่าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและความปลอดภัย
- ข. เพื่อศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า
- ค. เพื่อพัฒนากำลังคนด้านการท่องเที่ยว
- ง. เพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า กฎหมาย และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- จ. เพื่อสร้างการตลาดการท่องเที่ยวในระดับโลก

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเกษตรแนวใหม่ที่มีผลิตผลและมีมูลค่าสูง

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ที่สนับสนุนการเกษตรแนวใหม่
- ข. เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่
- ค. เพื่อพัฒนาเกษตรกรและส่งเสริมการรวมกลุ่ม
- ง. เพื่อส่งเสริมการเกษตร ให้ได้มูลค่าและมีผลิตผลสูง
- จ. เพื่อสร้าง ยกระดับ และพัฒนาแนวทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคมและความมั่นคงในทุกระดับ

วัตถุประสงค์

- ก. เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยเทคโนโลยีล้ำสมัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความปลอดภัย
- ข. เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- ค. เพื่อพัฒนาการศึกษาให้คนมีสมรรถนะสูงและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ง. เพื่อลดปัญหาและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
- จ. เพื่อกระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
- ฉ. เพื่อเพิ่มสมรรถนะระบบสาธารณสุขกลุ่มจังหวัดอันดามัน
- ช. เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อภัยพิบัติ
- ซ. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ

หมายเหตุ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตัวชี้วัด แผนฯ 12 ตั้งเป้าหมายสัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงเหลือร้อยละ 6.5 ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ แผนพัฒนาภาค ลดลงเหลือร้อยละ 10 ณ สิ้นแผน

4.3.6 ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning)

- ก. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติระดับโลก ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ข. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เน้นประสบการณ์ การเรียนรู้ ผสมผสานวิถีชีวิต เช่น ท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงวัฒนธรรม
- ค. แหล่งผลิตสินค้าเกษตร และอาหารปลอดภัย ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความมั่นคงทางอาหาร

4.3.7 เป้าหมายและตัวชี้วัดรายประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พินฟู เยียวยา ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
		2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
1. ผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยว และ ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง พินฟูและสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามปกติ 2. มีการจ้างงาน เทียบเท่าหรือสูงกว่าก่อนการระบาดของ COVID-19	1. รายได้เมื่อเทียบกับระดับเส้นความยากจน (Poverty line) สูงขึ้น								

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
		2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
3. ภาคประชาชนและเอกชน มีภูมิทัศน์ทันท่วงทีวิถีชีวิตใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต									

ประเด็นการพัฒนานที่ 2 การท่องเที่ยวเน้นคุณค่าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
		2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
<p>1. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จากภาคบริการการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลาย สร้างสรรค์ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. การท่องเที่ยวมีมาตรฐานการบริการที่ดี ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และมีการคมนาคมเชื่อมโยงเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกในราคาเป็นธรรม</p> <p>3. ความเชื่อมั่นในความปลอดภัยและการบริการด้านการท่องเที่ยวสูงขึ้น</p>	<p>1. รายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า</p>								

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเกษตรแนวใหม่ที่มีผลิตผลและมีมูลค่าสูง

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
		2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
<p>1. ผลิตผลทางการเกษตรและเกษตรแปรรูป มีมูลค่าสูงขึ้น</p> <p>2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาสมรรถนะสร้างหรือใช้องค์ความรู้นวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และลดต้นทุนในการผลิต</p> <p>3. เกษตรกรสามารถนำศาสตร์พระราชา และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน</p> <p>4. กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความมั่นคงทางอาหาร</p>	<p>1. อัตราการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร (GPCP) เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า</p> <p>2. อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยต่อหัวของเกษตรกรเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า</p>								

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคมและความมั่นคงกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันทุกมิติ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าฐาน			ค่าเป้าหมาย 5 ปี				
		2561	2562	2563	2566	2567	2568	2569	2570
<p>1. ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น</p> <p>2. ประชาชนมีโอกาสและความเสมอภาคในการทำมาหากิน บนวิถีชีวิตที่ยั่งยืน</p> <p>3. ประชาชนมีสมรรถนะสูง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต</p> <p>4. พื้นที่และเมืองมีความทันสมัย ปลอดภัย และน่าอยู่</p> <p>5. ประชาชนมีสำนึก และพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>6. ประชาชนมี ทักษะในศตวรรษที่ 21</p>	<p>1. สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ลดลง</p> <p>2. ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ หรือความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ ดีขึ้น</p> <p>3. สัดส่วนคดีอาชญากรรมและยาเสพติดต่อประชากรลดลง</p>								

4.3.8 แนวทางการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พื้นฟู เยียวยา ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พื้นฟูเศรษฐกิจและเยียวยาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้สามารถกลับมาสู่ภาวะปกติ หรือให้ดีกว่าและปลอดภัยยิ่งกว่าเดิม

1. ขยายเวลาการพักชำระหนี้ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารเฉพาะกิจ รวมถึงลดดอกเบี้ยให้ระหว่างการพักหนี้
2. สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) สำหรับฟื้นฟูกิจการผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ประสบภัยโควิด-19

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เร่งการจ้างงาน พัฒนาหรือเพิ่มทักษะอาชีพ บุคลากรด้านการการท่องเที่ยวของพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1. เร่งการจ้างงาน ผู้ว่างงาน ผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด 19
2. ฝึกอบรมอาชีพใหม่ หรือเพิ่มทักษะใหม่ ๆ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 เร่งสร้างความเชื่อมั่นความปลอดภัยและการบริการที่เป็นมาตรฐาน ให้กับนักท่องเที่ยว

1. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
2. ยกระดับมาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแนวทางความปลอดภัยด้านสุขอนามัย
3. เร่งรัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น การประกอบกิจการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือการหลอกลวงนักท่องเที่ยว เป็นต้น
4. เร่งการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่

แนวทางการพัฒนาที่ 4 สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือเพื่อหาแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

1. หาแนวทางใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอันดามัน เช่น โมเดล “ภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์” (Phuket Sandbox)

แผนงานและโครงการสำคัญ (ของแต่ละแนวทางการพัฒนา)

1. แผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจและเยียวยา ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้สามารถกลับมาสู่ภาวะปกติ หรือให้ดีกว่าและปลอดภัยยิ่งกว่าเดิม
2. แผนงานการจ้างงาน พัฒนาหรือเพิ่มทักษะอาชีพ บุคลากรด้านการการท่องเที่ยวของพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน
3. แผนงานสร้างความเชื่อมั่นความปลอดภัยและการบริการที่เป็นมาตรฐาน ให้กับนักท่องเที่ยว

4. แผนงานสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือเพื่อหาแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาค่าที่ 2 สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเน้นคุณค่าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาค่าที่ 1 พัฒนาและฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและความปลอดภัย

1. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานให้มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า W6O10— หมวด 2
2. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
3. เพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและรองรับภัยพิบัติและสาธารณภัยด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. พัฒนาระบบมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
5. ฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาด
7. เชื่อมโยงการคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศและทางทะเล ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองรองกับแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก
8. พัฒนาระบบสาธารณูปโภค อาทิพลังงานไฟฟ้า พลังงานสะอาด น้ำอุปโภค บริโภค ที่เพียงพอกับการท่องเที่ยว
9. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่นน้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
10. พัฒนาระบบผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องต่อความต้องการของ ท้องถิ่นและการพัฒนาที่สมดุลด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

แนวทางการพัฒนาค่าที่ 2 การศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า

1. ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ พัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ การท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า S1S6O2O10— หมวด 2
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพยากรณ์แนวโน้มทิศทางการท่องเที่ยวในอนาคต
3. ศึกษา วิจัย และสร้างมาตรการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานตามความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity)
4. วางแผนการพัฒนาศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
5. พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารและสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
6. วางระบบการบริหารจัดการ สร้างความสมดุล การขยายตัวและการเติบโตของนักท่องเที่ยวและการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว
7. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจบนฐานการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

- จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักลงทุนที่จะลงทุนในด้านท่องเที่ยวอันดามัน

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนากำลังคนด้านการท่องเที่ยว

- พัฒนาบุคลากร ผู้ประกอบการให้มีทักษะการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า
- จัดตั้งศูนย์หรือสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า
- พัฒนาทักษะภาษา Reskill/Upskill ประชาชนในพื้นที่เพื่อเป็นฐานทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า รวมทั้งกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เน้นคุณภาพและเพิ่มมูลค่าจากฐานทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ความมั่นคงทางอาหาร และการมีแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก (Geo-Park, Gastronomy city, เกาะพีพี ฯลฯ) เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เชิงวัฒนธรรม เชิงศรัทธา สถานที่เกิดโตกนาฏกรรมสึนามิ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวชุมชน หรือการเป็นบ้านหลังที่สอง ฯลฯ S2O2, S2O3, S3O2, S4O2-- หมวด 2 S2S4T1-- หมวด 2 S1O2-- หมวด 2 S2O5-- หมวด 6
- เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น เช่น เชื่อมโยงสปา กับเชิงการแพทย์ (Medical tourism) และการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness tourism)
- สร้างการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า
- สนับสนุนให้มีระบบติดตาม ระบบการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ และมีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- สร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ รวมทั้งศึกษาและเสนอการปรับปรุงร่างกฎหมายที่สนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาที่ 5 สร้างการตลาดการท่องเที่ยวในระดับโลก

- พัฒนาและยกระดับตลาดการท่องเที่ยวในทุกสาขาให้มีศักยภาพต่อการแข่งขันในระดับสากล
- กำหนดจุดเน้นด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ และเชื่อมโยงเส้นทาง กิจกรรม ระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน
- ใช้ข้อมูล Big data วิเคราะห์ในการสร้างภาพลักษณ์และจัดการข้อร้องเรียน ด้านการท่องเที่ยว การบริการ ให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม
- การเชื่อมโยงการบริการระหว่างธุรกิจการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบ (เพื่อให้ได้แพคเกจที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ) และผู้เล่นที่เกี่ยวข้อง (สะดวก มีประสิทธิภาพ)
- สร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกันเอง
- เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น เชิงสุขภาพ กับ ท่องเที่ยวชุมชน ฯลฯ
- ในการท่องเที่ยวแบบหนึ่ง เชื่อมโยงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทำการเชื่อมโยงการบริการเชิงการแพทย์ การบริการสปา การบริการรถเช่า ของฝาก ฯลฯ
- พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ และส่งเสริมการนำข้อมูลสารสนเทศและหรืองานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- เชื่อมโยงเครือข่ายทางการท่องเที่ยว การค้าและบริการกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

10. พัฒนาความสัมพันธ์กับต่างประเทศในรูปแบบบ้านพี่เมืองน้องหรือแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและ
เป็นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

11. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวเน้นการ
สื่อสารที่เป็นจุดแข็งและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

12. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่สนับสนุนการเติบโตด้านการตลาดท่องเที่ยวในอนาคต

แผนงานและโครงการสำคัญ (ของแต่ละแนวทางการพัฒนา)

1. แผนงานพัฒนาและฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและความปลอดภัย
2. แผนงานศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมการท่องเที่ยวเน้นคุณค่า
3. แผนงานพัฒนากำลังคนด้านการท่องเที่ยว
4. แผนงานพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพิ่มมูลค่า รวมทั้งกฎหมาย และมาตรฐานที่
เกี่ยวข้อง
5. แผนงานสร้างการตลาดการท่องเที่ยวในระดับโลก

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเกษตรแนวใหม่ที่มีผลิตผลและมีมูลค่าสูง

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบ
สาธารณูปโภคที่สนับสนุนการเกษตรแนวใหม่

1. ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อให้เกิดสมดุลและเพิ่มมูลค่าการเกษตร
2. พัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ทำ
การเกษตรอย่างเป็นระบบครบวงจร
3. ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
4. พัฒนาระบบการขนส่งผลิตผลทางการเกษตรเชื่อมโยงการค้าชายแดน
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของเสียจากการเกษตร เช่นน้ำเสีย ขยะมูลฝอยและสิ่ง
ปฏิกูล โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
6. ส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก พลังงานสะอาด เพื่อลดต้นทุนการเกษตร

แนวทางการพัฒนาที่ 2 สร้างและพัฒนานวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่

1. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่
ตามแนวทางการสร้างเศรษฐกิจ BCG และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชน S6O5, S6O8 – หมวด 1
S1S6T1-- หมวด
2. วิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการผลิตเพื่อตอบสนองความมั่นคงทางอาหารของกลุ่มจังหวัดอันดา
มัน และตอบสนองการท่องเที่ยวของกลุ่มในอนาคต
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านอาหาร จากผลผลิตทางการเกษตรและประมง และ
ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ S1S6T1-- หมวด 1
4. ส่งเสริมการผลิตและการตรวจรับรองสินค้าเกษตรให้ได้ตามระบบมาตรฐานและมีความปลอดภัย
5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม งานวิจัย และการปรับเปลี่ยนกระบวนการ ผลิตให้สอดคล้อง
กับสภาพพื้นที่
6. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการข้อมูลสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้บริการแก่เกษตรกร

7. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบริหารจัดการโรงงาน/ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ตามแนวทางและกระบวนการที่วางไว้
8. พัฒนาสินค้าประมงและสัตว์น้ำมูลค่าสูงเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
9. ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและคัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และพัฒนากระบวนการเพาะปลูกหรือเก็บเกี่ยวอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
10. ศึกษาข้อปัญหาทางกฎหมายที่ส่งผลการพัฒนาเกษตรกรรม การประมง การปศุสัตว์ และดำเนินแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาเกษตรกรและส่งเสริมการรวมกลุ่ม

1. พัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายการทำงานให้มีทักษะและศักยภาพในการทำเกษตรสมัยใหม่
2. พัฒนาองค์ความรู้ในการวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ด้านการตลาดทางการเกษตร
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์วิสาหกิจชุมชนหรือรูปแบบบริษัทประชารัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มทุน
4. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติเพื่อไปประกอบ อาชีพเกษตรกรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เกษตรกรรายอื่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมการเกษตรให้ได้มูลค่าและผลผลิตสูง

1. ส่งเสริมภาคการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ ให้ใช้เทคโนโลยีช่วยในการผลิตและแปรรูป เพื่อลดต้นทุนและได้ผลผลิตที่มีมูลค่าสูง ในลักษณะ Smart Farming หรือ Precision agriculture การทำเกษตรแม่นยำโดยใช้เทคโนโลยี IoT เป็นต้น W1O1, W1O5-- หมวด 1 S1O1--หมวด 1
2. พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรและประมง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) แบบครบวงจร ในลักษณะ Smart Farming/Precision agriculture W1O1, W1O5- - หมวด 1
3. วางแผนบริหารต้นทุนการเกษตรแนวใหม่
4. พัฒนาสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าสำคัญของจังหวัด และ/หรือสินค้าเกษตรทางเลือก ให้ดำเนินการครบห่วงโซ่อุปทาน เชื่อมโยงทุกจังหวัดอันดามัน
5. ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง/สัตว์น้ำจืดและการทำประมงพื้นบ้าน
6. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ตามระบบโซนนิ่ง
7. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้กับเกษตรกร
8. พัฒนาและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ประมง และปศุสัตว์และลดต้นทุนจาก ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ด้วย Smart Farming
9. นำหลักศาสตร์พระราชฯ ทั้งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ ไปใช้ในภาคการเกษตร เพื่อความมั่นคงทางอาหาร และสร้างความเข้มแข็งของสถาบันการเกษตรกร และสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร
10. ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนความร่วมมือภาคการเกษตร

แนวทางการพัฒนาที่ 5 สร้าง ยกระดับ และพัฒนาแนวทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และวางแนวทางการเติบโตอย่างยั่งยืน W1O4-- หมวด 7
2. ส่งเสริมการเป็นประตูการค้า การลงทุน ด้านสินค้าการเกษตร บนฐานโครงสร้างการคมนาคมที่หลากหลาย เช่น ศูนย์กระจายสินค้าทางการเกษตร ศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรแปรรูป โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ S1S5T1-- หมวด 2
3. พัฒนาระบบการขนส่งสินค้าเกษตร ทางบก ทางราง ทางอากาศ ทางน้ำ
4. สร้างกิจกรรมการค้า ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค เช่น มี มหกรรมเกษตรแฟร์ มีตลาดกลางระดับจังหวัด แลกเปลี่ยนสินค้า มหกรรมสินค้าไทยเมียนมาร์ ตลาดชายแดน ระดับกลุ่มจังหวัด
5. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบครบวงจร
6. พัฒนาระบบและบริหารจัดการเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายและสถาบัน เกษตรกรในกลุ่มจังหวัด
7. ส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ และช่วยเหลือสมาชิกในด้านการผลิตและการตลาด
8. ส่งเสริมและผลักดันให้มีศูนย์กลางหรือ Digital Platform เพื่อการค้าเกษตรของ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเพื่อเชื่อมโยงและกระจายสินค้าไปสู่ภูมิภาคทั้งในและต่างประเทศ

แผนงานและโครงการสำคัญ (ของแต่ละแนวทางการพัฒนา)

1. แผนงานพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการเกษตรแนวใหม่
2. แผนงานสร้างและพัฒนานวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่
3. แผนงานพัฒนาเกษตรกรและส่งเสริมการรวมกลุ่ม
4. แผนงานส่งเสริมการเกษตร ให้ได้มูลค่าและมีผลผลิตสูง
5. แผนงานสร้าง ยกระดับ และพัฒนาแนวทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคมและความมั่นคงในทุภูมิ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยเทคโนโลยีล้ำสมัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความปลอดภัย

1. ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยเทคโนโลยีล้ำสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Smart mobility) ให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสร้างสังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค เช่น โครงการรถไฟรางเบา S5O1, S5O3-- หมวด 8 W6O7-- หมวด 8
2. ปรับปรุงและฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน W6O5, W6O7-- หมวด 8
3. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบผังเมือง ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ปรับปรุงโครงสร้างกายภาพ เช่น อารยะสถาปัตยกรรมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ
5. จัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค
6. ส่งเสริมการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อรองรับการดำเนินชีวิตวิถีใหม่

7. พัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย โดยใช้เทคโนโลยี
8. พัฒนาระบบขนส่งมวลชน ที่ฉลาดและมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาขยะ น้ำเสีย และธรรมชาติเสื่อมโทรม โดยมุ่งเน้นการนำกลับมาใช้ใหม่ และสร้างมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานในระดับนานาชาติ ในการวิจัยและพัฒนา กลไก นวัตกรรม ในการจัดการ W3O1-- หมวด 11 W4O1-- หมวด 9 W3O3-- หมวด 10 W3T9-- หมวด 10 S6T8-- หมวด 11 W3O4-- หมวด 11
2. ยกระดับและสร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ เพื่อพัฒนากลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม W3O3-- หมวด 10
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการนำขยะและน้ำเสีย มาบำบัดและรีไซเคิล เพื่อหมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ W3T9-- หมวด 10
4. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อการป้องกันและจัดการมลภาวะที่ไร้ขอบเขตโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ S6T8-- หมวด 11
5. ส่งเสริมให้เกิดกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาขยะ และสิ่งแวดล้อม W3O4-- หมวด 11
6. สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด พลังงานทางเลือก
7. ป้องกัน ลดการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
8. ส่งเสริมการสร้างสื่อ และการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. พัฒนาระบบฐานข้อมูลแบบดิจิทัล ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. ส่งเสริมให้เกิดการใช้ข้อมูล และสารสนเทศ ในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม
11. สร้างต้นแบบ (Best Practice) ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาการศึกษาคให้คนมีสมรรถนะสูงและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

1. พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสูง โดย Reskill / Upskill / Newskill ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ W5O8 – หมวด 12 W5O1-- หมวด 12
2. สนับสนุนการศึกษาดูตัวอย่างที่ดี รวมทั้งทักษะในศตวรรษที่ 20
3. พัฒนาคุณภาพบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความรู้ความสามารถด้านภาษา สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การบริหารจัดการ และนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล
4. สร้างโอกาสในการเข้าถึงความรู้ทางวิชาการ การพัฒนาทักษะ วิชาชีพให้กับบุคลากรภายนอกสถานศึกษาและผู้ที่ขาดโอกาส
5. วางรากฐานด้าน Digital Literacy ให้แก่เยาวชนและบุคคลทั่วไปเพื่อให้เกิดทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม
6. พัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัลเทคโนโลยีให้เพียงพอกับความต้องการ

7. พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งมีจิตอาสา

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ลดปัญหาและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

1. ใช้กลไกการมีส่วนร่วมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว พัฒนาเทคโนโลยี และระบบบิโอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ ให้สามารถเฝ้าระวังและติดตามปัญหาด้านสังคม สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม เช่น ให้ความรู้การใช้ Social media, e-Commerce อย่างปลอดภัยและมีวิจารณญาณ ลดปัญหายาเสพติด และดูแลกลุ่มเปราะบาง W4O4O8-- หมวด 9 S6T7-- หมวด 9 W4T2T3-- หมวด 9
2. บูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน จาก 12 กระทรวง
3. น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต
4. สร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชน ทุกหน่วยงาน โดยจัดกิจกรรม อาทิเช่นค่ายพัฒนาเยาวชน เป็นต้น
5. สนับสนุนกิจกรรมของสภาพลเมืองแห่งความสุข เพื่อให้เกิดการพัฒนาโดยประชาชน ตามแบบรัฐร่วมราษฎร์ แก้ปัญหาการขาดบุคลากรด้านสังคมและคุณภาพชีวิต
6. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน ในการทำฐานข้อมูลผู้ด้อยโอกาส ผู้เปราะบาง
7. ปราบปราม ป้องปรามการใช้ยาเสพติด และรณรงค์ให้เห็นถึงโทษของยาเสพติดโดยใช้สื่อที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย
8. ปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยการบูรณาการระหว่างหน่วยงานทางความมั่นคง และภาคประชาสังคม
9. ลดความรุนแรงในครอบครัว เพิ่มศีลธรรม จริยธรรมเสื่อม ความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้โรงเรียน และหลักธรรมทางศาสนา เป็นเครื่องมือ

แนวทางการพัฒนาที่ 5 การกระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

1. ส่งเสริมให้เกิดเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ BCG Economy Model เพื่อกระจายโอกาส กระจายรายได้ และนำความมั่งคั่งไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง W1O1, W1O5-- หมวด 10 W1T1-- หมวด 7
2. พัฒนา SME วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม ให้ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ W2O1-- หมวด 7
3. ส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น ให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและมั่นคง เช่น วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม S1T1-- หมวด 1 และ 7
4. ส่งเสริมเศรษฐกิจระดับท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากผลกระทบของเศรษฐกิจมหภาค W1T1-- หมวด 7
5. จัดตั้งกองทุนเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา อบรมอาชีพใหม่ และสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณภาครัฐ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการภาครัฐ W5T3-- หมวด 12, 13
6. บูรณาการความร่วมมือด้านกฎหมายและการใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างมาตรการในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาส ชาวดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2T4-- หมวด 9 W2O1-- หมวด 9 W2O4-- หมวด 9
7. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสำรวจ บริหารจัดการ ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2O1-- หมวด 9
10. ส่งเสริมและบูรณาการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย W2O4-- หมวด 9
11. ส่งเสริมโครงการหนึ่งโรงแรมหรือหนึ่งผู้ประกอบการหนึ่งชุมชน

12. ส่งเสริมอาชีพกลุ่มเปราะบางทางสังคม ให้พึ่งตนเองได้

13. สร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย เพิ่มคุณภาพชีวิตให้กลุ่มเปราะบาง การนำข้อมูล TP Map มาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อทำกิจกรรมบูรณาการระหว่าง 12 กระทรวง เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนา การซ่อมแซมบ้าน คนจน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนในการสนับสนุนแรงงาน สร้างเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มคุณภาพชีวิตควบคู่กับการลงทุนทางเศรษฐกิจ

14. ส่งเสริมการเปิดประตูการค้า การลงทุน และการขนส่งระดับภูมิภาค ด้วยการคมนาคม หลากหลายรูปแบบเชื่อมโยงต่อยอดเป็นศูนย์กลางทางการค้า เช่น Marina hub พัฒนาเป็นเส้นทางทางทะเล เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มาเลเซีย พม่า และภูมิภาคอื่น ๆ ในโลก SEC สนามบินนานาชาติ ท่าเทียบเรือ น้ำลึก ท่าเรือระนอง และถนนที่เชื่อมต่อกัน S505-- หมวด 5

15. พัฒนาและยกระดับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้มีความเข้มแข็ง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ 6 เพิ่มสมรรถนะระบบสาธารณสุขกลุ่มจังหวัดอันดามัน

1. ป้องกันความเสี่ยง จากการแพร่กระจายของโรคระบาด และผลกระทบจากความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้านเช่น การพัฒนาด่านชายแดน ด้านเข้าเมืองอัจฉริยะ S5T5-- หมวด 11

2. พัฒนาระบบการแพทย์แม่นยำ ทันสมัย รักษาโรคซับซ้อน และเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

3. เพิ่มอัตราการรอดชีวิตของทารกแรกเกิด ความปลอดภัยของมารดา การได้รับนมจากมารดา ได้รับการศึกษาตามวัยอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนาที่ 7 เพิ่มการรักษาความปลอดภัยและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อภัยพิบัติ

1. เร่งให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถรอดพ้นจากวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งด้านการเงิน และการสร้างงานสร้างอาชีพ

2. พัฒนาระบบเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในเขตพื้นที่อันดามันที่ได้รับผลกระทบให้สามารถกลับคืนสู่สภาวะปกติ

3. พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อประเมินความเสี่ยงที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

4. ส่งเสริมความมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางการฟื้นฟูอันดามันที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการป้องกัน แก้ปัญหาอาชญากรรมและอุบัติเหตุต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนาที่ 8 การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

1. พัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ประชาสังคม โดยจัดกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือบูรณาการทุกภาคส่วน

2. ศึกษาและดำเนินการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวหรือการบริหารจัดการรูปแบบอื่น ๆ

3. กำหนดให้จังหวัดในฝั่งอันดามันเป็นเขตปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารมิติต่าง ๆ S7T3 --- หมวด 13

4. พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เกษตร และดิจิทัล S10506 - หมวด 1, 2, 6

5. ส่งเสริมช่องทางตรวจสอบ และเพิ่มความโปร่งใสในการใช้งบประมาณของภาครัฐ

6. สร้างศูนย์การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ติดตามและคาดการณ์ในการบริหารจังหวัดในอนาคต

แผนงานและโครงการสำคัญ (ของแต่ละแนวทางการพัฒนา)

1. แผนงานยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก ด้วยเทคโนโลยีล้ำสมัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความปลอดภัย
2. แผนงานส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
3. แผนงานพัฒนาการศึกษาให้คนมีสมรรถนะสูงและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
4. แผนงานลดปัญหาและสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
5. แผนงานกระจายรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน
6. แผนงานเพิ่มสมรรถนะระบบสาธารณสุขกลุ่มจังหวัดอันดามัน
7. แผนงานดูแลรักษาความปลอดภัยและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อภัยพิบัติ
8. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐ